

ผลของการใช้เทคนิคแบบสถิติการคูณที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
จังหวัดอุบลราชธานี

ปริณฎานิพนธ์

ของ

ชจรศักดิ์ จอมพงษ์

ร. 9 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริณฎาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กันยายน 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185601

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....*มาดาม นาสิตะพันธุ์*.....ประธาน

(ผศ.ดร.กาญจนา นาสิตะพันธุ์)

.....*ทศนา ทองภักดี*.....กรรมการ

(อ.ทศนา ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....*มาดาม นาสิตะพันธุ์*.....ประธาน

(ผศ.ดร.กาญจนา นาสิตะพันธุ์)

.....*ทศนา ทองภักดี*.....กรรมการ

(อ.ทศนา ทองภักดี)

.....*ดร. หันหมื่น*.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร.อารี หันหมื่น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....*สมพร บัวทอง*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่..5..เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ. 2535

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาวีตะพันธ์ และอาจารย์ทัศนาทองภักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.มิ่งพรรณ เกิดทิพย์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์พรณนพิศ วาณิชยการ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณประสิทธิ์ พวงบุตร และคุณวรพจน์ นวลสกุล นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางเทคโนโลยีการศึกษาในการตรวจโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การตูนและตรวจสไลด์การตูนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณาจารย์ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารที่ให้ความสะดวกและความช่วยเหลือในการทดลองเป็นอย่างดี และขอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง

ขอขอบคุณ คุณพรพิมล สิงห์เรือง คุณจักรวาล ภูวพันธ์ คุณประทับใจ สิกขา ที่ได้สละเวลาช่วยเหลือผู้วิจัยในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณศราวุธ วงศ์ทอง และคุณวรารมณ นพวงศ์ ณ อรุณยา เพื่อนที่ดีที่สุดที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา และ วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2533 และทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสุด และขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของ
คุณพ่อและคุณแม่ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอน สนับสนุนช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านและเป็นกำลังใจ
อันสำคัญยิ่งในการต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ จนกระทั่งประสบความสำเร็จในครั้งนี้

ขจรศักดิ์ จอมพงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
คำนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า.....	4
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม.....	25
งานวิจัยในประเทศ.....	25
งานวิจัยต่างประเทศ.....	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี.....	31
งานวิจัยในประเทศ.....	31
งานวิจัยต่างประเทศ.....	32
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี.....	33
งานวิจัยในประเทศ.....	33
งานวิจัยต่างประเทศ.....	33
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการราชเทคนิคแบบ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการราชเทคนิคแบบ.....	49

บทที่	หน้า
งานวิจัยในประเทศ.....	49
งานวิจัยต่างประเทศ.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแบบสไลด์การ์ตูน.....	54
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	 56
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ประชากร.....	56
กลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	57
ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม.....	60
แบบแผนการทดลอง.....	62
การดำเนินการทดลอง.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า.....	 69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
 5 บทสรุป สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	 74
บทย่อ.....	74
ความมุ่งหมายในการค้นคว้า.....	74
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	74
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	75

บทที่	หน้า
การดำเนินการทดลอง.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	76
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	๘6
ภาคผนวก.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	429

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก	21
2	เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่ม ทดลองก่อนการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อน การสอนแบบปกติ	70
3	เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน	71
4	เปรียบเทียบ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่ม ควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	72
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ สไลด์การ์ตูนกับคะแนนของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอน แบบปกติ	73

ความรู้

การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ การพัฒนากำลังคน นับเป็นกลไกขั้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังที่ ไททอร์ย์ สีนลาร์ตัน (2530 : 1) กล่าวว่า การพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมที่มีระบบการแข่งขันสูง การเห็นแก่ตัวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลถึงเยาวชนของชาติ ซึ่งเคยชินกับระบบการแข่งขัน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในระดับอนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัยและแข่งขันเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งระบบการแข่งขันนี้ มีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญไปอย่างมาก ฉะนั้นการพัฒนาคณะในภาวะที่สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีการแข่งขันกัน จึงจำเป็นต้องเน้นให้คนมีคุณธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับบรรพต วีระชัย (2518 : 109) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างสังคมไทยในปัจจุบัน คือ การศึกษา การจัดการศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่ถูกต้องสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของประเทศ ต้องจัดทั้งในแง่วิชาการควบคู่กับจริยธรรม ถ้าการศึกษามุ่งด้านใดด้านหนึ่งจะทำให้ขาดดุลยภาพ ผู้เรียนไม่ได้รับการปลูกฝังจริยธรรมส่งผลให้สังคมมีแต่ความยุ่งเหยิงและสับสน

ฉะนั้นการจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนนับว่ามีความสำคัญมากเพราะถ้าคนมีความรู้ดีการปฏิบัติหน้าที่การงานก็มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง แต่สิ่งสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ คือ จะต้องมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรม เพราะความรู้ และวิทยาการทั้งปวงไม่ช่วยให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (ธีธารัตน์ ศรีสวัสดิ์. 2532 : 1) การพัฒนาบุคคลด้านที่สำคัญที่สุด คือ การปลูกฝังให้คนเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม กระทำหน้าที่เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะสมบูรณ์

ก็ด้วยการที่พลเมืองของประเทศเป็นผู้มีจริยธรรมสูง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์จินิ. 2520 : 14) ดังนั้นจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันโดยเฉพาะจริยธรรมแห่งการร่วมมือ หรือการเป็นมิตรไมตรีต่อกันหรือเรียกว่า ความสามัคคี ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย เพราะเมื่อเกิดจริยธรรมนี้แล้ว ย่อมทำให้ชีวิตในสังคมแน่นแฟ้น และมีกำลังเข้มแข็ง (บรรพต วีระชัย. 2518 : 109) ซึ่งการสมัครสมานสามัคคีกันของบุคคล ย่อมจะนำความสำเร็จมาสู่กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบร่วมกัน ทั้งระดับกลุ่มย่อยจนถึงระดับชาติ ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช (2531 : 328) พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ในการเปิดประชุมประจำปี 2525 ระหว่างวันที่ 10 - 11 เมษายน 2525 ความว่า

"...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการปฏิบัติบริหารงานใหญ่ ๆ เช่น งานของแผ่นดิน และความสามัคคีนี้จะเกิดขึ้นมั่นคงได้ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกันไว้ ได้แก่ การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน การมีวาจาดีพูดให้รักใคร่ปรองดองกัน การทำประโยชน์เกื้อกูลแก่หมู่คณะ โดยส่วนรวม และการวางตนได้เหมาะสมไม่เด่น ไม่ด้อยเกินไป..."

2 X การส่งเสริมและการปลูกฝังจริยธรรมด้านความสามัคคีให้เกิดแก่ประชาชนควรกระทำตั้งแต่วัยเด็ก การจัดการศึกษาแก่เด็กจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการปลูกฝังตั้งแต่เริ่มต้นชีวิต การสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นจริยธรรมด้านหนึ่งใน 30 ด้านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ. 2521 : 312 - 351) และในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533

ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความสามัคคีไว้ว่า ... เพื่อให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข... และในเนื้อหาของหลักสูตรฉบับเดียวกันนี้กล่าวถึงจริยธรรมด้านความสามัคคีไว้ว่า ... เป็นการศึกษารูปแบบของกลุ่มบุคคลที่มีการรวมกลุ่มเพื่อสามัคคีเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ต่อหมู่คณะ เกิดความชื่นชมในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะในทางสร้างสรรค์... (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 45,36) ๑๐๕๐ น. / ๕

จากเหตุผลดังกล่าว ความสามัคคี จึงเป็นจริยธรรมที่มีความสำคัญ แต่ในปัจจุบันเยาวชนส่วนใหญ่ของชาติยังมีพฤติกรรมนี้อยู่ในขั้นไม่น่าพอใจ (อวยชัย โรจนนรินทร์กิจ. 2526 : 3) แนวทางหนึ่งในการแก้ไข และลดปัญหาการขาดความสามัคคี คือ การปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีโดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งโคลเบอร์กได้ใช้การตัดสินใจตัดสินเหตุการณ์ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล ทั้งนี้ เพราะการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมด้านอื่นนั้นทำได้ยาก และไม่สามารถแสดงพัฒนาการได้อย่างชัดเจน (Kohlberg. 1969 : 13) การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กให้บรรลุเป้าหมายมีวิธีการเดียวเท่านั้นคือ การสอนให้หลักการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้สามารถแก้ปัญหาทางจริยธรรมของตนได้ หลักการทางจริยธรรมนี้เรียกว่า ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Kohlberg. 1976 : 29) และงานวิจัยเรื่อง " จริยธรรมของเยาวชนไทย " ของดวงเดือน หันธุมานวีน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 215) สรุปว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะหนึ่งที่เหมาะสมเป็นจุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติของจริยศึกษาด้วย ซึ่งอวยชัย โรจนนรินทร์กิจ (2526 : 3) กล่าวว่า แนวทางที่จะช่วยให้เยาวชนมีพฤติกรรมความสามัคคีดีขึ้นคือ การสอนให้เป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม เพราะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้

✓วิธีส่งเสริมและปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กมีหลายวิธี การเลียนแบบจากแม่แบบเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสม เพราะการให้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็นจะเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้น ๆ ตามตัวแบบได้ นักจิตวิทยาเชื่อว่าการให้ตัวแบบเป็นวิธีการที่เด็กอาจเกิดการเรียนรู้ และทำตามโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัวว่าถูกชักจูง (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 67) ✓ ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้เรียนได้สังเกตกลัษิตตัวอย่างที่ดีได้เห็นตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน จนเห็นคุณค่า ผู้เรียนก็จะยอมรับค่านิยมนั้นและยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 18) การให้แม่แบบสาคัดการกระตุ้นส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจตัวแบบโดยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบในลักษณะเดียว หรือเป็นหมู่คณะ ผู้สังเกตจะเกิดทัศนคติ ความคิด หรือพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามลักษณะของแม่แบบ และภาพการกระตุ้นยังเป็นรูปภาพที่เด็กวัยประถมศึกษาสนใจชอบดู การกระตุ้นเป็นตัวกลางสื่อความหมายก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้แจ่มชัด สนุกสนาน เพลิดเพลิน (เลิศ อานันตะ. 2528 : 78)

ผู้วิจัยได้สอบถามครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี ทุกคน พบว่า การทำงานกลุ่มของนักเรียนไม่บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย บรรยากาศของการทำงานและการอยู่ร่วมกัน น่าเบื่อหน่าย จนในที่สุด นักเรียนเมื่อโรงเรียนเมื่อการเรียนซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเรียนตกต่ำลง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอยากทราบว่านักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับใด จึงได้นำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่สร้างขึ้นไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่มิเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ขั้นที่ 2 ซึ่งถือว่ายังอยู่ขั้นที่ต่ำ ทางโรงเรียนมีความสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหานี้พร้อมทั้งมีความต้องการที่จะแก้ไขอย่างเร่งด่วน ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้นสู่ขั้นที่ 3 จึงได้นำเทคนิคแม่แบบสาคัดการกระตุ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูประจำชั้น ครูผู้สอนจริยศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และการพัฒนาจริยธรรมในการนำเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนไปพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในชั้นที่ 2 จำนวน 33 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในชั้นที่ 2 จำนวน 24 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาเหตุผลเพื่อที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในการ

รวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานกลุ่มให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่มหรือที่เรียกว่าความสามัคคี ได้แก่

- 1.1 การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน
- 1.2 การไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่ง
- 1.3 การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
- 1.4 การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์

ซึ่งด้วยกัน

ของหมู่คณะ

โดยยึดหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก 6 ขั้น คือ

- ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation)
- ขั้นที่ 2 ขั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation)
- ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักการทำตามความคิดเห็นของผู้อื่น (Good - boy Orientation)
- ขั้นที่ 4 ขั้นยึดหลักการทำตามหน้าที่ และระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation)
- ขั้นที่ 5 ขั้นยึดหลักการทำตามค่าน้ำ้นสัญญา (Contractual Legalistic Orientation)
- ขั้นที่ 6 ขั้นยึดหลักการทำตามอุดมคติสากล (Conscience Orientation)

ซึ่งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี วัดได้จากแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดตูน หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีจากเหตุการณ์ของตัวแบบที่เป็นสไลด์การ์ดตูน ซึ่งเป็นภาพหนึ่งใบครึ่งสีที่มีภาพวาดลายเส้นอยู่บนฟิล์มขนาด 2" x 2" พร้อมเทปบันทึกเสียงประกอบคำบรรยายเป็นสิ่งที่เร้าให้ผู้เรียนมีความคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีคล้อยตามตัวละครในภาพ และเปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ กับชีวิตจริง หรือแยกแยะข้อดี ข้อเสียต่าง ๆ ของตัวละครได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนา และซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

2.2 ขั้นให้แม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบให้นักเรียนสังเกตเหตุการณ์ของแม่แบบเพื่อให้เกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ พร้อมทั้งครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายพฤติกรรมของแม่แบบในแต่ละขั้น

2.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ได้สังเกตจากแม่แบบแล้วร่วมกันสรุปข้อคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งวิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอน เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแก่นักเรียน โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเล่าเรื่อง การแจกเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง และการแสดงบทบาทสมมุติสลับกันไปในแต่ละครั้ง และการสอนทุกครั้งจะมีการอภิปรายซักถาม และสรุปเนื้อหา ส่วนเนื้อหาในแต่ละครั้งเหมือนกับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดตูน วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
 - 1.1 ความหมายของจริยธรรม
 - 1.2 ลักษณะทางจริยธรรม
 - 1.3 ความสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 - 1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
 - 1.5 วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 - 2.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
 - 3.1 ความหมายของความสามัคคี
 - 3.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี
 - 3.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ
 - 7.1 ความหมายของแม่แบบ
 - 7.2 ความหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบ
 - 7.3 ความหมายของเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
 - 7.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 7.5 วิธีการให้แม่แบบหรือตัวแบบ
 - 7.6 บุคคลที่เด็กเลียนแบบ
 - 7.7 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต
 - 7.8 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ
 - 7.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ
 - 7.10 ประเภทของเทคนิคแม่แบบ
 - 7.11 แม่แบบสไลด์การ์ตูน
 - 7.11.1 ความหมายของสไลด์
 - 7.11.2 คุณค่าของสไลด์ประกอบเสียง
 - 7.11.3 การ์ตูน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

1.1 ความหมายของจริยธรรม

คำว่า จริยธรรม (Morality) ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2526 : 214) หมายถึง "ธรรมที่เป็นข้อประพฤติชอบปฏิบัติ ศิลธรรม กฎศีลธรรม" นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม ไว้ดังต่อไปนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 3) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมในการปฏิบัติทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ให้การสนับสนุน และผู้กระทำเห็นว่าการกระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูงคือ ผู้ที่มีพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย สอดคล้องกับ คีตกฤษ์ ปราโมช (2521 : 3) ซึ่งกล่าวว่า จริยธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรประพฤติ ในการปลูกฝังจริยธรรมควรจะคำนึงว่าสิ่งที่ควรประพฤตินั้นควรปฏิบัติในกรณีใดในสถานการณ์ใด ในโอกาสหรือเวลาใด เพื่อให้หลักจริยธรรมที่จะปลูกฝังนั้นสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่กำลังพัฒนา ไม่ขัดต่อการพัฒนา และส่งเสริมให้พัฒนานั้นเป็นไปอย่างดียิ่งขึ้น ความเห็นนี้สอดคล้องกับของ สาโรช บัวศรี (2522 : 18) ที่กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึงแนวทางในการประพฤติตนเพื่ออยู่กันได้อย่างร่มเย็นเป็นสุขในสังคม ในทางองเดียวกัน แบลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์ (2522 : 18) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม คือ หลักอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการกระทำที่เป็นไปตามครรลองคลองธรรม มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นการให้คณประโยชน์แก่ผู้อื่น และในเวลาเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่ตนเอง การปฏิบัติตามจริยธรรมนั้น ก่อให้เกิดผลดีงามแก่ตนเอง ผลดีที่เกิดขึ้นมี 2 แ่ง คือ ทางกาย

และทางใจ ซึ่ง พันธ์ หันนาคินทร์ (2523 : 35) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ดังนั้นการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจึงต้องประกอบกัน ทั้งความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต และ มาโนชญ์ ตันชนวนิชย์ (2523 : 41) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง ความประพฤติที่ชอบที่พึงปรารถนาของผู้อื่นที่ได้พบเห็น ความประพฤติในที่นี้ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกมาเป็นประจักษ์เป็นอุปนิสัยสืบเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อถือ หรือนิสัยที่ได้สะสมไว้ มิใช่เป็นการกระทำที่แสดงออกมาโดยเสแสร้ง ทั้ง กาย วาจา และใจ จริยธรรมจึงมีความหมายว่า ความดีที่พึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่นได้แก่มีความสำนึกในเรืองชาติ เกียรติ วินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุภาพ อ่อนโยน ละอาย และเกรงกลัวต่อบาปหรือความชั่ว มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ประหยัดในการใช้จ่าย มีความสามัคคี กตัญญูกตเวที รู้จักขอร้องและให้อภัย ตลอดจนการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ต่อตน และครอบครัว เพื่อน ชุมชนด้วยความชอบธรรมดังที่ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2522 : 13) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม เป็น ความสำนึกที่บุคคลมีในเรื่องความดี ความชั่ว ความถูก ความผิด ความยุติธรรม และไม่ยุติธรรม ลักษณะพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประการใด ประการหนึ่งในสองประเภทคือ ลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ๆ เป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม อีกประเภทหนึ่งเป็นลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ๆ เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ พยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรม นั้น ๆ ส่วนมากจะรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องไม่สมควร กูด (Good. 1959 : 373) กล่าวว่าจริยธรรมหมายถึง การประพฤติดีประพฤติดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสังคมประเทศชาติเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง และเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึงการประพฤติดี

ที่พึงปฏิบัติต่อตนเองและสังคมเพื่อความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของสังคม

1.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2) กล่าวว่า ลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้นแบ่งออกได้หลายประเภท ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ในสังคมของตนนั้น ถือว่าการกระทำอันใดได้ผิดหรือกระทำ ชนิตใดเลวควรงดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ความรู้เชิงจริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมของสังคมนั้นขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนา ส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วง 2 - 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ
2. ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้ลึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะนั้น ๆ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสภาพการณ์ปกติอาจมีทัศนคติต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมนั้นจะรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้น ทักษะเชิงจริยธรรมจึงสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้มากกว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้น ในช่วงเวลาหนึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุผลใจหรือแรงที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ การศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์กได้ใช้การอ้างเหตุผล

เชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น นอก
 จากนี้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของบุคคลด้วย
 คือ พัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ นอกจากนี้เหตุผลเชิงจริยธรรม ยังมีความสัมพันธ์
 กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคม
 นิยมชมชอบ หรือค่านิยมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรม
 เชิงจริยธรรมจึงเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุน เช่น การเสียสละเพื่อ
 ส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีก
 พวกหนึ่ง คือพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เข้าวนใจ หรือสภาพที่ยั่วยู่ให้บุคคลกระทำผิด
 กฎเกณฑ์ เช่น การโกงสิ่งของ คะแนน หรือเงินทอง การลักขโมย เป็นต้น ซึ่งอาจ
 รวมเรียกว่าพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญ
 มากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะการกระทำในทางที่ดี และเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดย
 ตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม ในที่นี้ผู้วิจัยศึกษาลักษณะทางจริยธรรม
 ประเภทที่ 3 คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

1.3 ความสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในการดำเนินชีวิตประจำวันคนจะต้องเผชิญปัญหาให้ขบคิดตัดสินใจตลอดเวลา
 ปัญหาบางอย่างตัดสินใจง่ายไม่ต้องใช้เวลานานมากนัก แต่บางปัญหามีความยุ่งยากซับซ้อน
 ต้องใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ บุคคลที่พิจารณาสิ่งต่าง ๆ
 ด้วยเหตุผล จะสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง และสังคม
 เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจ หรืออยู่เบื้องหลังการ
 ตัดสินใจจะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อบุคคลใช้เหตุผลจะสามารถวินิจฉัยได้ว่า
 เป็นเหตุผลขั้นใดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับสูงมีลักษณะยึดความต้องการของกลุ่มคนเป็นหลัก ระดับกลางมีลักษณะยึดความต้องการของตนเองและประโยชน์ของกลุ่มรวมเป็นหลัก และ เหตุผลเชิงจริยธรรมระดับต่ำ เป็นระดับที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากที่สุด จากนั้นจะค่อย ๆ ลดความเห็นแก่ตัวลงตามลำดับขั้น เปลี่ยนเป็นเห็นแก่พวกพ้อง ในที่สุดยึดหลักอันเป็นอุดมคติ โดยเห็นแก่ส่วนรวมอันหมายถึงมนุษยชาติ ฉะนั้น การที่บุคคลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงย่อมเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1970 : 58 - 63) เชื่อว่า การสอนจริยธรรมแก่เด็กจะบรรลุเป้าหมายให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมอย่างแท้จริงนั้น ทำได้เพียงสอนให้รู้หลักในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะหลักทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมระหว่างบุคคล เป็นเกณฑ์หรือแนวทางสำหรับความประพฤติ เป็นเหตุผลสำหรับการตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ ความสามารถในการให้หลักจริยธรรมเรียกว่า ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งบุคคลอาจมี เหตุผล เชิงจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันออกไปได้ โคลเบอร์กจึงสนับสนุนให้มีการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจริยธรรมขั้นสูงดีกว่าจริยธรรมขั้นต่ำ โดยให้เหตุผลไว้ดังนี้

1. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลในขั้นต่ำ
2. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถมองเห็นความแตกต่าง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกฎหมายกับความยุติธรรม และมีความสามารถในการคิด หรือเข้าใจหลักการที่เป็นสากล เช่น หลักของความยุติธรรมได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลขั้นต่ำ

ความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล และควรส่งเสริมให้เด็กมีทักษะนี้ไว้

ผลการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 11) ยืนยันว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ กล่าวคือ การวิจัยพบว่า คนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง จะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอันแสดงถึงความมีจริยธรรมสูงมากกว่าผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ และจิตลักษณะอื่นร่วมกับเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำ

ยิ่งขึ้น

1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ดวงเคียน พันธมนาวิน (2524 : 2) กล่าวว่า ลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน เช่น ความรู้ ทักษะ การให้เหตุผล และพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นเหตุจูงใจหรือ แรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับต่างกัน อาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เพียเจต์ และ โคลเบอร์ก ได้ให้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล เป็นเครื่องสังเกตถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) เป็นผู้ริเริ่มความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความฉลาดที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล (ดวงเคียน พันธมนาวิน : 2524 : 27) เพียเจต์ อธิบายว่า จริยธรรมจะแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และในการเล่นเกมนั้น เด็กจะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ เขาได้ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินทางจริยธรรม การค้นคว้าส่วนใหญ่ของเขาเหมาะที่จะใช้ทฤษฎี 2 ขั้นตอน คือ

1. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 หรือ 11 ปี ถือกฎระเบียบเป็นสิ่งตายตัว และยอมรับ โดยเชื่อว่าระเบียบเหล่านั้นจะถูกสร้างขึ้นโดยผู้ใหญ่หรือพระเจ้าซึ่งไม่มีใครสามารถ

เปลี่ยนแปลงได้

2. เด็กที่มีอายุมากกว่า 10 ปี เข้าใจว่ากฎระเบียบต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าทุกคนตกลงยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น กฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและสมบูรณ์ แต่เป็นเพียงเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อความร่วมมือให้ยั่งยืน เพียงเจตนาว่า โดยทั่วไปการเปลี่ยนแปลงความคิดเชิงจริยธรรมจะเกิดขึ้นในระหว่างอายุ 10 - 12 ปี และพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กจะบรรลุขั้นสูง เมื่ออายุ 8 - 10 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญามุ่งขึ้นสูงสุด

สรุปได้ว่าแนวคิดของเพียเจต์ให้ความสำคัญของสติปัญญาว่าเป็นส่วนที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาตามแนวคิดของเพียเจต์และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ส่วนมากมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุ 10 ปี แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมหลายขั้นตอน จากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี (Kohlberg. 1969 : 791) และจากการที่ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนั้นประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ ความรู้เชิงจริยธรรม มีผู้พบว่าความรู้เชิงจริยธรรมนั้นส่วนใหญ่เด็กมีอยู่แล้วภายในปีแรกที่เข้าโรงเรียน และพัฒนาการทางด้านนี้ก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ในช่วงอายุต่อมา ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้นส่วนมากจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งทำให้การศึกษาพัฒนาการด้านนี้ทำได้ลำบาก (Kohlberg. 1969 : 1) และโคลเบอร์ก เห็นว่า การใช้เหตุผลเพื่อตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะแสดงถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผน และท้ายสุดอาจทำให้สามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเขาในสถานการณ์แต่ละชนิดได้ (Kohlberg. 1976 : 58 - 63)

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 405) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม โดยอาศัยทฤษฎีเพียเจต์เป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ การศึกษาใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์และการเขียนตอบ โคลเบอร์ก ได้จัดลำดับเหตุผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง เป็น 6 พวก แล้วทำการตรวจสอบหลายครั้งจึงสรุปว่าพัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก กำหนดขั้นของจริยธรรมโดยถือจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่าอยู่ในระดับอายุนี้ให้เหตุผลมีลักษณะแบบนี้ แต่ละขั้นแทนระบบความคิด ซึ่งได้จากส่วนใหญ่ว่ามีกระบวนการความคิดทางจริยธรรมอย่างไร แต่ละขั้นยังเป็นส่วนหนึ่งของขั้นสูงขึ้นไป ขั้นที่สูงกว่าจะแสดงถึงความเข้าใจที่เหนือกว่า มีการรับรู้ที่กว้างขวางลึกซึ้ง และเป็นนามธรรมมากกว่า พัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นจัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional Level)

เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ขวบ การตัดสินใจเลือก กระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเท่านั้น ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบ ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษ เป็นเหตุผลในการกระทำหรือเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า แต่เนื่องจากเด็กเป็นบุคคลที่ยังต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่ง เด็กในระยะนี้เข้าใจคำว่า ความดี ไม่ในความหมายว่า คือ สิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมแปร่งฟันหลังอาหารเพราะกลัวแม่ดู จะเน้นการกระทำที่ถูกต้อง จึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจ และตนเองมีความเข้าใจหน้าที่ของตนในกลุ่มต่าง ๆ และมีสรีรชาติต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร มีความเข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้นมีหน้าที่ มีตำแหน่งอย่างนั้น จึงปฏิบัติอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวมด้วย

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation)
 เด็กเล็ก ๆ จะถูกผู้ใหญ่ดูว่า หรือเขียนดี เพื่อที่จะให้ทำถูกหรือกระทำตนเป็นคนดี เมื่อ
 เด็กอายุมากขึ้น ระหว่าง 7 ขวบ ถึง 10 ขวบ เด็กจะค่อย ๆ เห็นความสำคัญของการ
 ได้รับรางวัล หรือสัญญาว่าจะให้ รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้กระทำความดีได้มากกว่า
 การดูว่า หรือชู้ว่าจะลงโทษ เช่น เด็กผู้หญิงจะช่วยบิดา มารดา ทำความสะอาดบ้าน
 เพื่อจะได้เงินรางวัลมากขึ้น และเด็กชายช่วยรดน้ำต้นไม้ เพื่อจะได้รับขนมเชย และ
 เด็กในระยะนี้เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ เช่น เมื่อเขาให้ฉันมา ฉันก็ต้องตอบแทน
 เขาไป เริ่มมีความเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น

2. ระดับตามกฎหมายหรือระดับทำตามสังคมและประเพณีนิยม (Conventionally
 Level) อายุ 10 - 16 ปี วัยรุ่น และผู้ใหญ่ส่วนมากในทุกสังคมมีเหตุผลทางจริยธรรมอยู่
 ในระดับนี้ การดำเนินและการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นตัวควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักการทำตามความคิดเห็นของผู้อื่น (Good - boy
 Orientation) เด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในวัยนี้ส่วนมาก
 จะทำสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของ
 กลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 4 ยึดหลักการทำตามหน้าที่ และระเบียบของสังคม (Authority and
 Social Order Maintaining) วัยรุ่นเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่
 ในสังคมประกอบด้วยคนกลุ่มต่าง ๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มก็มีเจ้าหน้าที่
 รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย วัยรุ่นที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้เข้าใจหน้าที่ของตน
 ในกลุ่มต่าง ๆ ศรัทธากฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้น
 มีตำแหน่งนั้นจึงปฏิบัติเช่นนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาในแง่ของกลุ่มและส่วนรวมด้วย

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตน (Post Conventional
 Level) วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะมีจริยธรรมในระดับนี้และมักจะมีอายุ 16 ปีขึ้นไป
 บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้แยก "ตน" ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่น
 และกำหนดค่าของตัวเองในแง่ของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคน

จะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมที่อยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมทั่วไปที่กำหนดขึ้น และเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Rules of the Society) หลักจริยธรรมเหล่านี้ในบางกรณีจะ เกิดขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคมซึ่งในกรณีเช่นนี้ พวกนักกฎเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าจะใช้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 5 บิดหลักการทำตามค่าน้ำสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะมีการกระทำที่พยายามจะหลบเลี่ยงมิให้ถูกตำหนิว่าเป็นคนขาดเหตุผลเป็นคนไม่แน่นอน ใจโลเลไม่มีหลักยึด ไม่มีจุดหมายที่แน่นอน คำว่า " น้ำที่ " ของบุคคลในขั้นนี้ หมายถึง การทำตามที่ดีกลง หรือให้สัญญาไว้กับผู้อื่น ไม่พยายามที่จะลิดรอนสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เคารพตนเองและต้องการให้คนอื่นเคารพตนเองด้วย จริยธรรมขั้นนี้พบมากในผู้ใหญ่ หรือวัยรุ่นตอนปลายบางคน

ขั้นที่ 6 บิดหลักการทำตามอุดมคติสากล (Conscience Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูงมีประสบการณ์และความสามารถอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตน และของสังคมอื่น ๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้ว เป็นผู้มีสายตา หรือความเห็นกว้างไกลกว่ากลุ่ม และสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น บิดถือโลกบาลธรรม 2 คือ หิริความละอายแก่ใจตนเองในการที่จะทำชั่วและโอตตบะ คือ ความเกรงกลัวต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลที่ว่า ความเลวนั้นถ้าบุคคลกระทำแล้วถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษแต่โทษที่ได้รับก็คือผู้กระทำ ความเลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง (จรรจา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ 2521 : 15 - 19)

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กทั้ง 6 ขั้น ดังกล่าว สามารถสรุปให้เห็นได้ชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและอายุของบุคคล ดังนี้

ตาราง 1 เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) 2 - 7 ปี	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) 2 - 10 ปี
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) 2 - 10 ปี	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) 10 - 16 ปี
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นชอบ ผู้อื่น (Good - boy Orientation) 11 - 13 ปี ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และระเบียบ ของสังคม (Authority and Social Order Maintaining) 13 - 16 ปี	

ตาราง 3 (ต่อ)

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) 16 ปีขึ้นไป	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) 16 ปีขึ้นไป
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Conscience Orientation)	

(ดวงเดือน พันธมนาวิน . 2524 : 30)

โคลเบอร์ก (Kohlberg . 1969 : 394) เชื่อว่า พัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามลำดับขั้น จากขั้นที่หนึ่งผ่านไปตามลำดับ จนถึงขั้นที่ 6 จะข้ามขั้นไม่ได้เพราะคนจะให้เหตุผลในขั้นต่ำกว่าก่อน เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นหรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้เหตุผลในขั้นที่สูงมีมากขึ้น ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำกว่าจะใช้น้อยลงทุกทีและทิ้งไปในที่สุด อย่างไรก็ตามอาจจะชะงักอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา เป็นไปได้ยากที่บุคคลจะพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงกว่าขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญา และโคลเบอร์กยังเชื่อว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ ขั้นต่าง ๆ ของพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นสากล จากการศึกษาเขาพบว่า ลำดับขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กต่างวัฒนธรรมในไต้หวัน เม็กซิโก ตุรกี และสหรัฐอเมริกา เป็นไปเช่นเดียวกัน

1.5 วิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 46 - 48) ได้สรุปวิธีพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ ดังนี้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้น วิธีการฝึกฝนเพื่อให้เด็กใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปนั้น ก็โดยการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ที่สูงกว่าที่ตนมีอยู่ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนเองได้
2. การให้แสดงบทบาท วิธีการนี้เกิดจากความเข้าใจที่ว่า การที่คนจะเข้าใจผู้อื่นได้ต้นตอต้องมีโอกาสสวมบทบาทอื่น ๆ ซึ่งคอลลินส์ (Collins) กล่าวว่าวิธีเดียวที่จะทำให้คนได้คิด หรือรู้สึกแตกต่างไปจากที่เขาเป็นอยู่ คือเขาได้แสดงออกในบทบาทที่ต่างไปจากเดิม และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรม โคลเบอร์ก กล่าวว่า การสวมบทบาทได้แก่ การรับเอาทัศนคติของคนอื่น การรับรู้ความคิดและความรู้สึกของคนอื่น การนำตนเองไปอยู่ในฐานะของคนอื่นด้วย กระบวนการดังกล่าวจะทำให้มีความคิดกว้างขวางและเกิดความคิดเข้าใจแตกต่างไปจากเดิม
3. การใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน โคลเบอร์ก และเพียเจต์ยอมรับว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อจริยธรรมของเด็กมาก เพราะเด็กมักยึดถือและคล้อยตามเพื่อนได้ง่าย ดังนั้น การที่ช่วยให้เขาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้โต้แย้งกับเพื่อนจะทำให้เขาได้รับความคิดเห็นและทัศนคติใหม่ต่างไปจากที่ตนมีอยู่ ถ้าเขาได้พิจารณาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมที่เขา มีอยู่และสามารถปรับตัวให้เข้ากันได้ เขาก็จะมีโครงสร้างของความรู้และเหตุผลใหม่ขึ้นมา
4. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ ลักษณะการเลียนแบบเป็นลักษณะหนึ่งที่เป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมเป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ถูกทดลองเห็นเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทบทวนพฤติกรรมนั้น ๆ ตามแบบได้ การจัดตัวแบบให้เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่งนอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกทีกล่าวแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเหมือนกันเป็นเอกลักษณ์ อันทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เลียนแบบเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะทำให้บุคคลเรียนรู้จากสังคมได้มากที่สุด และเป็น

วิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สีกว่ากำลังถูกชักจูง ลักษณะของการเลียนแบบ (Imitation) ก็คือ การเทียบเคียง (Identification) ก็คือล้วนเป็นวิธีที่ต้องอาศัยตัวแบบ ลักษณะและความเหมาะสมของตัวแบบเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับวิธีนี้ เพราะตัวแบบจะต้องมีลักษณะดึงดูดและชักชวนให้ผู้อื่นสังเกตเห็น เชื่อถือและคล้อยตามได้ ตัวแบบที่มีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มากคือ ความเหมาะสมของตัวแบบ การเชื่อความรู้ความสามารถของตัวแบบในเรื่องที่ตัวแบบแสดงออกจะทำให้ผู้อื่นสังเกตคล้อยตามได้มาก ลักษณะภายในของผู้เลียนแบบเองก็เป็นตัวแปรที่สำคัญให้เกิดการเลียนแบบได้เช่นกัน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม สรุปได้ว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกคน เพราะเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการพิจารณาตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งตามปกติบุคคลจะมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามวัย และประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคม แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลก็มีโอกาสที่จะหยุดชะงักอยู่ในขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นใดขั้นหนึ่ง ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาหรือยกระดับจิตใจของเด็กที่มีพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่เหมาะสมกับวัยในขณะนั้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำกว่าจริยธรรมในขั้นที่ 3 ลงมาซึ่งถือว่าพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าพัฒนาการตามปกติของเขา โดยยึดหลักทฤษฎีโครงสร้างทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) เป็นหลักในการพัฒนา แต่การที่จะพัฒนาดังกล่าวจะต้องหาวิธีที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงมาใช้ วิธีการพัฒนาโดยใช้นแม่แบบเป็นวิธีหนึ่งที่มีผู้ทดลองใช้กับเรื่องอื่นได้ผลดีมาแล้วทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยเฉพาะแม่แบบที่เป็นสไลด์การ์ตูน เพราะการ์ตูนเป็นสิ่งที่เด็กวัยประถมศึกษาชอบและสนใจ ผู้วิจัยคาดว่าแม่แบบสไลด์การ์ตูนน่าจะใช้ในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนได้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.1 งานวิจัยในประเทศ

เนื่องจากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจ ประพฤติปฏิบัติประจำวัน ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้สนใจศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและการส่งเสริมพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกันอย่างแพร่หลายดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจำนึก (2520 : 210) ได้ทำการวิจัย เรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างอายุ 11 - 25 ปี ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,400 คน พบว่า ลักษณะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และลักษณะมุงอนาคตนั้น ควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเมื่อเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจน จะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงอายุวัยรุ่นตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลาย ในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมาก มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่าในครอบครัวยากจนถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้เด็กมีจริยธรรมสูงได้

ในปีต่อมา วิเชียร ทองนุช (2521 : 117) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักอนุรักษ์ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนอายุ 9 - 12 ปี จำนวน 120 คน ที่มีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ผลที่พบคือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีถิ่นที่อยู่ต่างกัน มีอายุต่างกัน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกันและพบว่าการใช้เหตุผลตามหลักอนุรักษ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในปีเดียวกัน สุริยา เหมตะศิลป์ (2521 : 44) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับระดับสติปัญญาและการยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นตอนต้นพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา การยอมรับตนเองมีความสัมพันธ์กันทางบวก แต่เมื่อทดสอบรายคู่ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสัมพันธ์กับการยอมรับตนเองแต่ไม่สัมพันธ์กันกับสติปัญญา การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด (บัตตานี) ไม่มีความแตกต่างกัน

ต่อมา เดช วิโย (2522 : 18) ซึ่งศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามหัวข้อจริยธรรมในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมพัฒนาขึ้นตามลำดับชั้นเรียน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงสุด และเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

นอกจากนี้ สมเดช สีแสง (2524 : 49 - 61) ได้ศึกษาโดยการทดลองสอนยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยนาท จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลองหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานประกอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอนตามแผนการสอน ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ต่อมา สนิท ทรัพย์วารี (2528 : 43) ได้ทดลองสอนโดยใช้สไลด์ เทป เพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี จำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 28 คน กลุ่มควบคุม 24 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สไลด์-เทป หลังการทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชาลี หวานฉ่ำ (2530 : 85) ได้ศึกษาผลของการฝึกสมาธิที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองใช้การฝึกสมาธิและกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมศิลปะ ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ฝึกสมาธิและไม่ฝึกสมาธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ฝึกสมาธิ และไม่ฝึกสมาธิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1964 : 404) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของเหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับอายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น พบว่า เด็กอเมริกัน

อายุ 7, 11, 13 และ 16 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นตามระดับอายุ คือ เด็กอายุ 7 ปี เกือบทุกคน (90 เปอร์เซ็นต์) ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 1 และ 2 เด็กอายุ 10 ปี ยังคงใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 อยู่เป็นส่วนใหญ่ (กว่า 50 เปอร์เซ็นต์) และยังมีผู้ให้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 อยู่บ้าง (ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์) ส่วนวัยรุ่นตอนปลายอายุ 16 ปี แม้จะยังคงให้เหตุผลในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 มาก (กว่า 50 เปอร์เซ็นต์) แต่ปรากฏว่ามีผู้ให้เหตุผลในขั้นที่ 5 และ 6 มากกว่าเด็กกลุ่มอื่น (23 เปอร์เซ็นต์) ซึ่งแสดงว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลมีพัฒนาการสูงขึ้นตามอายุ และเหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนมิลเลอร์ ชูมอฟ และสตีเฟนส์ (Miller , Zumoff and Stephens. 1974 : 216 - 268) ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการให้เหตุผลจากการทดสอบงานตามทฤษฎีของเพียเจต์ กับการตัดสินใจด้านจริยธรรมระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานกักกัน เด็กที่เรียนเช้าและเรียนปกติ อายุตั้งแต่ 13 - 16 ปี พบว่า เด็กที่อยู่ในสถานกักกัน และเด็กที่เรียนเช้ามีพัฒนาการทางทักษะการให้เหตุผลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การตัดสินใจด้านจริยธรรมของเด็กกลุ่มต่าง ๆ ก็ไม่แตกต่างกันเมื่อหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการให้เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมปรากฏว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทูเรียล (Turiel. 1966 : 611 : 618) ได้วัดระดับจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้น แล้วให้เด็กแสดงเป็นบุคคลในเรื่องซึ่งมีปัญหาละแฉกและไปขอคำแนะนำจากเพื่อนสองคน เพื่อนทั้งสองคนแนะนำเด็กไปคนละทางโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกัน เด็กบางคนได้รับคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนเพียงหนึ่งขั้น บางคนจะได้รับคำแนะนำที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนถึงสองขั้น บางคนได้รับคำแนะนำที่ต่ำกว่าระดับจริยธรรมของตนหนึ่งขั้น เด็กบางคนไม่ได้รับประสบการณ์ดังกล่าวเลย หลังจากนั้นนำเด็กทุกคนมาวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า เด็กที่ได้รับคำแนะนำประเภทที่ใช้เหตุผลสูงกว่าระดับจริยธรรมของตนขั้นหนึ่งนั้น มีพัฒนาการทางจริยธรรมมากที่สุด และเป็นลักษณะพัฒนาการที่แผ่ขยายไปยังปัญหาค่าอื่น ๆ ได้ด้วย ในทำนองเดียวกัน เลอเฟอจี และ วาโลชิน (Lefurgy and Waloshin . 1969 : 104 - 110) ได้ทดลองยกระดับจิตใจของเด็กโดยใช้กลุ่มเพื่อน คือ ให้เด็กที่ได้รับการทดลองรับฟังเหตุผลจากเพื่อน ๆ ผลการวิจัยพบว่าเหตุผลที่เพื่อน ๆ เสนอนำนี้มีอิทธิพลอย่างรุนแรงถึงขั้นสามารถเพิ่มหรือลดขั้นพัฒนาการ

ทางจริยธรรมได้ และการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลลงทันทันทีหลังจากฝึก 100 วัน และความคงทนในการเปลี่ยนแปลงระดับจริยธรรมสูงขึ้นมากกว่าการเปลี่ยนแปลงไปสู่ขั้นที่ต่ำลง

เรสต์ (Rest. 1969 : 225 : 252) ได้วิจัยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอายุระหว่าง 10 - 14 ปี และได้ผลเช่นเดียวกับทูเรียล นอกจากนั้น เรสต์ พบว่าเด็กจะชอบเหตุผลที่เหนือกว่าที่เขาใช้อยู่มากกว่า และเด็กจะทำความเข้าใจกับเหตุผลที่เหนือกว่า 2 ขั้นได้ยากมากที่สุด รองลงมาคือเหตุผลที่เหนือกว่า 1 ขั้น ส่วนเหตุผลที่ต่ำกว่า 1 ขั้นเด็กจะทำความเข้าใจได้อย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศใช้วิธีการหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การใช้แม่แบบ การใช้กลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นงานวิจัยหลายชิ้นยังแสดงให้เห็นว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกด้วย ดังนั้นการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจึงควรหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แม่แบบ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ต้องการให้ได้รับการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุระหว่าง 11 - 12 ปี ซึ่งบันลือ พลฤษะวัน (2519 : 67) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุนี้อย่างน่าสนใจว่า ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ในช่วงนี้ความต้องการที่จะเลียนแบบ อยู่ในระดับสูง เช่น การเลียนแบบ พ่อ แม่ เพื่อน หรือสิ่งที่มีอิทธิพลในชีวิตประจำวันอื่น ๆ ดังนั้น การจัดเตรียมรูปแบบของแม่แบบที่เหมาะสมให้เด็กในวัยนี้ได้เลียนแบบจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

3.1 ความหมายของความสามัคคี

ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดอง (พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ 2530 : 532) และ นภา กัลยาณสูตร (2521 : 147 - 148) ให้ความหมายของความสามัคคีว่า คือการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิดเห็น

กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว เป็น
 น้าหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาท หรือแก่งแย่งกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ
 สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) ว่าความสามัคคี หมายถึง การรวมกำลังของ
 หน่วยต่าง ๆ ซึ่งทำให้พลังในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ความสามัคคีเป็นการรวมกันเพื่อ
 สร้างประโยชน์ และความสุขไม่ใช่รวมกันเพื่อทำลาย หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น
 และ กนกวลี เอ่งฉ้วน (2529 : 6) ให้ความหมายว่า ความสามัคคี หมายถึง การ
 แสดงออกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดี หรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อ
 หมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

จากความหมายของความสามัคคี พอสรุปได้ว่า ความสามัคคีเป็นการรวมกำลัง
 เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จสมประสงค์ตามความต้องการ
 ของกลุ่มหรือสังคม และกำลังที่รวมกันนั้นเป็นทั้งกำลังกายกำลังความคิดเห็น กำลังความรู้
 กำลังทรัพย์ กำลังความสามารถ ร่วมปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว โดยไม่มีการทะเลาะ
 คิดทำลาย หรือแก่งแย่งชิงดีกัน

✓ 3.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

มีผู้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ไว้ดังนี้

✓ อาภา ถนัดช้าง (2521 : 1 - 13) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงถึง
 ความสามัคคีได้แก่

1. สมาชิกทุกคนพร้อมใจกันปฏิบัติงาน
2. เมื่อมีความผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น สมาชิกร่วมกันรับผิดชอบ

โดยไม่โยนความผิดให้แก่กันและกัน

3. เมื่องานสำเร็จลงสมาชิกต่างยินดี ถือเป็นความสำเร็จร่วมกัน
 ของกลุ่ม และต่างยกย่องให้เกียรติกันโดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนช่วยกลุ่มอย่างมาก

4. เมื่อกลุ่มต้องการความช่วยเหลือสมาชิกพร้อมที่จะเสียสละ

5. ร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น

✓ สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) กล่าวถึง พฤติกรรมความสามัคคีว่า

สมาชิกในกลุ่มต้องมีพฤติกรรมดังนี้

1. ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
2. มีความรักใคร่ปรองดองไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. ไม่อิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน

จุฑาทิพย์ ชีรภาค (2529 : 36) กล่าวถึงพฤติกรรมความสามัคคีว่า

ต้องแสดงออกดังนี้

1. ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
2. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
3. เข้ามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกิจการของส่วนรวม
4. เป็นผู้ประสานความสามัคคีในกลุ่ม
5. ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา
6. รักหมู่คณะมีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลในทางไม่ผิดศีลธรรม
7. มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ

✓ นอกจากนี้ สุวีริรัตน์ พันธุ์ดี (2529 : 51) กล่าวว่า พฤติกรรมความสามัคคีมีดังนี้

1. รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
2. มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. มีความเห็นอกเห็นใจกันและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
4. รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกซึ่งการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออกมีลักษณะที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจปรองดองกันไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ตามความหมายดังกล่าว ความสามัคคีเป็นการมารวมกันเพื่อสร้างประโยชน์สุขไม่ใช้รวมกันเพื่อทำลาย หรือสร้างความเดือดร้อน ให้ผู้อื่น

3.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี

อาภา ถนัดช่วง (2531 : 50) กล่าวว่าความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังต่อไปนี้

1. สมาชิกแต่ละคนต้องได้รับการยกย่องและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. บรรยาการการทำงานควรเป็นประชาธิปไตย คือสามารถคิดและปฏิบัติงานร่วมกันโดยปราศจากความเกรงกลัวและอคติส่วนตัว
3. สมาชิกแต่ละคนจะต้องศรัทธาในงานและคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกัน
4. สมาชิกแต่ละคน จะต้องมีความรู้สึกมั่นใจว่าตนจะได้รับการพิทักษ์จากกลุ่มหรือหัวหน้า
5. สมาชิกต้องได้รับความเป็นธรรมในการทำงานและการตอบแทนในผลงาน
6. จะต้องมีการจัดอุปสรรคและความขัดแย้งด้วยสติปัญญา และควรจัดความอิจฉาริษยา และตัวบ่อนทำลายความสามัคคีหรือความก้าวหน้าของกลุ่มด้วยวิธีต่าง ๆ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคีสรุปได้ว่าความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นจากตัวสมาชิกเองกล่าวคือ สมาชิกต้องฝึกฝนตนให้เป็นคนที่มีหลักธรรมสุภาพอ่อนน้อม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์อดทน พุดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ มีอารมณ์เย็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และภายในกลุ่มจะต้องมีบรรยาการการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยกย่อง และความเป็นธรรมจากกลุ่ม มีศรัทธาในงานและบุคคลภายในกลุ่มตลอดจนรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในกลุ่ม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

4.1 งานวิจัยในประเทศ

นภา กัลยาณสูตร (2521 : 109 - 110) ได้ผลิตชุดการสอน 3 ชุด

คือ ชุดที่ 1 เรื่องความกตัญญู ชุดที่ 2 เรื่องความเอื้อเฟื้อ ชุดที่ 3 เรื่องความสามัคคี สำหรับ ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนเรื่อง ความสามัคคีมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ และคะแนนแบบสอบถามก่อนเรียน และ หลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในปีเดียวกัน สุรศักดิ์ สันติธัญโชติ (2521 : 122 - 123) ได้ศึกษา พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่พฤติกรรมในด้านการรักษาระเบียบวินัย ความยุติธรรม และความสามัคคี

ในปีต่อมา อุบล เรียงสุวรรณ (2522 : 90) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในประเทศไทย ปรากฏว่าคุณลักษณะทางจริยธรรม ที่เป็นปัญหาในทุกภาคมี 6 ลักษณะ คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดทน และความยุติธรรม

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับความสามัคคี ผู้วิจัยยังไม่พบว่าม้งงานวิจัยใน ต่างประเทศที่เน้นเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคีโดยเฉพาะ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของบุคคลใน การคิดหาเหตุผล เพื่อที่จะเลือกกระทำ หรือที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในด้าน ความสามัคคีได้แก่มีความรักใคร่กลมเกลียวและเห็นอกเห็นใจ ประองตองกันไม่ยุยงให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดี ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ตนและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ (ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. 2532 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพร มณีศรีชา (2424 : 6) ซึ่งกล่าวว่าการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการให้เหตุผลเพื่อตัดสินปัญหา

จริยธรรมจากคำถามในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านความสามัคคีโดยยึดเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

6.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีจากการศึกษาค้นคว้าพบว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมามีการทาวิจัยในด้านนี้เพียง 2 เรื่องดังนี้

ทศพร มณีศรีชา (2524 : 52) ได้ทำการวิจัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 48 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่ม กับ ก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนรู้

นอกจากนี้ ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532 : 106 - 107) ได้ศึกษาผลของบทบาทสมมุติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านสามัคคี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและกำลัง

ได้รับความสนใจ พัฒนาให้สูงขึ้นในวัยเด็ก โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาซึ่งพฤติกรรมด้านความสามัคคีเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ ซึ่งในปัจจุบันเด็กและเยาวชนของชาติส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมด้านนี้อยู่ในขั้นไม่น่าพอใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

7.1 ความหมายของแม่แบบ (Models)

แม่แบบหรือตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 61)

7.2 ความหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบ (Modeling Technique) การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นกลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกต หรือผู้ประสังคจะเลียนแบบสนใจ (Bandura 1968 : 99 - 108) การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดจากการทำตามผู้อื่น ดังนั้นเด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบ โดยแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เร้าและเป็นเรื่องราวให้ผู้เรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่ให้ประโยชน์กว้างขวางและมีข้อดีอยู่หลายประการ คือ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ในทัศนที่ซับซ้อน หรือยาก ๆ ได้ดี และรวดเร็ว (Patterson 1974 : 38 - 139)

7.3 ความหมายของเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน (Cartoon Slide Modeling Technique)

เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตแม่แบบที่เป็นสไลด์การ์ตูน ซึ่งเป็นภาพนิ่งโปร่งใสที่มีภาพวาดลายเส้นอยู่บนฟิล์มพร้อมเทพ

บันทึกเสียงประกอบคำบรรยาย เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนมีความคิด ความรู้สึก และการแสดงออก เปลี่ยนไปตามเนื้อหา หรือสถานการณ์ที่จัดขึ้นตามเนื้อเรื่องเพื่อใช้เป็นสื่อความหมาย อันเป็นการจูงใจให้นักเรียนจดจำได้ มีความรู้สึกคล้อยตามตัวละครในภาพ และเปรียบเทียบเรื่องราวของตัวละคร กับชีวิตของตนเอง (พรพันธุ์ วันศุกร์. 2534 : 5)

7.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 16 - 22) ซึ่งอธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมดังนี้ คือ

พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ (รวมทั้งพฤติกรรมต่อตนเอง) ที่นอกเหนือจาก ปฏิริยาสะท้อนล้วนเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมกับผลของพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุม พฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใดอย่างไร เมื่อ ประสบเหตุหนึ่งมนุษย์ก็จะเกิดการคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล ความกลัวขึ้นล่วงหน้า ความคาดหวังนี้ ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำหรือไม่ทำ พฤติกรรมหนึ่งเพื่อให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา

การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง และ การเรียนรู้จากการสังเกต การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้รับผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่วิธีเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากเกินไปเกินกว่าเวลาและโอกาสของผู้เรียนแต่ละคนจะ อำนวย และผลของการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำหรับกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แม่แบบนั้น แบนดูรา กล่าวว่า เป็นกระบวนการ ที่ซับซ้อนอันเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมนั้นๆ จะขึ้นาพฤติกรรมของเขาได้ กระบวนการนี้ เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกต (Bandura. 1977 : 22 - 24) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะที่สำคัญ ๆ ของแม่แบบไว้อย่างละเอียดโดยการสังเกต และสามารถสรุปรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาอย่างเป็นขั้นตอน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการความสนใจในการสังเกตนี้มีมาก เช่น ลักษณะของผู้สังเกตในด้านการรับรู้ การรวบรวมและการแปลความหมายจากการสังเกต ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์เดิมของแม่แบบที่เด่นชัด จดจำได้ง่าย แปลก ดึงดูดความสนใจ ตลอดจนมีความคล้ายคลึงกับผู้สังเกตในด้านอายุ เพศ เชื้อชาติ สถานภาพ ทัศนคติ เพราะจะทำให้ผู้สังเกตคาดหวังและเข้าใจว่าพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตัวแบบมีความสำคัญใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับผู้สังเกต รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมีประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะโน้มน้าวจิตใจผู้สังเกตให้สนใจมาก ประกอบกับพื้นฐานด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมอันเกิดจากการสังเกตด้วย

2. กระบวนการจำ (Retention Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบไว้ทุกครั้ง การเก็บจำนี้จะกระทำในรูปของสัญลักษณ์ ซึ่งจะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะไม่ได้เห็นแม่แบบในช่วงระยะเวลาสั้นก็ตาม เบเนดิกต์กล่าวว่า การสร้างสัญลักษณ์ คือ การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ หรือ ภาษา การเก็บจำในรูปของมโนภาพจะง่ายเมื่อมีแม่แบบมาแสดงให้เห็นบ่อย ๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาหลังจากมีมโนภาพและจะช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มาด้วย โดยทั่วไปแล้วกระบวนการจำนี้เกิดจากการฝึกฝน จะช่วยให้ผู้สังเกตจำพฤติกรรมของแม่แบบได้ดียิ่งขึ้น และการฝึกคิดหรือทำตามแบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลยิ่งขึ้น ดังนั้นการเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นจากการกระทำตามแบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากการสังเกตแม่แบบมาแล้วระยะหนึ่ง ลักษณะเช่นนี้ เป็นผลของกระบวนการเก็บจำในรูปแบบมโนภาพ หรือสัญลักษณ์ทางภาษานั้นเอง

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเปลี่ยนสัญลักษณ์ที่เก็บไว้ในรูปของความจำเป็น การกระทำ หรือการแสดง

ออกที่เหมาะสมโดยการใช้กลไกของความคิด เพราะฉะนั้นกระบวนการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับระดับความคิดของผู้สังเกต ตลอดทั้งความสลับซับซ้อนของพฤติกรรม การดัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็น การกระทำที่เหมาะสมนั้นหาได้ยากมากในระยะแรก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการดัดแปลงให้เป็นพฤติกรรมจะช่วยให้การกระทำตามแม่แบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น นอกจากจะสังเกตการกระทำตามแม่แบบได้ดีแล้วจะต้องติดตามการกระทำ ซึ่งจะต้องเป็นข้อมูลย้อนกลับที่แม่นยำด้วย จึงจะช่วยให้การกระทำตามแม่แบบได้เล็ดยิ่งขึ้น

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้การแสดงออกของผู้สังเกตอยู่ไปได้โดยการให้แรงเสริม เพราะฉะนั้น การเรียนรู้จากการสังเกตจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจะต้องใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ เช่นการเสริมแรง การเปลี่ยนสิ่งเร้า เป็นต้น การให้แรงเสริมนี้ควรจะให้เมื่อผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้เรียนรู้ได้ถูกต้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับการกระทำ เพราะในชีวิตจริง บุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมดบุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแบบ เมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย ผู้สังเกตประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบ โดยการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจไว้ และไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยการสังเกต หรือการเรียนรู้จากตัวแบบจะต้องจัดวางรูปแบบองค์ประกอบของการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสมโดยกระตุ้นให้ผู้สังเกตใส่ใจกับแม่แบบอย่างแท้จริง จนสามารถจดจำและนำมาสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมที่เลียนแบบได้ และนำออกมาใช้ได้ภายหลัง ประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้สังเกตแสดงการตอบสนองคือ เลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ในที่สุด

7.5 วิธีการให้แม่แบบหรือตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2527 : 70 - 89) กล่าวว่า วิธีการให้ตัวแบบโดยเสนอตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้สังเกตหรือผู้ประสงค์จะเลียนแบบจากตัวแบบนั้นสังเกตพฤติกรรมตลอดทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้

ให้บุคคลนั้นเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์

วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ

1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกตควรจะมีการคล้ายคลึงกัน หรือมีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น อยู่ในวัยเดียวกันเป็นเพื่อนกัน ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจของผู้สังเกต และจะช่วยทำให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่ซับซ้อน เพื่อให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้แต่ที่ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบจะทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

2. การเสนอตัวแบบ

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบ และให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับตัวแบบ เกิดพฤติกรรมใหม่อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้อันตรียูรู้ว่าถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ใช้สัญลักษณ์ ผลจากการเสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวก และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง (Corrective Feedback)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 408) กล่าวถึงหลักในการที่จะใช้
 ตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ต้องกำหนดพฤติกรรมให้ตัวแบบ
 แสดง เพื่อให้บุคคลสังเกตเลียนแบบให้ชัดเจน ซึ่งความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นจะต้อง
 หมายถึง การสังเกต วัดได้ โดยใช้คนตั้งแต่ 2 คนสามารถสังเกตและวัดได้ตรงกัน
 และพฤติกรรมนั้นจะต้องอยู่ภายในระดับความสามารถที่จะกระทำ มิเช่นนั้นผู้สังเกตพฤติกรรม
 ของตัวแบบจะซับซ้อนใจในการเรียนรู้พฤติกรรม

เมื่อผู้สังเกตตัวแบบเลียนแบบพฤติกรรมถูกต้องหรือใกล้เคียงแล้วผู้เลียนแบบจะต้อง
 ได้รับการเสริมแรงทันที ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบ
 ด้วยวิธีการรุนแรงเช่นตีหรือด่า เป็นต้น ควรมีการรวบรวมข้อมูล ที่แสดงถึงความก้าวหน้า
 ของผู้สังเกตด้วย เพราะจะทำให้ผู้สังเกตรู้ว่าตนเองก้าวหน้าจริงและเป็นตัวเสริมที่ดีอีกด้วย
 ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบอาจจะใช้การชี้แนะ เข้าช่วยด้วย
 เพราะจะทำให้เรียนรู้เร็วขึ้น และควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกตพร้อมทั้งให้มี
 ความเด่น ตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้เลียนแบบอย่างคล่องแคล่วด้วย

แบลคแคม และ ซิลเบอร์แมน (Blackam and Silberman : 1975 :
 55 - 56) เสนอเกณฑ์ สำคัญ ๔ ประการที่จะนำข้อค้นพบมาประยุกต์ใช้ คือ

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นให้ผู้เรียนเห็น
2. แม่แบบที่เหมาะสมแสดงพฤติกรรมนั้นให้ผู้เรียนเห็น
3. เสริมแรงแม่แบบเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
4. เสริมแรงผู้เรียนเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการตามอย่างแม่แบบ

7.6 บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบ

สวานา พรหมกุล (2525 : 2 - 7) กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบ
 นั้นเริ่มต้นจากบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อ แม่ เมื่อเติบโตขึ้นเด็กไปโรงเรียนใช้เวลา
 ครึ่งหนึ่งของชีวิตอยู่กับครู ในแต่ละวันความสำคัญของครูในการเป็นตัวแทนจึงสำคัญขอ ๓
 กับ พ่อ แม่ ผู้ปกครองครูจึงควรเป็นตัวแทนที่ดี สำหรับเด็ก

เด็กจะเลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบ ตัวแบบนั้น ๆ จะต้องเป็นตัวแบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมอยู่ เด็กจะเลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับความพอใจของตัวเอง เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชาย เนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน เด็กจะเลียนแบบตัวแบบผู้กล้าหาญที่เด็กสนใจยกย่อง และพอใจ ตัวแบบอาจมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวแบบเด็กมักได้แก่บุคคลที่มีอายุมากกว่า นอกจากนี้เด็กอาจจะเลียนแบบจากตัวละครในนิยาย ภาพยนตร์ โฆษณา สไลด์ วิดีโอ เป็นต้น

7.7 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 41 - 45) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้ คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนของแม่แบบ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่นี้ในรูปของสัญลักษณ์ และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามตัวแบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวกผู้สังเกตก็จะรวมรูปแบบ ลักษณะของตัวแบบในรูปต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์เพราะเมื่อมนุษย์เห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งมนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบการกระทำของตัวแบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดสำหรับตัวแบบเชิงสร้างสรรค์ ถ้าตัวแบบมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอหรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด พฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลเพียงพอต่อการกระทำตามของผู้สังเกต
4. การยับยั้งการกระทำและการลดความหวั่นเกรงที่จะกระทำ การที่ได้เห็น

ตัวแบบถูกลงโทษ ผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำตามตัวแบบนั้น และในทางตรงกันข้าม ถ้าได้เห็นตัวแบบทำพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและถูกห้ามปรามแล้วไม่มีผลกระทบใด ๆ ตามมา ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามตัวแบบ

5. การส่งเสริมการกระทำ การมีตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการกระทำทั้งที่เป็นทางบวกและทางลบ ถ้าผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมหนึ่ง และได้รับรางวัล ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้สังเกตได้เห็นตัวแบบที่แสดงความก้าวร้าว และได้รับการบอกขย่องว่าเป็นสิ่งที่ดี ผู้สังเกตก็มีแนวโน้มที่จะกระทำตามมากขึ้น ดังนั้นการเสนอตัวแบบในสังคมจำเป็นต้องมีความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพราะอาจจะมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมทางลบได้

6. ทางด้านอารมณ์ การมีตัวแบบนอกจากจะส่งผลต่อการกระทำตามแล้วยังมีผลต่ออารมณ์ของผู้สังเกตให้รุนแรงเพิ่มขึ้น และกระตุ้นให้เกิดอารมณ์คล้ายตามไปด้วย

7. การเอื้ออำนวยให้เกิดการกระทำตามแบบ การกระทำใดที่คนให้คุณค่าและมีความชื่นชมอยู่เสมอ การกระทำของตัวแบบนั้นก็จะทำให้ผู้สังเกตกระทำได้ดีโดยรวดเร็ว และกระทำตามได้ง่าย นอกจากนี้เมื่อคนสามารถกระทำตามตัวแบบได้เร็วจะทำให้เกิดการแผ่ขยายจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่งได้โดยเร็วด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีตัวแบบนอกจากจะทำให้ผู้สังเกตมีความเปลี่ยนแปลงภายในตนเองแล้ว ยังทำให้สังคมนั้น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

7.8 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ

ในการนำทฤษฎีของแบนดูราไปใช้ เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1957 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
 2. มีแม่แบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ที่เหมาะสม
 3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
- วัชร ทรัพย์มี (2525 : 212 - 213) สรุปกลวิธีเรียนรู้จากตัวแบบ ไว้ดังนี้คือ

1. การเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบจะช่วยให้ผู้รับ

บริการเรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่

2. ผู้รับบริการอาจจะรับรู้มาก่อนแล้วถึงวิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา แต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมแม่แบบจะช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการแสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วนั้น

3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้รับบริการเลียนแบบ

4. หลังจากผู้รับบริการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว ให้โอกาสผู้รับบริการฝึกฝนพฤติกรรมนั้นและผู้ควบคุมจะเป็นผู้ให้ข้อมูล การฝึกผู้รับบริการนั้นอาจจะทำในสถานการณ์สมมุติก่อน

7.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ มีดังนี้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69)

7.9.1 ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

ก. จะทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเป้าหมาย หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ค่อย ๆ เกิดขึ้น มีความถี่สูงขึ้น และจะคงทนถาววยิ่งขึ้น เมื่อให้การเสริมแรง แก่ก่อนหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ข. จะทำให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่
ไม่เคยเกิดมาก่อน

ค. จะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

ง. ช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเคยเรียนรู้มาก่อนแล้ว มีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

7.9.2 ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

ก. การให้ตัวแบบอย่างเดียวในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ พฤติกรรมที่พึงประสงค์อาจเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึง

ประสงค์ที่ต้องการจะสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ข. การคัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ
ผู้คัดเลือกตัวแบบและกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่อง
ดังกล่าวนี้ เพราะมิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาของการทดลองโดยเปล่าประโยชน์

7.10 ประเภทของเทคนิคแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 40 - 51) แบ่งแม่แบบไว้ 2 ชนิด คือ
แม่แบบที่มีชีวิตและแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ โดยเสนอแม่แบบได้ 2 วิธี คือ

1. การเสนอแม่แบบชีวิตจริง (Live Model) การเสนอแม่แบบวิธีนี้เป็น
การให้ผู้สังเกตเห็นแม่แบบในสภาพการณ์จริง ซึ่งมีข้อดี คือ แม่แบบสามารถเพิ่มเติม
หรือปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้การแสดงผลพฤติกรรมชัดเจน หรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากขึ้น
การเสนอแม่แบบวิธีนี้ช่วยให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจแม่แบบและลอกเลียนแบบพฤติกรรม
ของแม่แบบได้ดีกว่าการเสนอแม่แบบวิธีอื่น (Bandura. 1969 : 178 - 186)
แต่การเสนอแม่แบบวิธีนี้ต้องระมัดระวังเรื่องการควบคุมผลกระทบ เพราะอาจมีเหตุการณ์ที่
ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้าเกิดขึ้นทำให้แม่แบบไม่ได้รับผลกระทบที่พึงพอใจตามที่ควรจะได้

2. การเสนอแม่แบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Model)

การเสนอแม่แบบลักษณะนี้ได้แก่ การเสนอแม่แบบจากภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ สไลด์
หนังสือ หุ่นกระบอก หรือการ์ตูน ฯลฯ ซึ่งเตรียมเรื่องราวของแม่แบบ ไว้เรียบร้อยแล้ว
แล้ว ทำให้มีผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดง และสามารถควบคุมพฤติกรรม
และผลกระทบของแม่แบบได้ ทั้งยังเก็บไว้ใช้ในการให้ตัวแบบครั้งต่อไปได้ และใช้ได้
กับบุคคลเดียวหรือกับกลุ่มบุคคล

การสร้างแม่แบบสไลด์การ์ตูนเพื่อการเรียนแบบ

การเรียนแบบของเด็กเป็นการเริ่มต้นของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ตัวแบบต่าง ๆ ที่เด็กได้มาจะประกอบกันเข้าเป็นบุคคลหรือเป็นตัวของเราเองในอนาคตถ้าเด็กโชคดีก็ได้รับตัวแบบที่ดีมา แต่ถ้าสิ่งที่ไม่ดีหรือตัวแบบไม่ดีน่าเสียมากกว่า ก็จะทำตามสิ่งนั้น ดังนั้นตัวแบบที่จะปล่อยผ่านมาสู่เด็กควรจะเป็นตัวแบบที่ดี ซึ่งตัวแบบนั้นจะต้องมีอิทธิพลที่จะช่วยสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็กตลอดไป (สวนา พรหมกุล . 2525 : 2 - 7) ตัวแบบที่สร้างในลักษณะของโสตทัศนวัสดุ จะเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และจะเป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กไปในทางที่ต้องการ (Bandura and Walter. 1963 : 49) ในปัจจุบันสื่อมวลชนประเภทโสตทัศนมีอิทธิพลต่อรูปแบบของพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์มาก เพราะชีวิตมนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมต่างก็ยอมรับว่าสไลด์เป็นโสตทัศนอุปกรณ์ชนิดหนึ่ง ที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

7.11 แม่แบบสไลด์การ์ตูน

7.11.1 ความหมายของสไลด์ สไลด์ คือ ภาพนิ่งโปร่งใส

ซึ่งมีทั้งภาพเหมือนจริงสีและขาวดำ เป็นสื่อการสอนที่มีความโปร่งใส สามารถใช้แสงฉายฟิล์มสไลด์ไปปรากฏบนจอฉายได้ ในบางครั้งจึงเรียกว่า " ภาพนิ่งที่ฉายได้ " หรือ " Still projection " (สุรพล เกียรติวัฒนา. 2525 : 2) สอดคล้องกับ ประหยัด จิระวรพงศ์. (2530 : 151) ซึ่งให้ความหมายของสไลด์ว่าหมายถึง วัสดุสื่อความหมายชนิดโปร่งแสงเป็นภาพนิ่งซึ่งต้องใช้กับเครื่องฉาย ส่วนสไลด์เทป หรือ สไลด์ประกอบเทปเป็นวัสดุการศึกษาที่ผู้ใช้สามารถดูภาพและฟังเสียงคำบรรยายไปพร้อม ๆ กันได้

สไลด์การ์ตูน หมายถึง ภาพนิ่งโปร่งใสที่มีภาพวาดลายเส้นอยู่บนฟิล์มขนาด 2"x 2" พร้อมเทปบันทึกเสียงประกอบคำบรรยายเพื่อเป็นสื่อเร้าให้ผู้เรียนมีความคิด ความรู้ลึกความสนใจ

ในตัวอย่าง

7.11.2 คุณค่าของสไลด์ประกอบเสียง ในด้านคุณค่าของสไลด์ประกอบเสียงนั้น มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้หลายคนซึ่งกล่าวถึงคุณค่าของสไลด์คล้าย ๆ กัน เช่น วารินทร์ รัชมิพรหม.

(2529:2) กล่าวว่า สไลด์ประกอบเสียงมีคุณค่า ดังนี้

1. เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิด

ความกระตือรือร้นสนใจมาก

2. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพ และ เสียงที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเรื่องราวก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

3. ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน หลากอย่างเช่นแบบเรียน คำบรรยาย คู่มือ แบบฝึกหัด ภาพและเสียงประกอบย่อมทำให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้นและยาวนานกว่าการใช้สื่อเสียงอย่างเดียว

4. สไลด์ประกอบเสียงสามารถนำมาเป็นสื่อที่ใช้เรียนเพียงคนเดียว เรียนเป็นกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ก็ได้

5. สามารถนำมาดูซ้ำได้อีกเมื่อต้องการ เพื่อทบทวนเตือนความจำ เพื่อการประเมินผล

6. ทำให้ตรงความสนใจของผู้เรียนได้เป็นเวลานานกว่าสื่อประเภทอื่น

7. สไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตขึ้นโดยมีหลักการที่ดี วางแผนเป็นอย่างดี ผลิตเป็นอย่างดีโดยมีทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาอยู่เบื้องหลังจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

แฮสส์ (Hass. 144:47) กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ต่อการเรียนการสอนไว้ในหนังสือ Preparational and Use of Audio Visual Art ไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความสนใจยิ่งขึ้น
2. ภาพและเสียงประกอบจากคำบรรยายสไลด์ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนจำเนื้อเรื่อง ได้ดี และนาน
3. สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านสติปัญญาของนักเรียน เพราะใน

วิชาที่ไม่ซับซ้อนมากนัก เมื่อนำมาผลิตเป็นสไลด์ประกอบคำบรรยายแล้วนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง

4. ใช้แทนหรือลดขนาดของอุปกรณ์อื่น ๆ ได้
5. ครูสามารถผลิตแผ่นสไลด์ใช้ประกอบเสียงได้เองราคาไม่แพงเก็บรักษาง่าย
6. สามารถใช้เรียนได้ในห้องเรียนปกติ เพราะไม่ต้องอาศัยความมืดมากนัก ถ้าไม่มีจอภาพก็อาจจะฉายบนผาผนังที่มีสีอ่อน ๆ ได้ ทำให้ครูอธิบายได้สะดวกและนักเรียนสามารถจับบันทึกข้อความต่าง ๆ ได้

วิททิช และ ชูลเลอร์ (Wittich and shuler. 173:4) กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ต่อการเรียนการสอนไว้ในหนังสือ Instructional Technology ไว้ดังนี้

1. สามารถใช้กับการเรียนการสอนรายบุคคล เป็นกลุ่มย่อย หรือเป็นกลุ่มใหญ่ก็ได้
2. ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ ผลิตและหาสำเนาได้ง่ายทั้งแบบสีและขาวดำครูสามารถผลิตเองได้
3. สามารถจัดเรียงลำดับภาพได้ตามความเหมาะสมจะแยกกลายเป็นบางภาพ หรือเรียงลำดับเป็นชุดก็ได้
4. ได้รับความสนใจและรวมจุดสนใจของผู้เรียนได้ดี
5. สะดวกในการใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้ฉายที่มืดมากนักห้องเรียนตามปกติก็สามารถใช้ได้
6. ปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องใช้ฉายเพียงวิชาเดียวแต่สามารถใช้ได้กว้างขวางทุกวิชา และทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนข้อเท็จจริงอย่างน้อยที่สุดก็ได้ผลดีเท่ากับการสอนโดยใช้ภาพยนตร์
7. ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง เนื้อหาได้ง่าย โดยการเปลี่ยนแปลงลำดับภาพ หรือการเพิ่มบางภาพเข้า ตัดบางภาพออก
8. การเก็บรักษาเครื่องฉายสะดวก สามารถปรับขนาดเล็กไม่เปลืองที่เก็บ และเก็บไว้ได้นาน
9. เมื่อใช้เครื่องฉาย สามารถปรับขนาดภาพได้ให้ขนาดใหญ่หรือเล็กพอที่จะดูได้อย่างชัดเจน
10. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเร็วหรือช้า ตามความต้องการ และจะเรียนซ้ำกี่ครั้งก็ได้

ก็ได้ตามความพอใจ ทั้งแบบควบคุมด้วยมือ และแบบอัตโนมัติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างถูกต้อง

11. ภาพสไลด์สี ให้สัมพันธ์กับความเป็นจริงมาก ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างถูกต้อง
12. สามารถใช้กับสื่อการสอนอย่างอื่นได้ดี
13. วัสดุขนาดของอุปกรณ์อื่นที่ไม่สะดวกต่อการใช้ เช่น แผนที่ แผนภูมิ
14. ช่วยให้ประสิทธิผลของการเรียนรู้สูงขึ้น และมีความคงทนในการเรียนรู้
15. เทคนิคของการถ่ายภาพและบันทึกเสียง ช่วยทำให้บทเรียนแปลกใหม่

น่าสนใจยิ่งขึ้นนักเรียนสามารถตั้งใจเรียนได้เป็นเวลานาน

ส่วนทางด้านจิตวิทยา การเรียนรู้สัททัศน์วัสดุ มีคุณค่าดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ทักษะคิด การแก้ปัญหา และความซาบซึ้งในคุณค่า
2. ทำให้เด็กมีมโนภาพเริ่มมีมโนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และก่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของผู้เรียนด้วย
3. ช่วยเราให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและช่วยให้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง

นักเทคโนโลยีทางการศึกษาหลายคนสรุปจากการวิจัยตรงกันว่า เด็กมีความสนใจและชอบดูภาพการ์ตูน การ์ตูนมีคุณสมบัติที่จะดึงดูดและเร้าความสนใจของเด็กมาก ความสำเร็จของการ์ตูนจะทำให้ไม่เบื่อหน่าย และเข้าใจได้ดี การ์ตูนเป็นภาพตัวแทน หรือสัญลักษณ์ของบุคคล แนวความคิด เหตุการณ์ เพื่อสื่อความหมายหรือแสดงความคิดเห็น แนวความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์สมัยใหม่ ตัวบุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ การ์ตูนเป็นสิ่งที่โปรดปรานสำหรับเด็ก เด็กจะชอบภาพที่มีลักษณะเป็นแบบง่าย ๆ ชัดเจน ลักษณะการ์ตูนที่ดีจะสามารถสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง เป็นภาพที่มองเห็นและเข้าใจได้ง่าย สามารถจูงใจให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม (Kinder, 1955 : 399) เลิศ อานันตะ (2528:78) กล่าวว่าการ์ตูนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มีคุณค่าทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่งในการช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยของเด็กและเยาวชน เป็นตัวกลางสื่อความหมายที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแจ่มชัด สนุกสนาน เพลิดเพลิน จากการวิจัยของลารริก (Larrick, 1964:137) พบว่านักเรียนระดับ

ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ขอบการค้น ถึงร้อยละ 90

จากการศึกษาพัฒนาการของเด็กในวัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 9 - 12 ปี พบว่าเด็กในวัยนี้สามารถยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน มองทุกสิ่งทุกอย่างกว้างขวางมีเหตุผล สามารถมองเห็นความเป็นไปได้หรือเป็นไปไม่ได้ มองเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน (พรณี ชูชัย. 2522 : 115)

7.11.3. การ์ตูน (Cartoons) บิคม ทาแพง (2529:135) ได้กล่าวถึงการ์ตูนว่า การ์ตูนเป็นภาพที่เขียนด้วยลายเส้น เขียนเน้นที่จุดเด่น หรือจุดที่เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งนั้น ๆ ที่ทุกคนเห็นแล้วจะเข้าใจตรงกัน เช่น รูปหมี หมายถึง รัสเซีย นกอินทรี หมายถึง อเมริกา ใช้แสดงเรื่องราวหรือลักษณะของบุคคลกลุ่มชน สถานที่ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ

1. การ์ตูนกับการสอน การ์ตูนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในหลายลักษณะ เช่นเดียวกับสื่อทัศนวัสดุอื่น ๆ

1.1 ใช้แสดงกิจกรรมท่าทาง และอารมณ์ของสิ่งที่กล่าวถึง ประกอบการเล่าเรื่องราวหรือนิทาน ทั้งนี้เพราะการ์ตูนแบบเส้นเดียว เขียนได้เร็ว ไม่ทำให้เรื่องราวขาดตอน และไม่ทำให้ผู้คอยดูเบื่อก่อนการฟังอย่างเดียว

1.2 ทำให้การสอนมีชีวิตชีวา ได้รับความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงประเด็นของปัญหาได้ทันที

1.3 การ์ตูนสามารถสรุปประเด็นปัญหา หรือความคิดหลักของบทเรียนให้เข้าใจได้ง่าย และจำได้นาน เช่นเดียวกับการ์ตูนในหนังสือพิมพ์รายวันที่สรุปประเด็นสำคัญของบรรณาธิการได้อย่างกระชับรัด เข้าใจง่าย คนที่ไม่มีเวลาพอ อาจจะดูการ์ตูนแทนการอ่านบทบรรณาธิการได้

1.4 ใช้ประกอบการสอนภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยมีการ์ตูนแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนแปลภาพออกมาเป็นภาษา การฝึกหัด หรือทดสอบการแต่งประโยค การลำดับความคิด และการใช้ภาษาได้

1.5 ใช้การ์ตูนแสดงสถานการณ์ เพื่อเน้นจุดเริ่มต้น

ของการอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแม่แบบสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเลียนแบบสมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบขององค์ประกอบในการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้สังเกตสนใจแม่แบบอย่างจริงจังจนสามารถจำและนำมาสร้างสัญลักษณ์แทนกิจกรรมที่เลียนแบบได้ และนำออกมาใช้ได้ภายหลังประกอบกับการเข้าใจอย่างเหมาะสม จะทำให้ผู้สังเกตแสดงการตอบสนองคือการเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบได้ในที่สุด

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

8.1 งานวิจัยในประเทศ

มีผู้ใช้แม่แบบในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ดังนี้

สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์ (2519 : 56 - 61) ได้ศึกษาอิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 300 คน อายุเฉลี่ย 14 ปี 8 เดือน ให้ผู้ที่มีจริยธรรมสูงและต่ำอยู่ในทุกกลุ่ม แล้วทดลองใช้ตัวแบบประเภทละอายใจตนเอง และประเภทละอายผู้อื่น กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้ตัวแบบ หลังจากให้ตัวแบบแล้วทำการสอบวัดระดับความวิตกกังวลในขณะ เล่นเกมและการเห็นคุณค่าของรางวัล ผลการทดลองปรากฏว่า ผู้มีความวิตกกังวลสูงและไม่เห็นตัวแบบ มีพฤติกรรมการโกงมากที่สุด ส่วนระดับจริยธรรมของบุคคลไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการโกงได้แม่นยำนัก แต่เป็นเครื่องชี้บ่งว่า ถ้าเป็นตัวแบบที่ดีแล้ว ผู้ที่จะรับรู้และเลียนแบบมากที่สุด คือ ผู้มีระดับจริยธรรมสูง ส่วนผู้มีจริยธรรมต่ำนั้น การเลียนแบบมีน้อยกว่า

ในปีต่อมา ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันท์ (2520 : 5-6) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 11-25 ปี จำนวน 2,400 คน โดยศึกษาภาคสนามและในห้องปฏิบัติการ และสรุปได้ว่าการมีหรือไม่มีตัวแบบ ที่กระทำคามดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าลักษณะทาง

จริยธรรมในคัมภีร์เล่งอย่างมากร คือ ในภาวะที่ไม่มีตัวแบบ วิจัยออกมาว่าควรใช้โปรแกรม
ส่วนผู้ที่จริยธรรมต่ำไม่ค่อยยอมรับวิธีที่พลของตัวแบบมากนัก ตัวแบบประเภทละเอียดยิ่ง
มีข้อดีคือถูกใจผู้วิจัย กศศิ์แบบทุกประเภทเลี่ยนแบบ แต่ตัวแบบประเภทละเอียดยิ่งไม่มี
ข้อดีพลต่อผู้สังเกตตัวแบบ

ในปี พ.ศ. 2522 ภรรณิการ์ สัทธิศักดิ์ (2522:46-51) ได้ศึกษาผล
ทางจิตแนบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลี่ยนแบบของเด็กลูกอายุปีที่ 2 จังหวัด
เชียงใหม่ จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 10 คน ให้ 4 กลุ่มได้รับแนบแบบ
แสดงวิธีจิตภาพอย่างละเอียดยิ่ง 4 กลุ่ม ได้รับแนบแบบที่แสดงวิธีจิตภาพไม่ละเอียดยิ่ง
โดยในแต่ละกลุ่มย่อยของทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการเสริมแรง 1 แบบ ใน 4 แบบ คือ
การเสริมแรงแก่แนบแบบ การเสริมแรงแก่เด็ก การเสริมแรงแก่ตัวแบบและเด็ก และ
ไม่ได้รับการเสริมแรงเลย ผลการทดลองพบว่า ตัวแบบและวิธีการเสริมแรงมีผลต่อ
การเลี่ยนแบบของเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01
ความสำคัญ ตัวแบบที่แสดงการจัดภาพอย่างละเอียดยิ่งส่งเสริมการเลี่ยนแบบได้ดีกว่าตัวแบบ
ที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพไม่ละเอียดยิ่ง การเสริมแรงแก่ตัวแบบและเด็กส่งเสริมการเลี่ยน
แบบให้ดีที่สุด

✓ ในปีเดียวกัน ภาณุณี แก้วพวง (2522:33-35) ได้ทดลองใช้แนบแบบ
เพื่อเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเองของวัยรุ่นอายุระหว่าง 13 - 16 ปี ในสถานสงเคราะห์
บ้านสวัสดิธรรมราช จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองดูแนบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย
19 แผ่น กลุ่มควบคุมเรียนจากการสังเกต ผลการศึกษาพบว่าการใช้แนบแบบมีผลทำให้
ผู้รับแนบแบบมีมโนภาพแห่งตนแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับแนบแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

นอกจากนี้ ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษา
ผลการใช้เทคนิคแนบแบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ได้แก่แบบทดสอบทัศนคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กับแม่แบบซึ่งเป็นไฮลด์การ์ดต้นประกอบเสียง 5 เรื่อง ดำเนินการให้แม่แบบแก่กลุ่มทดลอง จำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วัน ติดต่อกัน วันละ 1 ชั่วโมง ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ต่อมา จรัส ดิษฐ์แก้ว (2525 : ก - ข) ได้ศึกษาผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์ และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่เพื่อนไม่ยอมรับ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน เครื่องมือในการศึกษาได้แก่ แบบสำรวจประมาณค่าการปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบอัตมโนทัศน์ และตัวแบบซึ่งเป็นภาพนิ่งและเทปบันทึกภาพเกี่ยวกับการรับรู้อัตมโนทัศน์ทางบวก และการปรับตัวทางสังคมเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์และการปรับตัวทางสังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปีเดียวกัน สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 - 35) ได้ศึกษาทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โดยให้กลุ่มทดลองดูหุ่นเชิดมือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 7 ละ 1 เรื่อง เรื่องละประมาณ 10 นาที จำนวน 5 เรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนตามปกติ ผลการทดลองพบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ต่อมา กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2524 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทัศนคติ ความมีวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ และ "แม่แบบ" ซึ่งเป็นนิทานประกอบหุ่น 7 เรื่อง โดยให้กลุ่มทดลองดูแม่แบบจากการแสดงหุ่นตามบทนิทาน จำนวน 7 ครั้ง 7 ละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาแต่ละครั้งห่างกันครั้งละ 1 วัน ผลการทดลองพบว่า ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ผลการวิเคราะห์ว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียน

กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในปีต่อมา สุปรียา อินทวิโรทัย (2529 : 70) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบ การพัฒนาเหตุการณ์การเรียนรู้ และทัศนคติในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของเหตุการณ์การเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนก่อน และ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ต่อมา ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ศึกษาผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อ คุณธรรมด้านความกตัญญูต่เวที ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน ผลปรากฏว่า การสอนโดยใช้ตัวแบบเรื่องความกตัญญูต่เวที ทำให้นักเรียน มีคุณธรรมด้านความกตัญญูต่เวที สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ คุณธรรมด้านความกตัญญูต่เวทีของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยใช้ตัวแบบสูงขึ้น กว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในปีเดียวกัน ศรีนิยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลการใช้ เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองโดยเทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่า การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีสุตา แคล้วอาวุธ (2532 : 64) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้เทคนิค "แม่แบบ" ที่มีต่อพฤติกรรมด้านทัศนสุขภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 153 คน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมด้านทัศนสุขภาพของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับทัศนสุขภาพ โดยใช้เทคนิค " แม่แบบ " ในรูปของหนังสือการ์ตูน โดยครูสอนสูงกว่าของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับทัศนสุขภาพ โดยใช้เทคนิค " แม่แบบ " ในรูปของหนังสือการ์ตูน โดยนักเรียนสอนกันเอง

8.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3)

ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริง และแม่แบบที่ทำเป็นภาพยนตร์ การสุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าว แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์ มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตใกล้เคียงกับแม่แบบที่มีชีวิต ต่อมา ฮิกส์ (Hicks. 1965 : 97 - 100) ใช้ตัวแบบประเภทสัญลักษณ์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว โดยให้เด็กเห็นตัวแบบจากภาพยนตร์

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน 6 ปี 4 เดือน จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ชาย กลุ่มที่ 2 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่หญิง กลุ่มที่ 3 ให้เห็นตัวแบบเป็นชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 4 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กหญิงวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองปรากฏว่า เด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุดเมื่อเห็นตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกัน และก้าวร้าวน้อยที่สุดเมื่อเห็นแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชาย และ

แบนดูรา กรูเซค และเมนโลฟ (Bandura, Grusec and Menlove. 1966 : 499 - 506) ได้ศึกษาผลของกระบวนการสร้างสัญลักษณ์กับเด็กอายุ 6 - 8 ปี จำนวน 72 คน

เป็นเด็กชาย 36 คน และเด็กหญิง 36 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างดูตัวแบบจากภาพยนตร์ซึ่งฉายให้เห็นการเล่นของเล่นต่าง ๆ ของตัวแบบด้วยวิธีการที่แปลกและใหม่กว่าที่เด็ก ๆ เคยเล่นกับ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับคำแนะนำให้เรียกชื่อ

การกระทำทุกอย่างของตัวแบบ กลุ่มที่สองจะต้องนับเลข 1,2,3,4,5 ไปพร้อม ๆ กัน

ในขณะที่ดูตัวแบบนั้น และกลุ่มที่สามให้ดูตัวแบบแต่เพียงอย่างเดียวก่อน แล้วให้ผู้สังเกตแสดงวิธีการเล่นตามที่ได้อ่าน ผู้ถูกทดลองแต่ละกลุ่มได้รับรางวัลเมื่อแสดงได้เหมือนตัวแบบ

แต่ครั้งหนึ่งไม่ได้รับรางวัลเลย ผลการศึกษาพบว่า เด็กกลุ่มที่หนึ่งที่ถูกให้เรียกชื่อ

การกระทำของตัวแบบสามารถเลียนแบบพฤติกรรมเองตัวแบบได้ดีกว่ากลุ่มที่สองที่ร้องนับ

ตัวเลข และกลุ่มที่สามที่ให้อู๋แต่ตัวแบบอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ผลของสามกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับเด็กชายจะสามารถเลียนแบบได้ดีกว่าเด็กหญิงแต่พบว่าการให้รางวัลและการไม่ให้รางวัลไม่แสดงผลแตกต่างกันอย่างใด

มิดลาร์สกี และคนอื่น ๆ (Midlarsky and others. 1973 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและรางวัลต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยศึกษาเด็กหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ให้เห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลาง และตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะได้รับรางวัลเป็นสิ่งที่ของซึ่งมีค่าเท่ากับเงิน 4 เซนต์หลายชิ้น เมื่อผู้ถูกทดลองแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามต้องการ ผู้ทดลองก็ให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ผลการทดลองปรากฏว่าตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เด็กเกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

ทัศนียา ระเบียบดี (2529 : 46) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิค " แม่แบบ " สไลด์การ์ตูน เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ผลการศึกษาผลว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้แม่แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แม่แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ พรพันธ์ วันสุกร (2534 : 60 - 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับโปรแกรมการพัฒนาสุขนิสัย ที่มีต่อสุขนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนมีสุขนิสัยด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ

จากการสำรวจงานวิจัยในประเทศและในต่างประเทศ ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้แบบทฤษฎีพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาทัศนคติต่าง ๆ การพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมต่าง ๆ ความสามารถทางการเรียน เป็นต้น แบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือความคิดของผู้สังเกตเป็นอย่างมาก และการใช้แบบทฤษฎีให้เฉพาะกับวัยและความสนใจของเด็กจะเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กยอมรับพฤติกรรมนั้น ๆ แต่ผู้วิจัยไม่พบว่า มีงานวิจัย ในต่างประเทศที่เน้นเฉพาะการใช้เทคนิคแบบจำลองการรู้สึเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกโดยตรง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำเทคนิคแบบจำลองการรู้สึมาใช้ในการยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีอายุระหว่าง 11-12 ปี และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2 จำนวน 33 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. นำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทดสอบนักเรียนชายและนักเรียนหญิง อายุระหว่าง 11 - 12 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรราชธานี ปีการศึกษา 2535 จำนวน 135 คน
2. คัดเลือกนักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 2
3. สอดถามนักเรียนที่ได้คะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในขั้นที่ 2

กิจกรรมเสริมสร้างและความพร้อมในการเข้ารับการทดลอง

4. ผู้ฝึกสอนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลองด้วยวิธีที่สุ่มอย่างง่าย ให้จำนวน 24 คน

5. ผู้ฝึกสอนโดยวิธี 4 อบรมเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ

12 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ
3. แบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกดี
1. โปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎีแม่แบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แม่แบบเพื่อเป็น

แนวทางในการวางแผน และสร้างแม่แบบในการทดลอง

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความหมายของจริยธรรม จริยธรรมด้าน

ความสำนึกดี และเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกดี จากทฤษฎี เอกสาร และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อมาสร้างโปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สไลด์มีประกอบ

คำบรรยายการสร้างภาพการ์ตูนและการถ่ายภาพสไลด์

1.4 สร้างและคัดเลือกเรื่องที่จะใช้เป็นแม่แบบให้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์

เรื่อง... และสร้างโปรแกรมการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน

3 คน คือ ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ทนวิทย์ ภาวดี และ

และ อาจารย์ พรรณดี ภาวดีพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และวิธีดำเนินการ

แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำเนื้อเรื่องที่แก้ไขแล้วมาสร้างภาพการ์ตูน และถ่ายทำสไลด์การ์ตูน

1.6 บันทึกเสียงประกอบสไลด์การ์ตูน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 2 คน คือ นายประสิทธิ์ พวงบุตร และ นายวรพจน์ นวลสกุล นักวิชาการโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์อีกครั้งหนึ่ง และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองก่อนใช้จริง

1.7 นำแม่แบบสไลด์การ์ตูน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองอุบล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.8 โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบด้วยการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ทดลองสัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ โดยใช้เวลาว่างเลิกเรียนตอนเย็น เวลา 16.00 น. ถึง 16.50 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาขอข่ายเนื้อหาของจริยธรรม เหตุผล ซึ่งจริยธรรมด้านความสามัคคีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และวิธีการให้ข้อมูลที่เหมาะสมและตรงกับจุดมุ่งหมาย

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมและเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการสอนจริยศึกษา เช่น บทบาทสมมุติ เอกสารเรื่องสันติวิธีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม การบรรยายของครู เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบการสร้างเป็นโปรแกรมการสอนแบบปกติ

2.3 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ตรวจโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วิธิตำเนินการ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล แล้วนำมาแก้ไข

2.4 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติ ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธิตำเนินการ

อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้

2.5 นำโปรแกรมการสอนแบบปกติที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุง แก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

3. แบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านความสามัคคี

และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

3.3 กำหนดนิยามปฏิบัติการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

3.4 สร้างแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้สอดคล้องกับนิยามเฉพาะ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ สุเชษฐ์ ม้าเห่หม (2519 : 69 - 73) วิเชียรทองบุษ (2521 : ไม่มีเลขหน้า) ทศพร มณีศรีอำ (2524 : 87 - 97) สกล เทียงแท้ (2525 : 146 - 151) อโนชา จังจรัส (2529 : 120 - 140) และแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของ อิศารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532 : 315 - 225)

3.5 นำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ซึ่งเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ และโปรแกรมการสอนแบบปกติ ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่ใช้ แล้วผู้วิจัยนำผลการปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่า

อำนาจจำแนก โดยใช้ t -test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
(ล้วน สายยศ และ อังกลา สายยศ. 2524 : 298) และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t
ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ไว้เป็นแบบทดสอบ

3.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้ว จากข้อ 3.6 มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น
โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
ได้ค่าความเชื่อมั่น = .91

ลักษณะวิธีการตอบแบบทดสอบ

ลักษณะของแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เป็นแบบทดสอบ
เลือกตอบชนิด 6 ตัวเลือก ซึ่งตัวเลือกแต่ละตัวเป็นขั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ
โคลเบอร์ก แต่ละขั้นใน 6 ขั้น ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง

สถานการณ์ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้
นักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ อย่างละเอียด

ในตอนท้ายของแต่ละเรื่องจะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกหาอย่างใด
อย่างหนึ่ง พร้อมทั้งให้เหตุผลในการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก ให้นักเรียนเลือก
คำตอบที่ตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาท (x) ทับตัวอักษร
ที่ตรงกับคำตอบนั้นในกระดาษคำตอบเพียงหนึ่งตัวเลือก

(กระดาษคำตอบอยู่ท้ายแบบทดสอบนี้ให้นักเรียนดึงออกมาได้เลย)

แบบทดสอบนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนพบเหตุการณ์ตามเรื่องราวเหล่านั้น
แล้ว นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร และใช้เหตุผลอย่างไรในการตัดสินใจ ดังนั้นคำตอบของ
นักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิด และจะไม่เกิดผลเสียหากนักเรียน และโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีดำเนินการใด ๆ หรือเรื่องราวใด ๆ ขอให้เรียนถามครูก่อน เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

ตัวอย่าง

๐ ในการแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมสีแดง กับทีมสีเขียว ผลการแข่งขันทีมสีแดงแพ้
พลศักดิ์ ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมสีแดงไม่พอใจ จึงชวนเกรียงไกรลูกทีมไปดักก่อกวนทีมสีเขียว
ถ้าข้าพเจ้าเป็นเกรียงไกร ข้าพเจ้าจะไม่ไป เพราะ

- ก. การทำเช่นนั้นขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน
- ข. การทำเช่นนั้นย่อมสร้างความเสื่อมเสียมาสู่ตนเอง ไม่มีใครยกย่องสรรเสริญ
- ค. ผู้ที่ไม่น่าใจเป็นนักกีฬา จะต้องรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
- ง. การทำเช่นนั้นก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ
- จ. อาจนำไปสู่การทะเลาะวิวาท จนทำให้ได้รับบาดเจ็บได้
- ฉ. เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเล่นกีฬานั้น ต้องการให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบแต่ละข้อมี 6 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้แต่ละตัวเลือกเป็นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแต่ละชั้นใน 6 ชั้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก
ในการตอบ ถ้านักเรียนตอบตรงกับชั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน ชั้นที่ 5 ให้ 5 คะแนน และลดลงตามลำดับ จนถึงชั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design. (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 225 - 226)

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T ₁	X	T ₂
RC	T ₁	$\bar{X}$	T ₂

ความหมายและสัญลักษณ์

R = กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม

E = กลุ่มทดลอง โดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

c = กลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติ

X = การจัดกระทำ (Treatment) โดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

$\bar{X}$ = การสอนแบบปกติ

T₁ = การสอบก่อนการทดลอง

T₂ = การสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะเวลาการทดลองให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตอบแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านสามัคคีแล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
2. ระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ประกอบด้วยการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น คือ 16.00น - 16.50 น.
 - 2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ ตามโปรแกรมที่สร้างขึ้น และประกอบด้วยการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น คือ 16.00 - 16.50 น.
3. ระยะเวลาหลังการทดลอง ให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบชุดเดิม และเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524

: 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$ แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน	จำนวนคน

1.2 ค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2524 : 75)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N (N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum X$ แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$ แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N แทน	จำนวนคน

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์เครื่องมือ

2.1 หากค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้สูตร t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ดังนี้ (ล้วน สายยศ. และอังคณา สายยศ. 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n_H + n_L}}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
$\bar{X}_H$ แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$ แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
S_H^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูง
S_L^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ
n_H, n_L แทน	จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

2.2 หากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ดังนี้ (ล้วน สายยศ. และอังคณา สายยศ. 2524 : 171)

$$F = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_j^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ F แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
n แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
S_j^2 แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2 แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (Independent Sample) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
$\bar{X}_1$ แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
$\bar{X}_2$ แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
S_1^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
S_2^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
n_1 แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
n_2 แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความสามัคคีของนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้
 t - test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample) ดังนี้ (ล้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2524 : 99)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบครั้งแรก และครั้งหลัง
ΣD แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่

ΣD^2 แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$(\Sigma D)^2$ แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละกลุ่มทั้งหมด ยกกำลังสอง
n แทน	จำนวนคู่ของคะแนนจากการสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบพื้นฐาน

เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักวิจัยกลุ่มทดลองก่อนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับนักวิจัยกลุ่มควบคุมก่อนการสื่อนวัตกรรม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักวิจัยกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักวิจัยกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสื่อนวัตกรรม

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักวิจัยกลุ่มทดลองภายหลังการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับนักวิจัยกลุ่มควบคุมภายหลังการสื่อนวัตกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การรู้ตนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ
ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง
ก่อนการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การรู้ตนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	x	s ²	t
กลุ่มทดลอง	12	41.67	50.24	0.84
กลุ่มควบคุม	12	39.42	16.99	

ข้อมูลในตาราง 2 แสดงว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน
กลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ก่อนการทดลอง
นักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีไม่
แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

กลุ่มทดลอง	N	x	s ²	t
ก่อนการทดลอง	12	41.67	50.24	13.287**
หลังการทดลอง	12	93.5	22.8	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลในตาราง 3 แสดงว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น

3 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

กลุ่มควบคุม	N	x	s ²	t
ก่อนการทดลอง	12	39.42	16.99	12.016**
หลังการทดลอง	12	63.33	34.24	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลในตาราง 4 แสดงว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การสอนแบบปกติเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น

4. เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การดูกับนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติ ปรากฏผล ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึก ของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การดูกับนักเรียนกลุ่มควบคุม ภายหลังการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	x	s ²	t
กลุ่มทดลอง	12	93.5	22.82	13.74 **
กลุ่มควบคุม	12	63.33	34.24	

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อมูลในตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การดู ทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสำนึกที่สูงขึ้นมากกว่าการสอนแบบปกติ

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในชั้นที่ 2 จำนวน 33 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในชั้นที่ 2 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดรุ่น
3. โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
2. ระยะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ดรุ่น ประกอบด้วยการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น คือ 16.00 น. - 16.50 น. ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.

2535 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2535

2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ ตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นและประกอบด้วย การทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๗ ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น คือ 16.00 – 16.50 น.ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2535

3. ระยะหลังการทดลอง ให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบทดสอบชุดเดิม และเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของ กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน โดยใช้สูตร t-test แบบ

Dependent

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1. การตรวจสอบพื้นฐาน

1.1 เปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
กลุ่มทดลองก่อนการให้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการสอนแบบปกติ
พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน พบว่า นักเรียนมีการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สูงขึ้นกว่าเดิมหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักเรียนภายหลังการสอนแบบปกติ พบว่า นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สูงขึ้น
กว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของ
นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียน
ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สูงกว่านักเรียน
ที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การรู้หนังสือต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 ด้านความสามารถทำให้เด็กเริ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การรู้หนังสือ เรื่องการให้เหตุผล
 เชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สูงขึ้นกว่าเดิม
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเห็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของ กัทธก ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ซึ่งศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อ
 พัฒนาจริยธรรมในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยกลุ่มทดลอง
 ได้รับแม่แบบเป็นนิทานประกอบหุ่น ผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาจริยธรรมในตนเองด้าน
 ความรับผิดชอบต่อผู้อื่นสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ สารียา อินทวโรทัย
 (2529 : 70) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและรักษาสถา
 ใบการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่าความแตกต่างของ
 พฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวีติมา ระเบียบกิจ (2529 :
 46) ซึ่งศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การรู้หนังสือเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้แม่แบบ
 มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และแบนดูรา
 รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3) ได้ศึกษาผลของการ
 ใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น 3 ลักษณะคือ
 แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริงและ แม่แบบที่ทำเป็นภาพยนตร์การ์ตูน
 กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่าเด็กที่ได้รับแม่แบบก้าวร้าว
 แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบใดเลยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ
 และกลุ่มที่ได้รับแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์ทั้ง 2 ลักษณะ มีผลต่อพฤติกรรมรวมของผู้สังเกต
 หักเหยกับแม่แบบที่มีชีวิต

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีที่ดี

ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ทำให้เด็กเริ่มมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความงามมีคืบคลานขึ้น ทั้งนี้เพราะภาพนิคแม่มดและโล่การสู้รบที่เห็นทั้งภาพ และได้ยินทั้งเสียงของตัวละครที่แสดง ขึ้นเรื่องราว ทำให้เด็กเริ่มมีความสนใจและกระตือรือร้นไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ดังที่ แบนดูราและวอลเลอร์ (Bandura and Wallers, 193 : 49) กล่าวว่า โสตทัศนวัสดุเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการช่วยให้บุคคลมีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง การมีเสียงและภาพประกอบย่อมเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่าง ได้ใช้ประสาทสัมผัสของยก้านพร้อม ๆ กัน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาพแห่งตนได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะโสตทัศนวัสดุที่เป็นลักษณะตัวการ์ตูน เพราะการ์ตูนเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่บุคคลทางการศึกษา เป็นอย่างยิ่งในการช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยของเด็กและเยาวชน เป็นตัวกลางสื่อความหมายที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแจ่มชัด สนุกสนานเพลิดเพลิน จากการวิจัยของ ลาร์ริค (Larrick, 1964 : 137) พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ชอบดูการ์ตูนถึงร้อยละ 90 และนิคม ทาแดง (2529 : 135) ได้กล่าวถึงการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูนทำให้การสอนมีคุณค่า ได้รับความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นของปัญหาได้ทันที และนักเทคโนโลยีทางการศึกษาหลายคนสรุปตรงกันว่า การ์ตูนเป็นสื่อหลักที่ใช้เป็นตัวแทนของบุคคล แนวคิด หรือสถานการณ์ และสร้างพื้นฐานรับกับความสามารถคิดตน (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ. 2526:53) การ์ตูนสามารถถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ให้กลายเป็นรูปธรรมที่เห็น ทั้งนี้เป็นการสื่อความหมายด้วยภาพและข้อความในสิ่งเดียวกันอย่างกลมกลืน นอกจากนั้นการ์ตูน ยังทำให้ผู้ดูเกิดอารมณ์ขันและระลึกถึงสิ่งที่เห็นจริงจากสัญลักษณ์ของการ์ตูน ทำให้เกิดความดีและจินตนาการที่งดงาม ทำให้เกิดความสนใจ เกิดแนวคิดที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก (มนต์วี แยมกลีกร. 2526 : 126) ภาพการ์ตูนที่เห็นง่าย ๆ ชัดเจนและเรียนไปพร้อมกับการแบ่งกลุ่มอภิปราย จะช่วยให้เด็กเริ่มเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดีขึ้น (ลัดดา สุทธิรัตน์. 2522 : 185) โดยเฉพาะการนำเสนอในรูปแบบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยายจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจในตัวการ์ตูนตาม เรื่องราวที่เสนอ และเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความคงทนในการจำภาพ ให้ความประทับใจแก่ผู้ดู และสไลด์ยังสามารถขยายรายละเอียดของภาพการ์ตูนตาม เรื่องราวได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง

(ประสงค์ เสนพงศ์, 2530:195) ซึ่งการนำใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนนี้ นอกจากผู้เรียนจะได้เห็นสถานการณ์ที่ขัดแย้งทางจริยธรรมและแนวทางการตัดสินใจและเหตุผลที่ถูกต้องแล้ว ยังได้เห็นทั้งภาพการ์ตูนที่ตลกขบขันและขบขัน ซึ่งทำให้ได้รับความบันเทิงไม่เบื่อหน่ายในการเรียน นอกจากนี้ เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนยังเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเพลิดเพลินตามตัวละคร ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และจำได้ จนถึงขั้นนำไปเป็นแม่แบบไปมาหาสู่ระหว่างผู้ติดตามทางจริยธรรม ในการนำใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ผู้วิจัยได้เลือกถามให้นักเรียนหยุดคิดตัดสินใจเมื่อเรื่องราวดำเนินไปถึงจุดขัดแย้งทางจริยธรรม โดยวิธีถามกลุ่มอภิปรายหรือตอบคำถาม โดยเน้นให้ผู้เรียนเปรียบเทียบตัวแบบในสไลด์การ์ตูนกับตัวนักเรียนเอง และทำนายพฤติกรรมของแม่แบบพร้อมทั้งบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบและของตนเองเปรียบเทียบกัน และผู้วิจัยยังได้เสนอแนะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้น เมื่อนักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ต่ำกว่าขั้นที่ 2 และให้แรงเสริม เช่น คำชมเชยจากผู้วิจัยและเพื่อน ๆ เมื่อนักเรียนให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 2 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การนำใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนเป็นวิธีการที่ภาคภูมิใจและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาและปลูกฝังการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแก่นักเรียน นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวอย่างชัดเจนและสนุกสนาน แล้วความสนใจในการเรียนแล้ว ยังเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำไปปฏิบัติจริง รู้จักแก้ปัญหา ตัดสินใจและสามารถนำการแก้ปัญหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งประสิทธิภาพการเรียนรู้เหล่านี้ จะส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาณุณี แก้วพอง (2522 : 33-35) ซึ่งได้ทดลองใช้แม่แบบ เพื่อเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเอง ของวัยรุ่น อายุระหว่าง 13 - 16 ปี ในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองดูแม่แบบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนแบบปกติ กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมี

มีการแข่งขันกันหลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลอง คือสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ศศิธร บรรณสินธุ์ (2530 : 46) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูทวดที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แม่แบบ กลุ่มควบคุมไม่การสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่า การสอนแบบปกติเรื่องความกตัญญูทวดที่ ทำให้นักเรียนมีความกตัญญูทวดที่สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ผอ.จันทร์ หนูทอง (2533 : 89) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือเล่มที่มีต่อการแก้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแม่จรรณิทรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา โดยให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบ กับกลุ่มควบคุม จำนวน 12 คน ได้รับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการแก้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการสอนแบบปกติเป็นการให้ความรู้เพื่อให้นักเรียนรู้จักพิจารณาหาเหตุผลเพื่อการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมด้านความสำนึกดี ในการสอนมีเรื่องราวที่เป็นสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม โดยครูนำเสนอด้วยวิธีเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง และแสดงบทบาทสมมติสลับกันไปในแต่ละครั้ง ก่อนทำการสอน ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียน โดยสนทนากับคำถามปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรม ให้นักเรียนตอบคำถาม และเสนอเรื่องราวทางจริยธรรมถึงช่วงประเด็นทางจริยธรรม ให้นักเรียนคิด ตัดสินใจตามแนวคิดของตนเอง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจนั้น และเมื่อเสนอเรื่องราวทางจริยธรรมจบแล้ว ผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องนี้ให้ผู้เรียนตอบและให้เหตุผลประกอบ พร้อมทั้งเสนอแนะเหตุผลเชิงจริยธรรมขึ้นสูงกว่าขั้นที่ 2 กับนักเรียน ที่จันทร์ สกุลถาวร. (ม.ป.ป. : 163 - 164) ได้กล่าวถึงการสอนแบบปกติว่าเป็น

เทคนิคการสอนจริยศึกษาวิธีหนึ่ง ซึ่งสอนโดยการแบ่งกลุ่มคิดปัญหา เป็นวิธีที่สนุก เพราะนักเรียนร่วมกันคิดโดยมีครูควบคุม การเล่าเรื่องโดยครู การแสดงบทบาทสมมติ วิธีสอนต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยส่งเสริมให้เด็กสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น ได้ร่วมคิด แก้ปัญหา ซึ่งเป็นการชักจูงความสนใจไม่ให้เด็กเบื่อหน่ายการเรียน จากการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่านักเรียนทุกคนมีความสนใจและตั้งใจเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรงในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการเรียนรู้โดยการสอนแบบปกติจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนได้

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (3626 : 33 - 35) ซึ่งทดลองใช้หุ่นเชิดมือเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยให้กลุ่มทดลองดูหุ่นเชิดมือ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ ผลการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงขึ้นกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ประเสริฐศรี เอื้ออารินทร์ (2524 : 52 - 53) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ศรีนยา ขัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี โดยกลุ่มทดลองสอนโดยเทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมสอนแบบปกติ ผลการทดลอง พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนสามารถพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้สูงขึ้นมากกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้ เพราะ การนำเอาภาพการ์ตูนมาถ่ายทำเป็นสไลด์ประกอบเสียง สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดีกว่า เพราะเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เรียนด้วยความสนุกสนานและจดจำพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบได้ดี เนื่องจากตัวแบบจากสไลด์การ์ตูนชัดเจน และเป็นสื่อให้เด็กมีอารมณ์ร่วมคล้อยตามตัวละคร เกิดจินตนาการเปรียบเทียบกับชีวิตจริงของตนเอง (มนตรี แยมกลีกร. 2526 : 128) และสไลด์ประกอบคำบรรยายยังเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะ เฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับทั้งภาพและเสียง และอาจมีตัวอักษรประกอบด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ และในการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนดูสไลด์การ์ตูน เมื่อถึงจุดขัดแย้งทางจริยธรรมของตัวแบบในสไลด์การ์ตูนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามหรือแบ่งกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตัวแบบพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ หลังจากนั้นจึงฉายสไลด์ต่อเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนต่อตัวแบบ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่ายการเรียน และเลียนแบบหรือเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ บันลือ พฤกษ์วัน (2519 : 67) กล่าวว่า เด็กวัยนี้อยู่ในช่วงของวัยเด็กตอนปลายกำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น เด็กจะเลียนแบบสิ่งที่ตนเองสนใจได้ง่ายและเหมาะสมที่จะให้เลียนแบบจากตัวแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 2) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำตามแบบที่ผู้อื่นทำ ดังนั้นการเสริมสร้างพฤติกรรมให้กับเด็กจึงควรให้เด็กได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมทั้งดีและไม่ดี เด็กจะรู้จักพิจารณาอย่างมีเหตุผลที่จะเลียนแบบตามตัวแบบต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีต่ำกว่ากลุ่มทดลองนั้นอาจเป็นเพราะว่าการสอนแบบปกติ โดยการฟังครูเล่าเรื่อง การอ่านเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง และการใช้บทบาทสมมติ สลับกันไปในแต่ละครั้ง ได้รับความสนใจของนักเรียนน้อยกว่า

ในการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจดูแบบสไลด์การ์ตูนมาก ทุกคนตื่นเต้นที่ได้ดูการ์ตูน จากการสอบถามนักเรียนที่เข้ารับการทดลองทุกคนชอบการ์ตูนอยู่แล้ว และในการดูสไลด์การ์ตูนทุกคนตั้งใจดู รวมทั้งมีอารมณ์คล้อยตามตัวละครในเรื่องไปด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ชักถามในช่วงที่ผู้วิจัยหยุดเสนอแม่แบบเมื่อถึงจุดขัดแย้ง และนักเรียนทุกคนเสนอแนวคิดและให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทานายพฤติกรรมของแม่แบบ พร้อมทั้งเปรียบเทียบแม่แบบกับตนเองว่าจะตัดสินใจอย่างไร บางเรื่อง ตัวละครในแม่แบบตรงกับลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของนักเรียนบางคน นักเรียนคนนั้นถึงกับร้องให้ตามตัวแบบ ผู้วิจัยสอบถามถึงเหตุผล นักเรียนตอบว่าเพราะตรงกับพฤติกรรมที่ตนเองเคยประพฤติ บางพฤติกรรมซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมรู้สึกอายเพื่อน ๆ มาก และสัญญากับผู้วิจัยว่าจะไม่ประพฤติเช่นนั้นอีก นักเรียนทุกคนรู้สึกประทับใจตัวแบบในสไลด์การ์ตูนมาก สไลด์การ์ตูนเป็นสื่อที่สร้างความสนใจของนักเรียนได้ดี ในการทดลองทั้ง 12 ครั้ง นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนสามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีได้ ดังนั้น เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนน่าจะเป็นเครื่องมือ หรือสื่อการสอนที่ครูผู้สอนจริยศึกษา ครูแนะแนว หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปลูกฝังจริยธรรม และพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแก่นักเรียน ซึ่งการนำเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนไปใช้ จะช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยยึดประโยชน์ส่วนรวม

เป็นหลัก นอกจากนี้ การสอนแบบปกติ ก็เป็นการสอนวิธีหนึ่ง ที่ครูผู้สอนจรรยาบรรณครูและครูแนะแนว ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีได้

1.2 ควรมีการศึกษาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแม่แบบสไลด์การ์ตูน และการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แก่ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้นำไปพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีและด้านอื่น ๆ ต่อไป

1.3 การนำเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนไปใช้ อาจยืดหยุ่นเวลาและ กิจกรรมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนมากที่สุด และอาจนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เด็กในระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา เช่น โครงการแนะแนว ชมรมพุทธศาสน์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

2.1 ควรนำแม่แบบสไลด์การ์ตูนไปพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของกลุ่มตัวอย่างระดับอื่น เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อศึกษาว่าจะเกิดผลอย่างไร

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการสอนอื่น เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่มกับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน เพื่อศึกษาว่า วิธีใดส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนมากที่สุด

2.3 ควรทดลองใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา เป็นต้น

2.4 ควรศึกษาองค์ประกอบหรือตัวแปรอื่น ๆ ควบคู่ด้วย ว่าตัวแปรใดบ้างที่มีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เช่น ฐานะเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

11750719000

บรรณานุกรม

- กนกวลี เ่งอ้วน. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความมีน้ำใจนักกีฬา. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กรรณิการ์ . สิทธิศักดิ์. อิทธิพลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของเด็ก อนุบาล. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ " เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบ. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กาญจน์ แก้วทอง. การใช้เทคนิค " แม่แบบ " เพื่อเปลี่ยนเมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถาน สงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปริณิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- คมเพชร จิตรสุภกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2522.
- ศีกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว." หลักจริยธรรมที่ควรคำนึงในการให้คำปรึกษา," วัฒนธรรมไทย. 17(7) 3 กรกฎาคม 2521.
- จรินทร์ สกลถาวร. จริยศาสตร์สำหรับครู. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่ : ม.ป.ป.
- จรัส ดิษฐ์แก้ว. ผลของตัวแบบที่มีต่ออัตมโนทัศน์และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนที่เพื่อน ไม่ยอมรับในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตากพิทยาคม. วิชานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.
- จุฑาทิพย์ ชีระภาค. วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปริณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- ชม ภูมิภาค. บทความวิทยุกระจายเสียงของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยุการพิมพ์, 2525.
- ชาเลื่อง วุฒิจันทร์. "คุณธรรมและจริยธรรม," หลักการและวิธีการพัฒนาจริยธรรมศึกษาในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ณรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. ฝ่ายสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ : 2530.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ตำราจิตวิทยา : การพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : และจิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจิณิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- เดช วิโย. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ทัศนมา ระเบียบดี. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ธงชัย โรจนวิทยา. ผลของตัวแบบที่มีต่ออัธมโนทัศน์และการปรับตัวทางด้านสังคมของนักเรียนชายที่ประพฤติดังต่อสังคมในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี. ปรินุณานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.

(ชิตารัตน์ ศรีสวัสดิ์. ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

นภา กัลยาณสูตร. การสร้างชุดการสอนเรื่อง "ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อและความสามัคคี"

สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา

นิคม ทาแดง "ระบบเครื่องเสียง," ในเอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา, 2529.

บรรพต วีรชัย. "ความมั่นคงแห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติ," "รัฐาภิรักษ์". 17 (4) : 107 - 126 : ตุลาคม - ธันวาคม 2518.

บันลือ พงษ์ชนะวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2519.

ประดับ เรืองมาลัย. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2525.

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเชื่อสัตย์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ปราณี รามสูตร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนาการพิมพ์, 2528.

แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์. ศีลธรรม ส. 543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2522.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

_____. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527. อัดสำเนา.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนคำนิยาม. พินธุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินธุโลก,
2520.

พรพันธ์ วันสุกัร. การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การตูนกับโปรแกรม
การพัฒนาสุนัษย์ที่มีต่อสุนัษย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า
จังหวัดนครราชสีมา.ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พรรณี ชูภัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วรวิดิการพิมพ์,
2522.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ "การพัฒนาจริยธรรมแนวคิดของโคลเบอร์ก, "วารสาร ครุศาสตร์.
11, (4): 7-73 ; เมษายน - มิถุนายน 2526.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. "ค่านา," ในจริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ภูมิพลอดุลยเดช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ :
สำนักงานราชเลขา, 2531.

มนตรี แยมกลสิกร. เทคโนโลยีการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, สงขลา : 2526.

มานิชญ์ ดันชนวนิชย์. "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ, " ศุภปริทัศน์
5 (9) : 41 - 48 ; กันยายน 2523 .

ยัง พินยานิยม. "การสอดแทรกจริยธรรมด้วยตัวอย่าง" วิทยจารย์. 84 (7) : 13 - 15 ;
กรกฎาคม 2529.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, 2526.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ :

ทวีกิจการพิมพ์, 2524.

ลัดดา สุปรีดิ. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : พิมพ์การพิมพ์, 2522.

เลิศ อานันตะ. "การรู้ตนเพื่อการศึกษา , " นิตยสารแม่และเด็ก. กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.ท., 2523.

วารินทร์ รัศมีพรหม. สไลด์ประกอบเสียง. กรุงเทพฯ ฯ : ชนะการพิมพ์. 2524.

วิจิตรา สุภากร. วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ.2520 - 2522. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

วิเชียร ทองนุช. เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการการอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศรีสุดา แคล้วอาวูธ. ประสิทธิผลของการใช้เทคนิค "แม่แบบ" ที่มีต่อพฤติกรรมด้านทัศนศึกษา ระหว่างนักเรียนกันเองกับครูสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531. อัดสำเนา.

ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านกตัญญูแก่เวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.

- สกล เทียงแท้. ผลการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่แตกต่างกัน. ปรินฎานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมเดช สีแสง. การทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินฎานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529 . อัดสำเนา .
- สมพงษ์ จิตระดับ . การสอนจริยธรรมระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โครงสร้างตำรา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการพัฒนาการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ, 2526.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์พิรพัชรา, 2526.
- _____. "การพัฒนาจริยธรรมและการปรับพฤติกรรม," ในเอกสารการสอนชุดวิชาจริยธรรม ศึกษาหน่วยที่ 7. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- สวนา พรพัฒน์กุล. อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาทางด้านความคิดและการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สาเกา วรากร. "สื่อมวลชนกับการศึกษา," ครุศาสตร์ 4 : 136 - 140; มิถุนายน - กันยายน 2514.
- สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน. ปรินฎานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 . ปรินฎานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

- สุปรียา อินทวิโรทัย. ผลการใช้แม่แบบการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ และทัศนคติในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. "หลักการสอนจริยธรรมศึกษา," ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 4 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529.
- _____. "การปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็ก" คุรุปริทัศน์. 4 (6) : มิถุนายน, 2522.
- _____. "การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา" คุรุศาสตร์ . 11 (4) : 43 - 54 : เมษายน - มิถุนายน 2526.
- สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ. "โรงเรียนประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรม," ในเอกสารการสอนชุดวิชาจริยธรรมศึกษา หน่วยที่ 11. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- สุรพล เกียนวัฒนา. วางแผนสไลด์และผลิตสไลด์ประกอบเสียงเชียงใหม่. เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2525.
- _____. วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย เล่มละ 3 - 10 บาท. ปรินฎานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุรางค์ รุ่งเรือง. วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย เล่มละ 3-10 บาท. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุรียา เหมตะศิลป์. การศึกษาสัมพันธระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองของเด็กวัยร่นตอนต้น. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สุรรัตน์ พันธุ์ดี. การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเริ่มเดิมทีใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- อวยชัย โรจนรันดร์กิจ. ผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติในพุทธศาสนาต่อการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.: บริษัทนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 256. อุดสาเนา.
- โอาภา ถนัดช่าง. "แนวคิดการสอนวิชาจริยธรรมกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย," ประชาศึกษา. 5 : 2 - 13 ; ธันวาคม 2521.
- อุบล เรียงสุวรรณ. "ผลการวิจัยทางการศึกษา," การประชุมวิชาการครั้งที่ 17 ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ บ. สัมพันธ์พานิช, 2522.
- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, 1977.
- Bandura, Albert., Jean E. Grusec and Frances L. Menlove. "Observational Learning as Function of Symbolization and incentive Set," Child development. 37 : 479 - 506 ; September, 1966.
- Bandura, Albert., Rose, and Ross. "Imitation of Film - Mediated Aggressive Models, "in Child Development and Behavior. ed. Freda Rebelsky and Lym Dorman. New York : Alfred A. Knapt, 1963.
- Blackman, Garth J. and Silberman, Adalph. Modification of Child and Adolescent Behavior. Belmont California : Wadsworth Publishing Company Inc., 1975.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill Book Company, 1959.
- Hick, D.J. "Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Models, "Journal of Personality and Social Psychology. 2 : (1) 97 - 100 ; July, 1965.
- Jaffer, Peter G. and Carlson, M. Peter. "Modeling Therapy for Test Anxiety : The Role of Model Effect and Consequences, "Behavior Research and Therapy. 10 : 329 - 339; November, 17 - 1972.

- Kinder, James S. Audio - Visual Materials and Techniques. 2nd ed., New York, American Book Company, 1959. 529 p.
- Kohlberg, L. "Development of Moral Character and Moral Ideology," in Review of Child Development Research Vol 1. ed by M.L. Hoffman. p. 383 - 432. New York : Connecticut Printers, Inc. 1964.
- _____. "Education for Justice : a Modern Statement of the Platonic View," in Moral Education : Five Lectures. P. 57 - 84. Cambridge, Massachusetts : Harvard University Press, 1970.
- _____. "Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach," in Moral Development and Behavior. ed. by Thomas Lickona. p. 29 - 53. New York : Holt Rinehart and Winston, 1976.
- Lefurgy, W.G. and G.W. Waloshin. "Immediate and Long - term Effects of Experimentally Induced Social Influence in the Modification of Adolescent's Moral Judgments," Journal of Personality and Social Psychology. 12 : 104 - 110, 1969.
- Larick, Nancy. A Parent Guide to Children's Reading. New York Pocket Book Inc., 1964. 311 p.
- Marlatt, G. Allan and Martha A. Perry. "Modeling Methods," in Helping People Change Edited by Frederick H. Kanfer and Arnold P. Goldstein. New York : Pergamon Press Inc., 1975. 536 p.
- Midlarsky, B., James. H. Bryan. and P, Brickman. "Aversive Approval : Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44(2) : 321 - 328 ; June, 1973.
- Miller, C. K., L. Zumoff. and B, Stephen. "A Comparison of Reasoning Skill and Moral Judgment in Delinquent, Retarded and Normal Adolescent Girls," The Journal of Psychology. 86(Second Half) : 261 - 268 ; March, 1974.
- Rest J. Turiel. "Level of Moral Development as a Determinant of Preference and Comprehension of Moral Judgment Made by Others," Journal of Personality. 37(2) : 225 - 252 ; June, 1969.

Turiel, Elliot. "An Experimental Test of the Sequentiality of Development Stage in the Child's Moral Judgment," Journal of Personality and Social Psychology. 3(6) : 611 - 613 ; June, 1966.

הנאמנות

โปรแกรมการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
1	ปฐมนิเทศ	-	1. เพื่อให้นักเรียนด้วยกัน และครูกับนักเรียนคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ 4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย	1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนด้วยกันและครูกับนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมทางการเรียนต่าง ๆ เริ่มด้วยครูแนะนำตนเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เหลือจากเพื่อน	<u>อุปกรณ์</u> 1. กระดาษเปล่า คนละ 1 แผ่น 2. รูปหัวใจ 6 รูป แต่ละรูปแบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีขนาดและการตัดแบ่งที่แตกต่างกัน <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการติดตามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่

ครู ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์-/ การประเมินผล
			ของคำว่า "การให้ เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี " ตามขั้นตอนการพัฒนาการทาง จริยธรรมของ โคลเบอร์ก	คนอื่น เพื่อมาประกอบกัน ให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละคู่ ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกัน และกัน และจดข้อมูลที่ได้ ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ (ใช้เวลา 10 นาที) 5. เมื่อหมดเวลา ครูให้ นักเรียนออกมาหน้า ชั้นเรียนทีละคู่ ผลัดกัน แนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ 6. เมื่อนักเรียนออกมา แนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนสรุปกิจกรรม นี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร 7. ครูสรุปวัตถุประสงค์ ของกิจกรรมนี้ว่า เพื่อให้ นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมา ก่อนเปิดเผยตนเอง	2. สังเกต การแนะนำ เพื่อนให้คนอื่นรู้ จัก 3. สังเกต การตั้งใจฟัง ของนักเรียน ขณะที่ครูพูด 4. สังเกต การตอบคำถาม ของนักเรียน 5. สังเกต การแสดง ความคิดเห็นของ นักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย รวมทั้งการตั้งใจฟังจะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้นและการแสดงความสนใจและตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อนพูด เป็นการกระทำที่ดี แสดงว่ามีมารยาทในการฟัง 8. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอน เรื่อง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้เทคนิคแนวแบบ 9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิง	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				จริยธรรมในการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ประจำวัน และยกตัวอย่าง สถานการณ์ที่เป็นปัญหา ขัดแย้งทางจริยธรรมและ การใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมประกอบการ ตัดสินใจเลือกแนวทาง แก้ปัญหา 10. ครูสนทนาถึง ความสามัคคี และ ลักษณะสำคัญที่แสดงถึง ความสามัคคี 11. ครูอธิบาย ความหมายของคำว่า "การให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคีตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กขั้นที่ 1 ถึง	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				ชั้นที่ 6 12. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบวัตถุประสงค์ของการสอนและความหมายของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 6 ให้นักเรียนตอบคำถาม 13. ครูนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันเพื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
2	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์เรื่องการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	เรื่อง "สุดาคนใหม่"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความร่วมมือกัน	1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ผลดี ผลเสีย ของความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม และการทำงานเพียงคนเดียวกับการทำงานกลุ่ม อย่างใดจึงจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้มากกว่ากัน 2. ขั้นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	อุปกรณ์ 1. สไลด์แม่แบบเรื่อง "สุดาคนใหม่" 2. กระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถาม

กรณี ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			รับผิดชอบงานที่ทำ และรับผิดชอบในการ ทำงานเพื่อประโยชน์ ของหมู่คณะ 3. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะ	เรื่อง "สุสานใหม่" ให้นักเรียนคิดตามไปด้วย แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว 2.2 เมื่อฉายสไลด์ แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือก หรือไม่ เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อม ทั้งให้เหตุผลลงใน การเลือกกระทำพฤติกรรม ในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อดูการ ตัดสินใจเลือกกระทำและ การให้เหตุผลเชิง จริยธรรมในการเลือกนั้น	และการสรุป ของนักเรียน

กรร ว	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอ การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันรับผิดชอบใน งานที่ทำและร่วมมือกัน ทำงานเพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะและการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ของตัวแบบ	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				2.7 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่บกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
3	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องการมีรักใคร่กลมเกลียว	เรื่อง "จับมือกันไว้"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอก	3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตภายในครอบครัวว่าสมาชิกในครอบครัวจะปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประจักษ์ต้องกัน นักเรียนคนใดบ้างที่ต้องการให้	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบเรื่อง "จับมือกันไว้" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจของ

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
	เห็นอก เห็นใจกัน ปรองดอง กัน		เห็นใจกัน ปรองดอง กัน 2. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของแม่แบบ ในการตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรมการณ์ มีความรักใคร่ กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน 3. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมการณ์ มีความรักใคร่ กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน	นักเรียนคนใดบ้างที่ต้อง การให้สมาชิกในครอบครัว เห็นอกเห็นใจ รักใคร่ ปรองดองกัน เพราะ เหตุใดจึงต้องการเช่นนี้ 2.1 ครุฑายสไลด์ แม่แบบเรื่องราวที่ เป็นปัญหาขัดแย้งทาง จริยธรรมเกี่ยวกับการมี ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน เรื่อง "จับมือไว้" ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอก ให้คิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์ แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือ ไม่เลือกที่จะกระทำคาม พฤติกรรมของแม่แบบให้	นักเรียนในการ ดูแม่แบบสไลด์ การ์ตูน 2. สังเกต การแสดงความเป็น ของ นักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม และการสรุป ของนักเรียน

กิจกรรมที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			ปรองดองกัน	นักเรียนเขียนคำตอบพร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้น เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจ	

ครึ่ง ที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				เลือกกระทาพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทาพฤติกรรมการมี ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจ ประองคอง กัน และการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมในชั้น 3 ของตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทาพฤติกรรม ของแม่แบบ ให้นักเรียน ตอบคำถามพร้อมทั้งให้ เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายในแง่ การเห็นด้วยและไม่เห็น	

ครั้งที่ ที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				ด้วยกับพฤติกรรมและ การให้เหตุผลเชิง จริยธรรมของตัวแบบ และ ร่วมกันสรุปความคิดเห็น ของนักเรียนแต่ละคน เกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบ ในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่เพื่อ ให้เกิดความเข้าใจใน การให้เหตุผลเชิง จริยธรรมขั้นที่สูงกว่า ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม กันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติม ให้แนวคิดในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ การมีความรักใคร่ กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจ	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
4	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ใน เรื่อง การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน	เรื่อง "รักกันไว้เกิด"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม การมีความรักใคร่	กัน ประรองคองกัน 1. ชื่นนำครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในชั้นเรียนว่านักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อกันและกันจึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจ ประรองคองกันนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนพึงยึดถือปฏิบัติ นักเรียนต้องการให้เพื่อนๆ ในกลุ่มปฏิบัติต่อตนเช่นนั้นหรือไม่เพราะเหตุไร 2. ชื่นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว	อุปกรณ์ 1. สไลด์แม่แบบ เรื่อง "รักกันไว้เกิด" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การตั้งคำถาม 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถาม

ครั้ง ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
4	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันปรองดองกัน	เรื่อง "รักกันไว้เถิด"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่	กัน ปรองดองกัน 1. ชื่นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในชั้นเรียนว่านักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อกันและกันจึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจปรองดองกันนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนพึงยึดถือปฏิบัตินักเรียนต้องการให้เพื่อนในกลุ่มปฏิบัติต่อตนเช่นนั้นหรือไม่เพราะเหตุไร 2. ชื่นสอน 2.1 ครูนำสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "รักกันไว้เถิด" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน 2. สังเกต การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม

กรณี ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			กล่อมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน 3. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมการมี ความรักใคร่ กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน	เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน เรื่อง "รักกันไว้เกิด" ให้ นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ คิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์ แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือ ไม่เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อม ทั้งให้เหตุผลในการเลือก กระทำพฤติกรรมลงใน กระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสิน ใจเลือกกระทำและการให้	การสรุปของ นักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์แนวแบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน บรองคองกันและการให้เหตุผล	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				เชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ของตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อม ทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายในแง่ การเห็นด้วยและ การไม่เห็นด้วยกับ พฤติกรรมและร่วมกันสรุป ความคิดเห็นของนักเรียน แต่ละคน เกี่ยวกับการตอบ คำถามแล้วชี้แจงให้ นักเรียนทราบในสิ่งที่ยัง บกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจในการให้	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
5	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องการไม่ยุ่งใหให้เกิดการแตกแยก	เรื่อง "บทเรียนของเป๊ยก"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการ	เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มนักเรียนมีหลักและวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรในการอยู่ร่วมกันนักเรียนเคยเห็นคนที่ชอบยุ่งให้เกิดการแตกแยกในกลุ่มและคนที่ชอบ	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "ใครสำคัญกว่ากัน" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน		ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาทไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมการณ์ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาทไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมการณ์ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยก	ก่อการทะเลาะวิวาท ชอบคุยโอ้อวดว่าตนเก่งและเด่นกว่าใครในกลุ่มหรือไม่ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับคนเหล่านั้น 2. ขั้นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาทไม่แก่งแย่งชิงดีกัน เรื่อง "บทเรียนของเปี้ยก" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้วครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่	1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ ๒	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			ไม่ก่อการทะเลาะ วิวาท ไม่แก่งแย่ง ชิงดีกัน	เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อม ทั้งให้เหตุผลในการเลือก กระทำพฤติกรรมใน กระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อดูการตัดสินใจ เลือกกระทำและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น เป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควร ตัดสินใจอย่างไรด้วย เหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง	

ครั้งที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีการในการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				ตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ การไม่ยุ่งให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อ การทะเลาะวิวาท ไม่ แก่งแย่งชิงดีกัน ในการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้น ที่ 3 ของตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีชื่อคำถามเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือ ไม่เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบ ให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อม	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				ทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายในแง่ การเห็นด้วยและไม่เห็น ด้วยกับพฤติกรรมและ ร่วมกันสรุปความคิดเห็น ของนักเรียนแต่ละคน เกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียน ทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม กันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนว คิดในการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมเกี่ยวกับการไม่ ยุ่งงำให้เกิดการแตกแยก	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
6	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องการไม่ยอมให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อนการทะเลาะวิวาทไม่แก่งแย่งชิงดีกัน	เรื่อง "ยูแยงตะแคงรั่ว"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการไม่ยอมให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อนการทะเลาะวิวาทไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมการ	1. ขั้นนำ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักและวิธีการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันว่า การไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ไม่เชื่อคำพยายายงและการไม่ก่อนการทะเลาะวิวาท เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มอยู่กันอย่างมีความสุขและส่งผลให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จด้วยหรือไม่ 2. ขั้นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการไม่	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "ยูแยงตะแคงรั่ว" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การดู 2. สังเกต การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			ไม่ยอมให้เกิดการ แตกแยกไม่ก่อการ ทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมที่ไม่ยอม ให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะ วิวาท ไม่แก่งแย่ง ชิงดีกัน	ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน เรื่อง "ยูแย่งทะเลาะวิวาท" ให้ นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้ คิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์ แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้วครู แจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อม ทั้งให้เหตุผลในการเลือก กระทำพฤติกรรมลงใน กระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสิน	3. สังเกต การตอบคำถาม การสรุปของ นักเรียน

ครั้งที่ ท	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				ใจเลือกกระดานและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ทรูยาไฮไลต์ แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ การไม่ยุ่งทำให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อ	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				การทะเลาะวิวาท ไม่ แก่งแย่งชิงดีกันและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้น ที่ 3 ของตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีคำถามเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทำความ ผิดกิจกรรมของแม่แบบ ให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อม ทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปรายในแง่ การเห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และร่วมกันสรุป ความคิดเห็นของนักเรียน แต่ละคนเกี่ยวกับการตอบ คำถามแล้วชี้แจงให้ นักเรียนทราบในสิ่งที่ยัง	

พหุ- เรียง	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
7	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคีใน เรื่องการ	เรื่อง "ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ"	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับ เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี ตามขั้นตอนการทาง จริยธรรมของ	บทพร้อมอยู่ เพื่อให้เกิด ความเข้าใจในการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม กันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนว คิดในการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมเกี่ยวกับ การไม่ยอมให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 1. ขั้นนำ ครูสนทนากับนักเรียน นักเรียนเกี่ยวกับหลักวิธี การปฏิบัติตนในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นว่า นักเรียน ควรช่วยกันแสดงความคิด	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ" 2. กระดาษ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน		โคลเบอร์ก จากชั้นที่ 2 ไปสู่ชั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 2. เพื่อให้เด็กเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 3. เพื่อให้เด็กเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นใน	เห็นหรือไม่พฤติกรรมดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีผลเสียต่อการทำงานกลุ่มอย่างไร 2. ขั้นสอน 2.1 กระจายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นมัลลิกำจัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน เรื่อง "ช่วยกันคิดช่วยกันทำ" ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนติดตามไปด้วย ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน เรื่อง "บุแย่งตะแคงรั่ว" ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนติดตามไปด้วย 2.2 เมื่อกระจายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้วครู	คำถามและกระดาษคำตอบการประเมินผล 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			การทำงาน	แจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนเขียนคำตอบพร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันแสดง ความคิดเห็นในการทำงาน และการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมในขั้นที่ 3 ของ ตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีคำถามเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบ ให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อม	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				ทั้งนี้ให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
8	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน	เรื่อง "พวกเราช่วยกัน"	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมการทำงานร่วมกันแสดงความคิดเห็นใน	การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มว่า "หลายหวัดีกว่าหวัเดียว" หรือไม่ว่ากล่าวนั้นหมายความว่าอย่างไร ในการทำงานกลุ่มนักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวนั้น 2. ขั้นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานเรื่อง "พวกเราช่วยกัน" ให้	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "พวกเราช่วยกัน" 2. กระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน 2. สังเกต การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			การทำงาน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมร่วมกัน แสดงความคิดเห็นในการทำงาน	นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนติดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้วครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนเขียนคำตอบพร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรมลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้นเพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม	3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม และ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เกี่ยวกระทาพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทาพฤติกรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันแสดง แสดง ความคิดเห็นในการทำงาน และการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมในขั้นที่ 3 ของ ตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีคำถามเกี่ยวกับ	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีการในการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				การตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
9	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคีใน เรื่องการ ร่วมกัน รับผิดชอบ ในงานที่ทำ และร่วมมือ กันทำงาน เพื่อ ประโยชน์ กันทำงาน	เรื่อง "ทั้งกาย ทั้งใจ"	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับ เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของ โพลเบอร์เกอร์ จากขั้น ที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียน	กันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนว คิดในการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันแสดง ความคิดเห็นในการทำงาน 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนว่ามีวิธีการอย่างไร ในการทำงานกลุ่ม งาน กลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จ และถ้าการทำงานกลุ่มเกิด การทำงานกลุ่มเกิดข้อคิด พลาดโดยสมาชิกคนใดคน หนึ่งในกลุ่มด้วยเหตุ สุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธี แก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิด การแตกความสามัคคีภายใน กลุ่ม 2. ขั้นสอน	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แนวแบบ เรื่อง "ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ" 2. กระดาษ คำถามและ กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของ นักเรียนใน การดูแนวแบบ ความสนใจของ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			บอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม	2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "ทิ้งท้ายทั้งใจ" ให้	นักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การดู 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน
			3. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	2.2 เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้วครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลในเลือกที่กระทำพฤติกรรมลงในกระดาษที่ครูแจกให้	
				2.3 เมื่อฉายสไลด์	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				แม่แบบถึงจุดคิดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อม ทั้งให้เหตุผลในการเลือก กระทำพฤติกรรมลงใน กระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อดูการตัดสินใจ เลือกกระทำและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ	

ครั้งที่ ท	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทาพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อให้นักเรียน เกี่ยวกับการตัดสินใจที่จะ กระทาพฤติกรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันแสดง แสดง ความคิดเห็นในการทำงาน และการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมในขั้นที่ 3 ของ ตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีคำถามเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะกระทาตาม พฤติกรรมของแม่แบบ ให้	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิง	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
10	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคีใน เรื่องการ ร่วมกัน รับผิดชอบ ในงานที่ทำ และร่วมมือ กันทำงาน เพื่อ ประโยชน์ ของหมู่คณะ	เรื่อง "รวมกำลัง ตั้งมั่น"	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับ เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี ตามขั้นตอนการพัฒนาการทาง จริยธรรมของ โกลเบอร์ก จากขั้น ที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของแนวแบบ	จริยธรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันรับผิดชอบใน ที่ทำงานและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลัก ในการอยู่ร่วมอย่างมีความ สุข หรือการทำงานร่วมกัน ให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อน ร่วมงานที่ไม่รับผิดชอบงาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มากกว่าส่วนรวม นักเรียน มีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อน คนนั้น และการกระทำของ เพื่อนคนนั้นก่อให้เกิดผล เสียอย่างไรต่อการทาง กลุ่ม 2. ขั้นสอน	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แนวแบบ เรื่อง "รวมกำลังตั้ง มั่น" 2. กระดาษ คำถามและ กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของ นักเรียนใน การดูแนวแบบ ความสนใจของ นักเรียนใน ความสนใจของ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			ในการตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรม การร่วมกันรับผิดชอบ ในงานที่ทำและ ร่วมมือทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ 3. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของ หมู่คณะ	2.1 ทหุหลายสไลด์ แนวแบบเรื่องราวที่ เป็นปัญหาขัดแย้งทาง จริยธรรมเกี่ยวกับการร่วม กันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น" ให้ นักเรียนติดตามไปด้วย 2.2 เมื่อฉายสไลด์ แนวแบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว แล้วครูแจกกระดาษที่มี คำถามเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำ ตามพฤติกรรมของแนวแบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลใน เลือกที่กระทำพฤติกรรม ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน	นักเรียนใน การดูแนวแบบ สไลด์การ์ตูน 2.1 สังเกต การแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม และการสรุป ของนักเรียน

ครั้งที่ ทว.	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสิน ใจเลือกกระดานและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.3 เมื่อให้นักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสิน ใจเลือกกระดานและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอผล	

ครั้งที่	หัวเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				การตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ตนเองและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ของตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ	.

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบใน	

ครั้งที่ พ.	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
11	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคีใน เรื่องความ สามัคคี ทั้ง 4 เรื่อง	เรื่อง "คุณค่าของ ความ สามัคคี"	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับ เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี ตามขั้นตอนการทาง จริยธรรมของ โคลเบอร์ก จากขั้น ที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องความสามัคคี ทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของแม่แบบ ในการตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรม ในเรื่องความสามัคคี ทั้ง 4 เรื่อง 3. เพื่อให้นักเรียน	1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับ ความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ที่เรียนมาทั้งหมดพร้อมทั้ง ตั้งคำถามเกี่ยวกับการนำ มาประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวัน 2. ขั้นสอน 2.1 ครูฉายสไลด์ แม่แบบเรื่องราวที่ เป็นปัญหาขัดแย้งทาง จริยธรรมเกี่ยวกับการร่วม กันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" นักเรียนคิดตามไปด้วย	อุปกรณ์ 1. สไลด์ แม่แบบ เรื่อง "คุณค่าของ ความสามัคคี" 2. กระดาษ กำหนดและ กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของ นักเรียนใน การดูแม่แบบ สไลด์การรู้ตน 2. สังเกต การแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			บอกเหตุผลเชิง จริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ กระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมในเรื่อง ความสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่อง	2.2 เมื่อฉายสไลด์ แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว แล้วครูแจกกระดาษที่มี คำถามเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำ ตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการ เลือกที่กระทำพฤติกรรม ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 2.3 เมื่อนักเรียน เขียนคำตอบของตัวเอง เสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบนั้นเพื่อทำการตัดสิน ใจเลือกกระทำและการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกนั้น 2.4 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่ม	3. สังเกต การตอบคำถาม และการสรุป ของนักเรียน

ครั้งที่ ท	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				ช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจ อย่างไรด้วยเหตุผลใด 2.5 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาเสนอผล การตัดสินใจและเหตุผล ของกลุ่มในการตัดสินใจ เลือกกระทำพฤติกรรม 2.6 ครูฉายสไลด์ แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ ความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง และการให้เหตุผลเชิง จริยธรรมในขั้นที่ 3 ของ ตัวแบบ 2.7 ครูแจกกระดาษ ที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่ เลือกที่จะทำตาม พฤติกรรมของแม่แบบ ให้	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
				นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นที่ 3 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิง	

กรณี ที่	หัวข้อเรื่อง	แนวแบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				จริยธรรมเกี่ยวกับ ความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง และการนำมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
12		-	1. เพื่อให้นักเรียน ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี ในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียน บอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเอง ในการเลือกที่จะ	1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้แนวคิดในเรื่องจริยธรรม ด้านความสามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียนที่ผ่านมา ครูจดคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานดำ 2. ขั้นสอน 2.1 ครูบอกถึงความสำคัญของความสามัคคี และการให้เหตุผล	<u>อุปกรณ์</u> 1. สไลด์แม่แบบ เรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" 2. กระดาษคำถามและกระดาษตอบ <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการ

ครึ่ง ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			กระทำ หรือไม่ กระทำพฤติกรรม ความสามัคคีใน ประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 3. เพื่อให้นักเรียน เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการ เรียนในครั้งนี้	เชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรม ที่แสดงถึงความสามัคคีใน หมู่คณะ 2.2 ครูให้นักเรียน บอกเหตุผลของตนเองใน การเลือกที่จะกระทำ หรือ ไม่กระทำพฤติกรรมที่ เกี่ยวกับความสามัคคีใน เรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา 2.3 นักเรียน ซักถามในเรื่องที่ยัง ไม่เข้าใจ และครูช่วยเพิ่มเติมส่วนที่ บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ 2.4 ครูเปิดเทป เพลง "สามัคคีชุมนุม". ให้นักเรียนฟัง และให้ นักเรียนร้องคลอไปด้วย 2.5 ครูเปิด โอกาสให้นักเรียนแสดง	ดูแม่แบบสไลด์ การ์ตูน 2. สังเกต การแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม การสรุปของ นักเรียน

ครึ่ง ที่	หัวข้อเรื่อง	แม่แบบ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
				ความคิดเห็น ในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูสรุป ประเด็นสำคัญของการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคีในชั้นที่ 3 ใน เรื่องต่าง ๆ และแนะนำ ให้นักเรียนหาเหตุผล เชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 ไปประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวัน 3.2 ครูกล่าวปิด กิจกรรมจากนั้นทุกคนยืน เป็นวงกลมร้องเพลง " สามัคคีชุมนุม "	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 1

หัวข้อ	ปฐมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ความถี่รวบยอด	การสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้ความคิดพิจารณาหาเหตุผล ประกอบการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการเปิดเบ ตนเองและการตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อนพูดจะทำให้รู้จักกันมากขึ้น
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนด้วยกันและครูกับนักเรียนคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "การให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ 4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสัมพันธ์"
สื่อการสอน	1. กระดาษเปล่า คนละ 1 แผ่น 2. รูปหัวใจ 6 รูป แต่ละรูปแบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีขนาดและการตัดแบ่งที่ แตกต่างกัน
กิจกรรมการเรียนรู้	
การสอน	1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกันและกัน ระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมทางการเรียนต่าง ๆ เริ่มด้วยครูแนะนำตนเองให้นักเรียนทุกคนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบ

ชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งเป็นส่วนย่อย ๆ หนึ่ง 1 ชิ้น

3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เหลืจากเพื่อนคนอื่น ๆ เพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์
4. ให้นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน และจดข้อมูลที่ได้ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ (ใช้เวลา 10 นาที)
5. เมื่อหมดเวลา ครูให้นักเรียนมาทำชิ้นเรียนที่ละคู่ แล้วกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ
6. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้นักเรียนสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร
7. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของการสอนในครั้งนี้ว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย รวมทั้งการตั้งใจฟังจะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้นและการแสดงความคิดเห็นและตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อน ๆ พูด เป็นการกระทำที่ดีแสดงว่ามีมารยาทในการฟัง
8. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอน เรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้เทคนิคแบบ
9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาคัดแย้งทางจริยธรรม และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหา
10. ครูสนทนาถึงความสามัคคี และลักษณะสำคัญที่แสดงถึงความสามัคคี
11. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6
ครูตั้งคำถามและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
12. ครูนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันเพื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะที่ครูพูด
4. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน เกี่ยวกับการบอกวัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ
5. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน เกี่ยวกับการบอกวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องเทคนิคแม่แบบ

โปรแกรมการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ

การสอนครั้งที่ 2

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "สุดาคนใหม่"
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี การกระทำได้โดยการคิดหาเหตุผลในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรม การร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะในการทำงานกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมมือกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

1. ขั้นนำ

ครูสนทนา และซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ผลดี ผลเสีย ของความสามัคคีกันภายในกลุ่ม อย่างไรจึงจะประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ได้มากกว่ากัน
2. ขั้นสอน
 - 2.1 ครูฉายสไลด์แม่แบบเกี่ยวกับปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม ในด้าน การร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ ของหมู่คณะ เรื่อง "สุดาคนใหม่" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ นักเรียนคิดตามไปด้วย
 - 2.2 เมื่อนายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำพฤติกรรมของแม่แบบให้ นักเรียนเขียนคำตอบพร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือกกระทำพฤติกรรม ลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 - 2.3 เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษ คำตอบเพื่อทำการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการเลือกนั้น
 - 2.4 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกัน คิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วย เหตุผลใด
 - 2.5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา เสนอผลการตัดสินใจและ เหตุผลของกลุ่ม ในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 - 2.6 ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำ พฤติกรรมร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3

ของตัวแบบ

- 2.7 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
- 2.8 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและการให้เหตุผล ซึ่งจริยธรรมของตัวแบบและร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคน เกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผล ซึ่งจริยธรรมขั้นที่ 3

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนทั้งหมดโดยครูสรุป (เพิ่มเติม) ให้นักคิดในการให้เหตุผล ซึ่งจริยธรรม เกี่ยวกับการร่วมมือกันรับผิดชอบในงานที่ตนและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถามและสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูนเรื่อง "สุดาคนใหม่"

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	คนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	คนตรี
ภาพที่ 3 สไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	คนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง " สุดาคนใหม่ "	คนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายขจรศักดิ์ จอมหงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพเด็กหญิงสุดา ยิ้ม (เห็นครึ่งตัว)	สุดา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง เธอเป็นเด็กที่เรียนหนังสือเก่งสอบได้ที่ 1 มาตลอด แต่เธอมีนิสัยหยิ่งยะโส คิดว่าตัวเองเก่งกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนในชั้นเรียน
ภาพที่ 7 ภาพเด็กหญิงสุดา นั่งอ่านหนังสืออยู่ที่โต๊ะ (นั่งเก้าอี้เอาหนังสือวางไว้บนโต๊ะ) และภาพเพื่อน ๆ กำลังหาความสะอาดห้องเรียน	สุดา ชอบทำงานคนเดียว ไม่ส่งสิ่งกับใครและไม่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในการทำงานต่าง ๆ เช่น ทำเวร ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ในขณะที่เพื่อน ๆ ช่วยกันทำเวร เธอจะอ่านหนังสืออยู่ที่โต๊ะคนเดียว
ภาพที่ 8 ภาพสมชัย ถือสมุดวิชาคณิตศาสตร์ และพูดกับสุดาที่โต๊ะเรียนภายในห้องเรียน	เข้าวันหนึ่ง สมชัย เพื่อนร่วมชั้นเรียนซึ่งเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่เก่ง ได้มาพูดหาเรื่องสุดา สมชัย : "สุดา เธอช่วยอธิบายการบ้าน โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ให้เรา

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ)	ฟังหน่อย เราไม่เข้าใจ" สุดา มองดูสมชัยด้วยสายตาที่ดูถูก และพูดกับสมชัย สุดา : "เรียนมาด้วยกัน โจทย์ปัญหา คณิตศาสตร์นั้นก็ไม่ได้ แล้วจะหา มาหาकिनอะไรได้ ฉันไม่ช่วยหรอก" สมชัยรู้สึกเสียใจมากที่สุดาพูดเช่นนั้น
ภาพที่ 9 ภาพภูษิต ซึ่งเป็นหัวหน้าชั้นพูดกับสุดา	ในวันจันทร์ที่จะถึงนี้ ทางโรงเรียน จะจัดประกวดการตกแต่งห้องเรียนของแต่ละชั้น เรียน ภูษิตได้มาขอร้องสุดา ให้ช่วยเพื่อน ๆ ทำความสะอาด ห้องเรียนบ้าง แต่สุดา พูดกับ ภูษิต สุดา : "ไม่จำเป็น เสียเวลาอ่าน หนังสือ ถ้าฉันจะไปทำความสะอาด ช่วยพวกเธอ ฉันก็สอบไม่ได้คะแนน ดีกว่าพวกเธอละซีและฉันคงอายุครู มากถ้าแท้พวกเธอ
ภาพที่ 10 ภาพสุดา นั่งอ่านหนังสือต่อ และเพื่อน ๆ มองดูสุดา	พูดแล้วสุดา ก็นั่งอ่านหนังสือต่อ อย่างไม่สนใจเพื่อน ๆ ซึ่งเพื่อน ๆ ทุกคนมองดู สุดาด้วยความน้อยใจและไม่พอใจกับการกระทำ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	ของสุดา
ภาพที่ 11 ภาพเพื่อน ๆ จับกลุ่ม ๆ ละ 5 คน และสุดา มองดูเพื่อน ๆ จับกลุ่ม	ในการเรียนวิชางานประดิษฐ์ ครูเพียงใจได้แบ่งกลุ่มให้นักเรียน ประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษย่น กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามใจชอบ ทุกคนต่างจับกลุ่มโดยไม่มีใครมาชวนสุดามา เข้ากลุ่มด้วย สุดารู้สึกน้อยใจมาก
ภาพที่ 12 ภาพสุดา ยืนท้อแท้ครุ่นคิด	สุดา เกิดความลังเลว่า จะไปขอเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ หรือ จะไม่ยอมไปง้อเพื่อน ๆ และทำงานส่งครูเพียงคนเดียว
ภาพที่ 13 ภาพสุดา ครุ่นคิดขณะนั่งทำงานคนเดียวที่โต๊ะ ตาเหม่อลอย ข้าง ๆ ตัวเธอมีเพื่อนนั่งทำงานเป็นกลุ่ม	ในที่สุด สุดา ก็ตัดสินใจทำงานคนเดียวโดยไม่ยอมไปขอเข้ากลุ่ม กับเพื่อน ๆ เธอคิดว่า ฉันไม่ง้อเพื่อน ๆ หรือก ฉันเก่ง และมีความสามารถพอ ถ้าฉันทำงานคนเดียว ผลงานของฉันอาจจะออกมาสวยงาม กว่าของ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	คนอื่น ๆ และฉันจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากคุณครูว่า ฉันเก่งกว่าคนอื่น ๆ เป็นแน่
ภาพที่ 14 ภาพสุดา ทำงานคนเดียวด้วยความเหนื่อยอ่อน มองดูเพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ ทำงานอย่างพร้อมเพรียงและขี้มั่ว	สุดา รู้สึกเหนื่อยมาก เพราะต้องทำงานคนเดียว เธอมองดูเพื่อน ๆ ที่ช่วยกันทำงานอย่างสนุกสนาน ต่างคนต่างแบ่งหน้าที่กันทำ เธอพยายามคิดลอบใจตัวเองว่าต้องอดทนเพื่อคะแนน และคำชมเชยจากคุณครู
ภาพที่ 15 ภาพผลงานของเพื่อน ๆ และผลงานของสุดา ซึ่งสวยงามสู้ของเพื่อน ๆ ไม่ได้	ในที่สุด ผลงานของกลุ่มก็ประสบความสำเร็จ แต่ผลงานของสุดา เสร็จช้ากว่าของเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ และทำได้ไม่สวยงามเท่าที่ควร และได้คะแนนน้อยที่สุดในชั้นเรียน สุดา รู้สึกเสียใจมาก
ภาพที่ 16 ภาพสุดา นั่งร้องไห้ ที่ข้างอาคารเรียน ครูเพียงใจยืนพูดกับสุดา	สุดา วิ่งออกจากห้อง มานั่งร้องไห้อยู่ข้างอาคารเรียนคนเดียวด้วยความเสียใจ ครูเพียงใจเดินผ่านมาเห็นจึงเดินเข้าไปพูดคุยกับสุดาว่า

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	ครูเพียงใจ : "สุดา หนูจำไว้นะ เราอยู่ด้วยกันกับคนหมู่มาก เราจะ ต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน อย่าคิดว่าตัวเองเก่ง และมีความสามารถมากกว่า คนอื่น การทำงานร่วมกัน และช่วยกันรับผิดชอบ ใน งานที่ท้าย่อมจะทำให้งานนั้นๆ ประสพผลสำเร็จได้ดีกว่า ทำงานคนเดียว เพราะงาน บางอย่างเราอาจจำเป็นต้อง ขอความช่วยเหลือจากคนอื่น หรือช่วยกันคิด ช่วยกันทำงาน จึงจะประสพผลสำเร็จด้วยดี เธอควรจะเปิดใจให้กว้าง ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อน ๆ ช่วยเหลือเพื่อน ๆ บ้าง "
ภาพที่ 17 ภาพครูเพียงใจ โอบกอดสุดา	สุดา กราบขอบคุณคุณครูเพียงใจ และ เธอรู้สึกตัวเองว่าทำผิดมาตลอด เธอเก็บแค้นตัว ไม่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเพื่อน ๆ เลย

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 17 (ต่อ)	เพราะคิดว่าตัวเองเก่งกว่าคนอื่น ครูเพียงใจ โอบกอดสุดา ด้วยความดีใจที่สุดาสนิทตัวได้
ภาพที่ 18 ภาพสุดา พูดกับเพื่อน ๆ ที่หน้าชั้นเรียน และครูเพียงใจ	ครูเพียงใจ พาสดา เดินเข้ามาใน ชั้นเรียนสุดาพูดหน้าชั้นเรียน สุดา : "เพื่อน ๆ ก็รักทุกคน ทำผิดไปแล้ว ขอโทษเพื่อน ๆ ทุกคน เราเสียใจมาก ต่อไปนี้ เราจะกลับใจ และจะเป็นสุดาคนใหม่ ที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ รับผิดชอบในงานที่ทำ เพื่อประโยชน์ของชั้นเรียน และโรงเรียนของเรา "
ภาพ 19 ภาพเพื่อน ๆ ทุกคนปรบมือรวมทั้งครูเพียงใจ สุดายิ้มหน้าตาคลอเบา	เพื่อน ๆ ทุกคนปรบมือ ให้สุดาด้วยความยินดี ต่อไปนี้ทุกคนจะเห็นสุดาคนใหม่ที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทางงานที่ได้รับมอบหมายต่าง ๆ และสามารถเรียน เล่น ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ได้อย่างมีความสุข สุดายิ้มทั้งหน้าตา โชคดีนะ " สุดาคนใหม่ " ฉันจะเป็นกำลังใจให้เธอ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 3

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว
เห็นอกเห็นใจกัน ประองตองกัน

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว
เห็นอกเห็นใจกันประองตองกัน เรื่อง "จับมือกันไว้"

ความคิดรวบยอด การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการใช้เหตุผล
เชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียว
เห็นอกเห็นใจกันประองตองกันในหมู่ที่เองหรือหมู่คณะยอมทนมาซึ่งความสามัคคี
และความสำเร็จในการประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3
ในเรื่อง การมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันประองตองกัน
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือก
พฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันประองตองกัน
 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ
หรือไม่กระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน
ประองตองกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตภายในครอบครัวว่าสมาชิกใน
ครอบครัวจะปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอก
เห็นใจกันประองตองกัน นักเรียนคนใดบ้างที่ต้องการให้สมาชิกในครอบครัว

เห็นอกเห็นใจกันใคร่ปรองดองกัน เพราะเหตุใดจึงต้องการเช่นนี้

- ข. ขั้นสอน
 1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันปรองดองกัน เรื่อง "จับมือกันไว้" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจัดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบขึ้น เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา เสนอผลการตัดสินใจและ เหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อ เพื่อให้นักเรียน เห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม การมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจปรองดองกันและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบให้สิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ สูงกว่าขั้นที่ 3

ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกันปรองดองกัน ในการทำงานร่วมกัน

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง " จัมนึกกันไว้ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง " จัมนึกกันไว้ "	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรศักดิ์ จอมพงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพครอบครัวของเด็กชายหน่อง ซึ่งมีทั้งหมด 5 คนคือ พ่อ แม่ หน่อง นิค และหนึ่ง	หน่องมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน คนโตเป็นหญิง ชื่อ ทิง คนกลางเป็นหญิงเช่นกัน ชื่อ นิค ส่วนหน่องเป็นน้องคนสุดท้อง สมาชิกในบ้านของหน่องรวมทั้งคุณพ่อ คุณแม่ มีทั้งหมด 5 คน
ภาพที่ 7 ภาพคุณพ่อ คุณแม่ ของหน่องหุคอบรรณ สั่งสอนลูก ๆ ในห้องนั่งเล่นภายในบ้าน	หลังจากเสร็จจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของทุกคนแล้ว ในตอนเย็นของทุกวัน คุณแม่ของหน่องจะเรียกให้ลูก ๆ มาพบในห้องนั่งเล่น เพื่ออบรมสั่งสอนลูก ๆ วันนั้นก็เช่นกัน หลังจากที่ทุกคนมาพร้อมกันแล้วคุณแม่พูดกับลูก ๆ คุณแม่ : " นีลูก จาไว้นะ การที่เราเป็นพี่น้องกัน เราจะต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน ประองคองกัน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ)	มีอะไรก็ต้องช่วยเหลือกัน งานสิ่งใดก็ตาม ถ้าช่วยเหลือกันทำ งานนั้น ๆ ก็จะสำเร็จตามที่เราต้องการ " ลูก ๆ ทุกคน พยักหน้ายอมรับ และพูดขึ้นพร้อมกันว่า " ครับ / ค่ะ "
ภาพที่ 8 ภาพคุณแม่กำลังจะออกไปธุระข้างนอก และภาพคุณแม่พูดกับลูก ๆ ทั้ง 3 คน	วันนี้เป็นวันเสาร์ หน่องและพี่ ๆ ไม่ได้ไปโรงเรียน และวันนี้คุณแม่จะต้องออกไปทำธุระนอกบ้าน ก่อนไปคุณแม่ได้พูดกับลูก ๆ คุณแม่ : " ลูก ๆ ทุกคน คุณพ่อคุณแม่จะออกไปธุระข้างนอก ลูก ๆ ช่วยกันทำงานบ้านแทนคุณแม่ด้วยนะจ๊ะ อ้อ แล้วอย่าลืมรดคัมภ์งูวด ประคุดหน้าต่างทุกบาน มาทาคความสะอาดด้วยนะจ๊ะ " หนิงพี่สาวคนโต รับปากกับคุณแม่ว่า หนิง : " ค่ะ คุณแม่ไม่ต้องเป็นห่วงหนูและน้อง ๆ จะช่วยกันทำงานตามที่

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ)	คุณแม่สั่งทุกอย่าง " คุณแม่ และคุณพ่อยิ้มอย่างพอใจ และ เดินออกจากบ้านไป
ภาพที่ 9 ภาพลูก ๆ ทั้ง 3 คนกำลังพูดคุยตกลงกัน เรื่องการช่วยกันทำงานบ้าน	เมื่อคุณพ่อ คุณแม่ไปแล้ว หญิงจึงเรียก ให้น้องทั้ง 2 คนมานั่งคุยเพื่อตกลงกันว่าช่วย กันทำงานอย่างไรดี หญิงพูดกับน้อง ๆ หญิง : " เราสามคนจะต้องช่วยกัน ทำความสะอาดบ้านนะ เราแบ่งงาน กันดีไหม จะได้เสร็จเร็วขึ้น " นิต : " ดีค่ะ " หน่อง : " ดีครับพี่หญิงเป็นคนแบ่ง หน้าที่เลยครับ " หญิง : " เอาหละ ให้นิตทำ ความสะอาดห้องรับแขก หน่องทำ ความสะอาดห้องน้ำ ส่วนพี่จะทำ ความสะอาดห้องครัวและห้องพักผ่อน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	ทุกคนเห็นด้วยมีจะ " นิคและหนองตอบพร้อมกันว่า เห็นด้วยครับ/ค่ะ จากนั้นทุกคนจึงแยกย้ายกันไปทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ภาพที่ 10 ภาพที่น้อง 3 คน กำลังช่วยกันทำงานบ้าน	พี่น้องทั้ง 3 คนช่วยกันทำงานบ้านด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะทุกคนทำงานด้วยความเต็มใจ หนองทำความสะอาดไปด้วยร้องเพลงไปด้วยอย่างอารมณ์ดี
ภาพที่ 11 ภาพที่น้อง ทาปองมานะนาให้ที่ ๗ รู้จัก ป่องไหวที่สาวทั้งสอง และที่สาวทั้งสองตกทาบองในห้องรับแขก	ขณะที่ทุกคนกำลังทำงานบ้านอยู่เองเสียงออกหน้าบ้านดังขึ้น หนึ่งร้องบอกหนองว่า หนึ่ง : " หนอง ออกไปดูสิ ไครมานะ " หนองวางแปรงขัดห้องนั้นแล้ววิ่งไปดูทันที พอไปถึงประตูหน้าบ้าน หนองร้อง อ้อด้วยความดีใจ และทุกคน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	หน่อง : " อ้อ นึกว่าใคร บ้องเพื่อนรักนั่นเอง บ้องเข้ามาใน บ้านก่อนสิ " หน่องพาบ้องเข้ามาในบ้านและแนะนำ บ้องให้พี่สาวทั้งสองรู้จัก บ้องยกมือไหว้พี่สาวทั้ง สอง และพูดขึ้นว่า บ้อง : " สวัสดีครับพี่ ผมชื่อ บ้อง ครับ เป็นเพื่อนกับหน่อง " พี่สาวทั้งสอง รับไหว้บ้องและเชิญบ้อง ไปนั่งที่ห้องรับแขก
ภาพที่ 12 ภาพ หน่อง บ้อง และพี่สาวทั้งสอง กำลังคุยกันอยู่ในห้องรับแขก	หลังจากที่ทุกคน ทักทายกันซักพักแล้ว บ้องจึงได้พูดขออนุญาตพี่สาวทั้งสอง เพื่อชวน หน่องไปเที่ยวสวนสัตว์ ในวันที่ บ้องพูดกับพี่สาว ทั้งสองคน บ้อง : " พี่ครับ วันนี้เป็นวันเกิดบ้อง บ้องอยากจะชวนหน่องไปเที่ยว สวนสัตว์ บ้องจะเลี้ยงหน่องเองครับ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12 (ต่อ)	หน่อง : " โอ้ โย คีจิงเลย หน่องอยากไปคลึง สมาชิกใหม่ของ สวนสัตว์ หน่องอยากไปคู้ตังนาน ไม่มีโอกาสซักที พี่กิ้งอนุญาตให้ หน่องไปกับป๋องนะครับ "
ภาพที่ 13 ภาพกิ้งพูดกับหน่องและป๋อง โดยมีคน นั่งดู ด้วยอาการไม่พอใจ	กิ้งนั่งคิดสักครู่ ใจจริงแล้วเธอไม่ อยากให้หน่องไปเที่ยวกับป๋องเลย เพราะ กลัวหน่องได้รับอันตรายต่าง ๆ อีกทั้งงานที่รับปาก กับคุณพ่อคุณแม่ไว้ ก็ยังไม่เสร็จ เหลืออีกเยอะมาก แต่เธอสังเกตกิริยาน้องชายแล้วรู้ว่าน้องชาย อยากไปเที่ยวมาก และรู้สึกเห็นใจน้องชาย ถ้าเธอไม่ให้ไป คงเสียใจมาก เธอจึงพูดกับ หน่อง กิ้ง : " หน่อง อย่าไปเลยนะ พี่กลัวว่าหน่องจะได้รับอันตราย "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	และเธอก็หันไปพูดกับป๋อง หญิง : " ป๋อง ที่ต้องขอโทษมาก ๆ นะ ที่ไม่อนุญาตให้ตนเองไปเที่ยวกับป๋องในครั้งนี้ เพราะพี่กลัวตนเองจะไปคือและชนในสวนสัตว์ จะเป็นอันตรายและทําความลำบากใจให้ป๋องเปล่า ๆ "
ภาพที่ 14 ภาพหญิง และนึกพูดกับป๋อง ป๋องพยักหน้าและยิ้ม ขณะมองดูด้วยอาการไม่พอใจ	ป๋องพยักหน้าและเข้าใจความรู้สึกของหญิง นึกกลัวป๋องจะเสียใจ จึงพูดเสริมขึ้น นิก : " พี่นิกไม่เห็นด้วย และไม่อนุญาตให้ตนเองไปกับป๋อง เพราะกลัวว่าตนเองจะไปก่อความป๋อง ป๋องเข้าใจมั๊ยจ๊ะ ต้องไม่โกรธพี่ทั้งสองนะ " ป๋องยิ้มมองหน้านิกและพูดขึ้น ป๋อง : " ครับพี่นิก "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 ภาพหนอง ลูกขึ้นพูดกับหิง และนิต สีน้าโมโห	หนองรู้สึกโกรธที่สาวทั้งสองเข้ามา ทันทีและคิดว่าที่สาวทั้งสองขัดขวางการไปเที่ยว กับเพื่อนของตน จึงลุกขึ้นพูดด้วยเสียงดัง หนอง : " หนองไม่ยอมนะ พี่หิง กับพี่นิต อีจลาหนองไร่ไหม ที่หนอง จะได้ไปเที่ยวสวนสัตว์ " หิง : " หนอง อย่าคิดอย่างนั้น สิ พี่กลัวหนองได้รับอันตราย " หนองเถียงหิงเข้ามาทันที หนอง : " ไม่ หนองไม่เชื่อ บังใจ หนองก็ต้องไปเที่ยวครั้งนี้ " นิตรู้สึกโมโหที่หนองพูดไม่รู้เรื่อง จึงลุกขึ้นพูดด้วยเสียงดัง นิต : " หนองพูดอะไรฟังพี่สิน้อง พี่เป็นห่วง และงานที่พ่อ แม่ มอบหมายก็ยังไม่เสร็จ จะไปเที่ยว ได้ยังไง " หนองอยากไปเที่ยวมาก จนคิดว่า ที่สาวทั้งสองหาเรื่องขัดขวางตน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ)	และไม่ยอมเข้าใจคำพูดของพี่สาว จึงพูดโต้ตอบ นิดด้วยความโมโห หน่อง : " พี่โคหุจจัดวางหน่อง พี่นึกหาเรื่องหน่องไรไหม จะเอา ยังไงก็ออกมาเลย " นิศรู้สึกโกรธมาก จึงพูดโต้เถียงกับ หน่องอย่างรุนแรง ทั้งคู่ทะเลาะกันเสียงดัง โดยมีบ้องและหนิงยืนดูด้วยอาการตกใจ
ภาพที่ 16 ภาพ บ้องพูดกับหน่อง และหนิงพูดอ่อนวอน หน่อง	บ้องเห็นทั้งสองคนทะเลาะกันรุนแรง มากขึ้น จึงรีบห้ามหน่องและพูดกับหน่อง บ้อง : " เคียวก่อนหน่อง พี่สาวทั้ง สองคนห้ามไม่ให้หน่องไปเที่ยวกับบ้อง หน่องจะไปกับบ้องหรือเปล่า ถ้าไม่ไป บ้องก็จะกลับ " หนิงพูดอ่อนวอนหน่องอีก หนิง : " หน่อง อย่าไปเลยนะ ที่เป็นห่วงจริง ๆ พี่ขอร้อง "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	หนองรู้สึกลังเลใจ ตัดสินใจไม่ถูกว่า จะไปเที่ยวกับป๋อง หรืออยู่ช่วยพี่สาวทั้งสองคน ทำงานบ้านให้เสร็จ
ภาพที่ 17 ภาพหนองจุดมือป๋องออกไปนอกบ้าน ป๋องหันหน้ามาหาหนิง และ นิค ด้วยอาการลังเล	ในที่สุด หนองก็ตัดสินใจไปเที่ยว สวนสัตว์กับป๋อง และจุดมือป๋องออกไปจากบ้าน ทันที ป๋องรู้สึกไม่สบายใจมาก กลัวพี่สาวของ หนองโกรธ แต่ก็โดนหนองจุดแขนออกไป โดย ไม่ฟังคำขอร้องของ หนิง และนิค
ภาพที่ 18 ภาพหนองและป๋อง กำลังเที่ยวสวนสัตว์ อย่างสนุกสนาน	เมื่อมาถึงสวนสัตว์ หนองและป๋องพา กันเที่ยวดูสัตว์ต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน หนองชี้ ให้ป๋อง ดูสัตว์ต่าง ๆ พร้อมกับหยอกล้อและซื้อ อาหารสัตว์ให้สัตว์กินหนองพูดกับป๋อง หนอง : " ป๋องเราไปดูเจ้าลิง กันเถอะ โน้น อยู่ทางโน้น "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 19 ภาพตนเอง เอามือหย้เข้าไปในกรงลิง เพื่อหยอกล้อลิง และ โคนลิงก็ควม	เมื่อไปถึงกรงลิง หนองขบลงตัวนี้ มาก เอามือหยอกล้อลิงโดยหย้เข้าไปในกรงลิง โดยไม่หึงเสียงห้ามของบ้อง และไม่อ่านคาเตือนที่หน้ากรงลิง ทันใดนั้นเอง เหตุการณ์ที่ทุกคนไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น ในขณะที่หนองเอามือหย้เข้าไปเพื่อหยอกล้อลิง ลิงก็ควมหนอง หนองรีบสละมือออกจากกรงด้วยความตกใจและเจ็บปวด จึงเสียหลักล้มลงข้างกรงลิง ผู้คนที่อยู่ข้าง ๆ รวมทั้งบ้องต่างตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หนองร้องขึ้นด้วยความเจ็บปวด หนอง : " โอ๊ย ช่วยด้วย ลิงก็ควม หนอง " บ้องรีบก้มลงประคองหนองให้ลุกขึ้น เจ้าหน้าที่สวนสัตว์จึงเข้ามาหาหนองทันที
ภาพที่ 20 ภาพเจ้าหน้าที่และบ้องประคองหนองไปห้องพยาบาล หนองมองคู่มือตัวเอง ที่มีแผลเหวอะหะและมีเลือดไหล หนองร้อง	หนองมองคู่มือของตัวเองที่มีบาดแผล และเลือดไหล หนองร้องโอดโอย ด้วยความเจ็บปวด เจ้าหน้าที่ประคองหนองไปห้องพยาบาลของสวนสัตว์

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 20 (ต่อ) โศกโอยด้วยความเจ็บปวด	
ภาพที่ 21 ภาพห้องและห้อง นั่งรถเมย์กลับบ้าน ห้องสีหน้าเหม่อลอย	หลังจากที่แม่ จิตยา และรับยาจาก หมอแล้ว ปองพาห้องกลับบ้านด้วยอาการเศร้า หมอง เพราะเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับ ห้องที่สวนสัตว์ ห้องรู้สึกเจ็บที่แผล เจ็บตอน โคนหมอนจิตยา อายเพื่อน ๆ และผู้ที่อยู่ ในบริเวณสวนสัตว์มาก รู้สึกผิดและเสียใจ รู้สึก ละอายใจตนเองมาก ที่เอาเปรียบทั้งสอง ปลอ่ยให้พี่สาวทั้งสองทำงานเพียงสองคน บ้านนี้ พี่สาวทั้งสองคน คงเหนื่อยมาก
ภาพที่ 22 ภาพห้องกับห้องมาถึงห้องรับแขก และพ่อ แม่ หนึ่ง นิด มองดูอาการห้อง ทุกคนแสดงสีหน้า ตกใจ	ปองและห้องกลับถึงบ้าน พ่อแม่กลับ มาจากข้างนอกแล้ว ทุกคนนั่งรอห้องอยู่ที่ห้อง รับแขก เมื่อห้องมาถึง ทุกคนเห็นแผลที่มีมือห้อง รู้สึกตกใจมาก และถามปองว่าเกิดอะไรขึ้น ปองเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับห้องที่สวนสัตว์ให้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 22 (ต่อ)	พ่อแม่และพี่สาวน้องฟุ้ง ทุกคนเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พ่อพูดกับน้อง พ่อ : " เป็นยังไง คนเก่ง เจ็บมากไหม " น้องกราบขอโทษ พี่สาวทั้งสอง และพูดด้วยเสียงปนสะอื้น น้อง : " พี่นิง พี่นิตครับน้อง ขอโทษ ที่น้องกระทำความผิดไป น้องเสียใจมากครับ "
ภาพที่ 23 ภาพน้อง นิง นิต คุณพ่อ คุณแม่ พูดคุยกัน	น้องหันไปทางนิตและพูดขึ้น น้อง : " พี่นิต น้องขอโทษมากๆ ที่พูดไม่ดีกับพี่ และน้องเห็นแก่ตัว เอาเปรียบพี่ บ่อยๆ ให้พี่ทำงานหนัก ไม่ช่วยเหลือพี่ น้องเสียใจจริง ๆ ครับ " นิงมองดูน้องด้วยความเอ็นดูและพูดกับน้อง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 23 (ต่อ)	หญิง : " ไม่เป็นไรหรอกหน้อง พี่ก็โทษให้ ที่ผ่านมามีถือว่าเป็น บทเรียนของเรากันแล้วกัน " นิต : " พี่ก็เช่นกันจะหน้อง ต่อไปนี้ ขอให้น้องทำตัวเป็นเด็กดี นะจ๊ะ " คุณพ่อ กับคุณแม่มองลูกทั้งสามคน ด้วยความชื่นชม คุณพ่อพูดกับลูกทั้งสามคน พ่อ : " จ้าไว้นะลูก เราเป็น พี่น้องกัน ต้องรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน สามัคคี ประองคอง กันให้มาก มีอะไรก็ช่วยกัน อย่าเอา เปรียบ อย่าเห็นแก่ตัว และจับมือกัน ไว้ให้มั่น กิจการงานต่าง ๆ ที่เรา ปฏิบัติด้วยกัน จึงประสบผลสำเร็จ "
ภาพที่ 24 ภาพ หญิง นิต และหน้อง เอามือประสานกันและจับมือกันแน่น หน้องน้ำตาคลอ บ้องมองดูทั้งสามคน	หญิง นิต และหน้อง ยืนมือมา ประสานกัน พร้อมกับจับมือกันแน่น หน้องน้ำตา คลอด้วยความตื้นตันใจ พร้อมกับพูดขึ้นด้วยเสียง สั่นเครือ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 24 (ต่อ) อย่างชื่นชมและ พ่อ แม่ มองดูลูก สีหน้า แสดงถึงความชื่นชมและปิติยินดี	หน่อง : " ไร่ครับพี่ เราต้องรักกัน จับมือกันไว้ " บ๊องมองดูความรักใคร่กลมเกลียว ของพี่น้องทั้งสามอย่างชื่นชม พ่อ แม่ มองดูลูก ทั้งสามด้วยสีหน้าที่แสดงถึงความชื่นชมและปิตินิ ยดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 4

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกันประองคองกัน เรื่อง "รักกันไว้เกิด"
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกันประองคองกันในหมู่เพื่อนหรือหมู่คณะย่อมนำมาซึ่งความสามัคคี และความสำเร็จในการประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกยระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก เรื่อง การมีความรักใคร่ กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันประองคองกัน จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือก พฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันประองคองกัน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน
กิจกรรมการเรียนรู้	
การสอน	
ก. ขั้นนำ	ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในชั้นเรียนว่า นักเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อกันและกันจึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอก เห็นใจกันประองคองกันและการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม ความรักใคร่

กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกันปรองดองกัน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนพึงยึดถือปฏิบัติ นักเรียนต้องการให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มปฏิบัติต่อตนเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุไร

- ข. ขั้นสอน
1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันปรองดองกัน เรื่อง "รักกันไว้เถิด" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้คิดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้น เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา เสนอผลการตัดสินใจและ เหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม การมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจปรองดองกันและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของ

นักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบให้สิ่งที่
ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

- ค. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิด
ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอก
เห็นใจกันปรองดองกัน ในการทำงานร่วมกัน

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง " รักกันไว้เถิด "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง " รักกันไว้เถิด "	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรัสศักดิ์ จอมเกษ	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพการประชุม โดยมีทวีชัย เป็นประธานในที่ประชุม ยืนพูดกับเพื่อน ๆ ทุกคนที่หน้าชั้นเรียน	ในการประชุมนักเรียน ของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทวีชัยซึ่งเป็นหัวหน้า ห้อง ได้สรุปการประชุมในครั้งนี้ เกี่ยวกับ การไปทัศนศึกษาที่ผาแต้ม ให้เพื่อน ๆ ฟัง ทวีชัย : " เอาหละ ผมขอสรุป มติที่ประชุม เกี่ยวกับการไปทัศนศึกษา ที่ผาแต้มในครั้งนี้ ที่ประชุมตกลงกัน ว่า ให้เก็บเงินเพื่อน ๆ ป.6 ทุกคน ๆ ละ 20 บาท เพื่อใช้เป็น ค่ารถ ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายต่างๆ ใครมีคำถามหรือไม่ เข้าใจอะไรเชิญ ถามได้ครับ "
ภาพที่ 7 ภาพวรรณิ์นั่งอยู่ใต้ต้นกุหลาบข้างอาคาร 3	ที่ได้ต้นกุหลาบข้างอาคาร 3 ใน ตอนเที่ยงของวันหนึ่ง มีร่างของเด็กหญิงคนหนึ่ง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ) ครูบุญสม พูดกับวรรณี	นั่งขึ้นเสร้าน้อยคนเดียว ในขณะที่ยื่น ๆ กันอื่น ๆ ต่างเล่นหยอกล้อกันอย่างสนุกสนาน ในสนามเด็กเล่น และได้ดูอาคารเรียน ครูบุญสม มองไปที่เด็กหญิงคนนั้นอย่างสงสัยว่า เป็นใคร อ้อ นึกว่าใคร วรรณีนั่นเอง ครูบุญสมเดินไปหาวรรณี และถามวรรณี ครูบุญสม : " วรรณี ทำไมไม่ไปวิ่ง เล่นกับเพื่อน ๆ ละจ๊ะ มานั่งซึมอยู่ คนเดียวทำไมไม่พูดอะไรเล่า เล่าให้ครูฟังได้ไหมจ๊ะ " วรรณีสะดุ้ง ตกใจ และรีบตอบ ครูบุญสมด้วยเสียงเบา ๆ และใบหน้าที่ซีดเซียว วรรณี : " ปะ เปล่า ละ ครู " พูดจบแล้ววรรณีรีบเดินหนีไปทันที ครูบุญสมมองตามวรรณีอย่างสงสัย
ภาพที่ 8 ภาพครูบุญสมคุยกับทวีชัยในห้องเรียน	ครูบุญสมจึงเรียกทวีชัยไปถาม และ พูดกับทวีชัยเกี่ยวกับเรื่องของวรรณี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ)	ครูบุญสม : " ทวีชัย เธอสังเกต วรรณีย์ รู้สึกว่า วรรณีย์จะเข้ากับ เพื่อน ๆ ไม่ค่อยได้นะ " ทวีชัย : " ใช่ครับ ผมรู้สึกอย่างนั้น ผมสังเกตมานานแล้วครับ ตั้งแต่พอ ของวรรณีย์เสีย รู้สึกว่าวรรณีย์เปลี่ยน ไปมาก " ครูบุญสม : " เท่าที่ครูสอบถามมา วรรณีย์อยู่กับยาย และแม่ เธอมีน้อง อีก 4 คนฐานะยากจนมาก และ ช่วงหลัง ๆ มา รู้สึกว่าผลการเรียน ของเธอจะตกลงนะ " ทวีชัย : " ใช่ครับคุณครู วรรณีย์ ฐานะยากจน บางวันเธอต้องอด อาหารกลางวัน และต้องช่วยเหลือ งานบ้านจนไม่มีเวลาอ่านหนังสือ การ ไปทัศนศึกษาในครั้งนี้ วรรณีย์คงไม่มี เงินจ่าย พวกผมคิดว่าจะประชุมกัน เพื่อช่วยเหลือเธอ " ครูบุญสม : " ดีแล้วละ ถ้ามีปัญห อะไร ค่อยมาปรึกษาครูนะ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 ภาพทวิชัยคุยกับวรรณีในห้องเรียน	ในตอนเข้าก่อนเข้าห้องเรียน ทวิชัยเห็นวรรณีนั่งอยู่คนเดียวในห้องเรียน จึงเข้าไปพูดคุยกับวรรณี วรรณีพูดให้ทวิชัยฟังว่าเธอรู้สึกปวดหัว ทวิชัยถามเธอว่า ปวดหัวเรื่องอะไร วรรณีบอกให้ทวิชัยฟัง วรรณี : " ฉันปวดหัว กลุ้มใจ ฉันไม่มีเงิน 20 บาท มาจ่ายค่าใบทัศนศึกษา ฉันอยากไปกับพวกเธอมาก " ทวิชัยพูดปลอบใจวรรณี ทวิชัย : " เรื่องกันนี้เอง วันนี้ ฉันจะประชุมปรึกษาเพื่อน ๆ เพื่อหาทางช่วยเหลือเธอ เธอต้องได้ไปกับพวกเราแน่ " วรรณีร้องไห้ และพูดกับทวิชัยด้วยเสียงบ่นระอื้น วรรณี : " อย่ารับกวนเพื่อน ๆ เลย ฉันอายเพื่อน ๆ ขวัญฟ้ากับดวงใจ เขาคงไม่ช่วยฉันหรอก เพราะเขาไม่ชอบฉัน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	ทวีชัย : " ใจเย็น ๆ ชีจะวรรณี ฉันคิดว่าเพื่อน ๆ ลงช่วยเหลือเธอ เราเป็นเพื่อนกัน ต้องช่วยเหลือ กันชีจะ "
ภาพที่ 10 ภาพทวีชัย ประชุมกับเพื่อน ๆ ขวัญฟ้าและดวงใจ ยืนพูด ต่อหน้าเพื่อน ๆ	ทวีชัย นัดเพื่อน ๆ ในชั้นเพื่อประชุม ปรึกษากันว่าจะช่วยเหลือวรรณีอย่างไร เพื่อน ๆ หลายคน ลงความเห็น ว่า ทุกคนควร เฉลี่ยเงินเพิ่มอีก เพื่อออกค่าใช้จ่ายให้วรรณี แต่ขวัญฟ้า และดวงใจซึ่งไม่ชอบวรรณีและถูกรัง วรรณี ว่ายากจนไม่เห็นด้วย ขวัญฟ้าลุกขึ้นพูด คัดค้านด้วยเสียงอันดัง ขวัญฟ้า : " ฉันไม่เห็นด้วยกับข้อ เสนอนี้ ถ้าไม่มีเงิน ก็ไม่ต้องไป " ดวงใจลุกขึ้นพูดสนับสนุนขวัญฟ้า ดวงใจ : " ฉันเห็นด้วยกับข้อเสนอ ของขวัญฟ้า ฉันไม่ยอมออกเงินเพิ่ม อีกเป็นอันขาด คนจน ๆ อย่างวรรณี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	"ไม่ต้องไปกับพวกเราหรอก รถู รกตา เปลา ๆ "
ภาพที่ 11 ภาพทวิชัย และขวัญฟ้า ทะเลาะกัน	ที่ประชุม ไม่สามารถตกลงกันได้ ทวิชัยรู้สึกเลและตัดสินใจไม่ได้ว่าจะทำ อย่างไรดี เพื่อน ๆ ในห้องเกิดการแตกแยก แบ่งเป็นกลุ่ม บางกลุ่มเห็นด้วยกับขวัญฟ้า แต่ บางกลุ่มเห็นด้วยกับทวิชัย
ภาพที่ 12 ภาพขวัญฟ้า และดวงใจ พูดต่อว่าวรรณี วรรณีร้องไห้เอามือปิด หน้า	เมื่อตกลงกันไม่ได้ ขวัญฟ้าและดวงใจ ได้ไปพูดต่อว่าวรรณี ขวัญฟ้า : " น้าวรรณี เธอรู้ตัวหรือเปล่า เธอก็ตัวก้อบิดูมาให้พวกฉันทะเลาะ กัน พวกฉันประชุมวางแผนการไป มาแต่ไม่ได้ ก็เพราะเธอ ถ้าครู้ ครูกองตพณพวกฉันแน่ ๆ ว่าไม่สามารถ กัน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12 (ต่อ)	ดวงใจพูดต่อว่ารรณี : " เพราะรรณีกลับมาจน ไม่มีแม่กระทั่งเงิน 20 บาท เธอสร้างปัญหา ก่อความวุ่นวายให้เพื่อน ๆ จนพวกอื่นจะไม่ได้ไปเที่ยว เพราะเธอคนเดียว รู้ตัวนี้ " ขวัญใจและดวงใจ รุมว่ารรณีต่าง ๆ นานา จนรรณีทนไม่ได้ เธอเอมือปิดหน้าร้องไห้ และวิ่งออกจากโรงเรียนไปทันที ทวีชัยเดินมาเห็นเหตุการณ์พอดี จึงมา ร้องแจ้งเหตุไปปรึกษาครูคุณ "
ภาพที่ 13 ภาพครูคุณเรียนพูดกับนักเรียนทุกคน	ครูคุณ : เรียนไปไหนเรียนกัน ป. 6 ทุกคนไปหมด เมื่อทุกคนมาถึง ครูคุณก็พูดกับนักเรียนทุกคนอย่างมีตบแต่งและขบขัน ครูคุณ : " นักเรียนทุกคน ครูเสียใจมากที่พวกเธอประพฤติตนแบบนี้ โฉมหน้าก็ทำไม่พวกเธอเลยไม่ได้ และทำให้ฉันเรียนมาจนจบจึงไม่มีน้ำใจ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	เห็นแก่ตัว เพื่อนห้องเดียวกัน ไม่รักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจ กัน แล้วการทำงานต่างๆ ร่วมกันจะ สำเร็จได้อย่างไร " ครูณัฐมองหน้าทุกคนด้วย ความคิดหวังในตัวลูกศิษย์ พร้อมกับพูดด้วย น้ำเสียงอันราบเรียบ ครูณัฐ : " เอาหละ ครูจะ อนุญาตให้พวกเธอไปขอโทษบรรดาพี่ บ้าน และให้พวกเธอรักษากันอีกที ว่าช่วยเหลือวรรณีอย่างไร " ทวิชัย ปฏิภาณ เพื่อน ๆ ในห้อง และ ทุกคนตกลงว่าจะไปเยี่ยมบ้านของวรรณี
ภาพที่ 14 ภาพบ้านของวรรณี เป็นกระท่อมไม้ไผ่เก่า ๆ และยายแก่ ๆ แม่ ของวรรณีซึ่งนอนป่วย อยู่ในกระท่อมมีน้อง ๆ ของวรรณีอีก 4 คน เพื่อนทุกคนยกมือไหว้ยายและแม่ของวรรณี	ที่บ้านของวรรณี ซึ่งมีสภาพบ้านเป็น กระท่อมไม้ไผ่เก่า ๆ วรรณีนั่งอยู่กับยายแก่ ๆ มีแม่ป่วยอยู่บนบ้าน และน้อง ๆ อีก 4 คน ทุกคนมองดูวรรณีและครอบครัวของเธอด้วย ความสงสาร โดยเฉพาะขวัญข้าวและดวงใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 14 (ต่อ)	ได้มาเห็นสภาพครอบครัวของวรรณี แล้วรู้สึก สงสารวรรณีขึ้นมาอย่างจับใจ และรู้สึกเสียใจ ที่ถูกรังและกลั่นแกล้งวรรณีมาตลอด วรรณีตกใจมากที่เห็นเพื่อนทุกคนใน ห้อง มาเยี่ยมเธอ ทุกคนยกมือไหว้บายและบ๊าย ของวรรณี พร้อมทั้งเข้าไปถามอาการป่วยของ แม่วรรณี
ภาพที่ 15 ภาพขวัญฟ้าและดวงใจกอดวรรณี ทั้งสามคนร้องไห้	ขวัญฟ้าและดวงใจ วิ่งเข้าไปกอด วรรณี ขวัญฟ้าและดวงใจร้องไห้เพราะรู้สึกตัว ว่าผิด และสงสารวรรณี ขวัญฟ้าขอโทษวรรณี วรรณี : " วรรณีจะ ล้มและดวงใจ ขอโทษเธอมากนะ ฉันสองคนผิดไป แล้ว ต่อไปนี้ เราจะรักกัน และเป็น เพื่อนที่ดีต่อกัน ตกลงมั้ยจ๊ะวรรณี " วรรณีดีใจจนน้ำตาไหล พุดขึ้นด้วย เสียงสั่นเครือ วรรณี : " ตกลงจ๊ะ ขวัญฟ้า และ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ)	ชอบใจเพื่อน ๆ ทุกคนที่รักและ เข้าใจฉัน " ทวีชัยเดินเข้ามาหาวรรณิและพูดขึ้น ทวีชัย : " เราทุกคนรักและ เข้าใจเธอวรรณิและยินดีที่จะช่วยเหลือ เธอทุกอย่าง รวมทั้งการไปทัศนศึกษา ที่ผาแต้ม พวกเราตกลงเฉลี่ยเงิน ออกค่าใช้จ่ายให้เธอด้วย ความเต็มใจ " เพื่อนทุกคนยิ้มและพยักหน้า วรรณิยิ้ม ทั้งน้ำตา ดันตื้นใจจนพูดอะไรไม่ออก เธอนึก ในใจ ชอบใจเพื่อนมาก เพื่อน ๆ ที่แสนดี ชอบใจมากจริง ๆ
ภาพที่ 16 ภาพวรรณิและเพื่อน ๆ ไปเที่ยวผาแต้ม อย่างสนุกสนาน	จากวันนั้นเป็นต้นมา วรรณิได้เปลี่ยน ไป กลายเป็นเด็กหญิงที่ร่าเริง สนุกสนานไม่เก็บ เศร้าอีกต่อไป และเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ทุกคน วรรณิได้ไปทัศนศึกษาที่ผาแต้มกับเพื่อน ๆ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	อย่างสนุกสนาน และทุกคนก็เต็มใจที่จะช่วยบริจาค สิ่งของต่าง ๆ ที่พอจะช่วยเหลือบรรเทา บัดนี้ บรรณและทุกๆ คนรู้แล้วว่า การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจ กัน ประคองกัน เป็นสิ่งสำคัญมากในการอยู่ ร่วมกัน รักกันไว้เกิด แล้วจะเกิดผลดีและมี ความสุข

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 5

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท เรื่อง "บทเรียนของไก่ยก"
ความเกิดรวมยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ในการทำงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มต้องรู้หน้าที่ ฐานะ รู้ภัย ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ไม่ก้าวถ่างสิทธิของคนอื่น เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น วัฒนธรรมเหล่านี้ย่อมนำมาซึ่งความสมัครสมานสามัคคีส่งผลถึงความสามัคคีและประสิทธิภาพของงานให้ทำร่วมกัน
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโกลเนอร์ด จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรม การไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน

7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจ เลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังเหลืออยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3
- ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมในแนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ การไม่ยุ่งยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแบบสไลด์คำถาม
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง "บทเรียนของเปี้ยก"

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	คนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	คนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	คนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง "บทเรียนของเปี้ยก "	คนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรศักดิ์ จอมพงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพนักเรียนประชุมกัน และครูพูดกับนักเรียน	ในการประชุมนักเรียนเพื่อวางแผน การจัดงานวันเด็กประจำปี ที่ประชุมมีมติให้ การแสดงบนเวที เพื่อให้คณะครูเพื่อนนักเรียน และผู้ปกครองได้ชม ครูพูดกับนักเรียน ครู : " ให้แต่ละชั้นไปวางแผน และเตรียมการแสดงเองในวันเด็ก ที่จะถึงนี้ ทุกชั้นจะต้องพร้อม " ทุกคนแยกย้ายกลับเข้าชั้นเรียนได้ ดังนั้น นักเรียนทุกคนต่างแยกย้ายกันออกจาก ห้องประชุมเพื่อกลับเข้าชั้นเรียน
ภาพที่ 7 ภาพจักรี พูดกับเพื่อน ๆ ทุกคน ให้ห้องประชุม	จักรี หัวหน้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน มาประชุมเพื่อปรึกษา วางแผนงาน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ)	การจัดแสดงละครบนเวที เมื่อเพื่อน ๆ ทุกคนพร้อมแล้ว จักรีนุศประชุมกับเพื่อน ๆ จนที่ประชุมได้ลงมติให้แสดงละครโดยให้ อ็อค แสดงเป็นพระเอกและให้เป๊ยก สิทธิ์ และหนู่ย ร่วมแสดงเป็นตัวประกอบในเรื่อง ซึ่งเป๊ยกไม่พอใจที่กลุ่มกำหนดให้ตนเองแสดงเป็นตัวประกอบ เพราะเป๊ยกมีนิสัยถูกคนอื่นว่าค้อยและไม่เก่งเท่าตน
ภาพที่ 8 ภาพเป๊ยกพูดคุยกับ ให้เพื่อน ๆ เกลียดอ็อค	เป๊ยกพยายามทุกวิถีทางที่จะกลั่นแกล้งอ็อคไม่ให้อ็อคเด่นกว่าตน และพยายามที่จะแสดงเป็นพระเอกแทนอ็อค ให้ได้ เพราะเป๊ยกคิดว่าถ้าตัวเองได้แสดงเป็นพระเอก จะต้องได้รับคำชมเชยจากครู เพื่อน ๆ และ ผู้ปกครองในวันงานว่า เขาเป็นคนเก่ง และมีความสามารถมากกว่าทุกคน ดังนั้น เป๊ยกจึงได้ไปพูดคุยกับให้เพื่อน ๆ เกลียดอ็อคโดยพูดจาและอ็อคต่าง ๆ นานา และพูดถึงการแสดงของอ็อคว่า ไม่ดี ให้เพื่อน ๆ คนอื่นฟังอยู่เสมอ วันนี้ก็เช่นกัน เป๊ยก

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ)	ไปยืนดูการซ้อมของอ็อคและพูดคุยวิจารณ์อ็อคให้ สิทธิ์ฟัง เป๊ยก : " คูลี สิทธิ์ คุณายอ็อคแสดง ละครสี แสดงแย่มาก ๆ พูดก็ไม่ชัด ตะกุกตะกัก ถ้าให้เป๊ยกแสดงบทนี้ คงแสดงได้ดีกว่านั้นแน่นอน "
ภาพที่ 9 ภาพเป๊ยกพูดคุยกับเพื่อน ๆ ใส่ร้ายอ็อค	และ เป๊ยกก็ได้ไปพูดใส่ร้ายอ็อคให้เพื่อน ๆ ฟังอีก เป๊ยก : " เพื่อน ๆ คูลี อ็อคแสดง ไม่ใช่ออย่างนี้ การแสดงของห้องเรา ต้องสู้ห้องอื่นไม่ได้แน่ ๆ " พอพูดเสร็จแล้วเป๊ยก เดินไปก่อวณ การซ้อมของอ็อคและเพื่อน ๆ เป๊ยก : " เวทีก็ไม่ดี เสื้อผ้าที่ใส่ แสดงก็ไม่สวย แสดงอย่างนี้ใคร ๆ ก็ไม่อยากดูหรอก " การพูดคุยของ ใส่ร้ายอ็อคของเป๊ยก

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	ทำให้เพื่อนคนอื่นเกิดการลังเลว่าจะเปลี่ยน คนแสดงจากอ็อคเป็นเปี้ยกหรือไม่ และ การขอมก็ดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น
ภาพที่ 10 ภาพจักรี พุกกับเปี้ยก หนุ่ย และสิทธ์	เปี้ยกได้ไปหุคจักรีหนุ่ย สิทธ์ และหนุ่ย ให้เกียค้อคและไมยอมร่วมแสดงกับอ็อค และ ไปก่อกวนการขอมละครของอ็อคและเพื่อน ๆ วันเด็กก็ไล่เข้ามาทุกที จักรีจึงเรียกให้เปี้ยก หนุ่ย และสิทธ์ มาพบ จักรีพุกกับทั้งสามคน จักรี : " พวกนายทั้งสามคน ควร จะตั้งใจขอมนะ เพราะวันแสดง ก็ใกล้เข้ามาทุกที เราสังเกตดู การขอมของห้องเรายังไม่เต็มที่ เลย เมื่อเทียบกับห้องอื่น ๆ " จักรีหันไปพุกกับเปี้ยก จักรี : " โดยเฉพาะ นายเปี้ยก ไม่ควรไปก่อกวนการขอมของอ็อค และพุกขงเพื่อน ๆ ให้เกียค้อค " เปี้ยกพุกกับจักรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	เปี้ยก : "นายจาโวนะ ตราบใดที่ เราไม่ได้แสดงเป็นพระเอกแทนอ็อค เราก็จะก่อกวนอยู่อย่างนี้ เรายอม ไม่ได้ที่จะให้อ็อคเด่นและเก่งกว่า เรา " จักรี : " ถ้านายไม่เชื่อคำเตือน ของเรา เราจำเป็นต้องไปบอก คุณครู " เปี้ยก : " อย่างะ อย่าไปบอก คุณครูนะ ถ้านายไปบอกคุณครู เราจะก่อกวนให้มากกว่านี้ "
ภาพที่ 11 ภาพครูพูดกับเปี้ยกและจักรี	ในขณะที่ทั้งจักรีและ เปี้ยกทะเลาะกัน อยู่นั้น ครูเดินผ่านมาพอดี ครูถามจักรี ครู : " จักรี เปี้ยกมีเรื่องอะไรกัน หรือ " จักรี : " เปี้ยกครับ เขาไม่

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	ตั้งใจซ่อมละคร แฉมยังเที่ยว พุกขบงและก่อความให้เพื่อน ๆ โกรธกัน " ครูหันไปพูดกับเปี้ยก ครู : " เปี้ยก เธอทำอย่างนี้จักรี พุดหรือเปล่า " เปี้ยกข่มแหย ๆ อย่างกลัวความผิด แล้วรับพุดแก้ตัว เปี้ยก : " เปล่าครับคุณครู จักรีหา เรื่องผมครับ ผมก็ตั้งใจมาซ่อม ทุกวัน " จักรีรู้สึกโกรธและไม่พอใจเปี้ยกที่มี นิสัยอย่างนี้ จักรีพูดกับคุณครู จักรี : " ครูครับ ผมรับรองด้วย เกียรติของลูกเสือ ผมไม่ได้ใส่ร้าย เปี้ยกครับ " ครูพุดขึ้น ครู : " เอาละ ใครผิดใครถูก เรื่องนี้ครูจะสอบสวนทีหลัง เธอทั้ง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	2 คน รับปากกับครูได้มีว่าจะไม่ทะเลาะกันอีก " เปี้ยกและจักรีตอบพร้อมกัน : " ได้ครับ " เมื่อครูเดินไปแล้ว เปี้ยกมองหน้าจักรีอย่างโกรธแค้น ที่บอกครูเรื่องความประพฤติไม่ดีของตน เปี้ยกพูดขึ้น เปี้ยก : " ลอยคุณะจักรี แล้วจะเห็นด้วยกัน " จักรีรู้สึกไม่สบายใจกับการกระทำของเปี้ยก แต่ไม่พูดอะไร
ภาพที่ 12 ภาพเปี้ยก พูดกับหุ่ยและสิทธิ์	และแล้ว วันที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง วันเด็กได้มีผู้ปกครองและประชาชนมาร่วมงานและชมการแสดงมากมาย เปี้ยกวางแผนการอันเลวร้ายทันที จึงไปชวนสิทธิ์ และหุ่ย เปี้ยก : วันนี้ เปี้ยกยังไปคัดทำร้ายอ็อค เพราะถ้าอ็อคบาดเจ็บ เปี้ยก

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12. (ต่อ)	ต้องได้แสดงเป็นพระเอกแทนแน่ ๆ นายทั้งสองต้องไปกับเปี้ยกนะ " สิทธิ์ และหนูไม่เห็นด้วยกับแผนการ ของเปี้ยก และรู้สึกสงสารอ็อค จึงพูดคัดค้านเปี้ยก สิทธิ์ : " อย่าทำร้ายอ็อคเลยเปี้ยก สงสารอ็อคนะ เราขอร้อง " เปี้ยกยืนยันเสียงแข็ง เปี้ยก : "ไม่ เปี้ยกตั้งใจแล้ว อ็อคจะเด่นกว่าเปี้ยกไม่ได้ วันนี้พวก นายจะต้องไปกับเรา " หนู : " เราไม่ไปหรอก สงสาร อ็อคอย่าไปเลยนะเปี้ยก " ทั้งสิทธิ์และหนู พยายามขอร้องเปี้ยก และห้ามเปี้ยกไม่ให้ดักทำร้ายอ็อค เปี้ยกรู้สึก ลังเล ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอย่างไรดี
ภาพที่ 13 ภาพเปี้ยกไปแอบดักทำร้ายอ็อคที่ประตู ด้านหลังโรงเรียนและเปี้ยกออกมายืน	เมื่อวานเพื่อนทั้งสองคนไม่สำเร็จ เปี้ยกจึงตัดสินใจไปดักทำร้ายอ็อคคนเดียว โดย ไปแอบซ่อนรออ็อคประตูด้านหลังของโรงเรียน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	เปี้ยก : " เราไม่สนใจหรอกว่าใครจะคิดยังไง วันนี้เรากับนายต้องเห็นด้วยกัน " อ็อคพยายามระงับสติอารมณ์ เพราะไม่อยากมีเรื่องกับเปี้ยก จึงเดินอ้อมไปข้างถนน เพื่อจะรีบไปยังห้องประชุมโรงเรียน
ภาพที่ 14 ภาพอ็อคเดินอ้อมไปข้างถนน เปี้ยกคว่ำมืออ็อค เขยิบตะปูล้มลง	เมื่อเห็นอ็อคเดินหนี เปี้ยกจึงรีบไปคว้ามืออ็อคมาเพื่อจะทำร้ายอ็อค ขณะนั้นเอง เปี้ยกเดินพลาดไป เขยิบตะปูล้มลงอยู่ข้างถนน และเสียหลักล้มลงไปกับพื้น เปี้ยกร้องอย่างเจ็บปวด อ็อคตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เปี้ยก : " โอ๊ย ช่วยด้วย เรา " เขยิบตะปูล้มลง ช่วยด้วย โอ๊ยเจ็บ " อ็อครีบวิ่งลงคืบคลานจากเท้าเปี้ยก เลือกลูบออกมามาก อ็อคประคองเปี้ยกไปที่ห้องพยาบาล เปี้ยกร้องโอดโอยด้วยความเจ็บปวดตลอดเวลา

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 14 (ต่อ) ภาพครูและเพื่อน ๆ ไปเยี่ยม เบ๊ยกที่ห้องพยาบาล	การแสดงละครของชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 6 ในวันนั้น ปรากฏว่า เบ๊ยกไม่ได้ร่วมแสดง ครูจึงให้คนอื่นแสดงแทนและการแสดงก็ดำเนิน ไปอย่างไม่ค่อยราบรื่น และไม่บรรลุจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้ ครูและเพื่อน ๆ รู้สึกเสียใจกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทุกคนไปเยี่ยมเบ๊ยกที่ห้อง พยาบาล ครูถามถึงอาการเบ๊ยก ครู : " เป็นใจบ้างเบ๊ยก แผลที่ โคนตะบุดา หายรึยัง " เบ๊ยกน้ำตาซึม ตอบครู เบ๊ยก : " ค่อยยังชั่วแล้วครับคุณครู อีกไม่นานหรือครับ "
ภาพที่ 15 ภาพอ๊อดขี่รถดอกไม้เข้ามา ในห้องพยาบาลและมอบให้เบ๊ยก เบ๊ยกน้ำตาคลอพูดกับอ๊อดและ เพื่อน ๆ	อ๊อดถึงห้องพยาบาลพร้อมดอกไม้ ช่อใหญ่ อ๊อดยื่นดอกไม้ให้เบ๊ยก พร้อมกับพูดขึ้น อ๊อด : " มาซิจ๊ะ เราเป็นเพื่อนนาย ต้องมาเยี่ยมเพื่อนอยู่แล้ว ขอให้หาย เร็ว ๆ นะเบ๊ยก "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ)	เบ๊ยกคิดใจและซาบซึ้งใจจนน้ำตาไหล ลืมความเจ็บปวดที่ได้รับ เบ๊ยกสนิทใจได้ว่าตนเอง ผิดมาตลอด เพื่อน ๆ ทุกคนคิดและมีความเข้าใจกับเบ๊ยก มาก ทุกคนไม่ถือโทษโกรธเบ๊ยกเลย เบ๊ยกจึง พูดกับทุกคนด้วยน้ำเสียงสั่นเครือ เบ๊ยก : " เบ๊ยกต้องขอโทษอ็อค และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่เบ๊ยกทำผิดไป จนตัวเองได้รับความเจ็บและงานของ ห้องเราไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่ ควร อ็อค นายเป็นคนดีจริง ๆ เหมาะสมแล้วที่เพื่อนๆ รักและเลือก นายแสดงเป็นพระเอก ต่อไปนี้เบ๊ยก ขอสัญญากับเพื่อน ๆ ว่าจะประพฤติ ตนเป็นคนดี "
ภาพที่ 16 (ต่อ) ครูเอามือตบไหล่เบ๊ยกและพูดกับเบ๊ยก เบ๊ยกพูดกับครู น้ำตาลิ้ม	ครูเอามือตบไหล่เบ๊ยกเบา ๆ อย่าง เอ็นดู แล้วพูดกับเบ๊ยกว่า ครู : " ดีแล้วละที่เธอคิดได้เช่นนี้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	การที่ทพตติกรรมพุดยงให้เพื่อน ๆ แดกสามัคคี ก่อนการทะเลาะวิวาท ในกลุ่มการทำงานร่วมกันจึงไม่ ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง ครูศิใจที่เธอจะประพาศิตนเป็นคนดี ต่อไปนี้ ขอให้รักและสามัคคีกัน หนุ่คณะให้มาก ๆ นะ " เปี้ยกน้ำตาลริมและพุดกับครู เปี้ยก : " ครับ คุณครู ต่อไปนี้ ผมขอสัญญาว่าจะไม่พุดยง ใส่ร้าย เพื่อน ๆ ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและ ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกับเพื่อน อีกต่อไปแล้ว "
ภาพที่ 17 ภาพเพื่อน ๆ ปรมมือ และ อ็อค หนุ่ สิทธิ จันมือเปี้ยก	เพื่อนทุกคนปรมมือเปี้ยก อ็อค หนุ่ และสิทธิ เข้ามาจันมือเปี้ยกด้วยความคิดใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 ภาพเป๊ยก กับเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงานกลุ่ม ทุกคนใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส	จากวันนั้นเป็นต้นมา ทั้งเป๊ยก อ็อค หนุ่ย สิทธิ จักรี และเพื่อน ๆ ทุกคนต่างรักใคร่กลมเกลียว สามัคคีกัน ช่วยกันทำงานกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย จนงานของพวกเขาประสบผลสำเร็จอย่างดียิ่งโดยเฉพาะเป๊ยก ได้เลิกนิสัยดูถูกคนอื่น และไม่พุดยุบ ไล่ร้ายเพื่อน ๆ ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทอย่างที่แล้มาแล้ว และกลับประพฤติตนใหม่ ช่วยเหลือเพื่อน ๆ จนเพื่อน ๆ ทุกคนรักและยกย่องเป๊ยกอยู่เสมอ ๆ จากบทเรียนครั้งนั้นที่แสนเจ็บปวดของเป๊ยก ทำให้เป๊ยกจดจำและไม่ประพฤติตนผิดเช่นนั้นอีกแล้ว

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 6

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท เรื่อง "ยูแยงตะแคงรั่ว"
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ในการทำงานร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความสามารถแตกต่างกัน การไม่ยกย่องตนเองว่า หรือสำคัญกว่าสมาชิกคนอื่นหรือดูถูกเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เป็นการกระทำที่จะทำให้เกิดความสามัคคีในกลุ่ม ส่งเสริมสมาชิกในกลุ่มในการทำงานป้องกันและการแตกแยกภายในกลุ่ม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรม การไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมการไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อ

การทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแย่งชิงดีกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักและวิธีการปฏิบัติตนในการร่วมกันว่า การไม่เก่งแย่งชิงดีกัน ไม่เรื่องคำพูดขู่งและการไม่ก่อการทะเลาะวิวาทเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มอยู่กันอย่างมีความสุข และส่งผลให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จด้วยดี นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่
- ข. ขั้นสอน
 1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแย่งชิงดีกัน "ยุ่งแย่งตะแคงรั่ว" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตาม
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจัดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้นเพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม การไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแย่งชิงดีกัน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจ เลือกหรือไม่เลือกที่จะ

กระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

- ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ การไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การตูน เรื่อง " ยูแยงตะแคงร้าว "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาพวิชาการแนะนำและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง "ยูแยงตะแคงร้าว"	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายขจรศักดิ์ จอมหงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพละอองดาวยิ้ม ท่ามกลางพ่อ แม่ และน้อง ๆ ของเธอ	ละอองดาวเป็นเด็กที่มีนิสัยเรียบร้อย เรียนหนังสือเก่งที่สุดในชั้นเรียน เธอเป็นที่รักของทุกคน คุณแม่และน้อง ๆ ของเธอ รวมทั้งคุณครูและเพื่อน ๆ ของเธอด้วย
ภาพที่ 7 ภาพคุณพ่อของอบสวาท พูดกับอบสวาท	กลุ่มละเพื่อน ๆ มักจะพูดชมเชยละอองดาวอยู่เสมอ ทำให้อบสวาท เพื่อนร่วมชั้นของเธอ ซึ่งมีนิสัยเกียจคร้าน ขอบนินทาและใส่ร้ายผู้อื่น รู้สึกอิจฉาละอองดาวที่เก่งกว่าเธอ และเป็นที่รักของทุก ๆ คน บ้านของอบสวาทอยู่ข้าง ๆ บ้านของละอองดาว พ่อ แม่ ของละอองดาวมักพูดชมเชยละอองดาวให้พ่อแม่ของอบสวาทฟังเสมอ คุณพ่อของอบสวาทพูดกับอบสวาท พ่อ : " วันนี้ พ่อแม่ของหนูดาวมาที่บ้านเรา และพูดถึงหนูดาวว่าเรียน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ)	หนังสือเก่ง ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เป็นประจำ ลูกอบควรดูแลคนเป็น ตัวอย่างนะลูก จะได้เป็นที่รักและ ชื่นชมของคนทั่วไป พ่อแม่จะได้ชื่นใจ บ้าง "
ภาพที่ 8 ภาพอบสาวที่นั่งคิดอยู่คนเดียว	อบสาวทึ่งพ่อหุดถึงละอองดาว เปรียบเทียบกับคนรู้สึกไม่พอใจจึงคิดหาทาง กลั่นแกล้งละอองดาวทันที อบสาวนั่งคิดสักครู่ จึงยิ้มอย่างมีเล่ห์ลับ และคิดในใจว่า ดีหละ นั่งละอองดาว ฉันจะสร้างเรื่องขึ้นมาใส่ร้าย เธอคอยดูแผนการของฉันให้ดีกว่าสิ
ภาพที่ 9 ภาพอบสาวพูดคุยกับละอองทิพย์ที่บ้าน ของอบสาว	พอรุ่งเช้า อบสาวก็ได้เริ่มแผนการ อันเลวร้ายของตนทันที โดยอบสาวได้เรียกให้ ละอองทิพย์น้องสาวของละอองดาวไปพบที่บ้าน ของเธอ เมื่อละอองทิพย์มาถึง จึงถามอบสาว

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	ด้วยความอยากรู้ ละอองทิพย์ : " พี่บเรียมทิพย์มาพบ มีธุระอะไรหรือเปล่าคะ " อบสวาทเริ่มพูดคุยกับละอองทิพย์เกลียด ละอองดาว โดยใส่ร้ายละอองดาว อบสวาท : " มีธุระ เมื่อวานนี้คุณพ่อ คุณแม่ของทิพย์มาที่บ้านพี่ และพูดถึงทิพย์ กับน้อง ๆ ในทางที่ไม่ดี " ละอองทิพย์ทำหน้าสงสัย และรีบถาม อบสวาททันที ละอองทิพย์ : " พูดเรื่องอะไรบ้างคะ พี่บช่วยเล่าให้ทิพย์ฟังหน่อยสิคะ "
ภาพที่ 10 ภาพอบสวาทพูดกับละอองทิพย์ ละอองทิพย์แสดงกริยาไม่พอใจ	อบสวาทเริ่มเล่าเรื่องที่ตนเองสร้าง ขึ้นมาเพื่อใส่ร้ายละอองดาว และยุยงให้ละอองทิพย์เกลียดละอองดาวทันที อบสวาท : " คือบังจ๊ะ คุณพ่อ คุณแม่ของน้องทิพย์ พูดชื่นชมดาวมาก ว่าดาวเป็นคนดี เรียนเก่ง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	นิสัยเรียบร้อย พ่อแม่รักมากกว่าลูก ทุกคน " ละอองทิพย์ถามอบสวาทขึ้นมาทันที "ละอองทิพย์ : " คุณพ่อ คุณแม่ พูดอย่างนี้จริง ๆ หรือ ที่อบ อบสวาท : " จริงสิ ที่ได้ยิน อย่างชัดเจน และพูดอีกว่า ลูกคนอื่น ๆ นิสัยแย่มาก ๆ เกียจคร้าน เรียนก็ไม่เก่ง พ่อแม่หนักใจมาก " อบสวาทสังเกตเห็นริ้วรอยบนหน้า หน้าแดงก่ำด้วยความโกรธน้อยใจในสายตาของ พ่อแม่ อบสวาทจึงรีบพูดให้ละอองทิพย์ฟังต่อ อบสวาท : " นี่ ดาวยก็เคยคุยกับพี่ ถึงน้อง ๆ ว่า น้องแต่ละคนนิสัย ไม่ดี ขี้เกียจ ไม่ชอบช่วยทำงานบ้าน โดนพ่อแม่ดุเป็นประจํา พ่อแม่ไม่รัก หรือ พ่อแม่รักดาวยคนเดียว "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 ภาพละอองทิพย์เอามือปิดหู ร้องไห้ และอบสวาท อ้อมยิ้มอย่างภูมิใจ	ละอองทิพย์ เอามือปิดหู และร้องขึ้น ด้วยเสียงอันดัง เพราะความโกรธ ละอองทิพย์ : " โอ๊ย พ่อเถอะเพื่อน ทิพย์ทนฟังต่อไปไม่ได้ โธ่ คุณพ่อ คุณแม่ พี่สาว ไม่น่าเลย " อบสวาทรีบพุดลอบใจละอองทิพย์ เพื่อให้ละอองทิพย์ตายใจ และพุดกับละอองทิพย์ ต่อ อบสวาท : " ใจเย็น ๆ ซิจะ น้องทิพย์ พี่ได้ยินความนิทาและ ใส่ร้ายน้องเป็นประจำ และเที่ยวไป พุดกับใครต่อใครอีกมากมาย แล้ว วันหลังพี่จะเล่าให้ฟังอีก น้องทิพย์ กวรเอาเรื่องนี้ไปพุดให้น้องแวว และน้องธีระพลฟังด้วยนะจะ จะได้รู้ทั่วกัน " ละอองทิพย์ร้องไห้ด้วยความน้อยใจ เชอมลงเชือกขลุ่ยของออบสวาทอย่างสนิทใจ ละอองทิพย์ : " ค่ะ พี่อบ ทิพย์ ขอบคุณพี่อบมากนะค่ะ ที่เล่าเรื่องนี้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	ให้ทิพย์ฟัง " อบสวาทยิ้มด้วยความภูมิใจที่ตนสามารถพูดคุยกับให้ละอองทิพย์เกลียดละอองดาวได้สำเร็จ
ภาพที่ 12 ภาพละอองทิพย์เล่าเรื่องทั้งหมดให้ละอองขวัญและธีระพลฟัง	ละอองทิพย์รีบกลับบ้านเล่าเรื่องทั้งหมดให้ละอองขวัญและธีระพลฟัง น้องทั้งสามคนฟังแล้วต่างโกรธและน้อยใจพ่อแม่และเกลียดละอองดาวขึ้นมาทันที ละอองทิพย์พูดกับน้อง ๆ ละอองทิพย์ : " พวกเราทั้ง 3 คนจำไว้นะว่า ต่อไปนี้พวกเราจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับพี่ดาว ไม่ช่วยเหลือ และคอยหาทางกลั่นแกล้งพี่ดาว " ละอองขวัญพูดขึ้น ละอองขวัญ : " ไข่ เราไม่ต้องสนใจ ปลอ่ยให้อยู่คนเดียว เพราะพี่ดาวคนเดียวเป็นต้นเหตุให้คุณแม่ต๋นหน้าพวกเรา "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 ภาพละออองดาวทำงานคนเดียว	จากวันนั้นเป็นต้นมา ทั้งสามคนไม่ยอมพูดกับละออองดาวเลย ไม่ยอมช่วยเหลือ ละออองดาวทำงานบ้านและกลั่นแกล้งละออองดาวต่าง ๆ นานา ละออองดาวเห็นการกระทำของน้อง ๆ เปลี่ยนไป เธอรู้สึกแปลกใจและคิดว่าแบบนี้ต้องเรียกมาถามให้รู้เรื่อง
ภาพที่ 14 ภาพละออองดาวพูดกับละออองทิพย์ และละออองทิพย์สะบัดหน้าชวนน้องเดินหนีไป	ละออองดาว เดินไปตามละออองทิพย์ ละออองดาว : " นี่ ทิพย์ เป็นอะไรไปเหรอ ทำไมถึงไม่พูดกับพี่ " ละออองทิพย์ก็ชวนน้อง ๆ เดินหนีไป ละออองดาวรู้สึกงง และสับสนมากไม่เข้าใจ การกระทำของน้อง ๆ และรู้สึกไม่สบายใจมาก
ภาพที่ 15 ภาพคุณพ่อ คุณแม่เตรียมเสื้อผ้า จะออกไปข้างนอก เรียกให้	วันหนึ่ง พ่อแม่เตรียมเสื้อผ้าและสิ่งของกำลังจะออกไปข้างนอก และเรียกให้ลูก ๆ ทั้ง 4 คนมาพบ คุณพ่อ คุณแม่กับลูก ๆ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ) ลูกทั้ง 4 คนมาพบและคุยพ่อพูดกับลูก ๆ	ทั้ง 4 คน คุณแม่ : " ลูก ๆ จ๊ะ พ่อ แม่จะ ไปธุระและต้องค้างที่ต่างจังหวัด 1 คืน ในขณะที่พ่อแม่ไม่อยู่ ลูกต้อง ช่วยกันดูแลความเรียบร้อย และ ความปลอดภัยของบ้านนะ ก่อนนอน ต้องช่วยกันปิดประตูหน้าต่างลงกลอน ให้เรียบร้อยนะ " ลูกทั้ง 4 คนพยักหน้าและตอบพร้อมกัน ง.
ภาพที่ 16 ภาพละออ ดาว พุดช่อร้อง ละออ ทิพย์ และละออขวัญ ให้มาช่วยทำงานบ้าน ละออขวัญ เช็ดหน้าผัดด้วยท่าทางเขินอาย	พอคุณแม่ คุณแม่ออกจากบ้านไปแล้ว ละออ ดาวก็เริ่มทำงานตามที่พ่อแม่มอบหมาย แต่น้องทั้ง 3 คน ไม่ยอมช่วยเหลืองาน ละออ ดาวจึงเรียกให้มาช่วยทำงาน ละออ ดาว : " น้อง ๆ มาทำ ความสะอาดบ้านช่วยทีหน่อยสิ ทีเหนื่อยจังเลย " ละออ ทิพย์ เช็ดหน้าผัดด้วยน้ำเสียง เขินอาย

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	ละอองทิพย์ : " เสียใจกะทิพย์ไม่ ว่างจะต้องทำการบ้านส่งครูพรุ่งนี้ " ละอองขวัญ : " ขวัญก็ไม่ว่างต้อง ไปดูทีวี หนังสือที่กำลังฉายพอดี ขวัญชอบมากพลาดไม่ได้ละ "
ภาพที่ 17 ภาพละอองดาวพูดกับธีระพล โดยละอองทิพย์และละอองขวัญกำลังทำ ของตกลงที่พื้น หล่นเรี่ยราด	เมื่อขอร้องน้องสาวทั้งสองไม่สำเร็จ ละอองดาวจึงหันไปขอร้องธีระพล ละอองดาว : " ธีระพล มาช่วยพี่ หน่อยสิ จะได้เสร็จเร็ว ๆ ใจหละ " ธีระพล : " พลก็ไม่ว่างเหมือนกัน ต้องไปเตะฟุตบอลกับเพื่อน ๆ ข้าง บ้าน ใครเป็นลูกคนโปรดของคุณพ่อ กับคุณแม่อีกทำไมคนเดียวละ " ทั้งสามคน หัวเราะเยาะละอองดาว พร้อมกับกำลังทำของหล่นลงกับพื้น หกเรี่ยราด เพื่อให้พื้นบ้านสกปรก หยอกล้อกันทว่าเสียงดัง ละอองดาวมองดูน้อง ๆ แล้วถอนหายใจด้วย

ภาพ	ภาพบรรยาย
ภาพที่ 17 (ต่อ)	ความน้อยใจ และเริ่มทำงานบ้านต่อ เธอไม่ว่าอะไรน้อง ๆ เพราะไม่อยากให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทกัน
ภาพที่ 18 ภาพทุกคนรับประทานอาหารเช้าโดยไม่พูดกับละออငดาวเลย	พอถึงตอนเย็น ก็ไม่มีใครช่วยละออငดาวทำกับข้าวเย็นเลย ละออငดาวต้องทำคนเดียว ทั้งเหนื่อยและหิว หลังจากจัดที่สำหรับรับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้ว ละออငดาวเรียกให้น้อง ๆ มาทานข้าว ทุกคนลงมามาทานข้าวโดยไม่พูดกับละออငดาวเลย พอทานข้าวเสร็จ ก็รีบไปอาบน้ำแต่งตัว และเข้านอนปล่อยให้ละออငดาวเก็บถ้วย จาน และล้างด้วยตนเอง ทำความสะอาดห้องครัวเพียงคนเดียว
ภาพที่ 19 ภาพละออငดาวนอนหลับ	หลังจากทำความสะอาดห้องครัวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ละออငดาวต้องรีบปิดหน้าต่าง ดูแลความเรียบร้อยของบ้าน ก่อนที่

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 19 (ต่อ)	จะอาบน้ำและเข้านอน เพราะเหนื่อยมากกับการทำงานคนเดียวทั้งวัน หนังสือไม่ได้อ่าน การบ้านก็ไม่ได้ทำ เธอหลับไปด้วยความอ่อนเพลีย
ภาพที่ 20 ภาพละอองความนอนอยู่บนพื้นนอน เจียหุฟังเสียงอย่างสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น	ในตอนดึกกลืนนั่นเอง ได้มีเสียงดัง กุกกักขึ้นมาจากชั้นล่าง ละอองดาวตกใจตื่นขึ้น เธอเจียหุฟังและแน่ใจว่าได้ยินชัดเจน เธอจึงค่อย ๆ ลุกขึ้นเดินไปที่เตียงนอนของน้อง ๆ และปลุกลูกน้อง ๆ ทุกคนทันที
ภาพที่ 21 ภาพละอองดาวพูดปลุกลูกน้อง ๆ ละอองทิพย์ตื่นขึ้น ทำทางจ้วเจีย ละอองขวัญสีหน้าไม่พอใจ	ละอองดาวพูดกับน้อง ๆ : " ทิพย์ ขวัญ พล เร็ว มีเสียงอะไรก็ไม่รู้ดังกุกกักอยู่ชั้นล่าง " น้องทั้งสามคนจ้วเจียขึ้นมา ละอองทิพย์พูดขึ้น ละอองทิพย์ : " อะไรกันที่ดาว

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 21 (ต่อ)	คนกำลังนอนหลับสบาย ๆ มาปลูก กวนหาไม้ดีกั้น " ละอองดาว : " คุณพ่อ คุณแม่ ละ ดาวกราบขอโทษคุณพ่อ คุณแม่มากละ ดาวเสียใจมากที่ตัวเองสะเพร่า ลงกลอนประตุน้ำต่างไม่มั่นคง ขโมยจึงเข้าบ้านได้ " พ่อเดินไปเอามือลูบศีรษะละอองดาว และพูด พ่อ : " อย่าคิดอะไรมากเกินไปลูก ลูกปลอดภัย พ่อ แม่ ก็ดีใจมากแล้ว "
ภาพที่ 22 ภาพพ่อพูดกับละอองทิพย์ และแม่ถามละอองทิพย์	พ่อหันไปถามละอองทิพย์ พ่อ : " ทิพย์ทำไมไม่ช่วยที่ดาวมิด ประตุน้ำต่าง " ละอองทิพย์ : " เพราะหนู น้อยใจที่พ่อแม่รักลูกไม่เท่ากัน " แม่ : " ลูกไปได้ความคิดนี้มาจากไหน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 22 (ต่อ)	ละอองทิพย์ จึงเล่าเรื่องอบสวาทมาเล่าให้ตนฟัง พร้อมอุทานด้วยความตกใจ พ่อ : " ไร้ ลูก ไม่น่าเบาเบา เชื่อเลยง่าย ๆ เลย " ละอองดาวเริ่มเข้าใจและรู้ถึงสาเหตุนี้เอง ๆ มีเตียงและชุดประชดและกล้านแก้งาเธอมาตลอด
ภาพที่ 23 ภาพ พ่อ พุดกับลูก ๆ ทั้ง 3 คน	พ่อจึงพูดอธิบายให้ลูก ๆ ฟัง พ่อ : " ลูก ๆ ฟังนะ พ่อกับแม่ไม่เคยพูด และไม่ได้พูดเช่นนั้นให้อบสวาทฟังเลย เรื่องที่ลูก ๆ ได้ยินมา เป็นเรื่องก่อนสวาทสร้างเรื่องขึ้นมา เพื่อต้องการให้ที่เองแตกแยกกัน ครั้งนี้ถือเป็นบทเรียน ต่อไปนี้อย่าไปเชื่อคำพูดเบี่ยงตะลึงรื้อของคนง่ายนัก ให้เป็นคนหนักแน่นอย่างหนูเบา ขอให้คิดพิจารณาไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 24 ภาพพี่น้องทั้ง 4 คน โอบกอดกัน พ่อ แม่ มองดูใบหน้าแสดงอาการยินดี	ทั้งสามคน ได้ยินพ่อพูดเช่นนั้น รู้สึก ละอายแก่ใจมากที่เป็นคนทุเบา ไม่หนักแน่น ไม่ไตร่ตรองให้ดีเสียก่อน พาลโกรธพ่อแม่ พิสาว จนทำให้เกิดเรื่องร้ายแรงขึ้น ทั้งสามคน ได้เข้าไปขอโทษละอองดาว ละอองดาวยิ้ม อย่างดีใจ และขอโทษให้้องทั้งสามคน ละอองทิพย์พูดกับละอองดาว ละอองทิพย์ : " พี่ดาวก็จะ ต่อไปนี้ พวกเราสัญญาว่า จะไม่เป็นคนทุเบา เชื่อคำพูดขยแวงตะแคงรัวของคนอื่น อีกต่อไป จะประพฤติตนเป็นลูกที่ดี ของพ่อแม่ เป็นน้องที่ดีของพี่ดาว " พี่น้องทั้ง 4 คน กอดกันด้วย ความเข้าใจกันและรักกัน พ่อแม่มองลูก ๆ ด้วยความยินดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 7

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน "ช่วยกันคิด ช่วยกันหา" ตะแคงหัว"
ความถี่รวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน การเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวางโครงการ หรือการระดมกำลังสมอง จะส่งผลให้งานของกลุ่มประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
กิจกรรมการเรียนรู้	
การสอน	ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักและวิธีการปฏิบัติตนในการทำงาน

ร่วมกับว่า นักเรียนมีหลักและวิธีการปฏิบัติตนอย่างไร และในการทำงานกลุ่ม
นักเรียนควรช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือไม่ พฤติกรรมดังกล่าวจะก่อให้เกิด
ผลดี ผลเสียต่อการทำงานกลุ่มอย่างไร

๗. ขั้นสอน
1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม
เกี่ยวกับการการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน เรื่อง "ช่วยกันคิด
ช่วยกันหา" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้คิดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจัดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับ
การเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียน
เขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบนั้น
เพื่อต่อการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการ
เลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า
ควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา เสนอผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มใน
การตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อ เพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม
การไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แบ่งแยกซึ่งดีกัน
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะ
กระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผล
ประกอบ
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม
และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของ
นักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าสิ่งที่

ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

- ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้เห็นแนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การรู้ตน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง " ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาพวิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง " ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ "	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรศักดิ์ จอมหงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพสุเทพ วิ่งไล่หยอกล้อกับเพื่อน ๆ สะดุดโต๊ะล้มลงกลางห้องเรียน	สุเทพ เป็นเด็กที่มีนิสัยเกียจคร้าน และชอบสร้างความวุ่นวายในห้อง จนเพื่อน ๆ ในชั้น ป. 6 และคุณครูต่างเอือมระอาในความประพฤติของสุเทพ (สุเทพทำเสียงดังโครมคราม) เอาอีกแล้ว สุเทพทำเสียงดังอีกแล้ว
ภาพที่ 7 ภาพสุเทพคุยกับเพื่อน ๆ ในขณะที่ครูสอน	ในขณะที่ครูสอน สุเทพก็ชวนเพื่อน ๆ คุย หรือไม่ก็นอนหลับในห้องเรียน โดยไม่สนใจที่จะตอบคำถามของครู หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ
ภาพที่ 8 ภาพสุเทพ ไปหุดขอเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ และเพื่อน ๆ แสดงท่าทางปฏิเสธไม่ให้	เพื่อน ๆ และครูพยายามตักเตือนสุเทพ แต่สุเทพก็ไม่เชื่อฟัง ยังประพฤติตนเช่นเดิม เมื่อครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำงาน

ภาพ	ภาพบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ) สุเทพเข้ากลุ่มด้วย	เพื่อน ๆ จึงไม่อยากให้สุเทพเข้ากลุ่มด้วย
ภาพที่ 9 ภาพสุเทพ ไปพูดขอเข้ากลุ่มกับวรรณดี และสายใจ	ในช่วงโมงภาษาไทย ครูให้นักเรียน แบ่งกันทำรายงานกลุ่ม ๆ ละ 3 คน สุเทพไปขอ เข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ แต่ไม่มีใครให้เข้ากลุ่มด้วย สุเทพจึงมาขอร้องวรรณดี และสายใจ สุเทพ พยายามพูดอ่อนหวาน พร้อมกับสัญญาว่าจะช่วย เหลืองานกลุ่มทุกอย่าง วรรณดี และสายใจ พิจารณาหน้าตาของสุเทพไม่ไหว จึงตกลงรับ สุเทพเข้ากลุ่มด้วย สายใจพูดกับสุเทพ สายใจ : " เอาละสุเทพ ถ้าเธอ ไม่ทำตัวเกเร และช่วยเหลือ พวกเรา พวกเราก็จะรับเธอเข้า กลุ่มด้วย " สุเทพ ร้องไชโย ด้วยความดีใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 ภาพการทำงานกลุ่ม โดยมีสายใจ หุดกับวรรณดี แต่สุเทพ ไม่สนใจทำงาน นอกเหนือ พูดยุติได้เรียน	ในการทำงานกลุ่ม วรรณดีและสุเทพ ตกลงให้สายใจเป็นหัวหน้ากลุ่ม วันนี้สายใจ ได้เรียกวรรณดี และ สุเทพมาปรึกษาหารือ และวางแผนการทำงานกลุ่ม เมื่อทุกคนมาพร้อมกันแล้ว สายใจพูดกับเพื่อนทั้งสอง สายใจ : " การทำรายงานในครั้งนี้พวกเราจะต้องแบ่งหัวข้อกันไปค้นคว้างานจะได้เสร็จเร็ว ๆ เพื่อน ๆ มีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง " วรรณดี ยกมือขึ้นพูดแสดงความคิดเห็นทันที วรรณดี : " ฉันขอเสนอให้ ทุกคนไปค้นคว้าแล้วเรียบเรียงมา และค่อยสรุปอีกครั้งหนึ่ง " สายใจพยักหน้ารับข้อเสนอแนะของวรรณดีพร้อมกับหันไปถาม สุเทพ สายใจ : " แล้วขอละ สุเทพมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง " สุเทพนอกเหนือ พูดยุติได้อย่างไม่สนใจที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นใด ๆ เลย

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 ภาพสายใจพูดกับสุเทพในบริเวณห้องเรียน	ในการทำงานกลุ่มแต่ละครั้ง สุเทพก็ไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นใด ๆ เลย และไม่ช่วยเพื่อนทั้งสองคนทำอะไร นอกจากนอนหลับหรือชวนเพื่อน ๆ กุญ และบางครั้งก็ขอตัวออกไปเดินเล่นนอกห้อง จนวรรณดีและสายใจทนไม่ได้ สายใจพูดต่อว่า สุเทพ สายใจ : " สุเทพ เธอจะไม่ช่วยพวกฉันแสดงความคิดเห็นอะไรเลยหรือใจ " สุเทพ พูดกับสายใจอย่างหน้าตาเฉย สุเทพ : " ฉันเรียนไม่เก่งเท่าพวกเธอ พูดแสดงความคิดเห็นออกไปพวกเธอคงไม่ เชื่อถือ หรืออาจหัวเราะเยาะฉันก็ได้ ฉันไม่พูดดีกว่า " พูดแล้ว สุเทพก็เดินออกไปข้างนอกห้องปล่อยให้ สายใจ และวรรณดี พยายามเพียงสองคน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12 ภาพสายใจ และวรรณดีกำลังช่วยกัน หาผลงาน ในห้องเรียนท่าทางเหนื่อยอ่อน	สายใจ และวรรณดีจำเป็นต้องทำ รายงานเพียง 2 คน สายใจ พุดกับวรรณดี สายใจ : " วรรณดี ฉันเหนื่อยจริงๆ เราต้องหารายงานเพียง 2 คน สุเทพ ไม่ช่วยอะไรพวกเราเลย คุณกลุ่มอื่นๆ เขาสิ เขาช่วยกันหาทุกคน งานของ เขาใกล้จะเสร็จแล้ว " วรรณดี : " ฉันก็เหมือนกัน สุเทพ ไม่น่าเป็นคนขี้เกียจเลย ฉันไม่ รู้จะทำยังไงดี "
ภาพที่ 13 ภาพสุเทพ พุดขอถูรายงานกับ สายใจ และวรรณดี ในห้องเรียน	พอรายงานใกล้จะถึงกำหนดส่ง สุเทพเข้ามาขอถูรายชื่อของตนเอง และกำชับ ไม่ให้ วรรณดี และสายใจ บอกครูเรื่องที่ตน ไม่ช่วยหาผลงาน สุเทพพุดกับวรรณดีและสายใจ สุเทพ : " สายใจ เธอเขียนชื่อ และเลขที่ ฉันลงไปรับเลย ต้อง เขียนลงไปนะ เดี่ยวฉันจะไม่ได้ คะแนน และอย่าบอกครูนะเรื่องที่เรา "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	ไม่ช่วยเธอช่วยเธอหารายงาน เดี่ยวครุจะคืน " สายใจและวรรณดี เกิดความลังเล ตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเขียนชื่อ สุเทพลงในรายชื่อ ผู้จัดทำ และรายงานให้ครูทราบความประพฤติด ของสุเทพดี
ภาพที่ 14 ภาพสายใจ และวรรณดี เอารายงาน ไปส่งที่โต๊ะครู	เพื่อเป็นแก่เพื่อน กลัวสุเทพจะถูกครู ลงโทษและไม่ได้คะแนน สายใจและวรรณดีจึง ตัดสินใจ เขียนชื่อ สุเทพลงในรายงานและ ไม่บอกครู เรื่องความประพฤติดของสุเทพทั้งสอง นำรายงานไปส่งที่โต๊ะครู
ภาพที่ 15 ภาพครูพูดกับวรรณดี สายใจ และ สุเทพ วรรณดีและสายใจร้องไห้ ในห้องพักครู	ผลการตรวจรายงาน ปรากฏว่า กลุ่มของสุเทพ สายใจ และวรรณดี คะแนนต่ำ ที่สุดในห้อง และไม่ผ่านเกณฑ์ที่ครูกำหนดทั้งสาม คนรู้สึกเสียใจมาก วรรณดีและสายใจ ร้องไห้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ)	ครูพูดกับทั้งสามคน ครู : ทำไมผลงานของกลุ่มพวกเธอ จึงทำไม่ได้เท่าที่ควร " สายใจร้องไห้ ตอบครู สายใจ : " ผมเองก็จะกลัว พวกเธอจะไม่ตั้งใจทำอย่างเต็มที่ ค่ะ " ทั้งสายใจและวรรณิ ยอมรับผิดกับ ครูพร้อมร้องไห้อย่างน่าสงสาร
ภาพที่ 16 ภาพสุเทพของดูสายใจ และวรรณิ ด้วยควมสงสาร และรู้สึกตัวว่าผิด สุเทพพูดสารภาพผิดกับครู	สุเทพของดูสายใจ และวรรณิรู้สึก ตัวเองว่าผิดและเห็นใจเพื่อนทั้งสองรู้สึกทรมานซึ่ง ในความดีของเพื่อนทั้งสองที่ยอมรับผิดโดยไม่ โยนความผิดมาให้ตนเอง และไม่บอกครูเรื่อง ที่ตนเองไม่ช่วยเลือกทำงานกลุ่ม สุเทพพูดกับครู สุเทพ : " คุณครูครับ ผมขอ สารภาพผิดทั้งหมด ผมเป็นต้นเหตุ ไม่ได้ช่วยเลือกเพื่อนทั้งสองคน

ภาพ	ถ้อยคำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	ปล่อยให้เพื่อนทั้งสองคนทำงานด้วยความเหนื่อยอ่อน ผมเอาเปรียบเพื่อน มากครับ "
ภาพที่ 17 ภาพครูพูดกับทั้งสามคน	ครูพูดกับทั้งสามคน ครู : " ครูเข้าใจพวกเธอ ครูตั้งใจที่เธอสามคนเกิด การกระทำของเธอก็ผ่านมา ส่งผลต่อการทำงานกลุ่ม หนูจำไว้ละ การทำงานร่วมกัน เราต้องช่วยกันคิด คือ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ช่วยกันวางแผนการทำงานช่วยกันทำ คือ ร่วมกันทำงานที่วางแผนไว้ งานของกลุ่มก็จะประสบความสำเร็จ การเอาเปรียบเพื่อน ไม่ช่วยเหลือเพื่อน เห็นแก่ความสบายส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่ม งานของกลุ่มก็จะไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ต่อไปนี้

ภาพ	ภาพบรรยาย
ภาพที่ 17 (ต่อ)	ครูหวังว่า เธอจะกลับตัวเป็นคนดีเสียทีนะ สุเทพ " สุเทพน้ำตาคลอเบ้า ตามองในกาสรของครู เปรูชกับครูด้วยเสียงแผ่วสออื่น สุเทพ : " ครับผมจะตั้งใจและให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม " สุเทพ หันไปบอกโทมสายใจ และวรรณดี ทั้งสองคนยินดียกโทษให้
ภาพที่ 18 ภาพสุเทพช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทำงานกลุ่มอย่างสนุกสนาน	จากวันนั้นเป็นต้นมา สุเทพได้กลับตัวกลับใจใหม่ เป็นเด็กดี คอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในการทำงานกลุ่ม และร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งในการทำงานกลุ่ม และในขณะที่ถูกสอน เมื่อครูเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ไม่อายคนอื่นในห้อง ไม่ชวนเพื่อน ๆ ขยในขณะที่ถูกสอนและไม่อายเปรียบเพื่อน ผลงานต่าง ๆ ที่สุเทพช่วยเพื่อน ๆ ทำจึงประสบความสำเร็จอย่างดี ผล

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 (ต่อ)	การเรียนของเขาดีขึ้นอย่างน่าภูมิใจ และเขาก็เป็นที่รักของครู และเพื่อน ๆ ในห้องเรียน สามารถทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 8

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

เวลา 50 นาที

แม่แบบที่ใช้ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน "พวกเราช่วยกัน" ตะแกงรัว"

ความคิดรวบยอด การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ช่วยกันวางแผนงาน ช่วยกันทำงาน ไม่เอาเปรียบเพื่อนสมาชิกคนอื่น และยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับว่าความสำเร็จในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และเป็นการส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกกรณีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโกลบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการ

ทำงานกลุ่มว่า นักเรียนเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า "หลายหัวดีกว่าหัวเดียว" หรือไม่ คำกล่าวนี้หมายความว่าอย่างไรในการทำงานกลุ่ม นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ กับคำกล่าวนั้น

- ข. ขั้นสอน
 1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการกรรร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน เรื่อง "พวกเราช่วยกัน" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้คิดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบเพื่อทำการตัดสินใจเลือกกระทำและกล่าวให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าการตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา สอนผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อ เพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมกรรร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วจึงให้นักเรียนทราบบนสิ่งที่

ยังบกร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

- ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม

- ข. การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง " พวกเราช่วยกัน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง " พวกเราช่วยกัน "	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรศักดิ์ จอมหงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพสมใจ ยืนพูดต่อหน้าครู และ เพื่อน ๆ ด้วยใบหน้าเศร้าหมอง	สมใจ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง สมใจ เป็นเด็กดี ความประพฤติเรียบร้อยและ เรียนหนังสือเก่ง สมใจ จึงเป็นที่รักของครู และ เพื่อน ๆ ในชั่วโมงโฮมรูม สมใจออกไปพูดหน้าชั้นด้วย สีหน้าเศร้าหมอง สมใจ : " สวัสดีค่ะ เพื่อน ๆ ทุกคน หนูเสียใจมากที่จะต้องย้าย จากเพื่อน ๆ ไปเรียนที่โรงเรียน อื่น เพราะหนูต้องย้าย ติดตาม คุณแม่ ซึ่งเป็นปลัดอำเภอ ไปอยู่ที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวัน เสาร์นี้ " เพื่อน ๆ ทุกคนรู้สึกอาลัยอาวรณ์ สมใจมาก ไม่อยากให้คนดี น่ารัก อย่างสมใจ ต้องจากไปเลย "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 ภาพ จินดา พุดแสดงความคิดเห็น ให้แก่เพื่อน ๆ ทั้ง	เพื่อนทุกคน จึงนัดประชุมกันเพื่อจัด กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับสมใจ ก่อนที่จะย้ายโรงเรียนจากเพื่อน ๆ ไป จินดาถือมือแสดงความคิดเห็น จินดา : " เราควรจะทำงานเลี้ยง ส่งสมใจนะ เพราะยังงี้ ๆ สมใจก็จะ จากพวกเราไป เราควรทำอะไรให้ สมใจ ประทับใจ " เพื่อนทุกคนปรบมือสนับสนุน ข้อ เสนอแนะของจินดา ยกเว้นกันยาคนเดียวเท่านั้น ที่นั่งเงียบไม่แสดงอาการดีใจ เหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ
ภาพที่ 8 ภาพสมเดชมุขกับกันยา	สมเดช ซึ่งเป็นหัวหน้าชั้น สังเกต เห็นอาการของกันยา แสดงกริยาไม่สนใจใฝ่ดี จึงถามกันยา สมเดช : " กันยา เธอไม่แสดง ความคิดเห็นอะไรหรือครับ " กันยาเหินหน้า และตอบสมเดช

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 (ต่อ)	กันยา : " ฉันไม่แสดงความคิดเห็นอะไรหรอก เธอรู้ไม่ใช่เหรอ ฉันไม่ชอบสมใจมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว " สมเดช : " ทำไมหละ เธอถึงไม่ชอบสมใจ " กันยา ตอบทันที กันยา : " ก็สมใจ เรียนเก่งกว่าฉัน ใจๆ ก็พากันชมแต่สมใจฉันนี่หละ จะไม่ไปร่วมงาน และ ไม่ช่วยงาน คอยดูนะ " พูดแล้ว กันยาก็เดินหนีไป สมเดชมองดูกันยา แล้วส่ายหน้า รู้สึกเสียใจกับความคิดของกันยา
ภาพที่ 9 ภาพจินตนา แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	ในการวางแผนการจัดงานเลี้ยงครูกุหลาบซึ่งเป็นครูประจำชั้นได้เสนอแนะนักเรียนว่า ควรประชุมปรึกษาหารือกันเสียก่อน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	ทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของครูหลาบ สมเดชจึงได้เรียกเพื่อน ๆ ทุกคนเข้าประชุม ในการประชุม สมเดชได้เปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ จินตนาแสดงความคิดเห็น จินตนา : " งานนี้ควรจัดที่สนาม หน้าหน้าบ้านอุไรวรรณนะ เพราะ บริเวณกว้างขวางดี และอยู่ ใกล้โรงเรียน " เพื่อน ๆ ประมวีสัญสนข้อ เสนอแนะของจินตนา
ภาพที่ 10 ภาพกานต์ และดาวเรือง พุด แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	กานต์ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น กานต์ : " ควรเฉลี่ยเงินคนละ 20 บาท เพื่อเป็นค่าขนม อาหาร และเครื่องใช้ " ทุกคนประมวีสัญสนข้อ เสนอแนะ ของกานต์ ดาวเรืองได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

ภาพ	ภาพบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	ดาวเรือง : " ควรเพิ่มผลไม้ เช่น แตงโมนะ เพราะช่วงนี้เป็นช่วง แตงโมราคาถูก " เพื่อนทุกคนปรบมือสนับสนุนข้อเสนอ แนะของดาวเรือง
ภาพที่ 11 ภาพสมเดช พูดกับกันยาและ กันยาแสดงอาการไม่พอใจ	เพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ได้ร่วมแสดง ความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่ทุกคน ยกเว้น กันยา เท่านั้น ที่นั่งเงียบ ไม่ยอมแสดงความคิดเห็นใดๆ ทุกคนในห้องอยากจะได้ฟังความคิดเห็นของกันยา บ้าง เพราะกันยา เธอเป็นคนเก่งด้านการทำ อาหารและการวางแผนการซื้ออาหารที่สุดใน ห้อง สมเดช ถามกันยา สมเดช : " กันยา เธอมีความคิด เห็นอย่างไร เกี่ยวกับเรื่องการจัดซื้อ อาหาร อยากจะให้เธอช่วยเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นหน่อย " กันยาก็คิด ๆ ที่มุมปาก พร้อมกับ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	เชิดหน้าผัดขึ้น กันยา : " เสียใจนะพวกเธอ วันงาน บังเอิญฉันติดธุระไปดูแล กับพี่สาว งานครั้งนั้นขอตัวไม่ร่วม ด้วย " ทุกคนรู้สึกเสียใจกับสาเหตุและ การกระทำของกันยา
ภาพที่ 12 ภาพกันยา นั่งอ่านหนังสือการ์ตูน ในขณะที่เพื่อน ๆ กำลังประชุมปรึกษากัน	เมื่อกันยา ไม่ยอมช่วยเหลือและแสดง ความคิดเห็นใด ๆ เพื่อน ๆ จึงช่วยกันคิด และ วางแผนการจัดงานเอง ซึ่งการประชุมทุกครั้ง กันยา ก็ไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ เธอตั้งใจ หรืออ่านหนังสือการ์ตูนเลย เมื่อเพื่อน ๆ ขอเรื่อง ให้เธอแสดงความคิดเห็นบ้าง เธอก็ตอบอย่าง หน้าตาเฉย กันยา : " ขอโทษนะ ฉันกำลังอ่าน หนังสือการ์ตูนมัน ๆ เลย ไม่อยาก พูดอะไร "

ภาพ	คำบรรยาย :
ภาพที่ 12 (ต่อ)	เพื่อน ๆ ทุกคนรู้สึกไม่พอใจ และ ผิดหวังในตัวเองกันมาก
ภาพที่ 13 ภาพนักเรียนช่วยกันเก็บไม้ที่กอง อยู่ข้างหลังอาคารเรียน ภาพผู้เฝ้ากักกันยา กันยาตกใจร้อง	หลังจากเลิกประชุมเพื่อวางแผนการ จัดงานเลี้ยงส่งสโมแล้วครูสั่งให้นักเรียน ชั้น ป. 6 ทุกคน ไปเก็บไม้ซึ่งกองอยู่ข้างหลังอาคาร เรียนมาไว้ที่ห้องเก็บของ ในขณะที่ กันยา กำลัง เก็บกองไม้อยู่นั้น ทันใดนั้นเอง ได้มีผู้เฝ้าใหญ่ ตัวหนึ่งอยู่ในกองไม้ กันยาไม่ทันระวังตัว จึง โดนผู้เฝ้าที่เข้ากันยารู้สึกปวดที่ขา และตกใจ มาก จึงร้องขึ้นมาทันที กันยา : " โอ๊ะ ช่วยด้วย กันโดน งูกัด ช่วยด้วย "
ภาพที่ 14 ภาพกันยานั่งกับพื้นสีหน้าแสดง อาการเจ็บปวด สมองและจินตนาเป็นตุ	สมองและจินตนา อยู่ใหลเหตุการณ์ มากที่สุด มองดูกันยาด้วยอาการตกใจ เพื่อน ๆ วิ่งถือไม้ไล่ต้อนผู้เฝ้าตัวนั้น โดยไม่มีใครสนใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 14 (ต่อ) เหตุการณ์	และช่วยเหลือกันยา สมใจจึงจะไปช่วยกันยา จินดา พุดกับสมใจ จินดา : " สมใจ กันยาเขาเกลียด เธอ เธอยังจะช่วยเขาอีกเหรอ " สมใจรู้สึกลึกลับ ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะ ทำอย่างไรดี
ภาพที่ 15 ภาพสมใจเอาเชือกมัดที่ต้นขาของ กันยาและจินดา ตะโกนร้องเรียกให้ คนช่วย	ในที่สุด สมใจก็ตัดสินใจช่วยเหลือกันยา เธอรีบวิ่งเข้าไปหากันยา เอามือจับแผล และบอกจินดาให้ไปหาเชือกมา จินดาวิ่งไปหยิบ เชือกซึ่งแขวนอยู่ข้างกองไม้มาให้สมใจ สมใจ ปฐมพยาบาลโดยใช้เชือกมัดกันที่ต้นขาของ กันยา และ บอกให้จินดาร้องเรียกให้ครู และ เพื่อน ๆ มาช่วยกันยา จินดาร้องเสียงดังลั่น " จินดา : " ช่วยด้วย ช่วยด้วย กันยาถูกงูเห่ากัด "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 ภาพครูทูลาบ และเพื่อน ๆ ช่วยกัน ประคองกันยา ขึ้นรถนำส่งโรงพยาบาล	ครูทูลาบ และเพื่อน ๆ วิ่งมาซึ่งที่ เกิดเหตุ ครูทูลาบประคองกันยาไปที่รถ และ นำกันยาส่งโรงพยาบาลทันที
ภาพที่ 17 ภาพเพื่อน ๆ ไปเยี่ยมกันยาที่โรงพยาบาล กันยาจับมือและพูดกับสมใจ	ที่โรงพยาบาล สมใจและเพื่อน ๆ ไปเยี่ยมกันยา กันยารู้สึกซาบซึ้ง ในน้ำใจของ ของสมใจที่ช่วยชีวิตตน โดยไม่รังเกียจและ ถือโทษโกรธแค้นตนที่ตนกลั่นแกล้งสมใจมาตลอด กันยาจับมือสมใจ และพูดกับสมใจ กันยา : " สมใจ ฉันขอโทษเธอมาก ที่ทำไม่ดีกับเธอมาตลอด ฉันสัญญาว่า ต่อไปฉันจะกลับตัว กลับใจเป็นคนดี และจะเป็นเพื่อนที่ดีกับเธอ " และกันยาก็หันไปพูดกับเพื่อน ๆ ทุกคน กันยา : " ฉันขอโทษมากที่มาเยี่ยม ฉัน เพื่อน ๆ ดีกับฉันมาก ฉันนั้นคน ไม่ดี ไม่ช่วยเหลือเพื่อน เวลาเพื่อน ขอร้องฉันก็ไม่ช่วย ฉันเอาแต่ใจตัว เองมาตลอด เพื่อน ๆ ยกโทษให้ฉัน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 17 (ต่อ)	ด้วยนะ ต่อไปนี้ ฉันจะกลับตัวเป็น คนดี ฉันจะช่วยเหลือเพื่อน ๆ ใน การทำงานร่วมกันทุกอย่าง " สมใจ : " พวกเรายกโทษให้เธอ ขอให้หายเร็ว ๆ นะจ๊ะ "
ภาพที่ 18 ภาพกันยายนร้องไห้ และพูดกับเพื่อน ๆ	กันยายนร้องไห้ด้วยความตื่นตระหนกใจ เธอเอื้อมมือไปยับยั้งกระต่ายและปากกา นาเขียน รายการอาหารในงานเลี้ยงส่งให้สมใจ เธอพูด กับสมใจ กันยายน : " สมใจ ฉันขอมีส่วนร่วม ในงานเลี้ยงส่งเธอ ฉันคงไปรวม งานไม่ได้ เพราะฉันคงหาเงินไม่ทัน ขออวยพรให้เธอเดินทางด้วย ความปลอดภัย และอย่าลืมเพื่อน คนนี้ ที่ชื่อ กันยายน นะจ๊ะ " สมใจรับเอากระต่ายจากกันยายนและ พูดขึ้น

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 (ต่อ)	สมใจ : " ขอบใจมากกันยา ฉันจะไม่มีวันลืมเธอ ฉันจะเขียนจดหมายมาหาเธอ "
ภาพที่ 19 ภาพกันยาพูดกับสมเดช โดยมีสมใจมองดูเพื่อน ๆ ด้วยใบหน้าที่ยิ้มเอิบ	กันยาพูดกับสมเดช กันยา : " ฉันต้องขอโทษนะที่ฉันไม่ได้ช่วยเธอแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ " สมเดช : " เธออย่าพูดแบบนั้นสิกันยา พวกเราทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดงาน เพราะห้องเราสามัคคีกัน พวกเราช่วยกัน ฉันคิดว่างานใด ๆ ก็ตามลงจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน " สมใจมองดูเพื่อน ๆ ทุกคน ด้วยความซาบซึ้งและประทับใจ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 9

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "ทั้งกายทั้งใจ"
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ในการทำงานกลุ่มเมื่อมีข้อบกพร่องหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งหาผิดพลาด สมาชิกทุกคนควรรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ลงโทษฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ควรช่วยกันคิดพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และการทำงานกลุ่ม ต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่านักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการทำงานกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จ และถ้าการทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาดโดยสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วยเหตุผลวิสัย นักเรียนจะมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการขัดแย้งหรือการแตกความสามัคคีภายในกลุ่ม
- ข. ขั้นสอน
1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม เกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "ทั้งกายทั้งใจ" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจัดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถาม เกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบ เพื่อต่อการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา สอนผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำ พฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความถาม เกี่ยวกับการตัดสินใจ เลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของ นักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบให้สิ่งที่ ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

ค. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิด ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและ ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง "ทั้งกาย ทั้งใจ"

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง "ทั้งกายทั้งใจ "	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรศักดิ์ จอมแก่น	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพบุญส่ง พูดกับเพื่อน ๆ ในชั้น ป.6	การจัดนิทรรศการเนื่องในวันแม่แห่งชาติในปีนี้ ทางโรงเรียนได้จัดให้มีการประกวดการจัดป้ายนิเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งใจเต็มที่ที่จะจัดให้ดีที่สุด บุญส่ง หัวหน้าชั้น พูดกับเพื่อน ๆ บุญส่ง : " พวกเราต้องพยายามเต็มที่นะ เพราะครูมลาของพวกเรา บอกว่าจะ เป็นกำลังใจ ให้พวกเรา และจะคอยดูความสวย ร้างของพวกเรา " ทุกคน พยักหน้ารับปากกับบุญส่งว่า จะพยายามจัดป้ายนิเทศอย่างสุดความสามารถ
ภาพที่ 7 ภาพบุญส่ง ชี้แจงรายงานการประชุมให้	บุญส่ง ได้นำหมาย ให้เพื่อน ๆ มาประชุม เพื่อปรึกษา และร่วมกันวางแผน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ) เพื่อน ๆ พัง	การจัดป้ายนิเทศในวันนี้ เมื่อเพื่อน ๆ มาครบทุกคนแล้ว บุญส่งจึงเริ่มประชุม และที่ประชุมตกลงกันว่า ให้แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบอุปกรณ์มาจัดในวันจัดป้ายนิเทศ และทุกคนต้องมาช่วยกันจัดหา
ภาพที่ 8 ภาพบุญส่ง แบ่งหน้าที่และมอบหมายให้เพื่อนทุกคน	เพื่อน ๆ ทุกคนในห้องตกลงให้ วีระชัยและจามจุรี ซึ่งทั้งสองคนได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีความสามารถด้านศิลปะมากที่สุดในห้อง โดยให้ทั้งคู่ไปวาดวางแผนและออกแบบการจัดตกแต่งป้ายนิเทศ และให้รสสุคนธ์ ซึ่งบ้านอยู่ใกล้ร้านขายเครื่องเขียนมากที่สุด เป็นตัวแทนซื้อหมึก และกระดาษสี มาส่วนเพื่อน ๆ ช่วยกันหาสิ่งของต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัด เช่น ภาพพิมพ์ กรรไกร มีด เป็นต้น มาช่วยกัน ซึ่งทุกคนก็รับปากจะปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องด้วยความเต็มใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ ๑ ภาพเพื่อน ๆ น้าอุปกรณ์มารวมกัน บุญส่งพูดกับเพื่อน ๆ	ในวันนัด บุญส่งมาถึงก่อนเพื่อน สักครูใหญ่ เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ทยอยกันมา และ แต่ละคนก็ได้เตรียมอุปกรณ์ที่ตนเองรับผิดชอบมา ด้วย บุญส่ง บอกเพื่อน ๆ น้าอุปกรณ์มารวมกัน เพื่อจัดเตรียมและพูดกับเพื่อน ๆ บุญส่ง : " ทุกคนน้าอุปกรณ์มาครบ หรือยังครับ " ทุกคนน้าอุปกรณ์มารวมกันและบอกกับ บุญส่งว่า น้ามาครบแล้ว จามจุรีเองเราสัสคน เพื่อนสนิท แต่ไม่เจอ จึงพูดขึ้น จามจุรี : " รสสุคนธ์ยังไม่มาล่ะ " บุญส่งพูดกับเพื่อน ๆ บุญส่ง : " รสสุคนธ์รับปากกับ พวกเราแล้วว่าจะมา แต่คงยังไม่มา ถึง พวกเราก็ก็นัดก่อนเลยนะ เอ อุปกรณ์ที่มีอยู่มาท้าวก่อนในตะรอก รสสุคนธ์ จะได้ไม่เสียเวลา โทษและ วีระชัย จามจุรี เสนอแนะ แผนการที่พวกเราออกไปออกแบบมาให้ เพื่อน ๆ ฟังดูสิ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 ภาพจามจุรี และวีระชัย ยืนพูดแผนการจัด ป้ายนิเทศของตน	จามจุรี ลุกขึ้นพูดแผนการจัดป้าย นิเทศที่ตนเองไปออกแบบมาให้เพื่อน ๆ ฟัง จามจุรี : " สำหรับแผนการจัดป้าย นิเทศของจาม จามจะตกแต่งขึ้นด้วย กระดาษสีตัด เป็นลวดลายดอกจามจุรี กันทั่วไปจะได้รู้ว่าจาม เป็นคนออกแบบ ทุกคนเห็นด้วยมั้ยจ๊ะ " บุญส่ง : " เอาหละ ลองฟังแผนการ จัดของวีระชัยดู แล้วค่อยตัดสินใจ เลือกจะดีกว่า " วีระชัยลุกขึ้นพูด วีระชัย : " สำหรับแผนการจัดของชัย นะครับ ชัยจะออกแบบลวดลายโดยใช้ ใบตัดเป็นรูปโคม และเอากระดาษสี ตกแต่งชัยว่าแปลกและสะดุดตาดีนะ " บุญส่งถามเพื่อน ๆ จะมีคนแนวคิดของ ใครดี เพื่อนบางคนชอบแนวคิดของจามจุรีและ บางคนชอบแนวคิดของวีระชัย ตัดสินใจไม่ได้ว่า จะใช้แนวคิดของใครดี

ภาพ:	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 ภาพจามจรี ยืนพูดกับเพื่อน ๆ แสดงอาการไม่พอใจ และ ภาพบุญส่งหุดขี้แฉงกับจามจรี	เมื่อตกลงกันไม่ได้ บุญส่งจึงให้เพื่อน ยกมือเป็นการตัดสิน โดยถือเสียงข้างมากเป็น เกณฑ์ ผลการยกมือ ปรากฏว่า เพื่อนส่วนใหญ่ สนับสนุน แผนการจัดตามแนวคิดของวีระชัย และให้จามจรีช่วยวีระชัยเขียนลายมือ เพราะ จามจรีเขียนลายมือได้สวยงาม จามจรีไม่พอใจ และโกรธเพื่อน ๆ ขึ้นมาทันทีไม่เห็นด้วยตาม แนวคิดของตน จึงลุกขึ้นพูดด้วยเสียงอันดัง จามจรี : " จามไม่ยอมนะ ยังไง จามก็วางแผนมาดีแล้ว ต้องทำตาม แนวคิดของจาม " บุญส่ง : " จาม นี่พวกเราก็ตกลงกัน โดยใช้เสียงส่วนใหญ่ละ " จามจรียืนยันเสียงแข็งและ ไม่ยอมช่วย วีระชัย และไม่ยอมช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทำอะไร เลย "
ภาพที่ 12 ภาพจามจรี ยืนพูดกับรสสุคนธ์ อยู่ที่ประตู	จามจรีเดินออกไปนอกห้องอย่างโกรธ แค้น ขณะที่เธอกำลังเดินออกไปถึงประตูห้อง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12 (ต่อ) ห้อง	รสสุคนธ์โผล่เข้ามาพอดีพร้อมอุปกรณ์ที่เธอรับหน้าที่ซื้อมา จามจุรีซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับรสสุคนธ์ถือโอกาสพูดคุยชวนรสสุคนธ์ไม่ให้ช่วยเหลือเพื่อนๆ จามจุรี : " รส เธอเป็นเพื่อนฉัน เธอต้องเชื่อฉัน เพื่อนพวกนี้แก้งฉันท ไม่ต้องช่วยพวกเขาหรอก ออกไปกิน ขนมที่โรงอาหารกับฉันเถอะ ไปเถอะ เชื่อฉันเถอะ " จามจุรีอ่อนวอน แคมป์กับรสสุคนธ์ให้ ไปกับเธอ รสสุคนธ์รู้สึกลังเล ตัดสินใจไม่ถูกว่า จะอยู่ช่วยเพื่อน ๆ หรือจะไปกับจามจุรี
ภาพที่ 13 ภาพบุญส่งและเพื่อน ๆ ช่วยกันจัดป้ายนิเทศ	ในที่สุด จามจุรีก็จุดแผนรสสุคนธ์ให้ ไปกับเธอจนได้ เพื่อน ๆ ในห้องรู้สึกเสียใจ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงช่วยกันจัดตกแต่งป้าย นิเทศต่อ อุกรณ์การจัดซึ่งรสสุคนธ์เป็นคนรับ หน้าที่ซื้อมา ก็ไม่มีเพราะรสสุคนธ์เอาไปด้วย บุญส่งต้องวิ่งไปซื้อมาใหม่ที่ร้านในตลาด ต้องใช้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	เวลานานและเหนื่อยมาก บุญส่งหุดบ่ลอบใจเพื่อน ๆ บุญส่ง : " พวกเราต้องอดทนนะ งานเราต้องเสร็จ แม้จะเหนื่อยเพียงใดก็ตาม ถ้าพวกเราช่วยกัน คงประสบความสำเร็จตามที่เรามุ่งหวังไว้ " วีระชัยพูดอย่างเหนื่อยอ่อน วีระชัย : " ชัยเหนื่อยเหลือเกิน จามจุรีไม่ยอมช่วย ชัยไม่รู้จะเขียนลายมือสวยเท่าจามจุรีหรือเปล่า " บุญส่งและเพื่อน ๆ ช่วยกันบ่ลอบ วีระชัยให้อดทน
ภาพที่ 14 ภาพสาวตรีพูดกับเพื่อน ๆ และมองดูห้องอื่นจัดป้ายนิเทศซึ่งช่วยกันจัดอย่างพร้อมเพรียงและใกล้จะเสร็จแล้ว	ทุกคนช่วยกันจัดป้ายนิเทศอย่างล็กๆเล และเหนื่อยอ่อน เพราะอุปกรณ์บางอย่างที่อยู่กับรสสุคนธ์ก็ไม่มีครบ การจัดก็วุ่นวายและมีทำว่าจะไม่เสร็จทันการประกวดครั้งนี้ สาวตรีพูด

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 14 (ต่อ)	กับเพื่อน ๆ อย่างน้อยใจ สาวตรี : " งานของพวกเราไม่รู้ จะเสร็จทันหรือเปล่า นี่ก็บ่ายสามโมง แล้ว คุณห้องอื่นเขาสิ เขาช่วยกันอย่าง พร้อมเพรียงจนใกล้จะเสร็จแล้ว "
ภาพที่ 15 ภาพक्रमलเดินมาคุยกับวีระชัย และพูดกับศักดิ์ชาย ให้ศักดิ์ชายไปตาม จามจุรีและรสสุคนธ์มาพบ	ขณะนั้นक्रमलเดินมาคุยการจัดของห้อง ป. 6 เห็นทุกคนกำลังช่วยกันจัดและมองหา จามจุรีและรสสุคนธ์ไม่เจอ ครมลจึงถามวีระชัย क्रमल : " จามจุรีกับรสสุคนธ์ไปไหน ทำไมไม่มาช่วยเพื่อน ๆ " วีระชัย : "อยู่ที่โรงอาหารครับ " क्रमलให้ศักดิ์ชายไปตามจามจุรีและ รสสุคนธ์มาพบทันที
ภาพที่ 16 ภาพक्रमลพูดกับรสสุคนธ์และจามจุรี	จามจุรีและรสสุคนธ์กลัวครูจะลงโทษ เมื่อมาถึงห้อง ครมลบอกให้จามจุรีและรสสุคนธ์

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	มองดูเพื่อน ๆ ช่วยกันทำงานและพูดกับทั้งสองคน ครูมล : "พวกเธอดูเพื่อน ๆ สิ พวกเขาเหนื่อยและลำบากแค่ไหน บางคน ข้อมือเหียงยังไม่ได้ทาน เหนื่อยจะเป็นลมอยู่แล้วถ้างานจะไม่เสร็จ ทุกคนอดทนทำงานช่วยกัน เพื่อห้องเรา แล้วพวกเธอแหละ หลบไปนั่งเล่นในโรงอาหาร เอาเปรียบเพื่อน เห็นแก่ตัว ไม่รับผิดชอบงาน อิจฉาเพื่อน อยากเด่นหวังคำชมเชย เธอคิดว่า การกระทำของพวกเธอถูกต้องหรือเปล่า " จามจุรีและรสสุคนธ์มองดูเพื่อน ๆ แล้วรู้สึกสงสารและเห็นใจเพื่อนมาก และเห็นความตั้งใจของเพื่อน ๆ เธอทั้งสองคนรู้สึกอายแก่ใจตนเองมากก็กระทำผิดไป

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 17 ภาพจามจุรีร้องไห้ หุดขอโทษครูมด และครูมดหุดยกโทษให้จามจุรีและรสสุคนธ์	จามจุรีร้องไห้ด้วยความเสียใจและพูดกับครูด้วยเสียงสั่นเครือ จามจุรี : " คุณครูขา หนูกราบขอโทษค่ะ หนูคิดเอง หนูเป็นคนรักขวนแฉม บังคับรสสุคนธ์ไปกับหนู ครูจะลงโทษหนูอย่างไร หนูยอมทุกอย่างค่ะ " ครูมดมองหน้าจามจุรีและรสสุคนธ์ แล้วพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงอันราบเรียบ ครูมด : " ครูไม่ลงโทษเธอหรอก ที่เธอรู้ตัวว่าตนเองผิด และกลับตัวกลับใจ ครูก็พอใจแล้ว เอาล่ะ เวลาเราเหลือน้อยเต็มที รับช่วยเพื่อน ๆ จัดบายนิเทศให้เสร็จ ครูเชื่อมั่นว่า ถ้าพวกเราช่วยกัน ไม่นานก็ลงเสร็จ "
ภาพที่ 18 ภาพจามจุรีและรสสุคนธ์ขอโทษเพื่อน ๆ และช่วยเหลือเพื่อน ๆ จัดบายนิเทศจน	จามจุรีและรสสุคนธ์เดินไปหุดกับเพื่อน ๆ จามจุรี : " เพื่อน ๆ ทุกคน จาม

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 (ต่อ) สำเร็จ	ต้องขอโทษเพื่อนทุกคนมากนะที่ทำผิดไป ไม่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ " รสสุคนธ์ : " รสก็เหมือนกัน ขอโทษเพื่อนมาก ๆ นะ ตอนนี้ไป รสกับจามจะช่วยเหลือเพื่อนจัดอย่างสุดความสามารถ เพื่อห้องเรา " เพื่อนทุกคนปรบมือให้กับจามจรีและรสสุคนธ์ที่สำนึกตัวได้ และรู้สึกมีกำลังใจหายเหนื่อยรีบเร่งช่วยเหลือกันจัดป้ายนิเทศ จนในที่สุด ก็ประสบความสำเร็จทุกคน ขึ้นชมกับผลงานของพวกเขาบุญส่งพูดกับเพื่อน ๆ บุญส่ง : " ในที่สุด ผลงานของพวกเรา ก็เสร็จทันเวลาพอดี เพราะเราช่วยกันจริง ๆ "
ภาพที่ 19 ภาพครูมดกับนักเรียนทุกคนและนักเรียนทุกคนมีสีหน้าแสดงถึงความดีใจในความสำเร็จ	ผลการประกวดปรากฏว่า ป้ายนิเทศของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชนะเลิศทุกคนดีใจอย่างบอกไม่ถูก รวมทั้งครูมดด้วย ครูมดพูดกับนักเรียนทุกคน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 19 (ต่อ)	ครูมด : " นี่แหละพวกเรา การที่พวกเราช่วยกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบเพื่อน งานของพวกเราจึงประสบความสำเร็จ ทุกคนจำไว้นะ การประกอบกิจกรรมการงานใด ๆ ก็ตาม ถ้าเราทำโดย " ทั้งกาย ทั้งใจ " หมายถึง ทั้งกาย คือเสียสละกำลังกายที่เราได้อยู่อย่างสุดความสามารถ ทั้งใจ คือทุ่มเทจิตใจร่วมใจช่วยกันเต็มที่ ถ้าพวกเราเอารวมทั้งกายทั้งใจ ครูเชื่อมั่นว่า งานนั้นๆ ต้องประสบความสำเร็จอย่างดีแน่นอน " จามจุรีพูดกับเพื่อน ๆ จามจุรี : " ใช่แล้วละ เพื่อน ๆ ทุกคน ถ้าเราช่วยกันทั้งกายทั้งใจ เราก็จะได้รับกับความสำเร็จอย่างเต็มที่ที่เราได้รับอยู่ในวันนี้ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 19 (ต่อ)	ทุกคนมองเห็นด้วยสีหน้าที่แสดงถึง ความปิติยินดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 10

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น"
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ในการทำงานกลุ่ม เมื่อมีข้อผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้น สมาชิกทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบและพิจารณาหาทางแก้ไขร่วมกัน และสมาชิกทุกคนต้องเสียสละกำลังกาย กำลังสมองในการทำงาน เพื่อประโยชน์และความสำเร็จของงาน โดยคำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่าและร่วมมือกันทำงาน

เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุภาพหรือการทำงานร่วมกันในประสบความสำเร็จเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่เท่าและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ นักเรียนคนใดเคยพบเพื่อนร่วมงานที่ไม่รับผิดชอบงาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเพื่อนคนนี้ และการกระทำของเพื่อนคนนั้นก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรต่อการทำงานกลุ่ม
- ข. ขั้นสอน
 1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่เท่าและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เรื่อง "รวมถั่วลิสงตั้งมัน" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจุดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบเพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผล ซึ่งจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา สอนผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมการทำงานร่วมกันรับผิดชอบในงานที่เท่าและร่วมมือกันทำงาน เพื่อ

ประโยชน์ของหมู่คณะและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ

7. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามหลักศีลธรรมของหมู่คณะให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับหลักศีลธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบให้สิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

ค. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้นักเรียนในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่งานและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น"

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น"	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรรศักดิ์ จอมพงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพครูนิศกำลังพูดกับนักเรียน	ในช่วงโมงเรียนวิชา งานเกษตร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูนิศพูดกับ นักเรียน ครูนิศ : " นักเรียนทุกคน ครูจะให้ พวกเธอทำแปลงปลูกผัก โดยจะให้ จับฉลากทำเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน ตกลงตามนี้เลย ใครมีความคิดเห็น อย่างไร เสนอแนะได้นะครับ "
ภาพที่ 7 ภาพวันชัย วีระ และกานดา กำลังคุยกัน	ผลการจับฉลากปรากฏว่า วันชัย วีระ และกานดา ได้อยู่กลุ่มเดียวกัน ซึ่งทั้งสามคนไม่ ค่อยคุยกันมาก่อน วันชัยพูดกับวีระอย่างน้อยใจ วันชัย : " จันทิขไม่มีสิทธิ์จับฉลาก "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 7 (ต่อ)	ได้อยู่กลุ่มเดียวกับนาย " วีระ : " ฉันก็ดวงไม่ดีเหมือนกัน โดยเฉพาะได้ผู้หญิงอย่างกานดา อยู่ด้วย น่าเบื่อจริง ๆ แบบนี้จะแน่ วิชาคงได้น้อย แน่ " กานดา : " ทำไมหละ ฉันเสียหยา ตรงไหน และพวกนายคิดหรือว่าฉัน อยากอยู่กลุ่มเดียวกับพวกนาย "
ภาพที่ 8 ภาพครูวิเศษคุยกับวันชัย วีระ และกานดา	ครูวิเศษ เดินมาได้ยินทั้งสามคนคุย กันเสียงดัง และสังเกตท่าทางจะไม่ลงรอยกันจึง พูดไล่เกลี่ย ครูวิเศษ : " เอาหละ พวกเธอ ไหนๆ ก็อยู่กลุ่มเดียวกันแล้ว จะทะเลาะกัน ไปทำไม รีบช่วยกันทำงานที่ครู มอบหมายให้เสร็จ วันจันทร์ครูจะ ตรวจนะ " ทั้งสามคนมองหน้ากันและ ตอบพร้อมกันว่า "ตกลงครับ/ภกลงค่ะ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 ภาพวันชัยพูดกับวีระและกานดา	วันชัยเรียกวีระและกานดาเข้ามาเพื่อประชุมวางแผน และนัดหมายกันมาทำแปลงผัก วันชัยพูดกับวีระ วันชัย : " วันเสาร์นี้ นายว่างรึเปล่า วีระ " วีระ : " ก็พอจะว่าง จะนัดมาทำแปลงผักใช่ไหม " วันชัย : " ใช่ แล้วกานดาล่ะ จะมาได้ไหม " กานดา : " ก็ต้องมาไม่ใช่เหรอ เพื่อจะแนจันก็ต้องมา " ต่อมาวันชัยได้แบ่งหน้าที่กันทำอุปกรณ์มาทำแปลงในวันเสาร์ พร้อมกับนัดเวลา วันชัยพูดกับวีระและกานดา วันชัย : " เอาละ ในวันเสาร์นี้ เราจะเป็นคนเอาจอมมาก็แล้วกัน วีระนายเอากุราดมานะ ทำได้ไหม " วีระ : " ตกลง ที่บ้านเรามีคราดพอดีแล้วเชอหะกานดา จะเอาอะไรมาช่วยเพื่อน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	กานดา : " จอบ และคราดพวก เธอก็เอามาแล้ว. ฉันจะเอาบัวรด น้ำมาก็แล้วกัน " วันชัย : " ตกลง วันเสาร์นี้ 2 โมง เช้า เจอกันที่ สวนผักโรงเรียน "
ภาพที่ 10 ภาพวันชัย กำลังขุดดิน เพื่อทำแปลงปลูกผัก	พอถึงวันเสาร์ วันชัยมาถึงสวนผักแต่ เช้า ก่อนเพื่อน ๆ เขาลงมือขุดดินทำแปลงผัก รอเพื่อน ๆ ทั้ง 2 คน
ภาพที่ 11 ภาพวันชัย สิ้นน้ำแสดงอาการเหนื่อย และโกรธ	วันชัยขุดดินทำแปลงปลูกผักรอเพื่อน จนเลยเวลานัดไปมากพอสมควร เขารู้สึก เหนื่อยและร้อนมาก และรู้สึกโกรธเพื่อนทั้งสอง คนมากที่สุด วันชัยปรึกษากับตัวเอง วันชัย : " สองคนนั้นไม่รู้ไปไหนนะ คูสืเพื่อนกลุ่มอื่นเขาช่วยกันหาจนใกล้ จะเสร็จแล้ว "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 12 ภาพวีระวิ่งมาถึงและพูดกับวันชัย	ขณะนั้นเอง วีระวิ่งกระโดดกระหอบมาถึง พูดกับวันชัย วีระ : " ขอโทษด้วยนะวันชัย เราคุยวีเผลินไปหน่อย ลืมไปว่านัด นาย พอเลิกชั้นได้ก็รีบวิ่งมาเลย เหนื่อยจริง ๆ " วันชัยรู้สึกโกรธและไม่พอใจวีระ ที่ไม่รับผิดชอบปล่อยให้เขาทำงานคนเดียว จึงคิดจะแกล้งวีระทำงานคนเดียวบ้าง วันชัย พูดกับวีระ : วันชัย : " วีระ นายมาก็ดีแล้ว ให้นายพาต่อนะ เราไปต้อนน้ำก่อนนะ เดี๋ยวกลับมา " วันชัยเดินไปต้อนน้ำที่อาคารอเนกประสงค์ แล้วแกล้งวีระโดยไปนอนเล่นอยู่ใต้ร่มไม้ปล่อยให้ วีระทำงานเปล่งกึกคนเดียว
ภาพที่ 13 ภาพทวนฉากกับวีระทะเลาะกัน โดยวีระโยนจอหนังลงไปที่แปลงผัก	วีระชุดดินทวนแปลงคนเดียว รู้สึก เหนื่อยมาก ทำไปบ่นไปด้วยความโมโห ขณะนั้น เองทวนฉากก็มาถึงและพูดกับวีระ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	กานดา : " วีระ จันทอโศกด้วยนะ ที่มาช้า เพราะฉันไปตลาดกับแม่อยู่ " วีระ : " ถ้าอย่างนั้น อย่าทำมันเลย แปลงผัก " กานดาเห็นวีระพูดรุนแรงกับตน จึง ได้ตอบไปด้วยเสียงอึ้ง กานดา : " ฉันลืม ฉันก็บอกว่าลืม ทำไมเธอต้องมาตะโกนด่าฉันด้วย ไม่ทำก็ไม่ทำสิ อย่าคิดว่าฉันจ้อเธอนะ "
ภาพที่ 14 ภาพวันชัย กานดา วีระ ทะเลาะกัน	วันชัยมองเห็นสองคนทะเลาะกัน จึง เดินมาห้ามพร้อมกับพูดขึ้น วันชัย : " นี่พวกเธอมีทะเลาะกัน อยู่ได้ มาช้ากว่าเวลานัดทั้งคู่ แทนที่ จะช่วยกันทำให้เสร็จ เรามาก่อน และทำก่อนตั้งนาน ยังไม่จบสักคำ " วีระได้ตอบวันชัยด้วยอารมณ์โมโห วีระ : " นายไม่ต้องมาพูดดีหรอก นายมาก่อนเวลาก็จริง แต่ไปนอน

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 14 (ต่อ)	เล่นอยู่ได้ร่มไม้ นายแก่งฉันท ใหม่ " กานดาพูดต่อว่าวีระและวิชัยทันที กานดา : " เธอเป็นผู้ชายทั้งคู่ ก็ต้องทำงานหนักกว่าฉันสิ " วันชัย : " ผู้หญิงหรือผู้ชายก็คน เหมือนกัน ถ้าอยากได้คะแนนก็ต้อง ช่วยกันทำ เธอตุกตุ้มอื่น ๆ สิ เราช่วยกันทำทุกคน " กานดา : " ก็ช่างเขาสิ เธอว่า เขาดี ก็ไปอยู่กับเขาสิ " วีระ : " เธออะไรสิ คนเห็นแก่ตัว ขี้เกียจ ไม่รับผิดชอบ " กานดา : " ฉันเกลียดพวกเธอ ฉันไม่อยากอยู่กลุ่มเดียวกันกับพวก เธอ "
ภาพที่ 15 ภาพวันชัยพูดกับเพื่อนทั้งสองคน วีระและกานดาพูดลึกลับตลกขบขัน	วันชัยมองดูทั้งคู่อะเลาะกัน และพูด ไม่รู้เรื่อง จึงพูดกับทั้งสอง วันชัย : " หลุดทะเลาะกันเสียที "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 (ต่อ)	ถ้ามีทะเลาะกันอยู่อย่างนี้ งานของกลุ่มจะเสร็จหรือเปล่า ฉันจะให้เธอตัดสินใจว่าจะทำต่อหรือไม่ทำ " ทั้งวีระและกานดาหยุดคิด ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำต่อไป หรือจะแยกย้ายกันกลับ เพราะแต่ละคนทะเลาะกันแตกความสามัคคีกันแล้ว
ภาพที่ 16 ภาพทั้งวันชัย วีระ และกานดา ทำลายแปลงผัก เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เข้ามาห้าม	วีระและกานดาตัดสินใจที่จะไม่ทำแปลงต่อไป เพราะถ้าทำก็ยังไม่เสร็จ วันชัยโกรธและไม่พอใจเพื่อนทั้งสองมาก จึงพูดขึ้นด้วยเสียงอันดัง วันชัย : " ถ้าเช่นนั้น อย่าทำมันเลย แปลงผัก " วีระ : " ทุบมันทิ้งเลยดิฉัน ทาไป ทาไป ทาไปก็ยังไม่เสร็จ " กานดา : " เธออย่าทำฉันนะวีระ นี่นะ ฉันก็ไม่อยากทำเหมือนกัน "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 16 (ต่อ)	กานดาโยนคราดลงไปในแปลงผัก วีระเห็นกานดาทำลายแปลงผัก รู้สึกโกรธมาก เลยเอาเท้าเตะ แปลงผัก วันชัยเอาจอบขุดดิน ทิ้ง ทั้งสามคนทำลายแปลงและทะเลาะกัน โดย ไม่ฟังคำห้ามปรามของเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ
ภาพที่ 17 ภาพครูตรวจแปลงผัก แปลงผักของ กลุ่มอื่น ๆ เสร็จเรียบร้อย แต่แปลงผัก ของวันชัย วีระ และกานดา ยังไม่เสร็จ ครูพูดกับทั้ง 3 คน	พอถึงวันจันทร์ ครูมาตรวจแปลงผัก ของนักเรียนเพื่อให้คะแนนและตรวจดู ความเรียบร้อยต่าง ๆ ปรากฏว่า กลุ่มอื่น ๆ ทำแปลงได้เสร็จเรียบร้อยสวยงาม ยกเว้น แปลงกลุ่มของวันชัย วีระ และกานดา ครูจึง เรียกทั้งสามคนมาถาม ครู : " วันชัย ครูสั่งงานและเพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ๆ เขาทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว กลุ่มเราทำงานกันยังไง " วันชัยตอบครูด้วยเสียงสั้น ๆ และ ตะกุกตะกัก เพราะกลัวครูลงโทษ วันชัย : " ครู คะ กร๊อบ ผะ ผม "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 17 (ต่อ)	มาตามนัด แต่เพื่อนวีระ กับกานดา เขามา ช้า และยังเอาเปรียบ ผม ไม่ช่วยกันทำงานและทะเลาะ กันครับ " วีระได้ยินวีระโยนความคิดให้ตน จึงพูดแก้ตัวกับครู วีระ : " วันชัย เขาแกล้งผมครับ เอาเปรียบผม โทกผมว่าไปคั้นน้ำ แล้วแอบไปนอนเล่นที่ใต้ร่มไม้ ไม่ มาช่วยผมครับ "
ภาพที่ 18 ภาพกานดาพูดกับครูและทะเลาะกับวีระ ต่อหน้าครู	กานดาเรียบพูดแก้ตัวกับครู กานดา : " ทั้งสองคนแกล้งหนูละ รุมด่าว่าหนู และให้หนูทำงานคนเดียวละ " วีระ : " เธอนั่นแหละกานดา ตัวดี ไม่รับผิดชอบ เอาเปรียบเพื่อน " กานดา : " เธอนั่นแหละ ยั่วให้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 (ต่อ)	ฉันโกรธ หาเรื่องทะเลาะกับฉัน " ทั้ง 3 คนทะเลาะกันและโยน ความคิดให้กัน
ภาพที่ 19 ภาพครูเดินไปหยิบไม้ไผ่มาหักให้นักเรียนดู แล้วยื่นไม้ไผ่คนละอันให้นักเรียนหัก	ครูให้นักเรียนทะเลาะกันโยน ความคิดให้กัน จึงเดินไปหยิบไม้ไผ่มา 1 กิ่ง แล้วเอาไม้ไผ่มา 1 อัน หักให้นักเรียนทั้ง 3 คนดู ปรากฏว่าหักได้ แล้วยื่นไม้ไผ่ให้ทั้งสาม คน คนละ 1 อัน และให้ทั้งสามคนหักไม้ไผ่ ครูถามนักเรียน : " เป็นไง หักได้ไหม " ทั้งสามคนตอบพร้อมกันว่า : " ได้ครับ / ได้ค่ะ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 20 ภาพครูเอาไม้ไผ่มารวมกันแล้วยื่นให้ ทั้งสามคนหัก ทั้งสามคนไม่สามารถหักได้	ครูพูดกับทั้งสามคน ครู : " ทุกคนหักไม้ไผ่เพียงอันเดียว ได้ใช่ไหม เอาละ ครูจะเอาไม้ไผ่ รวมกัน แล้วให้พวกเธอหักทีละคน วันชัย ลองหักดูซิ " วันชัยหยิบกำไม้ไผ่มาหัก เขาพยายาม หัก แต่ไม่สามารถหักได้ วันชัยพูดกับครู วันชัย : " หักไม่ได้ครับ " ครูยื่นกำไม้ไผ่ให้วีระและกานดาหัก วีระและกานดาจับไปหัก ไม่สามารถหักกำไม้ไผ่ได้
ภาพที่ 21 ภาพครูพูดกับนักเรียนทั้งสามคน	เมื่อทุกคนไม่สามารถหักไม้ไผ่ได้ ครู อธิบายให้ทั้งสามคนฟัง ครู : " การที่พวกเธอหักไม้ไผ่ได้ใน ตอนแรก เพราะมันมีเพียงอันเดียว ไม่มีพลังต้านทานแรงคนได้ เปรียบ เสมือนเราทำงานคนเดียว ย่อม เหนื่อยและโอกาสที่สำเร็จมีน้อย ถ้าเราเอาไม้ไผ่มารวมกันหลาย ๆ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 21 (ต่อ)	อันแสดงถึงเรามีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือกัน เป็นพลัง คือ พลัง ของความสามัคคี รวมกำลังตั้งใจมั่น แรงด้านทานใด ๆ ก็ไม่อาจทำลาย เราได้ การทำงานกลุ่มอย่างพวกเธอ ก็เช่นกัน เราต้องสมัครสมานสามัคคี เหมือนไม้ไผ่หลาย ๆ อัน เราจึงจะ มีพลังต่อสู้กับงานหนัก "
ภาพที่ 22 ภาพทั้งสามคนจับมือกัน ครูพูดกับทั้งสามคน	ครูจับมือทั้งสามคนมาสัมผัสกัน และพูด กับทั้งสามคน ครู : " จ้าไฉนนะ การทำงานกลุ่ม เราจะต้องช่วยเหลือกัน รักและสามัคคี กัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ไม่เอาเปรียบเพื่อน ไม่เห็นแก่ตัว คำนึงถึงประโยชน์ของหมู่คณะ เป็นสำคัญ ครูจะให้โอกาสพวกเธอแก้ตัวอีกครั้ง เธอรับปากกับครูได้ไหมว่าจะรัก

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 22 (ต่อ)	และสามัคคีกัน " ทั้งสามคนพูดขึ้นพร้อมกันว่า : " ได้ครับ / ได้ค่ะ "
ภาพที่ 23 ภาพวันชัยพูดกับเพื่อน ๆ ทุกคน มองดูแปลงผักที่เสร็จแล้ว และยิ้ม อย่างมีความสุข	ทั้งสามคนรู้สึกผิดและซาบซึ้งในคำสอน ของครู จึงช่วยกันทาแปลงผักอย่างตั้งใจ จนในที่สุด แปลงผักของพวกเขาเสร็จด้วยเวลาอันรวดเร็ว ทั้งสามคนมองดูแปลงผักของตนเอง อย่างชื่นชม วันชัยพูดกับเพื่อนทั้ง 2 คน วันชัย : " เพราะพวกเราช่วยกัน งานกลุ่มของเราจึงประสบผลสำเร็จ" เพื่อน ๆ ในห้องมาดูแปลงผักของทั้งสามคน และชมเชยทั้งสามคน และร่วมกันปรบมือ ให้ทั้งสามคน ที่กลับตัวกลับใจได้ ไม่ทะเลาะกัน และสามัคคีกัน ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ ทุกคนยิ้มอย่างมีความสุข

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 11

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองตองกัน 2. ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแย้งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่งานและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
เวลา	50 นาที
แม่แบบที่ใช้	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง เรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี"
ความคาดหวัง	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองตองกัน ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแย้งชิงดีกัน และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จะนำไปสู่ความสามัคคีภายในกลุ่ม ถ้าบุคคลยึดถือปฏิบัติ การประกอบกิจการงานต่าง ๆ ร่วมกัน ย่อมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนทางการทางจริยธรรมของโกลเบอร์รก จากระดับที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียนนอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง

3. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนากับซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติได้จะเกิดผลดีต่อการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันของนักเรียนอย่างไรบ้าง
- ข. ขั้นสอน
 1. ครูฉายสไลด์แม่แบบเรื่องราวที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง เรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้ติดตามไปด้วย
 2. เมื่อฉายสไลด์แม่แบบถึงจัดขัดแย้งแล้ว ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนเขียนคำตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลลงในกระดาษที่ครูแจกให้
 3. เมื่อนักเรียนเขียนคำตอบของตัวเองเสร็จแล้ว ครูเก็บกระดาษคำตอบเพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น
 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าควรตัดสินใจอย่างไรด้วยเหตุผลใด
 5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจและเหตุผลของกลุ่มในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม
 6. ครูฉายสไลด์แม่แบบต่อเพื่อให้นักเรียนเห็นการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ของตัวแบบ
 7. ครูแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกที่จะ

กระทำตามเหตุการณ์กรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนเกี่ยวกับการตอบคำถามแล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบให้สิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3

- ก. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้เห็นแนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประรองกัน 2. ไม่ยุ่งยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบสไลด์การ์ตูน
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

บท Script แม่แบบสไลด์การ์ตูน เรื่อง "คุณค่าของสามัคคี"

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ	ดนตรี
ภาพที่ 3 แม่แบบสไลด์การ์ตูนประกอบคำบรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง "คุณค่าของสามัคคี"	ดนตรี

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 5 โดย นายจรรศักดิ์ จอมหงษ์	ดนตรี
ภาพที่ 6 ภาพการซ้อมวอลเลย์บอลของทั้งสองทีม	ในการแข่งขันกีฬาภายใน ทีมวอลเลย์บอล สีเขียว กับสีแดง เป็นทีมซึ่ง ต้องชิงชนะเลิศ ก่อนวันชิงชนะเลิศ ครู ผู้ฝึกสอนของแต่ละทีมได้เตรียมการฝึกซ้อมทีม ของตนอย่างเต็มที่
ภาพที่ 7 ภาพดาว ถูกห้อมล้อมด้วยเพื่อน ๆ ที่แสดงความชื่นชม โดยมี กิ๊ก แอบมองดูดาวด้วยความอิจฉา	ทีมสีเขียว มีนักกีฬาคนเด่นและเก่ง ที่สุดในทีม คือ ดาว ในการแข่งขันที่ผ่านมาทุก ครั้ง ดาวมักจะได้รับความจากผู้ชมอยู่เสมอ จนดาวได้รับฉายาว่า " ดาวยอดเยี่ยม " คือ ดาวมีความสามารถในการเล่นลูกตบได้ อย่างยอดเยี่ยม ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับ กิ๊ก เพื่อนร่วมทีมคนหนึ่ง ซึ่งแอบอิจฉาดาวอยู่ เงียบ ๆ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 8 ภาพก๊กแก้งเดินไปสะกิดดาว ดาวหล่นลง ก๊กแก้งกับดาวด้วยท่าที่เขี้ยวขื่น	นับวันก๊กแก้งยังไม่ชอบดาว และอิงดาว ดาวมากขึ้น เพราะ ก๊กแก้งไม่ค่อยได้รับคำชมเชย เหมือนดาว และก๊กแก้งอยากเด่นกว่าดาว ใน การซ่อมทุกครั้ง ก๊กแก้งพยายามหาเรื่องดาวและ กลั่นแกล้งดาวเสมอ ครั้งนี้ก็เช่นกัน ก๊กแก้ง เดินไปสะกิดดาวจนหล่น พร้อมกับพูดเยาะเย้ย ดาว ก๊กแก้ง : " อ๊วย แม่ดาวเด่น อย่าเดิน ซุ่มซ่านักสิ " ซึ่งดาวก็ไม่ว่าอะไรก๊กแก้ง เพราะไม่ อยากมีเรื่องทะเลาะกัน
ภาพที่ 9 ภาพก๊กแก้งกับอ้อม อ้อมแสดงกริยาโกรธ	ในช่วงการพักซ่อม ก๊กแก้งได้ไปพูดคุย ให้เพื่อนในทีมเกลี้ยดาว โดยก๊กแก้งได้ช่วย ดาวให้อ้อมฟัง ก๊กแก้ง : " อ้อม ฉันได้ยินดาวนิทาน เธอให้ฟัง ว่า เธอเล่นไม่ดี ฝีมืออย่างเธอไม่น่าจะได้เป็น

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 9 (ต่อ)	นักกีฬา" อ้อมได้บินดังนั้น จึงเชื่อคำพูดของ ของกิ๊ก และรู้สึกโกรธดาวขึ้นมาทันที อ้อมถาม กิ๊กด้วยความโมโห อ้อม : " คอยดูนะดาว เสียแรงที่ ฉันรักและชอบเธอ "
ภาพที่ 10 ภาพกิ๊กพูดกับจุ่ม จุ่มแสดงอาการโกรธ	หลังจากพูดขอร้องอ้อมให้เกลียดดาว แล้วกิ๊กก็เดินไปพูดกับจุ่มอีก กิ๊ก : " จุ่ม ดาวนินทาเธอให้ฉันฟัง เชื่อว่าเธอ นิสัยไม่ดี เห็นแก่ตัว เวลาซ้อมชอบแกล้งดาวอยู่เรื่อย เพราะอิจฉาดาว " จุ่มได้ย่นรู้สึกโกรธขึ้นมาทันที ถามกิ๊ก ด้วยเสียงอันดัง จุ่ม : " กิ๊ก ดาวเขาพูดอย่างนั้น จริง ๆ เหรอ " กิ๊กลอยหน้าลอยตาพูดกับจุ่ม

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 10 (ต่อ)	ก๊ก : " จริงสิ ฉันได้ยินมากับหู แค่นั้นยังไม่พอนะ ฉันเห็นดาวหุด ประจบครุสมชัย ว่าที่ทีมของเราชนะ ทีมอื่นมาได้ถึงรอบชิงชนะเลิศ เพราะ อุทิศของดาวคนเดียว " จุ่มหน้าแดงด้วยความโมโห หุดกับก๊ก จุ่ม : " คอยดูนะ ดาว หลงชื่นชมมา นานว่านิสัยดีและเก่ง ที่แท้ที่ครุสมชัยรัก ก็เพราะประจบเก่งนั่นเอง แบบนี้ต้อง หุดกันให้รู้เรื่อง " ก๊กมองดูอาการโกรธของจุ่มอย่าง พอใจที่ตนเองสามารถใช้คำพูดยุบจนทำให้ทั้งคู่ โมโหได้สำเร็จ
ภาพที่ 11 ภาพก๊ิกพยายามหุดยุบให้เพื่อน ๆ ในทีม เกลียดดาว	ก๊ิก พยายามไปหุดยุบเพื่อนคนอื่น ๆ ในทีมสีเขียว และใส่ร้ายดาวต่าง ๆ นานา

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 11 (ต่อ)	จนเพื่อนในทีมบางคนหลงเชื่อ โกรธและเกลียดดาวไปตาม ๆ กัน
ภาพที่ 12 ภาพกิ๊ก อ้อม จุ่ม หัวเราะเยาะดาวที่ดาวโดนลูกวอลเลย์บอลโดนศีรษะ	ในขณะที่ซ้อม ก็พยายามแกล้งดาว ในช่วงที่ครูสมชัยปล่อย กิ๊กแกล้งโยนลูกวอลเลย์บอลไปโดนศีรษะดาว แต่ดาวก็ไม่ว่าอะไร กิ๊ก อ้อม จุ่ม หัวเราะเยาะดาว ดาวพินิจกับตัวเอง ดาว : " เราต้องอดทน ถ้ามีเรื่องทะเลาะวิวาทกันในช่วงนี้ จะต้องมีผลต่อการซ้อมและการแข่งขัน ต้องอดทนเพื่อทีมสีเขียวของเรา "
ภาพที่ 13 ภาพอ้อม จับคอเสื้อดาวพูด ดาวมีสีหน้าตกใจ โดยมีกิ๊ก และจุ่ม ยืนดูกิ๊กยิ้มเยาะเย้ยดาว	วันหนึ่ง หลังจากซ้อมเสร็จแล้ว ครูสมชัยกลับไปแล้ว กิ๊กพูดยุยงให้อ้อมหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับดาว อ้อมหลงเชื่อคำยุยงจึงเดินไปกระชากคอเสื้อดาว และถามดาวด้วยเสียงดังเพราะความโกรธ อ้อม : " นี่ แม่ดาว มีคนพูดให้ฉันฟัง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 13 (ต่อ)	เธอนินทา ใส่ร้ายฉันให้เพื่อน ๆ ฟังใช่ไหม " ดาวรู้สึกตกใจมาก และพูดกับอ้อม ดาว : " เปล่านี้ ฉันไม่เคยพูดอย่างนั้นนะอ้อม " อ้อม : " เธออย่ามาแก้ตัวหน่อยเลย เธอคิดว่า เธอเก่ง เธอเด่น อยากได้คำชมเชยจากครูคนเดียวทั้งนั้นเหรอ " ดาวรู้สึกเสียใจมากที่ได้ยินอ้อมพูดเช่นนั้น จึงพูดกับอ้อมด้วยเสียงวิงวอน ดาว : " อ้อม เธอเข้าใจฉันผิดนะอ้อม "
ภาพที่ 14 กิ๊ก เดินมาพูดคุยกับอ้อม อ้อมเงื้อมมือขึ้นจะตบดาว	กิ๊ก เดินเข้ามาพูดคุยกับอ้อม โกรธดาวหนักเข้าไปอีก กิ๊ก : " อ้อม เธอพูดเลย ๆ ทำไมคนเลวๆ แบบนี้ ต้องได้รับการสั่งสอน ตบเลยสิอ้อม ตบเลยอ้อม "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 15 ภาพเพื่อน ๆ เข้ามาห้ามอ้อม และ อาจารย์ใหญ่ผ่านมาเห็นเข้าพอดี	อ้อมได้ยืนหยุดยั้งของกิ๊ก จึงเอื้อมมือจะตบดาว แต่ถูกเพื่อน ๆ คนอื่นวิ่งมาห้ามไว้ก่อน และขณะนั้น อาจารย์ใหญ่ เดินมาพอดี ทุกคนไม่ยอมให้อาจารย์ใหญ่รู้ว่าทีมสีเขียวแตก ความสามัคคีกันแล้วจึงแยกย้ายกันกลับบ้านทันที
ภาพที่ 16 ภาพทีมสีเขียวซ้อมโดยการซ้อมไม้ตีเท่าที่ควร ทุกคนเล่นได้ไม่ดี	ขณะที่ทีมสีเขียว แยกความสามัคคี เพราะกิ๊กเป็นต้นเหตุ โดยที่ครูสมชัยไม่รู้ การซ้อมจึงเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ช่วงที่ครูซ้อมทุกคนก็ตั้งใจซ้อมดี แต่พอช่วงที่ครูไม่อยู่เปิดโอกาสให้ซ้อมกันเอง ต่างฝ่ายต่าง แกล้งกัน จึงเกิดการทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ
ภาพที่ 17 ภาพทีมสีแดงซ้อมอย่างตั้งใจ	ตรงข้ามกับทีมสีแดง ซึ่งมี ความสามัคคีกัน และตั้งใจซ้อมกันอย่างเต็มที่ และพร้อมที่จะลงแข่งขันในวันชิงชนะเลิศ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 18 ภาพขณะที่กำลังแข่งขันทั้งสองทีม ทีมสีเขียวเล่นไม่ดี	วันชิงชนะเลิศมาถึง ในขณะที่แข่งขัน ทีมสีเขียวแข่งได้ไม่ดี เพราะลูกทีมไม่สามารถที่จะเล่นด้วยกันได้ดี ต่างก็แก่งัดกันไปแก่งัดกันมา พอเพื่อนคนหนึ่งเล่นพลาดก็โกรธ หน้าบึ้งใส่กัน แม้ครูสมชัยจะขอเวลานอกเตือนแล้ว ทุกคนก็ไม่เชื่อคำเตือนของครู ผลการแข่งขัน ทีมสีแดงซึ่งเล่นได้ดีกว่า สามารถเอาชนะทีมสีเขียวได้อย่างงดงาม ทั้ง 3 เซ็ต ทีมสีเขียวแพ้อย่างยับเยิน
ภาพที่ 19 ภาพทุกคนเสียใจ และก็พูดว่าดาวดาวพูดกับก๊ิกและเพื่อน ๆ	ครูสมชัยและทีมสีเขียวทุกคน รู้สึกเสียใจมากกับความพ่ายแพ้ในครั้งนี้ ทีมสีเขียวมองดูทีมสีแดง ซึ่งโอบกอดกันแสดงความดีใจที่ได้รับชัยชนะอย่างโกรธแค้น ก็พูดใส่ร้ายดาวด้วยความโกรธ ก๊ิก : " เพราะเธอคนเดียวจะดาวทำให้ทีมของพวกเราแพ้ เธอแกล้งพวกเราใช่ไหม ทำไมเธอไม่ตบลูกที่เธอเคยทำได้ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 19 (ต่อ)	ดาวตอบกิ๊กด้วยเสียงปนสะอื้นว่า ดาว : " ฉันพยายามเต็มที่แล้ว แต่มันก็ทำไม่ได้ " กิ๊กโมโหมาก พร้อมกับชวนเพื่อน ๆ ไปก่อวุ่นที่มัสยิด ดาวห้ามกิ๊กและพูดกับกิ๊ก ดาว : " เราเป็นนักกีฬาต้องรู้แพ้ รู้ชนะ อย่าไปก่อวุ่นเขาเลย " ดาวอ้อนวอนเพื่อน ๆ อย่าไปกับกิ๊ก เลย เพื่อน ๆ รู้สึกลังเล ตัดสินใจไม่ได้ ว่าจะเชื่อดาว หรือเชื่อกิ๊กดี
ภาพที่ 20 ภาพกิ๊กพูดกับเพื่อน ๆ	ในที่สุด เพื่อน ๆ ก็ตัดสินใจไม่ไป ก่อวุ่นที่มัสยิด กิ๊กรู้สึกไม่พอใจที่เพื่อนหลายคน เชื่อดาวมากกว่าตนก็พูดกับทุกคนว่า กิ๊ก : " เมื่อทุกคนไม่เชื่อฉัน ฉันก็ จะไปแสดงความกล้าหาญให้ทุก ๆ คนเห็นว่าฉันเก่งคนเดียว "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 20 (ต่อ)	พูดแล้วก็เดินไปหาทีมสีแดงทันที โดยไม่ฟังคำห้ามปรามของเพื่อน ๆ
ภาพที่ 21 ภาพก็กเดินเข้าไปพูดกับทีมสีแดง	เมื่อก็กไปถึงทีมสีแดงซึ่งกำลังพูดคุยกันด้วยความดีใจกับชัยชนะที่เพิ่งได้รับอยู่ ก็กเดินไปถึง และไปพูดต่อหน้าทีมสีแดงว่า ก็ก : " เฮ้ย ทีมสีแดง อย่าคิดว่าตนเองเก่ง นักเลง ชนะเพราะพลิกมากกว่า ถ้าแท้จริง ส่งตัวแทนมาต่อกับฉันสิ ใครกล้าหรือเก่งจริงเข้ามาเลย " ทีมสีแดงทุกคนตกใจกับการกระทำของก็ก
ภาพที่ 22 ภาพก็กทำลายสิ่งของทีมสีแดง	หัวหน้าทีมสีแดงได้เข้ามาพบกับก็ก หัวหน้าทีมสีแดง : " ก็ก เธอมีเรื่องอะไร ก็ค่อยพูดค่อยจากันก็ได้ ทำไม

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 22 (ต่อ)	ต้องมาชวนทะเลาะวิวาทอย่างนี้ " ก๊ก : " พวกเธอไม่เก่งจริงใช้ไหม หละ ไม่กล้าใช้ไหม เธอกลัวฉันใช้ ไหม " พูดจบก็เดินเข้าไปรื้อสิ่งของที่มีสีแดง เอาเท้าเตะโต๊ะ เก้าอี้ และดึง กระจับปี่เสื้อผ้าของที่มีสีแดงกระจัด กระจายเพื่อยั่วให้ที่มีสีแดงโกรธ
ภาพที่ 23 ภาพครูที่เข้ามาพูดกับก๊ก ก๊กกลัวจนตัวสั่น หน้าซีด	เกิดเสียงดังเอะอะอะโวยวายขึ้น ครูที่ ซึ่งเป็นครูผู้ฝึกสอนของที่มีสีแดงเดินมาเห็น เหตุการณ์ จึงเข้าไปห้ามก๊กทันที ครูที่ : " เธอทำอะไรลงไปรู้ตัว หรือเปล่า ไปกับครู ไปพบ ฝ่ายปกครองเดี๋ยวนี้ " ก๊กตกใจมากที่ครูมาเห็นการกระทำ ของเธอ และกลัวครูลงโทษจนตัวสั่น

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 24 ภาพก๊ิก อยู่ในห้องปกครองและครูปกครอง พูดตักเตือนก๊ิก	ที่ห้องปกครอง ครูฝ่ายปกครองได้สอบถามทีมสี่แดงถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นหลังจากสอบ ถามเสร็จแล้วรู้ว่าก๊ิกเป็นคนผิด ครูฝ่ายปกครอง จึงตักเตือนก๊ิกไม่ให้กระทำเช่นนั้นอีก ถือว่า ครั้งนี้เป็นเพียงการตักเตือน ถ้ากระทำผิดอีก ต่อไปจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายของโรงเรียน ก๊ิกรู้สึกเสียใจมาก
ภาพที่ 25 ภาพครูสมชัยพูดกับนักเรียน ก๊ิกร้องไห้ คาวพูดกับครูสมชัยและเพื่อน ๆ ให้ยกโทษให้ก๊ิก	ครูสมชัยทราบเรื่อง จึงเรียกก๊ิกและ เพื่อน ๆ ทีมสี่เขียวทุกคนไปพบ ทุกคนเสียใจกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ครูสมชัยจำเป็นต้องลงโทษ ก๊ิกตามกฎหมายของทีม โดยปลดก๊ิกออกจากความเป็น นักกีฬาทีมสี่เขียว ก๊ิกรู้สึกเสียใจมาก ร้องไห้ อย่างน่าสงสาร คาวได้เข้าพบขอร้องครูสมชัย และเพื่อน ๆ ให้ยกโทษให้ก๊ิกและให้โอกาสก๊ิก แก้ตัวใหม่อีกครั้ง ครูสมชัยและเพื่อน ๆ ตกลง ตามคำขอร้องของคาว ก๊ิกรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจ ของคาวมาก ก๊ิกพูดกับเพื่อน ๆ ทุกคน ก๊ิก : " ก๊ิกรู้สึกเสียใจที่ทำความผิดตลอด

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 25 (ต่อ)	เพิ่งเข้าใจดาววันนี้เองว่าดาวเป็น คนดีจริง ๆ " ก็สารภาพกับเพื่อน ๆ ว่าตนเอง ใส่ร้ายดาวมาตลอด เพราะอิจฉาดาว ที่เก่งและเด่นกว่าเพื่อน ๆ ทุกคน ปรบมือให้ดาวและยิ้มด้วยความยินดี
ภาพที่ 26 ภาพ ก็ก จุ่ม เข้าไปกอดดาว	ก็พาจุ่มและอ้อมเข้าไปขอโทษดาว ดาวยกโทษให้เพื่อน ๆ ทุกคนกอดดาวด้วย ความชื่นชม อ้อมพูดกับดาว อ้อม : " ดาว ฉันขอโทษเธอมาก ที่เข้าใจเธอผิดมาตลอดเธอเป็นคนดี จริง ๆ "

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 27 ภาพครูสมัยพูดคุยกับนักเรียนทุกคน	ครูสมัยพูดคุยกับนักเรียน ครูสมัย : " การทำกิจกรรม หรือ ประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ เป็นสิ่งที่จำเป็น พวกเราจำไว้ละ การทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะงานที่ต้องอาศัยความสามัคคี มีความรักใคร่กลมเกลียวกันอย่างที่มวอเล่ย์บอลของเรา จะต้องยึดหลักปฏิบัติ 4 ประการคือ ประการที่ 1 มีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน ประการที่ 2 ไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ประการที่ 3 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ประการที่ 4 ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ถ้าเธอสามารถปฏิบัติได้ทั้ง 4 ประการนี้ การเล่นกีฬาหรือประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันก็จะประสบ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 27 (ต่อ)	ผลสำเร็จ "
ภาพที่ 28 ภาพกิจกรรมกับครูสมชัย ต่อหน้าเพื่อน ๆ ทุกคน	ทั้งหมดรู้สึกซาบซึ้งในคำสอนของครู และตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคี ที่ทีมของพวกเขาฝากไว้ เพราะเราแตก ความสามัคคีกันนั่นเอง ก็พบกับครูสมชัย อีก : " คุณครูขา ต่อไปนี้ พวกหนู ขอสัญญาว่า จะรักและสามัคคีกัน จะตั้งใจฝึกซ้อม และจะยึดหลัก 4 ประการที่คุณครูสอนไปฉบับนี้ตัวอย่าง เครื่องคิดพวกหนูจะไม่ทำให้ครูผิดหวัง หวังเป็นอนาคต ใช้ไหมจะเพื่อน ๆ " เพื่อน ๆ ทุกคนตอบพร้อมกันว่า " ให้ค่ะ " ครูสมชัยยิ้มอย่างพอใจ
ภาพที่ 29 ภาพการแข่งขันระหว่างทีมสีเขียวกับ ทีมสีแดง คาวโหว่การเล่นลูกตบอย่าง สวยงาม ทุกคนกระโดดตัวลอยด้วย	จากวันนั้นเป็นต้นมา ทุกคนตั้งใจฝึก ซ้อมอย่างเต็มที่ โดยยึดหลักความสามัคคี 4 ประการ ที่ครูสอนอย่างเคร่งครัด ครูสมชัยเห็น ความตั้งใจของทุกคนจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนแก้

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่ 29 (ต่อ) ความดีใจ	ตัวใหม่อีกครั้ง โดยไปขอทีมสีแดงแข่งขันอีกครั้ง เพื่อพิสูจน์หลักปฏิบัติความสามัคคี 4 ประการ ที่ครูสอน ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมสีเขียวชนะ ทีมสีแดงอย่างงดงาม ทุกคนดีใจมากกับความสำเร็จในครั้งนี้ ต่างกระโดดโลดเต้นด้วยความดีใจ
ภาพที่ 30 ภาพทุกคนรุมล้อมครูสมชัย ครูสมชัยพูดกับทุกคน และก๊ิกพูดกับครูสมชัย และเพื่อน ๆ	ทุกคนวิ่งมารุมล้อมครูสมชัยด้วยความยินดี ครูสมชัยยิ้มและพูดกับทุกคน ครูสมชัย : " นี่แหละ คุณค่าของความสามัคคี ย่อมนำความสำเร็จมาสู่พวกเรา " ก๊ิกพูดขึ้นอย่างดีใจ ก๊ิก : " ใช่ค่ะคุณครู หนูรู้คุณค่าของความสามัคคีแล้ว และพวกหนูจะยึดปฏิบัติตลอดไป " ทุกคนร้องไห้พร้อมกัน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 12

หัวข้อ บัณฑิตนิเทศ

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการณ์ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทําร่วมกันกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เป็นคุณธรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ ถ้าบุคคลยึดถือปฏิบัติ การประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนและในชีวิตประจำวัน ร่วมกับผู้อื่น ย่อมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

- วัตถุประสงค์
1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความสามัคคี ในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง
 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนครั้งนี้

กิจกรรมการเรียน

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้ แนวคิดในเรื่องของจริยธรรมด้านความสามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียนที่ผ่านมาครูจดคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานดำ
- ข. ขั้นสอน
 1. ครูบอกถึงความสำคัญของความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ

2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา
3. นักเรียนซักถามในเรื่องที่ยังไม่เข้าใจและครูช่วยเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์
4. ครูเปิดเทปเพลง "สามัคคีชุมนุม" ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร้องคลอไปด้วย
5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้

- ค. ขั้นสรุป
1. ครูสรุปเรื่องสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในขั้นที่ 3 ในเรื่องต่าง ๆ และแนะนำให้นักเรียนนำเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 3 ไปประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
 2. ครูกล่าวปิดกิจกรรม จากนั้นทุกคนยืนเป็นวงกลมร้องเพลง "สามัคคีชุมนุม"

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียน
 2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
 3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครึ่ง ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนด้วยกัน และครูกับนักเรียนคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของกิจกรรมปฐมนิเทศได้ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยการสอนแบบปกติ 4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นพัฒนาการทาง	1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักกันระหว่างนักเรียนด้วยกัน และครูกับนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมทางการเรียนต่าง ๆ ร่วมกัน เริ่มด้วยครูแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก 2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งเป็นส่วนๆ คนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่ตนหยิบได้ไปหาชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เหลือจากเพื่อนคนอื่นๆ เพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์ 4. ให้นักเรียนแต่ละคู่	<u>อุปกรณ์</u> 1. กระดาษเปล่า คนละ 1 แผ่น 2. รูปหัวใจ 6 รูป แต่ละรูปแบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีขนาดและการตัดแบ่งที่แตกต่างกัน <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตการซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่ 2. สังเกต

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
		จริยธรรมของโคลเบอร์ก	ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน และจดข้อมูลที่ไต่ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ (ใช้เวลา 10 นาที) 5. เมื่อหมดเวลา ครูให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละคู่ ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ 6. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีจุดประสงค์อะไร 7. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะได้ทำความรู้จักกัน และสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย รวมทั้ง	การแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก 3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะที่ครูพูด 4. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ /การ ประเมินผล
			การตั้งใจฟังจะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้น และการแสดงความสนใจ และตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อนพูด เป็นการกระทำที่ดี แสดงว่ามีมารยาทในการฟัง 8. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และลักษณะของการสอนเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี 9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหานั้น 10. ครูสนทนาถึงความ	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			ความสามัคคี และลักษณะสำคัญ ที่แสดงถึงความสามัคคี 11. ครูอธิบาย ความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี" ตามขั้นตอนการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 6 12. ครูตั้งคำถาม เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ของการสอนเรื่องการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี และความหมายของคำว่าให้การให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ สามัคคี ให้นักเรียนตอบคำถาม 13. ครูนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันเพื่อร่วม	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
2	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์เรื่องารร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่กระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	กิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ การทำงานกลุ่ม และการทำงานเพียงคนเดียว กับการร่วมกลุ่มช่วยกันทำงานอย่างใดงานจึงจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากกว่ากัน 2. ขั้นสอน 2.1 ครูเล่าเรื่อง "สุสานใหม่" ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อครูเล่าเรื่องถึงช่วงที่ขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน ครูแจกกระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ ให้นักเรียนตอบคำถาม 2.3 ครูเก็บ	อุปกรณ์ 1. เอกสารเรื่อง "สุสานใหม่" 2. กระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการฟังเรื่องที่ครูเล่า 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			กระดาศาคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่ เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกเช่นนั้น 2.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 2.5 ครูเล่าเรื่อง "สุดาคนใหม่" ต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.7 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปแนวคิด	3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
3	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นตอนการพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก	ของกลุ่มนักเรียน 2.8 ครูแจก กระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือก กระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง ที่ครูเล่า ให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิด ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เกี่ยวกับการร่วมกันรับผิดชอบใน งานที่ทำและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับชีวิตภายใน ครอบครัวจะปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะเกิดความรักใคร่	อุปกรณ์ 1. เอกสาร เรื่อง "สุสาน ใหม่" 2. กระดาษ

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
	ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน	จากชั้นที่ 2 ไปสู่ชั้นที่ 3 ในเรื่อง การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่กระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน	กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประรองคองกัน นักเรียนคนใดบ้างที่ต้องการให้สมาชิกในครอบครัว เห็นอกเห็นใจรักใคร่ ประรองคอง เพราะเหตุใดจึงต้องการเช่นนี้ 2. ขั้นสอน 2.1 ครูแจกเอกสาร เรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง เรื่อง "จับมือกันไว้" ให้นักเรียนอ่าน พร้อมทั้งบอกให้คิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อนักเรียนอ่านถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรม ให้หยุดไว้ก่อนแล้วครูให้นักเรียนตอบคำถามโดยแจกกระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบให้นักเรียน 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	คำถาม และ กระดาษคำตอบ <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกต ความสนใจของ นักเรียนในการ ฟังเรื่องที่ครูเล่า 2. สังเกต การแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม และการสรุป ของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			ในการเลือกเช่นนี้ 2.4 ให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องสันกรณีตัวอย่างต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.5 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งการให้เหตุผลประกอบ 2.6 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.7 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ การเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
4	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียว	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน	3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่ พร้อมทั้งให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในชั้นเรียนว่า นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อกันจึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน นักเรียนต้องการให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มปฏิบัติต่อตนเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุไร	อุปกรณ์ 1. เอกสารเรื่อง "รักกันไว้เถิด" 2. กระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจใน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดองกัน	2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ตนเองในการตัดสินใจเลือก ที่กระทำ หรือเลือกที่จะไม่ กระทำพฤติกรรม การมี ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ปรองดอง กัน	2. ขั้นสอน 2.1 ครูแจก บทละครเรื่อง "รักกันไว้เถิด" ให้นักเรียนอ่าน 2.2 ให้นักเรียนส่ง ตัวแทนผู้ที่จะแสดงบทบาทต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้ออกมาแสดง บทบาทสมมติ ให้ทำหน้าที่สังเกต การแสดง 2.3 ให้นักเรียน ออกมาแสดงบทบาทสมมติ พอ แสดงถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทาง จริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน 2.4 ครูแจก กระดาษคำถามและกำหนดให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้ เหตุผลประกอบ 2.5 ครูเก็บ กระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกกระทำ	การปฏิบัติ กิจกรรมการ แสดงบทบาท สมมติของ นักเรียนที่ไม่ได้ แสดง 2. สังเกต การร่วม อภิปรายกลุ่ม และการแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม ของนักเรียน 4. สังเกต การสรุปของ นักเรียน

ครึ่ง ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ /การ ประเมินผล
			และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการเลือกเช่นนี้ 2.6 ให้ตัวแทนของ นักเรียนออกมาแสดงบทบาท สมมติเรื่อง "รักกันไว้เถิด" ต่อจนจบเรื่อง 2.7 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกกระทำและไม่ เลือกกระทำพฤติกรรมพร้อมทั้ง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.8 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาสรุปแนวความคิด ของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.9 ครูแจกกระดาษ ที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องในการ แสดงบทบาทสมมติ ให้นักเรียน	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
5	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ในเรื่องไม่ยุ่งให้เกิด	1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสัมพันธ์ตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยก ไม่	ตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่ พร้อมทั้งให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกันในการทำงานกลุ่ม 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในชั้นเรียนว่า นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการอยู่ร่วมกันนักเรียนเคยเห็นคนที่ชอบยุ่งให้เกิดการแตกแยกในกลุ่ม และคนที่ชอบก่อการทะเลาะ	อุปกรณ์ 1. เอกสารเรื่อง "บทเรียนของเป็ยก" 2. กระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	การ แตกแยก ไม่ก่อนการ ทะเลาะ วิวาทไม่ แก่งแย่ง ชิงดีกัน	ก่อนการทะเลาะวิวาทไม่ แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของตน เองในการตัดสินใจเลือก ที่กระทำ หรือเลือกจะไม่ กระทำพฤติกรรม การไม่ยุ่งยงให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อนการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน	วิวาท ชอบคุยโอ้อวด หรือไม่ นักเรียนรู้สึกอย่างไร 2. ขั้นสอน 2.1 ครูแจกเอกสาร เรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง เรื่อง "บทเรียนของเปี้ยก" ให้ นักเรียนอ่านพร้อมทั้งบอกให้คิด ตามไปด้วย 2.2. เมื่อนักเรียน อ่านถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทาง จริยธรรมให้หยุดไว้ก่อนแล้วครู ให้นักเรียนตอบคำถามโดยแจก กระดาษคำถามและกระดาษ คำตอบให้นักเรียน 2.3 ครูเก็บ กระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการเลือกเช่นนี้	การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของ นักเรียนในการ อ่านเอกสาร เรื่องสั้นกรณี ตัวอย่าง 2. สังเกต การแสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 3. สังเกต การตอบคำถาม และการสรุป ของนักเรียน

ครั้งที่ ร.ล	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			2.4 ให้นักเรียนอ่าน เอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง ต่อจนจบ พร้อมทั้งบอกให้ นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.5 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การเลือกหรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.6 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาสรุปแนวความคิด ของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.8 ครูแจกกระดาษ ที่มีข้อความเกี่ยวกับการเลือก กระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม กันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด	

ครึ่ง ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
6	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี ใน เรื่องการ ไม่ยุ่งให้ เกิดการ แตกแยก ไม่ก่อการ ทะเลาะ วิวาท	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การไม่ ยุ่งให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ตนเองในการตัดสินใจที่จะ	โดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็น ว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่พร้อม ทั้งให้แนวคิดในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการยุ่ง ให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการ ทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่ง ชิงดีกันในการทำงานกลุ่ม 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลัก และวิธี การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันว่า การไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ไม่เชื่อ คำพูดขบถ และการไม่ก่อการ ทะเลาะวิวาท เป็นองค์ประกอบ สำคัญ ที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มอยู่ กันได้อย่างมีความสุข และส่งผล ให้การทำงานกลุ่มประสบผล สำเร็จด้วยดี นักเรียนเห็นด้วย หรือไม่ 2. ขั้นสอน	อุปกรณ์ 1. เอกสาร เรื่อง "ยุ่ง ตะแคงรั่ว" 2. กระดาษ คำถาม และ กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจใน การปฏิบัติ กิจกรรมการ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน	กระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรม การไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน	2.1 ครูแจกบทละครเรื่อง "ยูแย่งตะแคงรั่ว" ให้นักเรียนอ่าน 2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนผู้ที่จะแสดงบทบาทต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ ให้ทำหน้าที่สังเกตการแสดง 2.3 ให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติ พอแสดงถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมให้เหตุผลไว้ก่อน 2.4 ครูแจกกระดาษคำถามและคำตอบให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.5 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำ	แสดงบทบาทสมมติ และสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนที่ไม่ได้แสดง 2. สังเกตการร่วมอภิปรายกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน 4. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกเช่นนี้ 2.6 ให้ตัวแทนของนักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ยูแยงตะแคงรั่ว" ต่อจนจบเรื่อง 2.7 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายคเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกกระทำ และไม่เลือกกระทำพฤติกรรมพร้อมทั้งให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.8 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.9 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องในการแสดงบทบาทสมมติ ให้นักเรียน	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
7	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี ใน เรื่องการ	1. เพื่อให้ นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกัน	ตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผล ประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมา ทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติม ในสิ่งที่เห็นว่านักเรียน ยังบกพร่องอยู่พร้อมทั้งให้แนวคิด ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เกี่ยวกับการไม่ยุ่งให้เกิด การแตกแยก ไม่ก่อการ ทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดี กันในการทำงานกลุ่ม 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลัก และวิธี การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นว่านักเรียนมีหลักและวิธีการ ปฏิบัติตนอย่างไร และในการ ทำงานกลุ่มนักเรียนควรช่วยกัน	อุปกรณ์ 1. เอกสาร เรื่อง "ช่วยกัน คิดช่วยกันทำ" 2. กระดาษ คำถาม และ กระดาษคำตอบ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	ร่วมกัน แสดงความ คิดเห็นใน การทำงาน	แสดงความคิดเห็นใน การทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ตนเองในการตัดสินใจที่จะ กระทำ หรือเลือกที่จะไม่ กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับ การร่วมกันแสดง ความคิดเห็นในการทำงาน	แสดงความคิดเห็นหรือไม่ พฤติกรรมดังกล่าวจะก่อให้เกิด ผลดี ผลเสียต่อการทำงานกลุ่ม อย่างไร 2. ขั้นสอน 2.1 ครูเล่าเรื่อง "ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ" ให้ นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบอกให้ นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อครูเล่า เรื่องถึงช่วงที่ขัดแย้งทาง จริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน ครูแจก กระดาษคำถามและกระดาษ คำตอบให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.3 ครูเก็บ กระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อต่อการตัดสินใจเลือกกระทำ หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรม ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า และการ	การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจใน การฟังของ นักเรียน 2. สังเกต การตอบคำถาม ของนักเรียน 3. สังเกต การอภิปราย กลุ่ม และการ แสดง ความคิดเห็น ของนักเรียน 4. สังเกต การสรุปของ นักเรียน

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ /การ ประเมินผล
			ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการ เลือกนั้น 2.4 เปิดโอกาสให้ นักเรียนซักถามข้อสงสัย 2.5 ครูเล่าเรื่อง "ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ"ต่อจนจบ พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตาม ไปด้วย 2.6 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การเลือก หรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผล เชิงจริยธรรม 2.7 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุป แนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.8 ครูแจก กระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
8	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี ใน	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3	การตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือก กระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง ที่ครูเล่าให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วม ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมา ทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติม ในสิ่งที่เห็นว่านักเรียน ยังบกพร่องอยู่ พร้อมทั้ง ให้แนวคิดในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการร่วม ร่วมกันแสดงความคิดเห็นใน การทำงานเป็นกลุ่ม 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับการร่วมกัน แสดงความคิดเห็นในการทำงาน กลุ่มว่า นักเรียนเคยได้ยินคำว่า "หลายหัวดีกว่าหัวเดียว" หรือ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล อุปกรณ์ 1. เอกสาร เรื่อง "พวก เราช่วยกัน" 2. กระดาษ คำถาม และ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	เรื่อง การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน	ในเรื่อง การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน	ไม่ คำกล่าวนี้หมายความว่าอย่างไร ในการทำงานกลุ่มนักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับคำกล่าวนี้ 2. ขั้นสอน 2.1 ครูแจกเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่างเรื่อง "พวกเราช่วยกัน" ให้นักเรียนอ่านพร้อมทั้งบอกให้คิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อนักเรียนอ่านถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน แล้วครูให้นักเรียนตอบคำถามโดยแจกกระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบและกระดาษคำตอบให้นักเรียน 2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำและ	กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกตความสนใจในการอ่าน เอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่ พ.ร.	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ /การ ประเมินผล
			การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมใน การเลือกเช่นนี้ 2.4 ให้นักเรียน อ่านเอกสาร เรื่องสั้นกรณี ตัวอย่างต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้ นักเรียนติดตามไปด้วย 2.5 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การเลือก หรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งการให้เหตุผลประกอบ 2.6 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาสรุปแนวคิดของ กลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.7 ครูแจก กระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ การเลือก หรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องพร้อมทั้ง ให้เหตุผลประกอบ	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
9	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี ใน เรื่องการ ร่วมกัน รับผิดชอบ ในงานที่ทำ และร่วมมือ	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียนบอก	3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็น ว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่พร้อม ทั้งให้แนวคิดในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการทำงานเป็นกลุ่ม 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนว่า นักเรียนมีวิธีการ อย่างไรในการทำงานกลุ่มจึงจะ ประสบผลสำเร็จ และถ้าการ ทำงานกลุ่มเกิดข้อผิดพลาดโดย สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มด้วย เหตุสุดวิสัย นักเรียนจะมีวิธี แก้ไขอย่างไรจึงจะไม่เกิดการ ขัดแย้ง หรือการแตก ความสามัคคีภายในกลุ่ม	อุปกรณ์ 1. เอกสาร เรื่อง "พวก เราช่วยกัน" 2. กระดาษ คำถาม และ กระดาษคำตอบ การประเมินผล 1. สังเกต ความสนใจของ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	กันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	เหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับการร่วมมือกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	2. ขั้นสอน 2.1 ครูเล่าเรื่อง "ทั้งกาย ทั้งใจ" ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อครูเล่าเรื่องถึงช่วงขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน ครูแจกกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้เพื่อต่อการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย	นักเรียนในการอ่านเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			2.5 ครูเล่าเรื่อง "ทั้งกายทั้งใจ" ต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.7 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.8 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
10	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม ด้านความ สามัคคี ใน เรื่องการ ร่วมกัน รับผิดชอบ ในงานที่ทำ	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง การร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ	3. <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกัน สรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่เห็น ว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่พร้อม ทั้งให้แนวคิดในการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการ ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและ ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ ของหมู่คณะ 1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาและซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับหลักในการอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข หรือการ ทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จ เกี่ยวกับการร่วมกัน รับผิดชอบในงานที่ทำและ ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม นักเรียน คนใดเคยเห็นเพื่อนร่วมงานที่ไม่ รับผิดชอบเห็นแก่ประโยชน์	<u>อุปกรณ์</u> 1. บทละคร เรื่อง "รวม กำลังตั้งมั่น" 2. กระดาษ คำถาม และ กระดาษคำตอบ <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกต ความสนใจใน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมการร่วมกันรับผิดชอบต่อในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ	ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนคนนั้น เป็นต้น 2. ขั้นสอน 2.1 ครูแจกบทละครเรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น" ให้นักเรียนอ่าน 2.2 ให้นักเรียนส่งตัวแทนผู้ที่จะแสดงบทบาทต่างๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ ให้ทำหน้าที่สังเกตการแสดง 2.3 ให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติพอแสดงถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน 2.4 ครูแจกกระดาษคำถามและคำตอบให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ	การปฏิบัติกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติและการสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนที่ไม่ได้แสดง 2. สังเกตการร่วมอภิปรายกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน 4. สังเกตการสรุปของ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			2.5 ครูเก็บ กระดากคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อบูการตัดสินใจเลือกกระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการเลือกเช่นนี้ 2.6 ให้ตัวแทนของ นักเรียนออกมาแสดงบทบาท สมมติ เรื่อง "รวมกำลังตั้งมั่น" ต่อจนจบเรื่อง 2.7 แบ่งกลุ่ม นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกกระทำ และ ไม่เลือกกระทำพฤติกรรมพร้อม ทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.8 แต่ละกลุ่มส่ง ตัวแทนออกมาสรุปแนวคิด ของกลุ่ม ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า ให้นักเรียนหน้าชั้นเรียน	นักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
11	การให้ เหตุผลเชิง จริยธรรม	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี	2.9 ครูแจก กระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ การตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือก กระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่อง การสวดบทธาปสมมุติ ให้ นักเรียนตอบคำถามพร้อมทั้งให้ เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมา ทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมใน สิ่งที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่อง อยู่ พร้อมทั้งให้แนวคิดในการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ การร่วมมือกันรับผิดชอบในงาน ที่ตนและร่วมมือกันทำงานเพื่อ ประโยชน์ของหมู่คณะ 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียน เกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรม	อุปกรณ์ 1. เนื้อเรื่อง "คุณค่าของ

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	ด้านความสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกัน 2. ไม่ยุ่งให้เกิดการแตกแยกไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่	ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่อง ของความสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ทั้ง 4 เรื่อง	ด้านความสัมพันธ์ทั้ง 4 เรื่อง ถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติได้ครบ จะเกิดผลดีต่อการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันของนักเรียนอย่างไรบ้าง 2. ขั้นสอน 2.1 ครูเล่าเรื่อง "คุณค่าของความสัมพันธ์" ให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.2 เมื่อครูเล่าเรื่องถึงช่วงที่ขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน ครูแจกกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 2.3 ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าและ	ความสัมพันธ์" 2. กระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตความสนใจในการฟังของนักเรียน 2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน 3. สังเกตการอธิบายกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
	แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ		การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกนั้น 2.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 2.5 ครูเล่าเรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" ต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย 2.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.7 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน 2.8 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับ	4. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			การตัดสินใจเลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า ให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ 3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมา ทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมในสิ่ง ที่เห็นว่านักเรียนยังบกพร่องอยู่ พร้อมทั้งให้แนวคิดในการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ ความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 2. ไม่ยุ่งยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการทำงาน 4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ	

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
12	ปัจจัยนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบทพจนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องการให้เหตุผลในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนในครั้งนี้	และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 1. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้ แนวคิดในเรื่องของจริยธรรมด้านความสามัคคีอย่างไรบ้างจากการเรียนที่ผ่านมา ครูจดคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานดำ 2. ขั้นสอน 2.1 ครูบอกถึงความสำคัญของความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ 2.2 ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีในประเด็นต่าง ๆ	<u>อุปกรณ์</u> 1. เทปเพลง "สามัคคีชุมนุม" <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตความสนใจของนักเรียน 2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน 3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การประเมินผล
			ที่เรียนมา 2.3 นักเรียนซักถามในเรื่องที่ยังไม่เข้าใจ และครูช่วยเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ 2.4 ครูเปิดเทปเพลง "สามัคคีชุมนุม" ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร้องคลอไปด้วย 2.5 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูสรุปเรื่องสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในชั้นที่ 3 ในเรื่องต่าง ๆ และแนะนำให้นักเรียนนำเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 ไปประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา	

ครั้งที่ ที่	หัวข้อ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์ / การ ประเมินผล
			ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 3.2 ครูกล่าววาทะ กิจกรรมจากนั้นทุกคนยืนเป็น วงกลมร้องเพลง"สามัคคีชุมนุม"	

2. ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย โดยครูให้นักเรียนแต่ละคนหยิบชิ้นส่วนรูปหัวใจที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น
3. ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปหัวใจที่เหลือจากเพื่อนคนอื่น ๆ เพื่อมาประกอบกันให้เป็นรูปหัวใจที่สมบูรณ์
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน และจดข้อมูลที่ได้อลงในกระดาษที่ครูแจกให้ (ใช้เวลา 10 นาที)
5. เมื่อหมดเวลา ครูให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทราบ
6. เมื่อนักเรียนออกมาแนะนำตัวจนครบทุกคนแล้ว ครูให้นักเรียนสรุปกิจกรรมนี้ว่ามีวัตถุประสงค์อะไร
7. ครูสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เพื่อจะได้ทำความรู้จักกันและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่น ๆ ได้รู้จักด้วย รวมทั้งการตั้งใจฟังจะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้น และการแสดงความสนใจ และตั้งใจฟังในสิ่งที่เพื่อน ๆ พูด เป็นการกระทำที่ดี แสดงว่ามีมารยาทในการฟัง
8. ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของการสอนเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหา
10. ครูสนทนาถึงความสามัคคี และลักษณะสำคัญที่แสดงถึงความสามัคคี
11. ครูอธิบายความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
12. ครูนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกัน เพื่อร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้ง

ต่อไป

- การประเมินผล
1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
 2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
 3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนและผู้ครู
 4. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 2

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การร่วมกันรับผิดชอบงานที่ท่า และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรม การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่า และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะในการทำงานกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 เรื่องการร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่า และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมแม่แบบในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึง การร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ท่า และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
กิจกรรมการเรียนรู้	
การสอน	1. ขั้นนำ ครูสนทนา และซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม ผลดี ผลเสียของความสามัคคีกันภายในกลุ่ม และการทำงานเพียงคนเดียวกับการเข้าร่วมกลุ่มช่วยกันทำงาน อย่างใดงานจึงจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากกว่ากัน

2. ขั้นสอน

- 2.1 ครูเล่าเรื่อง " สุดาคนใหม่ " ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย
- 2.2 เมื่อครูเล่าเรื่องถึงช่วงที่ขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน ครูแจกกระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ ให้นักเรียน
- 2.3 ครูเก็บกระดาษของนักเรียนทั้งนี้เพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำ หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกเช่นนั้น
- 2.4 เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
- 2.5 ครูเล่าเรื่อง " สุดาคนใหม่ " ต่อจนจบพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนคิดตามไปด้วย
- 2.6 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
- 2.7 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนของกลุ่มออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มนำเสนอ
- 2.8 ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

3. ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมให้นักเรียนในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับ การร่วมมือกันรับผิดชอบงานที่ตนและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการฟังเรื่องที่ครูเล่า
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เนื้อเรื่อง สุดาคนใหม่

สุดา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง เธอเป็นเด็กที่เรียนหนังสือเก่ง สอบได้ที่ 1 มาตลอด แต่เธอมีนิสัยขี้อาย คิดว่าตัวเองเก่งกว่าเพื่อน ๆ ทุกคนในชั้นเรียน สุดาชอบทำงานคนเดียว ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร และไม่คอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ ทั่วงานต่าง ๆ เช่น ทำอาหาร ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เป็นต้น ในขณะที่เพื่อน ๆ ช่วยกันทำอาหาร เธอจะอ่านหนังสืออยู่บนโต๊ะคนเดียว

เช้าวันหนึ่ง สมชัยเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่เก่งได้เข้ามาพูดขอร้องสุดาว่า " สุดา เธอช่วยอธิบายการบ้าน ใจพบบัญญัติสามอันดับ ให้เราฟังหน่อย เราไม่เข้าใจ " สุดาเองดูสมชัยด้วยสายตาที่ดูถูก และพูดกับสมชัยว่า " เธอกับฉันเรียนมาด้วยกัน ใจพบบัญญัติสามอันดับนี้ก็ทำไม่ได้ แล้วจะไปถามมาหาทำอะไรได้ ฉันไม่ช่วยหรอก " สมชัยรู้สึกเสียใจมากที่สุดาพูดเช่นนั้น

ในวันจันทร์ที่จะถึงนี้ ทางโรงเรียนได้จัดการประกวดการตกแต่งห้องเรียนของแต่ละชั้นเรียน ภูมิศิวหน้าชั้นได้ขอร้องสุดาให้ช่วยเพื่อน ๆ ทำความสะอาดห้องเรียนบ้าง แต่สุดาพูดกับภูมิศิวว่า ไม่จำเป็นหรอก เสียเวลาอ่านหนังสือ ถ้าฉันจะไปทำความสะอาดช่วยพวกเธอ ฉันก็ลงสอบได้คะแนนน้อยกว่าพวกเธอละ ฉันจะฉีกกระดาษมาก พวกเธอทำไปเถอะ พูดแล้วสุดาก็อ่านหนังสือต่อ อย่างไม่สนใจเพื่อน ๆ ซึ่งเพื่อน ๆ ทุกคนมองสุดาด้วยความน้อยใจ และไม่พอใจกับการกระทำของสุดา ในการเรียนวิชางานประดิษฐ์ ครูเพียงใจได้แบ่งกลุ่มให้นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้จากกระดาษย่น กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามใจชอบ ทุกคนต่างจับกลุ่มโดยไม่มีใครชวนสุดาเข้ากลุ่มด้วย และสุดาเองดูเพื่อน ๆ จับกลุ่มด้วยความน้อยใจที่เพื่อน ๆ ไม่สนใจตนเอง และไม่ชวนตนเองเข้ากลุ่มด้วย สุดาเกิดความลึ้งแล้ว จะไปขอเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ หรือจะไม่ยอมไปเจอเพื่อน ๆ และทำงานส่งครูเพียงคนเดียว

ในที่สุด สุดาก็ตัดสินใจทำงานเพียงคนเดียว โดยไม่ยอมไปขอเข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ เธอคิดว่าฉันไม่เจอเพื่อน ๆ แรอก ฉันเก่งและมีความสามารถพอ ถ้าฉันทำงานคนเดียว ผลงานของฉันอาจจะออกมาสวยงามกว่าของคนอื่น ๆ และฉันจะต้องได้รับคำชมเชยจากคุณครูว่า

ฉันเก่งกว่าคนอื่น ๆ เป็นแน่

สุดา รู้สึกเหนื่อยมาก เพราะต้องทำงานคนเดียว เธอมองดูเพื่อนคนอื่น ๆ ช่วยกันทำงานอย่างสนุกสนาน ต่างคนต่างแบ่งหน้าที่กันทำ เธอพยายามคิดลอบใจตัวเองว่าต้องอดทนเพื่อคะแนนและคำชมเชยจากคุณครู ในที่สุดผลงานของทุกกลุ่มก็ประสบความสำเร็จ แต่ผลงานของสุดาเสร็จช้ากว่าเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ และทำได้ไม่สวยงามเท่าที่ควร และยังได้คะแนนน้อยที่สุดในชั้นเรียน สุดา รู้สึกเสียใจมาก เธอวิ่งออกมานอกชั้นเรียนมานั่งร้องไห้อยู่ข้างอาคารเรียนคนเดียวด้วยความน้อยใจ เสียใจ ครุเพียงใจ เดินผ่านมาเห็น จึงเดินเข้าไปพูดกับสุดาว่า " สุดา หนูจำไว้นะ เราอยู่ด้วยกันกับคนหมู่มาก เราจะต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่าคิดว่าตัวเองเก่ง และมีความสามารถมากกว่าคนอื่น การทำงานร่วมกัน และช่วยกันรับผิดชอบในงานที่ทำ ย่อมจะทำให้งานนี้ประสบความสำเร็จได้ดีกว่าทำงานคนเดียว เพราะงานบางอย่างเราอาจจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่น หรือช่วยกันคิด ช่วยกันทำงานจึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี เธอควรจะเปิดใจให้กว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ช่วยเหลือเพื่อน ๆ บ้าง "

สุดา กราบขอโทษ ครุเพียงใจ และเธอรู้สึกตัวเองว่า พยายามตลอดเธอเห็นแก่ตัวไม่ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือเพื่อน ๆ เลย เพราะคิดว่าตัวเองเก่งกว่าคนอื่น ๆ ครุเพียงใจ โอบกอดสุดาด้วยความดีใจที่สุดาสำนึกตัวได้

ครุเพียงใจ พาสุดาเดินเข้ามาในชั้นเรียน สุดาพูดกับเพื่อน ๆ ว่า " เพื่อน ๆ ที่รักทุกคน เราทำผิดไปแล้ว ขอโทษเพื่อน ๆ ทุกคน เราเสียใจมาก ต่อไปนี้เราจะกลับตัวกลับใจ และเป็นสุดาคนใหม่ที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ และร่วมกันกับเพื่อน ๆ รับผิดชอบในงานที่ทำ เพื่อบริประโยชน์ของชั้นเรียน และโรงเรียนของเรา เพื่อน ๆ ทุกคนปรบมือให้สุดาด้วยความยินดี ต่อไปนี้ทุกคนจะเห็นสุดาคนใหม่ที่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ได้อย่างมีความสุข สุดาขี้เกียจน้ำตา โชคดีนะ " สุดาคนใหม่ " ฉันจะเป็นกำลังใจให้เธอ

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 3

หัวข้อ	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน
เวลา	50 นาที
ความเกิดรวมยอด	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกันในหมู่พี่น้องหรือหมู่คณะยอมทนทานซึ่งความสามัคคี และความสำเร็จในการประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 ในเรื่องการมีความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตภายในครอบครัวว่า สมาชิกในครอบครัว จะปฏิบัติอย่างไรต่อกัน จึงจะเกิดความรักใคร่กลมเกลียวเห็นอกเห็นใจกันประองคองกัน และการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม ความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนพึงยึดถือปฏิบัติ นักเรียนต้องการให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มปฏิบัติต่อตนเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุไร

๗. ขั้นสอน
1. ครูแจกเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง เรื่อง "รักกันไว้เถิด"ให้นักเรียนอ่าน
 2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนผู้ที่จะแสดงบทบาทต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ ให้ทำหน้าที่สังเกตการณ์แสดง
 3. ให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติ พอแสดงถึงช่วงที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมให้หยุดไว้ก่อน
 4. ครูแจกกระดาษคำถามและคำตอบให้นักเรียนตอบคำถาม
 5. ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนทั้งนี้ เพื่อดูการตัดสินใจเลือกกระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกเช่นนี้
 6. ให้ตัวแทนของนักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง "รักกันไว้เถิด" ต่อจนจบเรื่อง
 7. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมพร้อมทั้งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน
 9. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำ พฤติกรรมตามเนื้อเรื่องเอกสารเรื่องสั้นกรณีตัวอย่าง ให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
๘. ขั้นสอน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติมให้แนวคิดในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน ในการทำงานร่วมกัน

- กระบวนการนิเทศ
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการแสดงและการสังเกตบทบาทการแสดงสมมติ
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เนื้อเรื่อง " จัมนอกกันไว้ "

หน่อง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง หน่องมีพี่น้องทั้งหมด 3 คน คนโตเป็นหญิง ชื่อ หนึ่ง คนกลางเป็นหญิงเช่นกัน ชื่อ นิค ส่วนหน่องเป็นคนสุดท้อง สมาชิกในบ้านของหน่องรวมทั้ง คุณพ่อ คุณแม่ มีทั้งหมด 5 คน หลังจากเสร็จจากปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของทุกคนแล้ว ในตอนเย็นของทุกวัน คุณแม่ของหน่องจะเรียกให้ลูก ๆ มาพบในห้องนั่งเล่น เพื่ออบรมสั่งสอนลูก ๆ ให้ความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน และเมื่อมีงานอะไรที่ต้องทำร่วมกัน ก็ให้ช่วยเหลือกัน โดยคุณแม่ เน้นว่า ถ้าช่วยเหลือกันตามแล้ว งานนั้น ๆ ก็จะสามารถที่เราต้องการ ซึ่งลูก ๆ ทุกคนก็ยอมรับ และเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ด้วยดีตลอดมา

วันหนึ่ง เป็นวันเสาร์ พ่อแม่ต้องออกไปธุระข้างนอก หน่องและพี่ ๆ ไม่ได้ไปโรงเรียน ก่อนไปคุณแม่สั่งให้ลูก ๆ ทำงานบ้านแทนคุณแม่ เช่น ให้ทำความสะอาดบ้าน ทำความสะอาด มุ้งลวด ประตู หน้าต่าง ให้เรียบร้อย ลูก ๆ ทุกคนรับปากอย่างแข็งขัน เมื่อคุณแม่ไปแล้ว หนึ่งที่สาวคนโต เรียกให้น้อง ๆ มาพบและตกลงแบ่งหน้าที่กัน โดยให้หน่องทำความสะอาดห้องรับแขก หน่องทำความสะอาดห้องน้ำ และหนึ่งทำความสะอาดห้องครัวและห้องพักผ่อน ทุกคนเห็นด้วย และแยกย้ายกันทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ในขณะที่ทั้งสามกำลังทำงานอย่างสนุกสนาน เพราะแต่ละคนต่างทำงานด้วยความเต็มใจอยู่นั้น เสียงออกคังขึ้นที่หน้าบ้าน หนึ่งจึงบอกให้หน่องวิ่งไปดูว่าใครมา หน่องวางแปรงขัดห้องน้ำไว้แล้วรีบวิ่งไปดู รู้สึกดีใจมาก เพราะคนที่มาหาคือ ป๋องเพื่อนสนิทนั่นเอง หน่องเชิญป๋องเข้ามาในบ้านและแนะนำป๋องให้พี่สาวทั้งสองคนรู้จัก ป๋องยกมือไหว้พี่สาวทั้งสอง และแนะนำตัวเองว่าเป็นเพื่อนกับหน่อง พี่สาวทั้งสองพาป๋องไปนั่งที่ห้องรับแขกหลังจากที่ทุกคนทักทายกันสักครู่ ป๋องจึงได้พูดขออนุญาตพี่สาวเพื่อชวนหน่องไปเที่ยวสวนสัตว์ในวันซึ่งเป็นวันเกิดของป๋อง และการไปเที่ยวในครั้งนี้ ป๋องจะเป็นคนออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด หน่องรู้สึกดีใจมากที่จะได้มีโอกาสไปเที่ยวสวนสัตว์กับป๋อง เพราะหน่องอยากไปเที่ยวสวนสัตว์มานานแล้ว และอยากไปคูลิง ซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ล่าสุดของสวนสัตว์ เพราะหน่องชอบลิงมาก

หนึ่งนั่งคิดสักครู่ ใจจริงแล้วเธอไม่อยากให้หนองไปเที่ยวสวนสัตว์กับบ๊องเลย เพราะ
 เธอกลัวหนองได้รับอันตรายต่าง ๆ อีกทั้งงานที่รับปากกับคุณพ่อ คุณแม่ไว้ ก็ยังไม่เสร็จเหลืออีก
 มาก เธอสังเกตกิริยาของหนองแล้วรู้สึกสงสารและเห็นใจเพราะคงอยากจะไปเที่ยวกับเพื่อนมาก
 ถ้าเธอไม่ให้ไป หนองคงเสียใจมาก แต่เธอก็ไม่อนุญาตให้หนองไป เพราะเป็นห่วง เธอพูดกับ
 หนองถึงเหตุผลที่ไม่อนุญาตให้ไปและพูดกับบ๊องเพื่อให้บ๊องเข้าใจ และชี้แจงเหตุผลดังกล่าวให้บ๊อง
 ฟัง บ๊องเข้าใจแต่หนองไม่ยอมเข้าใจ กลับรู้สึกโกรธและคิดว่าพี่สาวทั้งสองคนอิจฉาและแกล้งตน
 เพราะตนจะได้ไปเที่ยวในครั้งนี้ แม้ว่าหนึ่งและนิคจะห้ามหนองเพียงใด หนองก็ไม่ยอมฟังและ
 ไม่ยอมเข้าใจ ได้เพียงพี่สาวทั้งสองคนด้วยถ้อยคำที่รุนแรง นิครู้สึกโกรธหนองที่พูดไม่รู้เรื่องจึง
 ทะเลาะกันกับหนองอย่างรุนแรง บ๊องเห็นทั้งสองคนทะเลาะกันรุนแรงมากขึ้น จึงรีบพูดห้ามหนอง
 และให้หนองตัดสินใจว่าจะไปเที่ยวสวนสัตว์กับตน หรืออยู่ช่วยพี่สาวทั้งสองคนทำงานบ้านให้เสร็จ
 หนองรู้สึกลังเลใจ ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะไปเที่ยวกับบ๊อง หรืออยู่ช่วยพี่สาวทั้งสองคนทำงานบ้าน
 ในที่สุดก็ตัดสินใจไปเที่ยวสวนสัตว์กับบ๊อง และรีบจูงมือบ๊องออกไปจากบ้านทันที บ๊อง
 รู้สึกไม่สบายใจมาก กลัวพี่สาวของหนองโกรธ แต่ก็โดนหนองจูงแขนออกไป โดยไม่ฟังคำขอร้อง
 ของพี่สาวทั้งสองคน เมื่อมาถึงสวนสัตว์ หนองและบ๊องพากันเที่ยวดูสัตว์ต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน
 หนองซื้อให้บ๊องคุกกี้ต่าง ๆ พร้อมกับหยอกล้อและซื้ออาหารให้สัตว์ต่าง ๆ กินอย่างเพลิดเพลิน
 หนองชวนบ๊องไปกรงลิง หนองชอบลิงตัวนี้มาก เมื่อเห็นลิง หนองจึงเอามือแหย่เข้าไปในกรงลิง
 เพื่อหยอกล้อลิงที่ตัวเองชอบโดยไม่ฟังเสียงห้ามของบ๊อง และไม่อ่านคำเตือนที่หน้ากรงลิง ทันใดนั้น
 เอง เหตุการณ์ที่ทุกคนไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น ในขณะที่หนองเอามือแหย่เข้าไปเพื่อหยอกล้อลิง ลิงก็ฉกมือ
 หนอง หนองรีบสละมือออกจากกรงด้วยความตกใจและเจ็บปวด จึงเสียหลักล้มลงข้าง ๆ กรงลิง
 ผู้คนที่อยู่บริเวณนั้น ต่างตกใจ หนองร้องขึ้นด้วยความเจ็บปวด และร้องให้คนช่วย บ๊องรีบ
 วิ่งมาประคองหนอง หนองดูแผลที่มือตัวเอง เลือดไหลออกมา หนองตกใจและเจ็บปวดมาก
 เจ้าหน้าที่สวนสัตว์รีบวิ่งมาพาหนองไปห้องพยาบาลของสวนสัตว์ หลังจากทานแผล จีดยาและรับยา
 จากหมอแล้ว บ๊องพาหนองกลับบ้าน หนองรู้สึกตัวเองว่าผิดและรู้สึกละอายใจมากที่เอาเปรียบ
 พี่สาวทั้งสองคน นึกสงสารพี่สาวทั้งสองคน คงทำงานเหนื่อยมาก หนองกลับมาถึงบ้านพบ คุณพ่อ
 คุณแม่ และพี่สาวทั้งสองนั่งรออยู่ที่ห้องรับแขก ทุกคนตกใจเมื่อมองไปเห็นแผลที่มือของหนอง

พ่อถามอาการของหน่อง บอingle่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับหน่องที่สวนสัตว์ให้ทุกคนฟัง ทุกคนเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หน่องขอโทษพี่สาวทั้งสองคน และพูดด้วยเสียงบนสะอื้นว่า ตนผิดไปแล้วที่เห็นแก่ตัว เอาเปรียบที่ไม่ช่วยเหลือน้องทั้งสอง ทั้งหนิงและนิค ยกโทษให้หน่องและพูดกับหน่องว่าต่อไปขอให้อภัยกลับตัวเป็นเด็กดี คุณพ่อพูดกับลูก ๆ ทั้งสามคนว่า ขอให้ลูกทั้งสามคนรักกัน เป็นพี่น้องกัน ให้รักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกันปรองดองกันให้มาก มีงานอะไรให้ช่วยเหลือน้องกัน อย่าเห็นแก่ตัว และจับมือกันไว้ให้มั่นกิจการงานต่าง ๆ ที่กระทำร่วมกัน จึงจะประสบผลสำเร็จ

ทั้งสามคนเอามือประสานกัน จับมือกันแน่น มองตากันด้วยความรัก หน่องน้ำตาคลอด้วยความคันตันใจ พร้อมกับพูดด้วยน้ำเสียงสั่นเครือว่า ไข่ครับพี่ เราต้องรักกัน จับมือกันไว้ บอingleองคุณความรักใคร่กลมเกลียว ของพี่น้องทั้งสามคนอย่างชื่นชม พ่อ แม่ มองลูกทั้งสามด้วยสีหน้าที่แสดงถึงความชื่นชมและปิติยินดี

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 11

หัวข้อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 2. ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

เวลา 50 นาที

ความคิดรวบยอด การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยความสามัคคี กระทำได้โดยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จะนำไปสู่ความสามัคคีภายในกลุ่ม ถ้าบุคคลยึดถือปฏิบัติ การประกอบกิจการงานต่าง ๆ ร่วมกันย่อมประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีตามขั้นตอนการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กจากขั้นที่ 2 ไปสู่ขั้นที่ 3 เรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมที่แสดงถึง ความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอกเห็นใจกัน ประองคองกัน 2. ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการ

- ทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน
4. ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ตนและร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

กิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

- ก. ขั้นนำ ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ทั้ง 4 เรื่อง ถ้านักเรียนสามารถปฏิบัติได้จะเกิดผลดีต่อการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันของนักเรียนอย่างไรบ้าง
- ข. ขั้นสอน
 1. ครูเล่าเรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนติดตามไปด้วย
 2. เมื่อครูเล่าเรื่องถึงช่วงที่ขัดแย้งทางจริยธรรม ให้หยุดไว้ก่อน ครูแจกกระดาษคำถามและกระดาษคำตอบ ให้นักเรียนตอบคำถาม
 3. ครูเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อการตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการเลือกเช่นนั้น
 4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
 5. ครูเล่าเรื่อง "คุณค่าของความสามัคคี" ต่อจนจบ พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนติดตามไปด้วย
 6. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่า พร้อมทั้งการให้เหตุผล
 7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปแนวคิดของกลุ่มหน้าชั้นเรียน
 8. ครูแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้นักเรียนตอบคำถาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ
- ค. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียนมาทั้งหมดโดยครูสรุปเพิ่มเติม ให้นักเรียน

ในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความสามัคคีทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ 1. การมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน เห็นอก
เห็นใจกัน ประองคองกัน 2. ไม่ยุยงให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน 3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน 4. ร่วมกัน
รับผิดชอบในงานที่ทําและร่วมมือกันทํางานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการฟังครูเล่าเรื่อง
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการตอบคำถามและการสรุปของนักเรียน

เนื้อเรื่อง " คุณค่าของความสามัคคี "

ในการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ทีมวอลเลย์บอลสีเขียวกับสีแดง เป็นทีมที่ต้องชิงชนะเลิศ ครูผู้ฝึกสอนของแต่ละทีมได้เตรียมการฝึกซ้อมทีมของตนเองอย่างเต็มที่ ทีมสีเขียว มีนักกีฬาคนเด่นและเก่งที่สุดในทีม คือ ดาว ในการแข่งขันที่ผ่านมาทุกครั้ง ดาวมักจะได้รับความชมเชยอยู่เสมอ ดาวได้รับฉายาว่า " ดาวยอดเยี่ยม " คือ ดาวมีความสามารถในการเล่นลูกตบได้อย่างเจ็บปวด ดาวจึงเป็นที่รักและเป็นขวัญใจของเพื่อนร่วมทีม และครูผู้ฝึกสอน ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับก๊ิก เพื่อนร่วมทีมคนหนึ่งซึ่งแอบอิจฉาดาวอยู่เงียบ ๆ นับวันก๊ิกยิ่งไม่ชอบดาว และอิจฉาดาวมากขึ้น เพราะก๊ิกไม่ค่อยได้รับความชมเชยเหมือนดาว และก๊ิกอยากเด่นกว่าดาว ในการซ้อมทุกครั้ง ก๊ิกจึงพยายามมาหาเรื่องดาวและกลั่นแกล้งดาวเสมอ เช่น แกล้งเดินสะดุดให้ดาวหกล้ม และพูดต่อว่าดาวให้ดาว โกรธ ซึ่งดาวก็ไม่ว่าอะไรก๊ิก เพราะไม่อยากมีเรื่องทะเลาะกัน ในช่วงการพักซ้อม ก๊ิกได้ไปพูดคุยกับอ้อมและจุ่มโกรธและเกลียดดาว โดยก๊ิก พูดกับอ้อมว่า ได้ยินดาวนิทานาอ้อมให้ฟังว่า อ้อมเล่นไม่เก่ง ฝีมืออย่างเธอไม่น่าจะได้เป็นนักกีฬา และพูดกับจุ่มว่า ดาวนิทานาจุ่มให้ก๊ิกฟังว่าหาว่าจุ่มนิสัยไม่ดี เห็นแก่ตัวเวลาซ้อมชอบแกล้งดาว เพราะอิจฉาดาว และพูดประจบครูสมชัยว่าเพื่อนในทีมเล่นไม่เก่ง ที่ชนะมาได้ทุกครั้งเพราะลูกตบของตน อ้อมและจุ่มรู้สึกโกรธและเกลียดดาวขึ้นมาทันที

ก๊ิกพยายามเที่ยวพูดคุยยแ้งเรื่องเพื่อนให้โกรธดาว จนเพื่อนๆ ในทีมบางคนหลงเชื่อคำพูดของก๊ิก โกรธและเกลียดดาวไปตาม ๆ กัน ในขณะที่ซ้อม ก๊ิกพยายามแกล้งดาวขณะที่ครูปล่อย เช่น แกล้งโยนลูกบอลใส่ดาว และชวนเพื่อน ๆ หึงเราะเยาะดาว ดาวพยายามอดทน เพราะไม่อยากให้มีเรื่องทะเลาะกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการซ้อมและการแข่งขัน เธอคิดในใจว่า ต้องอดทนเพื่อทีมสีเขียวของเรา

วันหนึ่งหลังจากซ้อมเสร็จ ครูสมชัยกลับไปแล้ว ก๊ิกพูดคุยกับอ้อมมาหาเรื่องทะเลาะวิวาทกับดาว อ้อมหลงเชื่อคำพูดของก๊ิกจึงเดินไปพูดทักท้วงดาว และจะเอื้อมมือไปตบหน้าดาว เพื่อน ๆ รีบวิ่งเข้าไปห้าม พออาจารย์ใหญ่เดินผ่านมา ทุกคนไม่อยากให้อาจารย์ใหญ่รู้ว่าทีมสีเขียวแตกความสามัคคีกันแล้ว จึงแยกย้ายกันกลับบ้าน ในขณะที่ทีมสีเขียวแตกความสามัคคีเพราะก๊ิกเป็นต้นเหตุ การซ้อมของทีมสีเขียวจึงเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นเท่าที่ควรช่วงที่ครูซ้อมทุกคนก็ตั้งใจซ้อมดี

แต่พอช่วงที่ครูไม่อยู่เปิดโอกาสให้ซ้อมกันเอง ต่างฝ่ายต่างแก่งกัน จึงเกิดการทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ ตรงข้ามกับทีมสีแดง ซึ่งมีความสามัคคีกันและตั้งใจซ้อมกันอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะลงแข่งขันในวันชิงชนะเลิศ

วันชิงชนะเลิศมาถึง ในการแข่งขัน ทีมสีเขียวแข่งได้ไม่ดีเพราะลูกทีมไม่สามารถเล่นด้วยกันได้ดี ต่างก็แก่งกันไป แก่งกันมา พอเพื่อนคนหนึ่งเล่นพลาดก็โกรธ หน้าบึ้งใส่กัน แม้ครูสมชัยจะขอเวลานอกเตือนแล้ว ทุกคนก็ไม่เชื่อคำเตือนของครู ผลการแข่งขัน ทีมสีแดงซึ่งเล่นได้ดีกว่า สามารถเอาชนะทีมสีเขียวได้อย่างงดงาม ทั้ง 3 เซ็ต ทีมสีเขียวแพ้อย่างยับเยิน ครูสมชัยและทีมสีเขียวทุกคนรู้สึกเสียใจมากกับความพ่ายแพ้ในครั้งนี้

ก๊ิกบอกว่าดาว หว่าดาวแก่งตนไม่เล่นอย่างเต็มความสามารถ ดาวบอกว่า เธอหาหน้าที่ที่สุดแล้ว ก็อยากเด่นให้เพื่อน ๆ ยอมรับจึงพูดชวนเพื่อน ๆ ไปก่อกวนทีมสีแดง แต่ดาวห้ามไว้ ดาวพูดกับเพื่อน ๆ ว่าเป็นนักกีฬา ต้องรู้จักแพ้ รู้ชนะ ดาวขอร้องเพื่อน ๆ อย่าไปก่อกวนทีมสีแดงกับก๊ิกเลย เพื่อน ๆ รู้สึกลังเลไม่รู้ว่าจะเชื่อใครดี

ในที่สุด เพื่อน ๆ ก็ตัดสินใจไม่ไปก่อกวนทีมสีแดง ก็รู้สึกไม่พอใจที่เพื่อน ๆ หลายคนเชื่อดาวมากกว่าตน ก็พูดกับทุกคนว่า เมื่อทุกคนไม่เชื่อฉัน ฉันก็จะไปแสดงความกล้าหาญให้เพื่อน ๆ เห็นคนเดียว พูดจบก็รีบเดินไปหาทีมสีแดงทันที โดยไม่ฟังคำห้ามปรามของเพื่อน ๆ

เมื่อก๊ิกไปถึงทีมสีแดง และพูดก่อกวนทีมสีแดง หว่าว่าทีมสีแดงชนะ เพราะหลั๊ก ถ้าแน่จริงส่งตัวแทนมาต่อกับตนสิ หัวหน้าที่ทีมสีแดงไม่ยอมมีเรื่อง จึงพูดกับก๊ิกว่า มีอะไรค่อยพูดค่อยจากันก็ได้ ก็พูดกับหัวหน้าทีมสีแดงว่า พวกเธอไม่เก่งจริงใช่ไหมหละ ไม่กล้าใช่ไหม เธอกลัวฉันใช่ไหม พูดจบก็เดินเข้าไปรื้อสิ่งของของทีมสีแดง เอาเท้าเตะโต๊ะ เก้าอี้ และดึงกระเป๋าสื่อผ้าของทีมสีแดง กระจัดกระจายเพื่อยั่วให้ทีมสีแดงโกรธ

เกิดเสียงดังเอะอะโวยวายขึ้น ครูนที ซึ่งเป็นครูฝึกสอนของทีมสีแดงมาเห็นเหตุการณ์ จึงบอกให้ก๊ิกไปพบครูปกครองที่ห้องปกครอง ก็รู้สึกกลัวครูฝ่ายปกครองลงโทษมาก ที่ห้องปกครองครูฝ่ายปกครองได้สอบถามทีมสีแดงถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น หลังจากที่สอบถามเสร็จแล้ว รู้ว่าก๊ิกเป็นคนผิดครูฝ่ายปกครองจึงตักเตือนก๊ิกไม่ให้กระทำเช่นนั้นอีก ถือว่าครั้งนี้เป็นเพียงการตักเตือน ถ้ากระทำผิดอีกต่อไปจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมายของโรงเรียน

ครูสมชัยทราบเรื่อง จึงเรียกก๊ิกและเพื่อน ๆ ทีมสี่เขียวทุกคนไปพบ ทุกคนเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ครูสมชัยจำเป็นต้องลงโทษก๊ิกตามกฎของทีม โดยปลดก๊ิกออกจากทีมเป็นนักกีฬา ก๊กร้องไห้อย่างน่าสงสาร คาวได้เข้าไปพูดขอร้องครูสมชัยและเพื่อน ๆ ให้ยกโทษให้ก๊ิก และให้โอกาสก๊ิกแก้ตัวใหม่อีกครั้งครูสมชัยและเพื่อน ๆ ตกลงตามคำขอร้องของคาว ก๊ิกรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของคาว ก๊ิกพูดกับเพื่อน ๆ ว่ารู้สึกเสียใจที่ทำผิดมาตลอด เพิ่งเข้าใจคาววันนี้เอง คาวเป็นคนดีจริง ๆ ก๊ิกสารภาพกับเพื่อน ๆ ว่า ตนเองใส่ร้ายคาวมาตลอด เพราะอิจฉาคาวที่เก่งกว่าตน เพื่อน ๆ ทุกคนปรบมือให้คาวและยิ้มด้วยความยินดี ก๊ิกหาจุ่มและอ้อมเข้าไปขอโทษคาว คาวยกโทษให้เพื่อน ๆ ก๊ิก อ้อม จุ่ม กอดคาวด้วยความชื่นชม

ครูสมชัยพูดกับนักเรียนทุกคนว่าการกระทำกิจกรรมหรือประกอบภารกิจต่าง ๆ ร่วมกัน ความสามัคคีในหมู่คณะเป็นสิ่งที่จำเป็น พวกเธอจำไว้นะ การทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะงานที่ต้องอาศัยความรักใคร่กลมเกลียวกันอย่างทีมวอลเลย์บอลของเรา จะต้องยึดหลักปฏิบัติ 4 ประการ คือ ประการที่ 1 มีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประการที่ 2 ไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่เก่งแ่งชิงดีกัน ประการที่ 3 ร่วมกันรับแสดงความคิดเห็นในการทำงาน และประการที่ 4 ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทำงานและร่วมมือกันทำงาน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ถ้าเธอสามารถปฏิบัติได้ ทั้ง 4 ประการนี้ การเล่นกีฬาหรือประกอบภารกิจการทำงานต่าง ๆ ร่วมกันก็จะประสบความสำเร็จ

ทั้งหมดครูรู้สึกซาบซึ้งในคำสอนของครู และตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคี ที่ทีมของพวกเราต้องช่วยแพ้เพราะเราแตกความสามัคคีกันนั่นเอง ก๊ิก พูดกับครูสมชัยว่า คุณครูขา ค่อยไปนี้ พวกหนูขอสัญญาว่าจะรักและสามัคคีกัน จะตั้งใจฝึกซ้อมและจะยึดหลัก 4 ประการ ที่คุณครูสอน ไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด พวกหนูจะไม่ทำให้ครูผิดหวังอีกเป็นอันขาด ไซ้โหมจะเพื่อน ๆ ทุกคนตอบพร้อมกันว่า ไซ้ล่ะ

จากวันนั้นเป็นต้นมา ทุกคนตั้งใจฝึกซ้อมอย่างเต็มที่ โดยยึดหลักความสามัคคีทั้ง 4 ประการ ที่ครูสมชัยสอนอย่างเคร่งครัด ครูสมชัยเห็นความตั้งใจของทุกคนจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนแก้ตัวใหม่อีกครั้งโดยไปขอทีมสีแดงแข่งขันอีกครั้ง เพื่อพิสูจน์หลักปฏิบัติความสามัคคี 4 ประการ ที่ครูสอน ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมสี่เขียวชนะทีมสีแดงอย่างงดงาม ทุกคนดีใจมากกับ

ความสำเร็จในครั้ง^{นี้} กระโดดโลดเต้นด้วยความดีใจ

ทุกคนจึงมารุมล้อมครูสมชัย เพื่อแสดงความยินดี ครูสมชัยยิ้มและพูดกับทุกคนว่า นี่แหละ
 "คุณค่าของความสำเร็จ" ย่อมมาความสำเร็จมาสู่พวกเรา ก็ก พุดขึ้นอย่างดีใจว่า ไข่กะกุดครู
 พวกหนูรู้คุณค่าของความสำเร็จแล้ว และพวกหนูจะยึดถือปฏิบัติตลอดไป

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

การสอนครั้งที่ 12

หัวข้อ	ปัจฉิมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ความคิดรวบยอด	การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมกรรมมีความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจกัน ประองตองกัน ไม่ยอมให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ทําและร่วมกันกันทํางานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ เป็นคุณธรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ ถ้าบุคคลยึดถือปฏิบัติ การประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนและในชีวิตประจำวัน ร่วมกับผู้อื่น ย่อมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสรุปบททวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความสามัคคี ในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 4 เรื่อง 3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนครั้งนี้
กิจกรรมการเรียน	
การสอน	
ก. ขั้นนำ	ครูสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้ แนวคิดในเรื่องของจริยธรรมด้านความสามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียนที่ผ่านมาครูจดคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานดำ
ข. ขั้นสอน	1. ครูบอกถึงความสำคัญของความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ

2. ครูให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา
 3. นักเรียนซักถามในเรื่องที่ยังไม่เข้าใจและครูช่วยเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์
 4. ครูเปิดเทปเพลง "สามัคคีชุมนุม" ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนร้องคลอไปด้วย
 5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้
- ค. ขั้นสรุป
1. ครูสรุปเรื่องสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในชั้นที่ 3 ในเรื่องต่าง ๆ และแนะนำให้นักเรียนนำเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 ไปประกอบการตัดสินใจกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
 2. ครูกล่าวปิดกิจกรรม จากนั้นทุกคนยืนเป็นวงกลมร้องเพลง "สามัคคีชุมนุม"

- การประเมินผล
1. สังเกตความสนใจของนักเรียน
 2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
 3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของนักเรียน

แบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

คำชี้แจง

สถานการณ์ต่อไปนี้ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลซึ่งพบปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ขอให้นักเรียนอ่านเรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดก่อนลงมือทำข้อสอบ

ในตอนท้ายของแต่ละเรื่องจะเป็นตอนที่นักเรียนต้องตัดสินใจเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งห้า เหตุผลการตัดสินใจ โดยมีคำตอบให้เลือก ว่านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรที่ตรงกับคำตอบนั้นในกระดาษคำตอบเพียงหนึ่งตัวเลือก

(กระดาษคำตอบอยู่ตอนท้ายแบบทดสอบนี้ให้นักเรียนดึงออกมาได้เลย)

แบบทดสอบนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนพบเหตุการณ์ตามเรื่องราวเหล่านั้น แล้วนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรและใช้เหตุผลอย่างไรในการตัดสินใจ ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิดและจะไม่เกิดผลเสียหายแก่นักเรียนและโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใดๆ เรื่องราวใดๆ ขอให้นักเรียนถามครูก่อนเมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำ

1. วันหนึ่ง โรงเรียนประกาศขอความร่วมมือนักเรียนไปบริจาคเงิน เพื่อไปซื้ออาหารกลางวันให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ มานพซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รู้สึกเล็ดสันใจไม่ได้ว่าควรร่วมบริจาคเงินในครั้งหรือไม่ เพราะถ้าบริจาคตามพ่อของเอาเงินค่าขนมที่แม่ให้ประจำวันไปบริจาค และต้องอดกินขนมในวันนี้ ถ้าข้าพเจ้าเป็นมานพ ข้าพเจ้าจะร่วมบริจาคในครั้งนี้ เพราะ

- ก. ถึงแม้ว่าจะไม่ได้กินขนมในวันนี้ ข้าพเจ้าก็ภูมิใจที่ได้เสียสละเงิน เพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่น
- ข. เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่ต้องช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ
- ค. เพื่อนที่ขาดแคลนอาหาร ควรได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่ไม่เคียดแค้น
- ง. เมื่อข้าพเจ้าบริจาค จะได้รับการยกย่องชมเชยจากครูและเพื่อน ๆ ว่าเป็นคนใจดี
- จ. ถ้าไม่ร่วมบริจาคในครั้งนี้ ครูอาจตำหนิได้ว่าไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
- ฉ. เมื่อเพื่อน ๆ ทุกคนในห้องเรียนบริจาคกัน ข้าพเจ้าก็ควรบริจาคด้วย

2. ในชั่วโมงภาษาอังกฤษ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแข่งขันต่อคำศัพท์ ผลปรากฏว่า กลุ่มของวิชัยชนะเลิศ วิชัยคุยว่าเพราะเขาคนเดียวกลุ่มถึงชนะได้ ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิชัย จะไม่พูดเช่นนั้น เพราะ

- ก. ข้าพเจ้าคิดว่าการพูดเช่นนั้น เป็นผลเสียมากกว่าจะได้รับคำชมเชย
- ข. นักเรียนที่เคยชนะในการแข่งขันอื่น ๆ ไม่เคยมีใครคุยอวดความสามารถของตน
- ค. ข้าพเจ้ากลัวเพื่อน ๆ ในกลุ่มจะไม่พอใจ โกรธ และไม่คุยด้วย
- ง. การแข่งขันต้องมีแพ้หรือมีชนะ ฉะนั้นควรเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน จึงจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
- จ. ในการแข่งขันเป็นกลุ่ม สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญเท่าเทียมกันทุกคนต้องช่วยกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน
- ฉ. ทุกคนในกลุ่มควรมีโอกาสรู้สึกภาคภูมิใจที่ช่วยให้กลุ่มชนะการแข่งขัน เพราะทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

3. น้ำฝน กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ขาดเรียนบ่อยเนื่องจากไม่มีเครื่องแบบนักเรียนใส่มาเรียน ครูจึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนักเรียนบริจาคเงินซื้อเสื้อผ้าให้น้ำฝน คงใจเพื่อนร่วมชั้นของน้ำฝน ไม่ถูกกับน้ำฝนทะเลาะกับน้ำฝนบ่อย ๆ เกิดความลังเลว่าจะบริจาคเงินซื้อเสื้อผ้าให้น้ำฝนหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นดวงใจ ข้าพเจ้าจะร่วมบริจาค เพราะ

- ก. หน้าที่ของเพื่อนร่วมชั้นที่ดี ต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - ข. เพื่อนในโรงเรียนต่างช่วยกันบริจาค ข้าพเจ้าจึงร่วมบริจาคเช่นกัน
 - ค. ถ้าไม่บริจาค ครูอาจตำหนิข้าพเจ้าว่า ไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
 - ง. การช่วยเหลือกันนั้น ข้าพเจ้าได้รับความชื่นชมจากครูและเพื่อน ๆ
 - จ. ถ้าทุกคนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน จะทำให้สังคมมีความสงบสุข
 - ฉ. เพื่อนที่ขาดเรียนเพราะจน ควรได้รับความช่วยเหลือให้ได้เรียนเพื่อให้ช่วยตัวเองได้
4. วันเสาร์นี้ ครูประสิทธิ์นั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน ให้มาช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน เพื่อจัดเป็นห้องประชุมผู้ปกครองในวันอาทิตย์ บริชาซึ่งเป็นนักเรียนคนหนึ่งในชั้นรู้สึกแล้วว่า จะมาร่วมทำความสะอาดห้องเรียนหรือไม่ เพราะคุณพ่อของบริชาจะพาไปเที่ยวสวนสนุกในวันเสาร์พอดี ถ้าข้าพเจ้าเป็นบริชา ข้าพเจ้าจะตัดสินใจมาร่วมทำความสะอาดห้องเรียน

เพราะ

- ก. เป็นคำสั่งของครู ถ้าไม่มาจะต้องถูกครูลงโทษ
 - ข. เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของนักเรียนทุกคนที่ต้องช่วยทำงานให้โรงเรียน
 - ค. ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของห้อง เมื่อห้องมีงานที่จะต้องทำ ข้าพเจ้าต้องช่วยเพื่อน ๆ ทำเพื่อจะให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 - ง. ครูบอกว่าจะให้คะแนนผู้มาร่วมทำความสะอาดห้องเรียน ข้าพเจ้าจะต้องมาเพื่อเอาคะแนน
 - จ. ถ้าไม่มาข้าพเจ้าคงรู้สึกเสียใจมากและคงเที่ยวไม่สนุก เพราะเป็นการเห็นแก่ตัวและเอาเปรียบเพื่อนคนอื่น ๆ
 - ฉ. เพื่อนทุกคนในห้องตกลงกันว่าจะมาช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน
5. ในการแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมสีแดงกับทีมสีเขียว ผลการแข่งขันปรากฏว่า ทีมสีแดงแพ้ พุทธศักดิ์ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมสีแดงไม่พอใจจึงชวนเกรียงไกรลูกทีมไปดักก่อกวนทีมสีเขียว ถ้าข้าพเจ้าเป็นเกรียงไกร ข้าพเจ้าจะไม่ไป เพราะ

- ก. การทำเช่นนั้นขัดต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน
- ข. การทำเช่นนั้น จะไม่มีใครยกย่องสรรเสริญ

- ก. ผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาต้องรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
 - ง. การทำเช่นนี้อาจก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ
 - จ. อาจนำไปสู่การทะเลาะวิวาท จนทำให้ได้รับบาดเจ็บได้
 - ฉ. เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเล่นกีฬานั้น ต้องการให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
6. ในการแข่งขันวอลเลย์บอลหญิงรางวัล ครูให้นักเรียนวอลเลย์บอลเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน โดยให้แต่ละกลุ่มเตรียมอุปกรณ์มาให้พร้อม กลุ่มของศักดิ์ อากาศ และสมพงษ์ ตกลงให้ สมพงษ์เตรียมส้นน้ำมา เมื่อถึงวันนั้นแข่งขันสมพงษ์ลืมส้นน้ำมา ถ้าข้าพเจ้าเป็นศักดิ์ และอากาศ จะไม่ต่อว่าสมพงษ์ เพราะ
- ก. ทุกคนย่อมลืมได้ ควรให้อภัยซึ่งกันและกัน
 - ข. ถ้าต่อว่าสมพงษ์ อาจทำให้สมพงษ์โกรธและทำร้ายข้าพเจ้าได้
 - ค. เพื่อนคนอื่นถ้าพบเหตุการณ์เช่นนี้ ก็คงให้อภัยสมพงษ์เช่นเดียวกับข้าพเจ้า
 - ง. ในการทำงานร่วมกัน เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย สมาชิกทุกคนที่ร่วมงาน ควรร่วมกันแก้ปัญหาและรับผิดชอบร่วมกัน
 - จ. เพื่อนร่วมงานที่ดี จะต้องไม่ซ้ำเติมให้เพื่อนได้รับความเสียใจยิ่งขึ้น
 - ฉ. สมพงษ์เคยช่วยเหลือให้ข้าพเจ้ายืมเงิน ข้าพเจ้าจะต้องตอบแทนโดยไม่ว่ากล่าวให้สมพงษ์เสียใจ
7. ในวันพืชมงคล ทางโรงเรียนขอความร่วมมือจากนักเรียนทุกคน ไปช่วยกันพัฒนาทำความสะอาดบริเวณตลาด สันติชนเคหะ เพื่อนร่วมชั้นไปร่วมพัฒนา เดชารู้สึกกังวลใจเพราะอยากอยู่บ้านดูการ์ตูนในรายการทีวีที่ชอบมาก ถ้าข้าพเจ้าเป็นเดชา ข้าพเจ้าจะไปร่วมพัฒนาด้วย เพราะ
- ก. เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน ต้องช่วยกันพัฒนาตลาดให้สะอาดสวยงาม
 - ข. เมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือ ถ้าข้าพเจ้าไม่ร่วมมือ จะต้องถูกริบและเพื่อนตำหนิ
 - ค. การเสียสละแรงกายเพื่อทำความสะอาดบริเวณตลาดให้สะอาดสวยงามเป็นสิ่งที่ควรกระทำ
 - ง. การไปพัฒนา จะทำให้ครูและเพื่อน ๆ ชมเชยว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
 - จ. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้ทำงานเพื่อส่วนรวม แม้ว่าจะไม่ได้ดูการ์ตูนที่ชอบดูมากก็ตาม

ฉ. ข้าพเจ้าต้องทำตามคนส่วนมากที่ร่วมมือกับทางโรงเรียน

8. ในการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำรายงานหลายกลุ่ม มนตรีได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่มที่ 1 และ คงเดช ได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้ากลุ่มที่ 2 มนตรีพูดกับคงเดชว่ากลุ่มที่ 1 จะต้องทำงานตามความคิดของตนเองคนเดียว เพราะตนเป็นหัวหน้ากลุ่ม ต้องเก่งกว่าคนอื่น ๆ แต่คงเดชไม่เห็นด้วย จึงเสนอแนะมนตรีว่า ในการทำงานกลุ่ม ควรร่วมปรึกษาหารือและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ทุกคนในกลุ่ม และร่วมมือกันทำงานกับเพื่อน ๆ งานกลุ่มจึงจะสำเร็จด้วยดี มนตรียุ่สีกถึงเลใจ ถ้าข้าพเจ้าเป็นมนตรี ข้าพเจ้าจะทำตามคำแนะนำของคงเดช เพราะ

- ก. ถ้าไม่ทำตามคำแนะนำของคงเดช คงเดชอาจจะโกรธข้าพเจ้า
- ข. ข้าพเจ้าต้องการได้รับความชมเชยจากเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ว่าเป็นหัวหน้ากลุ่มที่ดี
- ค. กลุ่มอื่น ๆ ส่วนใหญ่ทำตามคำแนะนำของคงเดช ข้าพเจ้าจึงทำตามคำแนะนำของคงเดช เช่นกัน

จ. ในการอยู่ร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ข้าพเจ้าจะต้องเคารพสิทธิและความคิดเห็นของสมาชิก

ฉ. การทำงานกลุ่ม ควรให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น เพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ

9. ในการไปศึกษานอกสถานที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนตกลงกันว่าจะเก็บเงินคนละ 20 บาท เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมครั้งนี้ เมื่อถึงวันเดินทาง นิศยาป่วยเป็นไข้ไปกับเพื่อน ๆ ไม่ได้ นิศยารู้สีกถึงเลใจว่าจะจ่ายเงินหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นนิศยา ข้าพเจ้าจ่ายเงิน เพราะ

- ก. ถึงข้าพเจ้าไม่ไป แต่ยังจ่ายเงิน เพื่อน ๆ ย่อมจะชมเชยว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี มีน้ำใจ
- ข. ถ้าข้าพเจ้าไม่จ่ายเงิน เพื่อน ๆ จะตำหนิได้ว่าไม่ให้ความร่วมมือ
- ค. เพื่อจะได้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้และการไปศึกษานอกสถานที่ครั้งนี้จะดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จ
- ง. เพื่อน ๆ ทุกคนจ่าย ข้าพเจ้าก็ควรจะต้องจ่าย
- จ. ถ้าไม่จ่ายเงิน ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจและละอายแก่ใจเป็นอย่างมาก
- ฉ. เป็นการผิดค้ำพุดที่ได้พูดกับเพื่อน ๆ ว่าจะจ่ายเงิน

10. สมชายเป็นพี่คนโต มีน้องทั้งหมด 5 คน วันหนึ่งคุณลุงมาเยี่ยมบ้านและให้เงินสมชาย 60 บาท โดยแบ่งให้น้อง ๆ ด้วย สมชายอยากได้เงิน 40 บาท เพื่อจะเอาไปซื้อปากกาใหม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นสมชาย ข้าพเจ้าจะเอาเงินเพียง 10 บาท และแบ่งให้น้อง ๆ เท่ากันทุกคน

เพราะ

- ก. ถ้าเอาคนเดียว 40 บาท พ่อแม่จะตำหนิได้ว่า เป็นพี่คนโต แต่เอาเปรียบน้อง
- ข. รู้สึกไม่สบายใจและละอายแก่ใจตนเอง ถ้าจะเอาเปรียบน้อง
- ค. คนอื่น ๆ ที่เป็นพี่ ก็ลงแบ่งให้น้องเท่า ๆ กัน
- ง. ต้องการให้พ่อแม่ชมเชยที่ข้าพเจ้ารู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันแก่น้อง
- จ. พี่คนโตต้องให้ความยุติธรรมแก่น้อง ๆ
- ฉ. ถึงแม้ข้าพเจ้ามีสิทธิ์ในการแบ่งเงิน แต่ข้าพเจ้าก็จะไม่เอาเปรียบน้อง เพราะนอกจากคุณลุงไว้ว่าจะแบ่งเท่า ๆ กัน

11. ในวันสอบวิชาคณิตศาสตร์ กานดาป่วยไม่สามารถมาสอบได้ ครูจึงให้กานดาสอบในวันต่อไป โดยใช้ข้อสอบชุดเดิมและกำหนดให้ทุกคนปิดเป็นความลับ กานดา ได้มาขอให้ วิภาวี ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทบอกข้อสอบ ถ้าข้าพเจ้าเป็นวิภาวี ข้าพเจ้าจะไม่บอกข้อสอบแก่กานดา เพราะ

- ก. ข้าพเจ้าไม่ต้องการให้ครูและเพื่อน ๆ ว่าเป็นคนบอกความลับไม่ได้
- ข. ไม่ยุติธรรมถ้ากานดารู้ข้อสอบแล้วทาคะแนนได้ดีกว่าคนอื่นที่สอบด้วยความสามารถของตนเอง
- ค. ถ้าข้าพเจ้ารักษาความลับไว้ได้ จะได้รับคำชมเชยจากครูและเพื่อน ๆ
- ง. เพื่อนทุกคนในห้องปิดเป็นความลับ ข้าพเจ้าก็ต้องปิดให้ดีที่สุด
- จ. เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่ต้องรักษาความลับของทางโรงเรียน
- ฉ. ต้องรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับครูว่าจะปิดเป็นความลับ

12. น้องสาวของแสงถูกเด็กที่ตัวโตกว่ารังแก จนได้รับบาดเจ็บ แสงไปห้ามแต่เด็กเกรงไม่เชื่อ แสงจึงตัดสินใจสู้กับเด็กเกรคนนั้น ถ้าข้าพเจ้าเป็นแสง ข้าพเจ้าจะท้าวชนั้น เพราะ

- ก. คนจะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นพี่ที่ช่วยเหลือน้อง
- ข. พี่ที่ควรช่วยเหลือน้อง เมื่อน้องถูกคนอื่นรังแก

- ค. กลัวคนอื่นดูถูกว่าเป็นคนขี้ขลาดไม่ช่วยเหลือน้อง
- ง. ต้องการสั่งสอนเด็กเกร เพื่อต่อไปเขาจะได้ไม่รังแกคนตัวเล็กกว่าและจะเป็นคนดีเมื่อ
สัณึกได้
- จ. คนที่เล็กกว่าควรได้รับการช่วยเหลือเมื่อถูกคนโตกว่ารังแก
- ฉ. เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ถ้าเจอเหตุการณ์เช่นนี้ ก็คงต้องทำอย่างข้าพเจ้า

13. ในการแข่งขันกีฬา หัวหน้าสี ได้แนะนำให้สมาชิกทุกคนไปซ้อมเพลงเชียร์ในวันนี้ มงคล
หยุดเรียนหลายวันจัดงานไม่ทัน จะต้องส่งสมุดงานให้ครูตรวจวันพรุ่งนี้ เขาควรจะเร่งจัดงานหลัง
เลิกเรียน แต่มงคลตัดสินใจไปซ้อมเพลงเชียร์ แม้ว่าเขาจะต้องเอางานไปจดที่บ้านทำให้เหนื่อยมาก
ถ้าข้าพเจ้าเป็นมงคล ข้าพเจ้าก็จะไปร่วมซ้อมเพลงเชียร์ เพราะ

- ก. หัวหน้าสีจะได้ชมเชยว่า ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบ
- ข. รับปากกับหัวหน้าสีไว้แล้วว่า จะไปซ้อมเพลงเชียร์ทุกครั้ง จึงควรทำตามสัญญา
- ค. ถ้าหัวหน้าสีทราบ ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ไปซ้อม อาจส่งรายชื่อให้ครูครูประจำสีหักคะแนน
- ง. นักเรียนที่ดี ต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- จ. เพื่อน ๆ ต่างก็ไปซ้อมเพลงเชียร์กันทุกคน ข้าพเจ้าก็ควรจะไปด้วย
- ฉ. งานของส่วนรวมควรมีความสำคัญมากกว่างานของส่วนตัว

14. วีระ และ สุนทร ได้รับมอบหมายจากครูให้ช่วยกันจัดและตกแต่งพานไหว้ครู แต่วีระต้องการ
ให้ครูและเพื่อน ๆ เห็นว่าตนเก่ง จึงเกิดความล่งเลว่าจะทำงานคนเดียว หรือปรึกษาสุนทรดี
ถ้าข้าพเจ้าเป็นวีระ จะปรึกษาสุนทรก่อนการทำงาน เพราะ

- ก. ต้องการให้ผลงานออกมาสวยงาม ครูจะได้ชมเชย
- ข. ควรทำตามที่ได้รับมอบหมายจากครูให้สำเร็จ
- ค. เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ควรให้สุนทรมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- ง. เพื่อน ๆ ต้องการให้ข้าพเจ้าทำงานร่วมกับสุนทร
- จ. ถ้าทำงานคนเดียว ผลงานออกมาไม่ดี กลัวครูและเพื่อน ๆ จะตำหนิ
- ฉ. สุนทรมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ในการจัดพานครั้งนี้เท่าเทียมกับข้าพเจ้า

15. นุติ เป็นเด็กมีนิสัยดี ชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ จึงเป็นที่รักของเพื่อน ๆ ทุกคน ยกเว้น พรพิมล ซึ่งแอบอิจฉานุติที่เด่นกว่าตน วันหนึ่ง นุติโดนรถชนเสียเลือดมาก ทางโรงพยาบาลขาดเลือด และเลือดของนุติกับเลือดของ พรพิมล อยู่กลุ่มเดียวกัน หมอได้ขอร้องให้พรพิมลบริจาคเลือดช่วยชีวิตนุติ พรพิมลรู้สึกลังเลใจว่าจะบริจาคเลือดดีหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นพรพิมล ข้าพเจ้าจะบริจาคเลือด

เพราะ

- ก. เพื่อน ๆ ทุกคนในโรงเรียนต่างช่วยเหลือนุติ ข้าพเจ้าก็น่าจะมีส่วนช่วยนุติบ้าง
- ข. กลัวเพื่อน ๆ จะดูถูกว่าเป็นคนขาดน้ำใจ
- ค. ถ้านุติเสียชีวิตไป ข้าพเจ้าคงรู้สึกเสียใจมากที่ไม่ช่วยชีวิตเธอไว้
- ง. ข้าพเจ้าอาจจะได้รับเข็มเชิษฐาเกียรติจากทางโรงพยาบาล
- จ. เพื่อนที่ดี จะต้องช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
- ฉ. การช่วยชีวิตผู้อื่น เป็นการกระทำที่ดี น่ากระทำ

16. จักรี เป็นคนที่เรียนหนังสือเก่งที่สุดในชั้นเรียน ทวิชัย ซึ่งไม่ถูกกับจักรีและคอยกลั่นแกล้ง จักรีมาตลอด ได้มาขอร้องให้จักรีช่วยอธิบายแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ข้อหนึ่งที่เขาไม่เข้าใจและคิดว่าครูจะเอามาออกข้อสอบ จักรีรู้สึกลังเลใจว่าจะช่วยอธิบายให้ทวิชัยฟังหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าเป็นจักรี ข้าพเจ้าจะช่วยอธิบายให้ทวิชัยฟัง เพราะ

- ก. ถ้าทวิชัยทำข้อสอบได้คะแนนดี อาจจะให้รางวัลแก่ข้าพเจ้า
- ข. เพื่อน ๆ แนะนำให้ข้าพเจ้าช่วยทวิชัย ข้าพเจ้าจึงทำตามคำแนะนำของเพื่อน ๆ
- ค. กลัวครูตำหนิได้ว่าไม่ช่วยเหลือเพื่อน ๆ
- ง. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจที่ได้ช่วยเหลือทวิชัย ให้เข้าใจคณิตศาสตร์และทำคะแนนได้ดี แม้ว่าทวิชัยจะเคยกลั่นแกล้งข้าพเจ้าก็ตาม
- จ. ข้าพเจ้าเคยสัญญากับตัวเองว่าจะช่วยเหลือเพื่อน แม้ว่าเขาจะดีหรือร้ายก็ตาม
- ฉ. ผู้ที่มีความรู้ดีกว่า ควรช่วยเหลือผู้ที่มีความรู้น้อยกว่าเพื่อเป็นการช่วยสังคม

17. การทำงานกลุ่มในวิชาจริยศึกษา สุพล ประชุมสมาชิกในกลุ่มเพื่อวางแผนแบ่งหัวข้อรายงาน สุพล ขอให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นกันอย่างทั่วถึง มี สักคี่สิทธิ์ คนเดียวที่นั่งเงียบ เพราะมีเรื่องขัดใจกับสุพล ถ้าข้าพเจ้าเป็นสักคี่สิทธิ์ จะร่วมแสดงความคิดเห็นเหมือนคนอื่น ๆ เพราะ

- ก. เพื่อนสมาชิกในกลุ่มจะได้ชมว่าข้าพเจ้าร่วมมือกับกลุ่มดี
- ข. หน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็น ข้าพเจ้าควรทำหน้าที่ให้ดีที่สุด
- ค. กลัวเพื่อนสมาชิกในกลุ่มว่าไม่ร่วมมือกับกลุ่ม
- ง. งานกลุ่มจะได้ดำเนินไปโดยราบรื่นตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- จ. สมาชิกทุกคนต่างช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดังนั้น ข้าพเจ้าก็ควรแสดงความคิดเห็นด้วย
- ฉ. ในการทำงานร่วมกัน ควรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าเรื่องส่วนตัว เพื่อความสำเร็จของงานกลุ่ม

18. ในการทำงานกลุ่มในวิชางานเกษตร สุรัชย์ สมพงษ์ และมานะ จับฉลากได้อยู่กลุ่มเดียวกัน แต่สุรัชย์กับมานะไม่ถูกกันมาก่อน สุรัชย์จึงไปพูดกับสมพงษ์ว่า มานะเป็นคนไม่ดี ไม่ควรจะให้เข้ากลุ่มด้วย ถ้าข้าพเจ้าเป็นสุรัชย์ ข้าพเจ้าจะไม่พูดเช่นนั้น เพราะ

- ก. เป็นการพูดที่อาจทำให้เกิดการแตกแยกในกลุ่ม และจะทำให้งานของกลุ่มไม่สำเร็จ และไม่ได้คะแนนจากครู
- ข. เพื่อน ๆ บอกว่าอย่าพูดเช่นนั้นเลยจะทำให้เกิดความเสียหายมากกว่าเกิดผลดี
- ค. กลัวมานะจะหาว่าร้ายข้าพเจ้า
- ง. ไม่เหมาะสมที่จะพูดเช่นนั้น เพราะเป็นการกล่าวหามานะในทางไม่ดี
- จ. มานะจับฉลากเข้ากลุ่มได้แล้ว ก็ควรมีสติให้อยู่ในกลุ่ม ข้าพเจ้าไม่ควรกีดกันเขา
- ฉ. สมาชิกที่ดีควรส่งเสริมเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เกิดความสามัคคีกันภายในกลุ่ม งานกลุ่มจึงจะประสบผลสำเร็จ

19. ในการเรียนวิชาภาษาไทย ครูพยอมให้นักเรียนตัดสินใจว่าจะทำรายงานเดี่ยวหรือทำงานเป็นกลุ่ม ไชคทวี เสนอความคิดเห็นว่า ควรทำงานเป็นกลุ่มจะดีกว่า สมชัย เสนอความคิดเห็นว่า ควรทำงานเดี่ยวจะได้เสร็จเร็ว ๆ และได้คะแนนตามความสามารถของตนเอง จึงเกิดข้อขัดแย้งว่า จะทำตามแนวคิดของใครดี ถ้าข้าพเจ้าเป็นสมาชิกคนหนึ่ง ณ ขณะนี้ ข้าพเจ้าจะเห็นด้วยตามความคิดเห็นของไชคทวี เพราะ

- ก. เมื่อเกิดความคิดพลาดหรือบกพร่อง จะได้ไม่ถูกลงโทษคนเดียว

- ข. จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน มีความรักใคร่กลมเกลียวปรองดองกัน เป็น
การส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ
 - ค. เพื่อนส่วนใหญ่เลือกทำงานเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของห้องจึงต้องทำตาม
 - ง. การช่วยเหลือกันในกลุ่มจะทำให้งานกลุ่มสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและผลงานออกมามี
 - จ. การทำงานกลุ่มช่วยให้สมาชิกเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของคนที่จะต้องมีต่อกลุ่ม
 - ฉ. ผลงานที่ได้จากการทำงานกลุ่ม อาจได้คะแนนมากกว่าการทำงานเดี่ยว
20. ยายใจ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเป็นน้องคนเล็กของพี่ ๆ วันนี้ยายใจและพี่ ๆ ตกลงกันว่าจะช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ขณะที่ยายใจกำลังช่วยพี่ ๆ ทำงาน อูรา เพื่อนสนิทของ ยายใจมาหาเพื่อชวนไปเที่ยวสวนสัตว์กับคุณแม่ของอูรา ยายใจรู้สึกลังเลใจว่าจะอยู่ช่วยพี่ ๆ ทำ ความสะอาดบ้านหรือไปเที่ยวกับอูราดี ถ้าข้าพเจ้าเป็นยายใจ ข้าพเจ้าจะไม่ไปเที่ยวสวนสัตว์กับ อูรา เพราะ
- ก. น้องที่คิตจะต้องรักและเห็นใจพี่ ๆ และต้องช่วยพี่ ๆ ทำงานบ้าน
 - ข. ถ้าไม่ช่วยพี่ ๆ ทำงานบ้าน เมื่อคุณแม่ทราบคงต้องถูกคุณแม่ดุ
 - ค. รู้สึกว่าเอาเปรียบที่พี่ไปเที่ยวและปล่อยให้พี่ ๆ ทำงาน
 - ง. ถ้าทำงานเสร็จ พี่ ๆ คงชมเชยว่าข้าพเจ้าเก่งและเป็นเด็กดี
 - จ. พี่ ๆ ทุกคนช่วยกันทำงาน ข้าพเจ้าก็ควรจะช่วยพี่ ๆ ด้วย
 - ฉ. ได้ตกลงกับพี่ ๆ ว่าจะช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ข้าพเจ้าจึงทำตามข้อตกลง

ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก t
1	3.03
2	2.82
3	4.91
4	3.50
5	3.79
6	2.81
7	2.91
8	1.93
9	3.23
10	2.93
11	3.66
12	4.06
13	3.18
14	2.60
15	4.53
16	2.71
17	3.35
18	3.08
19	4.84
20	2.00

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ = .91

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายขจรศักดิ์ ชื่อสกุล จอมหงษ์

เกิดวันที่ 23 เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2508

สถานที่เกิด

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 104 หมู่ 2 ตำบลหัวเรือ

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ 1 ระดับ 3

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านยางเทิง อำเภอม่วงสามสิบ

จังหวัดอุบลราชธานี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526

ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

(แผนกศิลป์-คณิตศาสตร์) จากโรงเรียน

เบญจมะนพาราช อำเภอเมือง

จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2531

ค.บ. (ศิลปศึกษา) จากวิทยาลัยครู

อุบลราชธานี

พ.ศ. 2535

กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) จาก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การดูหนังที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร
จังหวัดอุบลราชธานี

บทคัดย่อ
ของ
ขจรศักดิ์ จอมพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
กันยายน 2535

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2535 ที่มีคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2 จำนวน 24 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ สอนกลุ่มละ 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที แล้วเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ภายหลังการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับการสอนแบบปกติ โดยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้ $t - test$ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนและโปรแกรมการสอนแบบปกติ ตามเรื่องราวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF CARTOON SLIDE MODELING TECHNIQUE ON MORAL REASONING : COOPERATION
ASPECT OF PRATHOM SUKSA VI STUDENTS OF SAMUKKEEWITTAYAKAN SCHOOL
IN CHANGWAT UBONRATCHATHANI

AN ABSTRACT

BY

KAJORNSAK JOMHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

September 1992

The purpose of this experimental research was to study the effect of cartoon slide modeling technique on moral reasoning : cooperation aspect of Prathom Suksa VI students of samakkeewittayakan School in Changwat Ubonratchathani in the academic year 1992. The population of the study were 33 students whose scores on moral reasoning : cooperation aspect questionnaire were on the second level. Twenty - four students were then randomly selected. The subjects were divided into two groups of 12 students and randomly selected as an experimental group and a control group. The experimental group was taught by the cartoon slide modeling technique while the control group was taught by the conventional method. Time spent on each group was twelve sessions of fifty minutes. The data were analyzed by t - test.

The results were as follows :

1. Moral reasoning : cooperation aspect of the students in the experimental group was significantly higher at .01 level.
2. Moral reasoning : cooperation aspect of the students in the control group was significantly higher at .01 level.
3. Moral reasoning : cooperation aspect of the students in the experimental group was higher than that of the control group at .01 level.